

ՀԱՆՐԱՊԵՏ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԼԵՄԵՆՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤٤٠ - ت ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سمير بيات (بالانجليزية)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտատպեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԵԱՆ

Մեխանիկական խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱԵԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 533—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ՅՈՒՆԻՍ 1974

ՀԱՏԸ 26ՈՒՔԷ 3 ԵՔ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٣٣ - الخميس ٢٠ يونيو ١٩٧٤

«ԻՒՆԵՍԳՕ»Ն ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Լման օտար մեր ունեւն մեր առջեւ արժանաւայել կերպով ներկայացնում է մեր հայրենիքի վարկերը: Ժամանակակից հասարակական կյանքի մեջ կարելի է ասել, որ մեր հայրենիքի վարկերը, որոնք կամայք ազգային կերպով բողոքում կամ նույնիսկ անհասկացելի են, որոնք կամայք Գործիք լրջութեամբ ու մեր հայրենիքի միջոցաւորին համարալին կարծիքին ներկայացնելու պահանջին հրահանգները՝ կը պարտաւորեն մեզ օրակարգի հարց դարձնելու ինքնագոյի մասնակցութիւնը: Արդարեւ, գերմանական պայմաններին գտնելի վրայ, ՄԱԿի հովանաւորութեան տակ գործող միջազգային այս կազմակերպութիւնը, կրնայ իր լուսման ներմուծել մեր արդար իրաւունքին վերաբերանալու աշխատանքներուն մէջ:

Առաջին իսկ հերթին կը մտածենք՝ բաժնայատեսանի մէջ գտնուող մեր արուեստի կորովներն ու եկեղեցիները կործանումն ու անհետման փրկելու հրամայական պահանջին մասին: Պահանջ մը, որուն կրնայ գոնացում օտար ինքնագոյ, զանազան ձեւերով, Օրինակ կարելի է միջազգային մասնագէտներէ բաղկացած յանձնախումբեր դրկել, ստուգելու համար վերոյիշեալ կորովներուն ներկայի վիճակը: Սոյն յանձնախումբերը կրնան, (եւ պէտք է ընեն) գործնական միջոցներով դիմել՝ բնութեան թէ՛ այլոց փայլուն ձգումն ալ ստիպելու կառուցողական գէթ իրենց ներկայ վիճակին մէջ պահելու աշխատանքներ տանել, եւ այդ գծով համապատասխան թելադրանքներն ու նշանակները (չըսելու համար ուրիշ բան) կատարել: Ու առիթն օգտուելով, որպէս վերոյիշեալ ուսումնասիրութեանց տեղեկագիր, կարելի է ուսումնասիրական - վերլուծական բնոյթի հրահանգներով ինքնագոյի անուանով: Կարելի է նաեւ մասնագիտական մօտեցումով նկարներու ալպոմներ հրատարակել, վաւերագրական կարճամետրաժ ֆիլմեր պատրաստել, ուսումնասիրական համաժողովներ ու ժողովներ կազմակերպել:

Այս բոլորը կ'ըսենք, (եւ դեռ կարելի է շատ քիչ քիչ) պարզապէս անոր համար՝ որ ինքնագոյն նմանօրինակ գործեր օտար կատարած է. աւելի յստակ ըլլալու համար շեշտենք՝ ինքնագոյն այսպիսի գործերու համար սեղծուած է:

Ինչպէս ըսինք, հոս յիշուածները պարզ օրինակներ են: Ինքնագոյն կրնայ մեծ գործ կատարել հայրենի համար: Կը մնայ որ ազգու միջոցներով անկէ պահանջենք մեր արդար իրաւունքը: Աշխարհի մոտոցում անկիւններուն մէջ կարգ մը հետազոտութիւններ կատարելու համար ինչ ինչ գումարներ կը յատկացուին: Ինչո՞ւ նմանօրինակ աշխատանքներ պիտի զլացուին՝ դարձաւ մեզիս ինչ մեր ժողովուրդին հանձնարն ու ապրելու կամքը մարմնաւորող կորովներու եւ մեղիքի այլ արժեքներու պատկանման համար: Հազար ու մի եկեղեցիներու քաղաք մը, անհամար Անի մը, ինչո՞ւ յանձնենք անհասկացելի գործեր:

•••

Հոս կ'արժէ նշել՝ քիչ մեծ, հայրենի, յատկապէս վերջին երգանքին, կարգ մը արժեքաւոր հրահանգներով կը փորձենք գոցել այդ պակասը: Օրինակի համար, վերջերս լոյս տեսած է «Հայկական խաչաւոր» պատկերակի հատորը, գրուած հարաւորապէս Ժիրայր Թիւրքմենեանի կողմէ: Ինքնագոյի հրահանգներով ինքնագոյն պարզապէս լուծուած կ'ըլլան նաեւ փրփրականներ եւ ցրուածի հարցերը, որոնք խիստ կենսական են մեր այս դարուն համար:

«Արարատ»

ՍԱՄՍՈ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍԸՐ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Անցեալ Կիրակի, 16 Յունիս 1974, առաւօտեան, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ՝ Կաթողիկէ Ս. Էջմիածինի տօնին առթիւ, հանդիսաւոր Ս. Գառարաք մատոյց է քարոզել Եգիպտոսի Ս. Ներսէս Ե. Վրդ. Բաղդաճեան:

Յրգեցողութիւնները կատարուեցան «Շնորհալի» երգչախումբին եւ անոր մենակատարներուն կողմէ, ղեկավարութեամբ Մօ. Եգ. Յակոբեանի եւ երգչհոգեւորութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի:

Գառարաքիչ Հայր Ստեփան

Իր քարոզին մէջ խօսելէ ետք օրուան տօնին իմաստին մասին, թէ ինչ կը նշանակէ հայութեան համար Սաւոր Գրիգոր Լուսաւորիչի «Եւնի» ի վերապէս եւ Կաթողիկէ Ս. Էջմիածինի տօնները, վերաւ Գահիրէի մայր տաճարի բարերար՝ ոգը. Գրիգոր Եղիայեանին եկեղեցաւորական մեծ եւ անմոռանալի գործը, ապա խօսեցաւ 1915 թուականին Պոլսոյ Գայազիտի հրապարակին վրայ կախաւոր բարձրացումն «Բոսնի» անմահներուն հայրենասիրական գործին մասին, ու իր խօսքերը վերջացուց ըսելով, որ եթէ այդ քառն (Շար. տես. էջ 4)

ԱՄՆԻ Նախագահ Ռիչարտ Նիքսոնի Եգիպտոս

այցելութեան աւարտին հրապարակուեցաւ՝

ԵԳԻՊՏՈՍ — ԱՄՆ ՀԱՄԱԶԱՅՆԱԳԻՐԸ

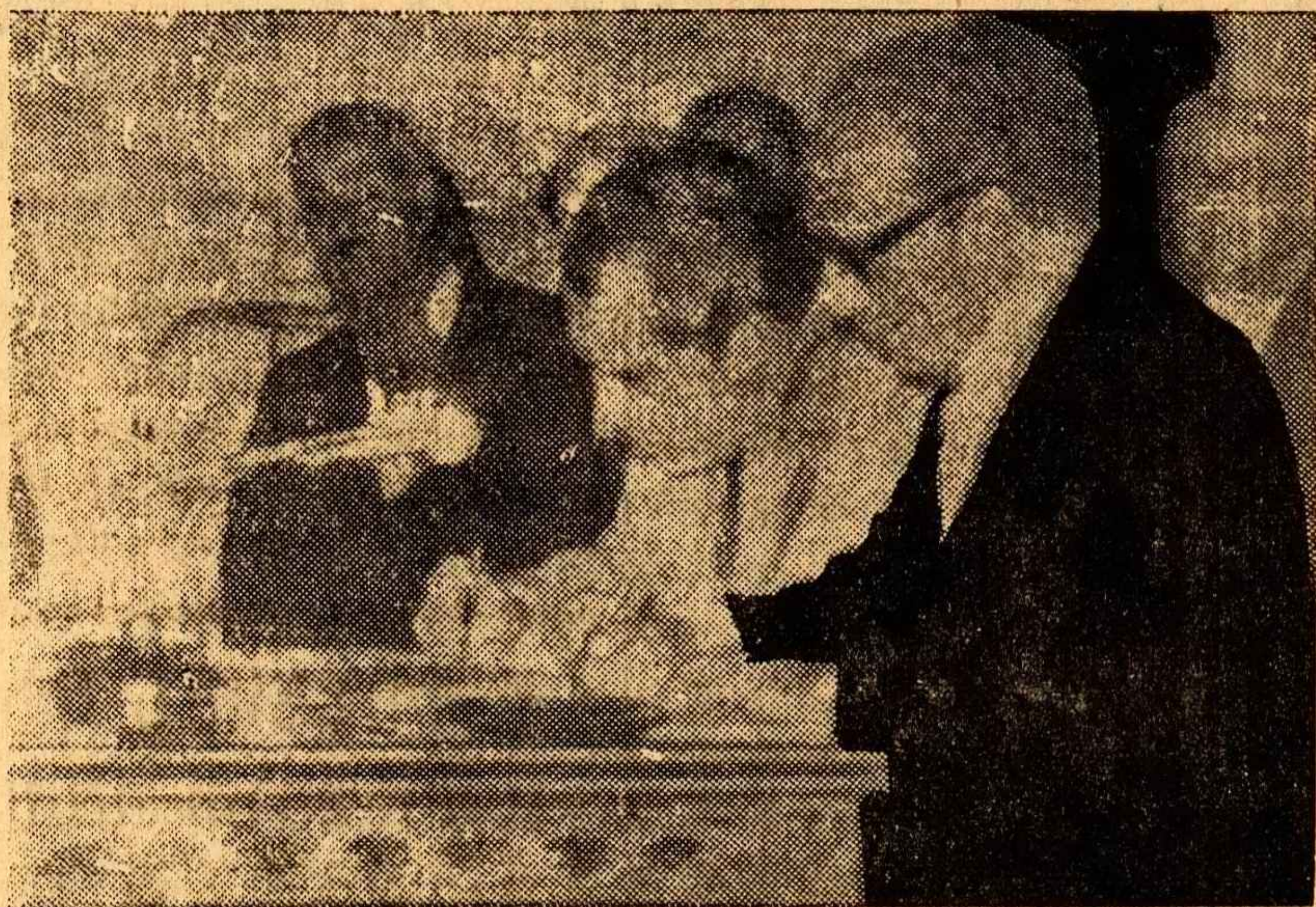
ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՆՈՒԱՐ ԷԼ ՍԱՏՍԹ ԱՄՆ ՀՐԱԽՐՈՒԵՑԱԻ

ԱՄՆի Նախագահը Գր. Ռիչարտ Նիքսոնը եւ իր համատեղ փայլ Տիկինը, ընկերակցութեամբ ամերիկեան պետական կարեւոր պատուիրակութեան մը, Եգիպտոս ժամանելուն Չորեքշաբթի, 12 Յունիս 1974, եւ ընդունուեցան ժողովրդական մեծ խանդավառութեամբ:

Եգիպտոսի Նախագահ Մուսթաֆա Անուար էլ Սատաթ եւ իր համատեղ փայլ Տիկինը՝ Ժիւնի էլ

զանին լրիւ կազմով դիմաւորեց երկրին մեծ հիւրերը:

Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ ինչպէս նաեւ այլ քաղաքներու բնակիչները, խանդավառ ցոյցեր ըրին հիւր Նախագահին եւ իրեն ընկերացող պատուիրակութեան անդամներուն՝ որոնց ի պատիւ հրկուս երկրներուն դրօշակներով զարդարուած կամարներ կանգնեցուցած էին բազմաթիւ վայրերու մէջ:

Նախագահները Անուար էլ Սատաթ եւ Ռիչարտ Նիքսոնը կը ստորագրեն Եգիպտոս — ԱՄՆ համաձայնագիրը

Սատաթ, աննախընթաց հիւրասիրութիւն ըրին մեծ հիւրերուն ի պատիւ, անոնց երեքօրեայ Եգիպտոս կեցութեան օրերուն:

ԱՄՆի Նախագահը եւ իր ընթացիկներն անդամները մեծ պատիւներու արժանացան. թէ իրենց ժամանումին եւ թէ իրենց մեկնումին պահուն:

Եգիպտոսի պետական աւա-

ԱՄՆի Նախագահին այս այցը մեծ իրադարձութիւն մը կը նկատուի՝ Եգիպտոսի անտեսական կեանքին եւ Մարտի Արեւելի քաղաքական կացութեան ներս:

Այս այցելութեան գլխաւոր արդիւնքներն են՝

աւ. ԵԳԻՊՏՈՍ — ԱՄՆ համաձայնութիւնը՝ անտեսական եւ քաղաքական գետնի վրայ:

բ. — ԱՄՆի կողմէ պաշտօնապէս ճանաչումը՝ պաղեստինցի ժողովուրդին օրինական իրաւունքներուն:

Տնտեսական գետնի վրայ կնքուած համաձայնութիւնը կ'ենթադրէ շուրջ երկու միլիարտ տոնաւոր վարկ մը ԱՄՆի կողմէ, որ պիտի յատկացուի Եգիպտոսի անտեսական վերելքին եւ աւերեալ քաղաքներու վերաշինութեան գործին:

Այս տարի պաշտօնական հաղորդագրութիւն մը՝ ստորագրուած երկու Նախագահներուն կողմէ, հրապարակուեցաւ անցեալ Ուրբաթ, 14 Յունիս 1974, միաժամանակ Գահիրէի եւ Ուաշինգթոնի մէջ, Նախագահ Գր. Նիքսոնի եւ իրեն ընկերացող պատուիրակութեան մեկնումը Եգիպտոսէն, որ տեղի ունեցաւ երէց օրը, Կ. Ե. ժամը 3.30ին:

Այդ հաղորդագրութիւնը կը նշէ նաեւ որ Նախագահներ էլ Սատաթ եւ Նիքսոնը համաձայն են շարունակելու իրենց ճիգերը՝ խաղաղութեան վերահաստատման համար, հիմնուած ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի Թիւ 242 որոշումին եւ պաղեստինցի ժողովուրդին օրինական իրաւունքներուն ճանաչումին վրայ:

Կը պատուի որ մօտ ատեն նշեն Եգիպտոս այցելէ ԱՄՆի զանաւոր Նախագահը, Սուէզի ջրանցքին վերաբացումին, այդ ջրանի վերաշինական աշխատանքներու եւ հիւսնական երկրորդականի մը շինութեան օժանդակութեան հարցերու կապակցութեամբ:

ԱՄՆի Նախագահը իր այցելութեան ընթացքին պաշտօնապէս հրաւիրեց՝ որ Եգիպտոսի Նախագահը Մուսթաֆա Անուար էլ Սատաթ եւ իր համատեղ փայլ Տիկինը այս տարուան ընթացքին այցելեն ԱՄՆ, իբր երկրին պաշտօնական հիւրերը:

Նախագահ Սատաթ սիրով ընդունեց իրեն եղած այս հրաւերը՝ որուն թուականը պիտի ճշդուի մօտ ատենէն:

Նշենք, որ ԱՄՆի Նախագահին ընկերացող պատուիրակութեան մաս կազմեց նաեւ արտաքին գործոց Նախարարը՝ Գր. Հենրի Գրիքսը, որ մեծ դեր մը խաղաց վերջերս Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի, ինչպէս նաեւ Մուրիոյ ղեկավարական ուժերու սարանաւոր համաձայնութեան մէջ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՀԱՅԱԿԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՍԱՐ ԱՆԱԽԵՆՔԱՅ ՆՈՒԱՐԵԱՆ Ազգային Վարժարանին Երջանաւարտները, հարիւր առ հարիւր արդիւնք մեծ Եգիպտական Պետական Գննութեանց մէջ

Մեծ ուրախութեամբ եւ հաւատարմութեամբ կը տեղեկանենք որ Հիւնդալոյ Նուարեան Ազգային Վարժարանին աւարտական կարգի աշակերտները, Եգիպտական Պետական Գննութեանց մէջ 100 % յաջողութեամբ ունեցած են, ինչ որ աննախընթաց չափանիւ մըն է:

Եգիպտոսի հայ բոլոր վարժարաններուն համար:

Նուարեան Ազգ. վարժարանին այս տարուան օրացանաւորները, որոնք բոլորն ալ ուրեմն յաջողութեամբ եւ առանց վերաբերանութեան իրենց վկայականները (Շար. տես էջ 4)

Հայ մամուլը եւ հրաւիրուած էր սոյն ճաշկերոյթին, որուն ընթացքին խօսք արին Գերշ. Տ. Զաւէն Եպս., ԳԳ. Արթո Պրլլգտանեան, Յակոբ Համբրկեան, ու
(Շմբ. տես էջ 4)

ԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՌԻԿ ՄԸ

Քսան Կախաղաններէն մէկուն՝

ԵՐՈՒԱՆԻ ԹՈՓՈՒԶԵԱՆԻ ԳԻՒԶԷՆ

Վերջերս, մեծ հանդիմով Պոլկարային ստացանք Երուանի Թոփուզեանի մէկ անգիտ լուսանկարը եւ իր գրիչին պատկանող երկու հակիրճ գրութիւններու արագորոտիւնը:

Երուանի Թոփուզեան (Բանուր), 1915 Յունիս 15ին, Սուլթան Պալատի հրապարակին վրայ կախաղան բարձրացած Հնչակեան փամ հերոսներէն մէկն է:

Սոյն քանկագին պատմական քանդակներէն մէկը Բանուր Գրիչեան, որ Երուանի, օրու 78 տարեկան հասակին, կ'ապրի Սիլվեմ փողոցին մէջ, եւ քան Պոլկարային յարգարժան մեր աշխատանքին՝ ընկեր Յակոբ Արիւսեանի, զանազան լուսանկարներու մէջ մնացած է: Կը լուսանկարային առաջին լուսանկարներէն օգտուելով, ընկեր Արիւսեան նոր ու աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ կրնայ փոխանցել Երուանի Թոփուզեանի եւ ընդհանրապէս Պարսկաստանի այն ժամանակուայ կեանքի մասին:

Արիւսեան, Թոփուզեաններու տունը հնչակեան ծածկ տուն մը եղած է Պարսկաստանի մէջ եւ Սեփական Սապահգիւլեան, ինչպէս նաեւ վերջերս ընկեր Արիւսեան Կիսուր հիւր եղած են այս ընտանիքին, Պարսկաստանի մէջ իրենց գործունէութիւնը տարածած օրերուն:

Դարձեալ Սիլվեմի մէջ կ'ապրի Երուանի Թոփուզեանի եղբայր՝ Ժիրայրը:

Ո՛վ երկնաւայ թռչուն, մտիկ ըրէ թշուառիս ձայնին. քու հնչեցող քիչ մը աւելի երկարէ, անցիր այս հսկայ լեռներէն, անցիր այս ընդարձակ դաշտերէն եւ զնա՛ փնտռէ՛ այն փոքրիկ բաղնիքը, որ կը գտնուի իդմիտի ծովածոցին ճիշտ ճակատը, եւ կը կոչուի Պարսկաստան: Հոն է իմ ծննդավայրս: Եւ փնտռէ՛ այն աղբիւրը, որուն դէմ կը գտնուի մեր տունը. հոն են իմ սրտիս բնկորները, հոն են իմ հոգւոյս հատորները: Կեցի՛ր այդ տանը վրայ եւ գողտրիկ ձայնովդ երգէ սա քանի մը խօսքերը իմ բնականովս:

Քանի անգամներ, քանի գիշերներ խաղաղիկ սրտով, հանգիստ հոգիով իմ երազիս մէջ հոն եմ անցուցեր. Սակայն երբ արեւն կը փայլի առաւել կ'զգամ որ պատրանք երազ մ'է ցնդուն: Զերմ համբոյներ տար սիրուն եղբայրս, Անվերջ ողջոյններ մատաղ քրոջս, Համբոյներ դրոշմէ՛ հօրս ճակատին, Ըսէ՛ մայրիկիս «մի լար, պիտի դա՛յ, Միայն թէ նամակ թող գրէ սփոփիչ Որ աւելի ծեծալ սիրտս հանդարտի»:

ԵՐՈՒԱՆԻ

Ուրիշ նամակի մը մէջ կը կարդանք հետեւեալ տեքստը:

Սիրելի ծնողքս,
Եթէ զէնքը ձեռքիս պատերազմի դաշտը կոռէի հայրենիքս ազատելու համար, միթէ՛ պիտի արգելէի՞ք զիս: Ես հիմա գրիչովս կը կռուիմ՝ ազգիս զաւակները կրթելու եւ դաստիարակելու:

ԵՐՈՒԱՆԻ

Երուանի Թոփուզեանին այս նկարը կը պատկերացնէ երիտասարդ մեծահասակ-յեղափոխական, երբ աճ, 1914ին, Քիւրտ Պեյլիկի մէջ ուսուցչութիւն կը կատարէ: Ընկ. Երուանի օրու 5-6 ամիս իբր ուսուցիչ պատգամավարել է եւ, ընկերացած է Փարսամազին:

Ստորեւ տեսնուած գրութիւններն ալ այդ օրերէն կը պատկերեն: Շրջանի գրական-ստեղծագործական մտայնութիւնը եւ սոյն գրութեանց հեղինակին տարիք նկատի առած, կարելի է դիտարկել երիտասարդ քանկագին, քե՛ն երբ աճ պարհե, ու գրական ստեղծագործական աշխատանքի նրա փորձերն առիթը ունենալ, կրնար խրատաւոր սեղ մը նուանել գրական մարտնչի ներսը:

Յամենայնդեպս կը սպասենք նոր պատմականներու:

ԵՐՈՒԱՆԻ ԹՈՓՈՒԶԵԱՆ

«ԽՈՒՅԵՐ» ՆԻԳՈՒԱՅ ԵՆՐԿԱՅԷ

- Իրապէս ողբերգական է անկումը այն մարդուն, որ ոտքի կանգնած է իր սեփական ուժերով:
- Կան բազմաթիւ մարդիկ, որոնք պէտք կը զգան աւելի շատ խօսելու յատկութեան մը մասին, զոր իրենք իսկ գիտեն թէ շատ քիչ են:
- Զբոսած մտածում մը՝ կորցնում մտածում է:
- Աւելի լաւ է գեղեցիկ հանգիստներով: Զան տեղափոխելու համար գոյապահ մը:
- Երբեմն աւելի մեծ են երբ կը ծնւորդեն:
- Միայն լամբարն է որ կը վառի թէ՛ ցերեկ ատեն եւ թէ գիշերը: Դիւր չէ արեւմտիկ կը կորսուի արեւմտեան եւ լուսինը խոյս կուտայ առաւօտուն:

ՀԵՂԻՆԿԷՆ՝ «ԶԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

ՊԱՍՔԷԹՊՈԼԻՍՏԸ

ՓՐՈՖ. ԶԱՀԷՆ ՏՈԼԱՊԵՏԱՆ

Ես շատ եմ սիրելի պարտը: Հիմա էլ եմ սիրում: Բայց այժմ աւելի շատ սիրողի, հիացողի եւ քաջալերողի դերում եմ: Իսկ իմ պատանեկան, ուսանողական եւ անգամ աւելի ուշ տարիներում, սպորտը եղել է իմ տարերքը: Տարուել եմ մի շարք ձեռքով: Բայց իմ սիրելին եղել է պատգեթպուլը: Աւելի քան 15 տարի խաղացել եմ: Պաշտպանել եմ մի շարք ակումբների եւ քաղաքների դրօշները: Իմ կրթիչը Վրայ Կարտաթեանն էր: Իմ հայրս Կարտաթեանն էր: Երբ մեր հանգիստը տարտին էր մօտենում, նա տուրք:

... Մի քանի օր առաջ ինձ մօտ մի հիւանդ եկաւ: Առանձնապէս շատ դանդաղանք չունէր: Կարծես աւելի շատ ուղում էր զրուցել: Երբ մեր հանգիստը տարտին էր մօտենում, նա տուրք:

— Դուք պատգեթպուլիստը չէ՞ք:

Միշտ այդ ինձ դիմել էր որպէս փրփեւէօր: Եւ յանկարծ նա ինձ անուանում է պատգեթպուլիստ: Տարտինակ է. բայց ես չոչաւ զգացի, ինձ թուաց, որ ինձ փառաքում են: Կարող է զարմանալի թուալ: Փրփեւէօրը շարունակ է, երբ իրեն դիմում են պատգեթպուլիստ: Բառով: Մէկ ուրիշը գուցէ վերաբերուէր...

Բայց ես ուրախ էի: Այո, ես այն պատգեթպուլիստն էի, այն նիւրիս, երկար հասակով, թուր, սեռեղի, սեռեղի տղան, որ միշտ հանդէս էր գալիս 8 համարի տակ: Նա երազում էր խաղաղաշատում հերոս դառնալ: Նա օրեր, շաբաթներ, ամիսներ, տարիներ շարունակ պարապում էր, որպէսզի մկանները աւելի ձկուն եւ ուժեղ դառնան, որպէսզի լինի լաւագոյնը: Ամէն մի յաղթանակի, թէկուզ ոչ այնքան էլ զնախան կամ որոշիչ հանգիստներում, մի մեծ դէպք էր, մի հերոսական արարք: Իսկ պարտութիւնը... անգամ լաց լինել չէր կարող...

Այդ տարիներն էին, երբ ես ամէն առաւօտ դարձող զնախան պայման անցնում էի մի փոքրոցով: Ես հեծանիւով էի գնում, եւ այնքան էլ յարմար չէր այդ փոքրոցով անցել: Բայց ես միշտ անցնում էի այդ փոքրոցով: Այդ փոքրոցի անկիւնում կանգնած էր լինում մի փոքրիկ աղջիկ ու սպասում էր իր պարտի աւտոբուսին: Ես նրան յաճախ էի տեսնում դահլիճներում, երբ ես պատգեթպուլ էի խաղում: Ամէն առաւօտ ես ասում էի.

— Բարի լոյս:
Ի պատարագն ստանում էի մի ժպիտ: Եւ այդպէս մի քանի տարի շարունակ: Միայն բարի լոյս եւ ժպիտ: Տիրում էի, երբ գալիս էին ամառային արձակուրդները: Ձէի տեսնում աղջկան:

Մեծ եւ պատարագն ստանալու մրցաշարերից առաջ մեզ անդի համարի կարողներ էին տալիս: Կարող էինք ձիւն անուել, առանց փող վճարելու, լոկ կարողները տալով ստանալ եւ ճաշ, եւ ընթերցել: Բայց խաղը կարողներով նշատում էինք ճաշարանում ու աղմուկում ճաշում:

Բայց ինչու էին եւ աւելի երջանիկ լինում: Տարիներ անց այդ գաղափարը կարող եմ բացել: Ձէինք ճաշում, այլ կարողները տալիս էինք մատուցողին եւ փոխարէնը ստանում էինք դրամ: Կարողներին արժէքի մի մասը, Միայն մերից հարստանում էինք, կարող էինք կրնալ գնալ եւ կամ մի այլ ճաշարանում աւելի քան մեզ ճաշել:

Իսկ ճանապարհորդութիւնները, որ կատարում էինք այլ քաղաքներում՝ մրցութիւնի մասնակցելու համար: Գնացողով, կոշտ վազողներով, ամառն տաքին, ձմեռն բուքին գնում էինք օրեր, որպէսզի պատգեթպուլ խաղանք: Ամէն մի նոր քաղաքը մեզ համար մի նոր աշխարհ էր: Մրցութիւնից յետոյ լաւ հագնւում էինք, խնամքով սանրւում եւ ման էինք գալիս փողոցներով: Իսկ անցորդներից ոմանք արդէն մեզ ճանաչում էին:

— Հայաստանի տղաներն են...

Մի քիչ էլ կարողներին փողերից շոյալում էինք...

Այո, ես պատգեթպուլիստ էի: Ես այն պատգեթպուլիստ տղան էի: Եւ գուցէ դա է պատճառը, որ ես դարձայ սքոտլանդ... փրփեւէօր...

...

Մի որոշ ժամանակ առաջ էր: Մօրս մահուան տարեդարձի առիթով գնացել էինք գերեզմանատուն: Վերադառնում էինք, երբ եղբայրս իր շոտլանդական թոռանը հարցրեց:

- Որտե՛ղ էինք:
- Այդտե՛ս:
- Ի՞նչ կար այնտեղ:
- Մաղիկներ:
- Մի՛թէ կարելի է այդ մանկանը մեղադրել...

Առողջապահական

ՈՏՓԻ ՑԱԻԵՐԸ

Ոտքի ցաւերը կը զգացուին թէ՛ հանգիստի եւ թէ՛ շարժումի պահին: Այլ խօսքով, ցաւը կրնայ տեղադրուիլ ստորին անդամներում մէջ կամ շատ մը յոգակապներում մէջ, ինչպէս որ կարող է տեղադրուիլ որոշ մկաններու կամ զիւստերու շղիւն մակարդակին: Ան կրնայ յառաջ գալ արեւան վատ շրջանառութեան պատճառով ալ, հետեւաբար այս պարագաներուն, մանրակրկիտ քննութեամբ կարելի է ճշգրտել ցաւի ընդհանրութիւնը:

Յօդադրութեան հիւանդութեան պատճառով ցաւերը կրնան տեղադրուիլ ոտքի ներքին մակարդակին (ներքինային ցաւեր), իբրեւ հետեւաբար տալիս ոտքի թէեւ շատ մը մարդիկ կը ծնին մարմնական այս թերութեամբ, անոնք սկիզբէն ցաւեր չեն զգար: Ժամանակի ընթացքին սակայն, կ'զգան յոգակապներու եւ մկաններու յոգեութիւն մը, ցաւի զգացողութիւնը ի յայտ գալով երկարատեւ ոտքի մնալէ յետոյ: Ոտքի տալիսութեան պատճառով առաջ եկած ցաւերը դարձանելու միակ միջոցն է՝ օրթոփեմիք կոչուող երկու գործածութիւնը:

Հիւանդներէն ոմանք մօտ, ոտքի մեծ մասին յոգաւորումի աշխատանքներ կ'ընկերանան՝ մտնաւանդ թէ կոշիկը անհարմար է, հեղուկով լեցուն փոքր փքշտիկներ՝ սպասելի ցաւերով: Բացի մարմնական, բժշկական մարդկանցէն, եւ ջրաբուսական, մարմնիկն այս հիւանդութիւնը դարձանելու աղբիւրի միջոցը կը հանդիսանայ յաճախ վերաբուժական գործողութիւնը:

Հիւանդներու ցաւին պատճառը կրնայ ըլլալ ոսկորի փոքր խթան մը, որ կը զարգանայ կրկնակի ներքին մասին վրայ: Այս վերջինը կրնայ լինել ցաւերէն շատ առաջ երեւան քաղով, ան արդիւնք է ոսկորի շարժի հիւանդութեան բորբոքումին: Յատկանշական է այն իրողութիւնը՝ որ հիւանդը ցաւերը կ'զգայ, մասնաւորապէս առաւօտները, անկողինէն իջնալու պահին: Սովորաբար այս ցաւերը կը դադրին՝ գերկարճ ճառագայթներով կամ գերհնչիւններով դարձանելու յետոյ:

Յաճախ, հին ճղմուսներ կամ ուրուսներ եւ պրկուսներ, ծեռն կոխելներ պատճառ կը դառնան երկրորդական (շրջիկ) ցաւերուն: Յուրա, խոնաւութիւնը եւ երկարատեւ ոտքի վրայ մնալէ յետոյ եկած յոգեութիւնը, նը-

պատճառով աղբիւրներ են այս ցաւերուն երեւան գալուն:

Սրտեքներու մկաններուն ցաւերը, յաճախ հետեւաբար են երակներու աշխատանք (ստեղծ) - վարիւ, որ երբեմն ըլլալով ներքին, դուստն յայտնի չէ: Զրաբուսական, մարմնական, բժշկական մարդկանցը եւ որոշ օժանելիներ, ակապարժութեան սրկուսներ. եթէ արդիւնք չեն տար, այս ցաւերը անհետացնելու միակ միջոցը կը մնայ վերաբուժական գործողութիւնը:

Մոռնիկի ցաւերը կրնան երեւան գալ քաղիւն կամ որոշ շարժումներու տեսին, իբր պատճառ ունենալով յոգաւորով: Յօդային այս բորբոքումը, ընկերացած յաճախ ծեռնակի հեղուկին, ցաւ կը պատճառէ հանգիստի պահին ալ: Երբ յոգաւորման այս հեղուկը շառնայ, հիւանդը ցաւեր կ'զգայ նաեւ ծեռնակի ետեւ ալ: Մոռնիկի յոգային մակարդակներու (մեկնիք) փոքր ճեղքումներն ալ ուժեղ ցաւեր կը պատճառեն:

Զիւստերու մակարդակին ցաւերը աւելի զգալի կը դառնան մանաւանդ՝ երբ հիւանդը երաշխաւոր (քրօնփոխ) յօդաւորումը: Այս պարագային, հիւանդը կը զանգատի ծեռնակի ցաւերէ, առանց գիտնալու թէ այս ցաւերը կու գան երանի (հանշ) յօդերէն (արթնոց): Կան պարագաներ, երբ հիւանդը կ'զգայ զիւստի կողմնակի խայթումներ. տեսակ մը մորթի թմրութիւն, պատճառը ջրատապն է (նեվրիթ) տեղադրուած ողնաշարի մակարդակին, անակշտային (լոմպեր) մասին մէջ:

Ինչ որ պէտք է նկատի ունենալ՝ իբրեւ ընդունող ոտքի ցաւերուն, այն իրողութիւնն է, որ տեսնելու առաջ կու գան ոչ միայն հիւանդ յօդաւորումներէ, այլեւ զիւստի շղիւն հիւանդ ըլլալէն (զրուսացում), երակներու բորբոքումներ եւ ընդլայնումներ (ֆիւլիթ, վարիս), երակային շրջանառութեան խանգարումներ (արթրիթ), քաղցրամի պակասը արիւնին մէջ (սփամոֆիլի, թիթանի), որոնք կրնան նոյնքան նպաստաւոր աղբիւրներ ըլլալ ոտքի ցաւերուն: Նոյնպէս, մեթապոլիք եւ անդամական հիւանդութիւնները, ինչպէս՝ շաքարախտը, յօդային կաթնածորան (կոթ), ճարպակալութիւնը (օպիդիթ) կարող են, իրենց կարգին առաջ բերել ստորին անդամներու ցաւերը:

Ա. Վ.

ՋԱՆԱԿԻՐ

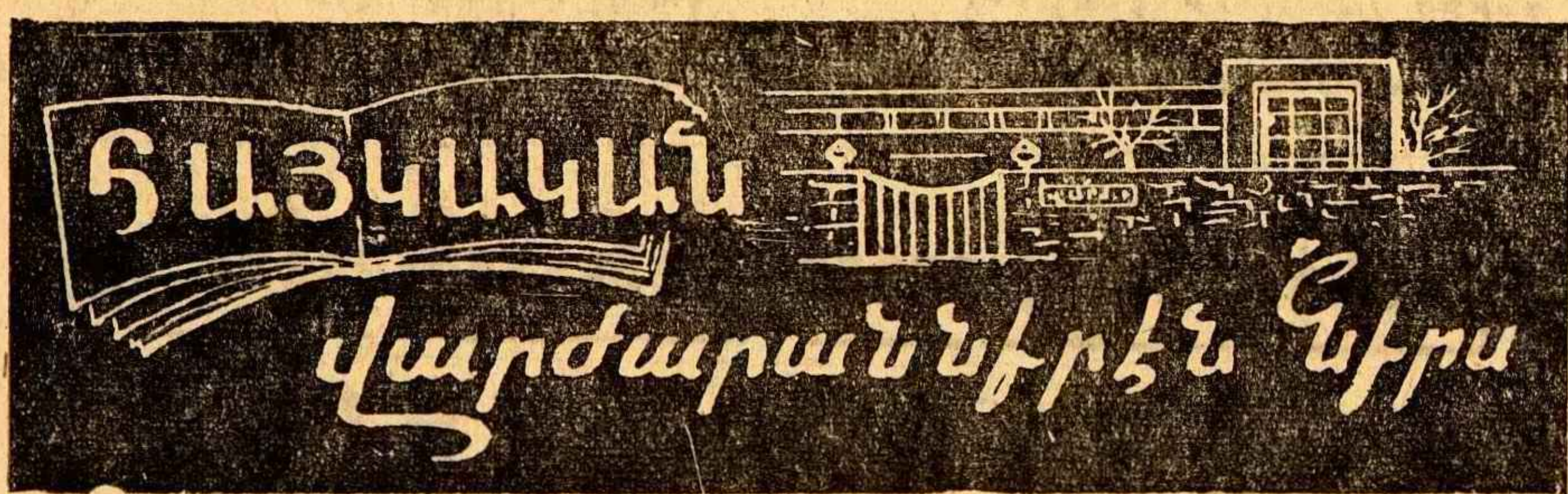
20
ՅՈՒՆԻՍ
1974

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ Ի Ք

Պր. Խաչատուր Ռեյսեան, Տէր Եւ Տիկին Վարուժան Կապեան եւ զաւակունք, ինչպէս նաեւ բոլոր սգակիր պարագաներ իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ Գերայ. Տէր Ներսէս Ծ. Վ. ին, Արժ. Բաճակաւ հայրերուն, ազգային, մշակութային եւ բարեսիրական կազմակերպութեանց եւ բոլոր իրենց յարգելի բարեկամներուն, որոնք ծաղկեպսակ զրկելով, հեռագրով, նամակով, բարեսիրական հաստատութիւններու նուիրատուութիւններ կատարելով եւ կա՛մ անձամբ զգածուած ցաւակցութիւններ յայտնեցին՝ իրենց սիրեցեալ կողակիցին, մօր եւ մեծ մօր, ողբացեալ՝

ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ՐԼՅԻՍԵԱՆԻ

մահաւան եւ քառասունցիկ տարեով:

Նուպարեան Ազգային Վարժարանին Մ Ա Ր Զ Ա Հ Ա Ն Դ Ե Ս Ը

Նախանցեալ կիրակի, 9 Յուլիս 1974, Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգային Վարժարանի երգչափային մէջ տեղի ունեցաւ տարեկան մարզահանդէսը, նովանուորութեամբ եւ ներկայութեամբ Ներկայացուցչական Տեղապահ Գերայ. Տէր Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապունեանի եւ նախագահութեամբ Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի անդամ՝ Պր. Յովհաննէս Բեհեանեանի:

Հանդէսին ներկայ էին Պատկ. Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովներու անդամները, Ազգային երեսփոխաններ, հոգաբարձուներ, մամլոյ եւ ակումբներու ներկայացուցիչներ եւ մեծ թիւով ծնողներ:

Մարզահանդէսը սկսաւ կ. Ե. ժամը 7ին, եղիպական ֆայլերգով եւ ընդհանուր տղանցով մը, որուն առջեւին կը փայլէին երկու դրօշակակիրներ. Ոսթկանութեան Ֆանձարի խումբը իր մասնակցութիւնը բերաւ այս հանդէսին, աւելցնելով անոր փայլը եւ զգեստեղով ներկայութիւնը:

Տղանցէն ետք, վարժարանին սեփական Պր. Արամ Մովսէսեան յայտարարեց հանդէսին բացումը: Ու սկսաւ գործադրուիլ նոյն յայտագիր մը, որուն ընթացքին, ընկերակցութեամբ նուագախումբին, տեղի ունեցան ռուսական մարզանք, ձիւ վրայ ուսումներ, զանազան մարզական խաղեր եւ ձեռնարկներ:

Կարճ զապահ մը ետք, տեղի ունեցան տղանց եւ ներկայացուցչական կազմութիւն, հաւաքական տարժուներ ծաղիկներով, խաղեր, Շառ յաջակցական եւ Հոկտեմբեր 6ի յարգանքներ նուիրուած տարժուներ խորհրդակցականներ:

Մարզական այս բոլոր ելոյթներն ալ յաջողութեամբ կատարուեցան՝ մեծ թիւ փոքր առակներով եւ կողմէ:

Վերջին տղանցէն աւարտեց առաջ, որը դասին վրայ բոլոր առակները իրենց տեղերը գաւաւտեցին, տեղի ունեցաւ մրցակցական բաժանեցնելու եւ մեծալիները (որոնք այս տարի կը կրէին Պողոս Փառա Նուպարի դիմանկարը՝ գործ Պր. Յակոբ Բեհեանի) սիրայօժար պատգամ:

Տրամ էին Պր. Վարդ Ալեքսանեանի կողմէ:

Տիպար մարզիկի բաժանեցնելու նպատակով Պողոսեան եւ Ալին Գոթնուան: Բոլոր դասարաններէն չորս լաւագոյն մարզիկները ստացան մեծալիներ:

Պր. սեփական յայտարարեց, թէ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանը Հելիոպոլսոյ երգչափային նախագահութեան մէջ առաջինը հանդիսացած է այս տարի եւ միակն է որ ստացած է երկու բաժակ: Առակներուն ժողովին Շամանեանեան Հելիոպոլսոյ միջվարժարանային մրցումներուն առաջին հանդիսացած է եւ ստացած է բաժակ: Պր. սեփական շնորհակալական խօսք ուղղեց նաեւ Բրեհեան եղբայրներուն, որոնք ինչպէս ասեց տարի, այս տարի ալ մարզիկներուն նուիրած էին Ֆլանդերներ, Պր. Պետրոս Ոսկերիչեանին, որ յանձն առած էր երկօրեայ լաւբերու եւ լուսարձակներու զեւեղումը եւ բոլոր անոնց՝ որոնք ստացան նուիրատուութիւններ կատարեցին ի նպաստ վարժարանին:

Հանդէսը վերջ գտաւ Ֆանձարին կողմէ նուագումով՝ «Մաղկիր ազատ իմ Հայրենիք»-ով եւ եղիպական ֆայլերգով:

Աւելի քան երկու ժամ տեւած այս յայտագիրին յաջողութեան համար, ոչ մէկ ջանք չունեցաւ եւ վարժարանին մարմնամարզի ուսուցիչը՝ Պր. Անթուան Գապարեան: Վարժարանը, առ ի գնահատանք այս աշխատանքին, զինքը վարձատրեց յիշատակի նուիրով մը, ձեռքով Տիկին Ներկայացուցչին:

Կը շնորհակալուինք վարժարանին սեփականութիւնը, մարմնամարզի ուսուցիչը եւ բոլոր անոնք՝ որոնք աշխատեցան եւ նիզ յիշատակեցին այս մարզահանդէսին յաջողութեան համար:

Զ. Պ.

«Ջանակիր»-ի Աղեփ-սանդրոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սասն Զաղուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ «ՕՊԵՐԺ ՏԷ ՓԻՐԱՄԻՏ»-Ի ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷԶ

ՇԱՐԱԹ. 22 ՅՈՒՆԻՍ 1974, Կ. Ե. ԺԱՄԸ 9 ՅՕԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԻՐԵՆԵԱՆ ԵՒ ԵՐԵՒԵԼԵԱՆ ԺՈՒ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

ՊԻՏԻ ՆՈՒԱԳԵ «ՕՊԵՐԺ»-ԻՆ ԸՆՏԻՐ ՆՈՒԱԳԱՍՈՒՄԲԸ

ՎԻՃԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ ԱՐԺԵՔԱՒՈՐ ՊԱՐԳԵՆԵՐՈՎ ՕԺՏՈՒԱԾ ՄՈՒՏՔ Ե. Դ. 165, ՃԱՇԸ՝ ԸՍՏ ՆԱԽԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

Տոմսեր եւ սեղան ապահովելու համար դիմել Հայկական Ընթերցարանի ամէն օր կ. Ե. ժամը 8—11, բացի կիրակի օրերէն: Կարելի է նաեւ հեռաձայնել 934908, 915013, 59706 եւ 55173 թիւերով:

ՇԱՐԷ Կ. ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ

Ը Ն Դ

Պր. ՅՈՒՆԱՆԵՍ ԵԱՂԱՅԵԱՆ

ամուսնացեալ

Գահիրէ 16-6-1974

Մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները և բարեմաղթութիւնները՝ ամուսնացեալ զոյգին և անոնց ընտանեկան պարագաներուն:

ՀԱՆԱԿԻՐԻՒՆ

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի (Լոս Անճելըս) մահուան տխուր առթիւ, վասն ցաւակցութեան կը նուիրեն:

Տէր և Տիկին
Յակոբ Բազարյան 100
Տէր և Տիկ. Սօթիկ Ապրիանի 100

ՆԱԽԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տէր և Տիկին Արմենակ Գետրոսեան իրենց շատ սիրելի դստեր՝ ողբ. Նորա Գետրոսեանի մահուան առթիւ, վասն ցաւակցութեան և հոգեհանգիստի կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

Եղեգեցոյ Գայթանութեան	1000
Հ. Բ. Ը. Միւրթեան	1000
Այծեմիրիկի Հանգամ. Տան	1000
Հայ Կարմիր Նաչին	1000
Աղջատաց Հոգաբարձութեան	1000
Ամենայն Սրբոց	
Գերեզմանատան	1000
Նուպարեան Ազգային Վարժարանին	1000
Գալուստեան Ազգային Վարժարանին	1000
Հայ Գեղարուեստաւարաց ժողովեան	500
«Յուսարբար»-ին	500
«Արեւի»-ին	500
«Ջահակիր»-ին	500

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Այրի Տիկին Անիտա Զօրայեան և զաւակունք, իրենց ողբ-ւոյն և եղբոր՝ ողբ. Հայկ Զօրայեանի մահուան քառասունօրեայ առթիւ փոխան հոգեհանգիստի կը նուիրեն:

Եղեգեցոյ Գայթանութեան	1000
Աղջատարանին	500
Այծեմիրիկի Հանգամ. տան	500
Հայ Կարմիր Նաչին	500
Գալուստեանի Հաշի սեղանին	500
Հայկական Ընթերցարանին	500
«Ջահակիր»-ին	500

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի (Լոս Անճելըս) մահուան կսկծալի և տխուր առթիւ, փոխան ցաւակցական հեռագիր, Պր. Նախատուր Բեյրութեան կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

Հայկական Ընթերցարանին 100
«Ջահակիր»-ին 100

ՔՍԱՆՆԵՐՈՒՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Նահատակները իրենց աչքերովը չտեսան, և սակայն տեսիլքը ունեցան մեր ներկայ շէշուղ և վերադարձնած մայր Կարինէին, որուն համար նահատակուեցան:

Ս. պատարագէն ետք հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն կատարուեցաւ եկեղեցւոյն բարերարին, ինչպէս նաեւ Դան. Կան. Հանգեան հերոսներուն և վերջերս ներուին:

Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԵԿՆՈՒՄԸ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Ողջերթ մաղթեցին բարձրագոյն Կրօնական և Հայրապետական զոյգ պատուիրակները՝ Գերբ. Տ. Արսէն Եպ. Պէրպէրեան և Փրոֆ. Արթուր Հատրտեան և Եղիպատի հայ համայնքէն իրենց կրած յուսադիրջ ապաւորութիւններուն մասին արտայայտուելէ

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՎՐԺ.Ի ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Կը ստանան, հետեւեալներն են.

ԲԵՕԼԵԼԵԱՆ ԿԱՐԷՆ Վ.
ՊՈՂՈՍԵԱՆ ՀԱՆԻ Տ.
ԿԵՕՅԻՊԵՆԻՓԵՆԱՆ ԱՇԵԼԷ Հ.
ԳՈՒԹՆՈՒՅԵԱՆ ԱԼԻՆ Ա.
ՍՐԱԳՈՐԵԱՆ ՄԻԶՐԱՆ Ժ.
ԲԵՀԵԱՆՆԻ ՌԱՖԻԿ Կ.
ԲԵԼԵՃԵԱՆ ՆՈՐԱ Ժ.
ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ ԱՆԻ Տ.
Կը շնորհակալուինք այս պատգամներ հայ առակները եւ կը

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի (Լոս Անճելըս) մահուան քառասունօրեայ առթիւ, Այրի Տիկին Գուհար Սարեան վասն ցաւակցական հեռագիր կը նուիրեն:

«Այծեմիրիկի»-ին 100
«Ջահակիր»-ին 100
(Ստանալ Պր. Հայկ Օհանեանէն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԻ

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի (Լոս Անճելըս) մահուան կսկծալի առթիւ, վասն ցաւակցական հեռագիր Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 Ե. Դ.:

ԱՆԵՔՍ. Մ. Մ. Մ. ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Ողբ. Տիրուհի Ռեյսեանի մահուան քառասունօրեայ առթիւ, Տէր և Տիկին Հայկազ Տէտեան կը նուիրեն 100 Ե. Դ.:

Ողբ. Միսաք Գաղատաբեանի մահուան կսկծալի առթիւ վասն ցաւակցական կը նուիրեն. Այրի Տիկին Մարիլիդեան 100
Պաղատաբեան և որդին 100
Այրի Տիկին Անահիտ Մուշեղեան և եղբայրը՝ Արթին Նազարեթեան 500 Ե. Դ.:

ՏՈՔԹ. ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՒՃԻԳԱՆԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Գեորգի Պոուրաճյան Օրա-
թերթին խոր կապիժով կը տեղե-
կանանք, Լիբանանահայ ծանօթ
ազգային՝ ուսուցիչ, քիմիազէտ -
դեղագործ, գիտնական և հասա-
րակական գործիչ Տոքթ. Գարե-
գին Պոուրաճյանին մահուան:

Ողբացալին յազգայնաւո-
րութեան արարողութիւնները կա-
տարուած են Հինգշաբթի, 30 Մա-
յիս 1974, Հայ Աւետարանական
եկեղեցիին մէջ, սգակիներու և
բարեկամներու խառնեւեռմբ բազ-
մութեան մը ներկայութեամբ:

Գերեզմանատան մէջ դամ-
բանականներ խօսած են՝ ԳԳ.
Յովհ. Թապալեան, Տոքթ. Յ.

Մաղքերեան և Հրանդ Գանգրուհի:
Անոնք բոլորն ալ իրենց խօսքե-
րուն մէջ վեր առած են ողբաց-
եալին օգտաշատ ծառայութիւն-
ները՝ հայրութեան, որպէս հայրե-
նասէր, կրթանուէր, մշակողի և
արուեստի ծառայող անձնաւորու-
թիւն մը, որուն մահով մեծ կո-
րուստ մը կ'ունենայ Հիբանանա-
հայութիւնը մասնաւորապէս:

Այս կսկծալի առթիւ, խմբագ-
րութիւն իր զգածուած ցաւակ-
ցութիւնները կը յայտնէ ողբացեա-
լին ընծանկան բոլոր պարագա-
ներուն, ինչպէս նաեւ Տէր և Տի-
կիւն Ընկեր Բենիամին ժամկոչեա-
նի:

ԲՍԱՆ ԿԱՌԱՆԱՆԵՐՈՒ 59ԴՐ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ՝
ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՄԵԾ՝ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՍԻՆԵՄԱ ՌԻՎԵՐԱՅԻ ՄԵՋ (ՊԵՅՐՈՒԹ)

Հովանաւորութեամբ Ս. Դ.
Հնչ. Կուս. Լիբանանի Շրջանի
Վարչի Մարմինին, Յիւստանի Մեծ
Հանդիսութիւն մը կ'ազմակեր-
պուած է Պէյրութի Սինեմա Ռի-
վիերայի մէջ, անցեալ 15 Յունիս
1974, Շաբաթ կ. ե. ժամը 9ին:

Այս հանդիսութեան անցեա-
պեամբ և ընկեր Պէյր Սինեման:

Գեղարուեստական նոյն յայ-
տագիրին իրենց քանկարձէ՛ մաս-
նակցութիւնը բերած են Ս. Հա-
յաստանի ժամանած և ծանօթ ա-
ւեսագիտներ Բաղդասար խմբին
անդամները մի քանիս: Սոսի առած
են ընկերներ՝ Ժորժէր Նալիբի,
Հրանդ Գանգրուհի և Մանուկ
Աղամբան:

ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒ-
ԹԻՒՆԸ ԼԻԲԱՆԱՆ ԺԱՄԱՆԵՑ

Լիբանանահայ «ԱՐՔՈՒՅ»,
«ԱՐԲ», «ԱՐԱՐԱՏ» և «ԱՆՆ» քե-
րերու խմբագրութեանց հրատեղով,
Շաբաթ, 8 Յունիս 1974, Պէյրութ
ժամանց Հայաստանի Լրագրողնե-
րու Միութեան պատկերակցութիւն
ը, որուն մաս կը կազմեն Հա-
յաստանի Լրագրողներու Միութեան
Նախագահ և ԱՐՄՆՖՐԵՍԻ Տնո-
րէն՝ Արաւազդ Խաչիկեանը, Հա-
յաստանի Լրագրողներու Միութեան
Վարչութեան անդամ՝ Կարլին

Դալլագեանը, Հայաստանի «ԳԱ-
ՐՈՒՆ» քերականական ամսա-
թերթի խմբագիր՝ գրող Վարդգէս
Պետրոսեանը:

Պատկերակցութիւնը շուրջ ժա-
ւոր մնալով Լիբանան, մօտէն
պիտի ծանօթանայ լիբանանահայ
ամառիկին, մեր կրթական-մշակու-
թային կեանքին, ինչպէս նաեւ
պիտի այցելէ երկրին տեսարժան
վայրերը:

ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐՈՒ ԽՈՒՍԲ ՍԸ
ԼԻԲԱՆԱՆ Կ՝ԱՅՅԵԼԷ

Երեքշաբթի, 11 Յունիս
1974, օգոստոսի քծով Երեւանին
Գեորգի ժամանեց՝ հայրենի ար-
ուեսագէտներէ և մշակողի ծա-
նայողներէ բաղկացած խումբ մը,
որ զօրաւորական պատրաստ էր
կ'աշխատէ Լիբանան և Սուրիա:

Ուսմանը կը գլխավորէ Սփիւռ-
քի Հեռ Մշակիչ. Կապի Կոմիտէի
Նախագահը Տեղակալ Պետրոս
Պետրոսեանը, իրեն օգնական ու-

նենալով Հայաստանի Մշակի-
չ Նախարարութեան պատասխա-
նատու աշխատող Արմէն Աղա-
նեանը:

Ուսման մաս կը կազմեն
Ժան Տէր Մերկիւն, Գոհար Դա-
ւան, Էլենուրա Վարդանեան,
Սեդա Գալստիան Սիմոնեան, Արշա-
կարպետեան և ուրիշ յայտնի
արուեստագէտներ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՍԱՊԼԸ ԱՄՆ Կ՝ԱՅՅԵԼԷ

(Շաբաթական թիւն Ա. էջն)

Կետ: Առաջին անգամ է, որ նման
ստորագրութիւն հայկական պարա-
խումբ մը, ամբողջ ամիս մը, Մ.
Նաւանդեանի տարածքին ելոյթ-
ներ կ'ունենայ:

70 երիտասարդներէ բաղ-
կացեալ սոյն յայտնի խումբին
մաս կը կազմեն պարողներ, ժո-
ղովրդական երգիչներ և նշանա-
գածներ:

Այս հայրենի պետական խումբ-
ը շրջած է Եւրոպայի, Ամերիկայի,
Հարաւային Ամերիկայի, Ասիոյ
տարածքին և զնախապետութեան ար-
ժանապատէ: Է, Հոս այցելութեան
նախապատրաստական աշխա-
տանքները սկսած են 1973ի
Փետրուարին և ներկայ տարուան
Ապրիլին: Անսամպլը հասկէ մեկ-
նելէն յետոյ, Փարիզ կը ժամանէ,
եւրոյթներ ունենալու համար և յի-
տոյ կ'անցնի Գեորգի Լիբանան:
Այս պետական խումբը, իր
արտասովոր կենսունակութեամբ

թէ՛ հանդիսատեսներուն և թէ՛
գեղարուեստական ցննդատե-
րուն բարձր գնահատութեան ար-
ժանացած է: Առաջին ներկայա-
ցումը տեղի կ'ունենայ, Յունիս
13ին Հարթֆըլտ, Գանգրուհի
մէջ: Յետոյ՝ Փարիզէն (14),
Գոթթը (15 և 16), Ուաշինգթըն
(18), Փիլատիֆթա (19), Նիւ Երք
(21, 22 23), Շիքագո (27), Տի-
բոյթ (25, 26), Լոս Անճելըս (28,
29, 30), Սան Ֆրանսիսկո (Յունիս
5), և Ֆրեզնո (Յունիս 6): Ուսմ-
բին պարողները մեծամասնու-
թեամբ քանդակիչ տարրերն են
վար են: Հայ արուեստագէտներու
բացառիկ տաղանդը օտար բնիկ-
ներուն ծանօթացնելու համար,
մտադրուած է բացառիկ ելոյթ մը
ևս կազմակերպել: Որքան տպա-
ւորիչ պիտի ըլլար, եթէ մեր Պե-
տական Անսամպլը պատկերա-
փիւռէն ելոյթ ունենար:

(Ա.Մ.Ն.)

ՎԱՅՐԱՄ ՓԱՓԱՋԱՆ

ՆՅԵԼ ԱՅՈՒ ՐԱՅՑ...

(Շաբ. Ա. էջն)

հոգոյն ի հանգիստ - եւ գրուն ի
յարգանս Գանդիի Ազգային Ի-
խանութեան կողմէ եւս մեծ ծաղ-
կեպսակ մը ուղարկուած էր - , ու
գարմանով նկատեցինք բացակա-
յութիւնը այն ստուարաբիւ ուսա-
նող-ուսանողուհիներուն, որոնք
աւելի քան կէս դարէ ի վեր իրենց
բարձրագոյն ուսումը կարենալ շա-
րունակելու համար, նիւթական օ-
ժանդակութիւն ստացած են ու այժմ
ալ կը սանան «եղիայեան կը-
տակ»:

Մասի վրայ չէին համարու-
ալոյթիւններու շարքին պատկա-
նողները՝ անցեալ կիրակի օր եկե-
ղեցի եկած հաւատացեալներուն
մէջ:

Մեր գարմանքը եւ վրդովու-
նակայն աւելի սասկացաւ, երբ
եկեղեցական արարողութիւններէն
եւ, ժողովուրդը ցուած պանուն,
եկեղեցւոյ բակին մէջ նմանեցինք,
որ Ազգային Իխանութեան անու-
նով ուղարկուած ծաղկեպսակը
անուի կերպով եւ եկեղեցւոյն
դռնապանին ձեռամբ դուրս բե-
ւեցաւ օմանքէն եւ այդ պատճա-
նային կողմէ գեղեցիկեցաւ այն
փառաւոր կիսանդրի - յուսարձա-
նին վրայ, որ կը կանգնի պարե-
զին կանանչազարդ մէկ գեղեցիկ
մասին վրայ, մայր մութին կող-
քին:

Միթէ՛ կարելի չէր արժանա-
վայել կերպով եւ եկեղեցական
բախտով մը երթալ ու բարեա-
րին կիսանդրիին առջեւ քանի մը
յիւստանի եւ յարգանքի խօսքեր
կատարէ եւ՛ այդ ծաղկեպսակը
գեղեցիկ օալ «եղիայեան» սանե-
րու կողմէ, քան թէ սեւամորթ մեր
համեստ դռնապանին ձեռամբ:

Բայց ո՞վ կամ ո՞վքեր կրնան
պատասխանելու նկատելի սոյն
քերականութեան Ազգ. Իխանութեան՝
կրօնական իշխանութիւնը, «ե-
ղիայեան Սանուց» յանձնախումբը
թէ եղիայեան սանեւէն իւրաքան-
չիւրը՝ առանձին կամ խմբով:

Զեմ կրնար խորհիլ որ հայ
ուսանողը կամ ուսանողուհին
կրնայ այդքան ապեքալիս ըլլալ,
որ նուազագոյն յարգանք մ'իւն
հանդէպ իր բարեարեւել զլանայ:

Թիւրքս ձեռնեկցութեան
ոգիի պակաս մըն է այս անոնց
կողմէ, եւ սակայն վստահ ենք, որ
«եղիայեան Սանուց» յանձնա-
խումբը երբ մոռացութեան չտա-
ր, ու հրաւիր կարգաւ նախկին թէ
այժմու սանեւէն (որոնք լիւի-
ցանքը անպայման գոյութիւն պիտի
է որ ունենայ իրենց թղթածրարե-
րուն մէջ), անոնցմէ բաւականա-
չափ թիւով երախտաւորներ պիտի
սերկայ գտնուէին ու յարգանքի եւ
երախտագիտութեան նուազագոյն
ցոյցը պիտի կատարէին հանդէպ
իրենց բարեարեւել:

Կը յուսանք որ այլ առթիւ
նման երեւոյթները անօն չեն առ-
նուիր, եւ արժանի յարգանք կը
մատուցուի բոլոր անոնց՝ որոնք
իրենց զանազան բարեարեւելու-
նեով կամ ազգասիրական նուիր-
եալ աշխատանքներով ծանօթ են եւ
սակայն չկան այժմ, այլ կայ միայն
անոնց յիշատակը, որ պիտի և ան-
մոռաց ըլլայ համայնքի իշխա-
նաւորներուն եւ իրաւունքները ան-
հաթին մօտ, որպէս նուիրական
պատկանութիւն:

Ս. Պ.

Ս Տ Ա Ց Ո Ւ Ա Մ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Լոս Անճելըսէն Ընկեր ՍԵՂ-
ՐԱԿ ԳՈՅԱՆԵԱՆ կը ԴՈՐՈՐԷ Իր
բաժանորդագրութիւնը՝ Նոյեմբ-
րով 25 տոյրը:

ԱՆԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԵՒ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Արտասահմանի մեր հոսանքներէն ոմանք երբեմն իրենց դժ-
գոհութիւնը կը յայտնեն «չէզոք»ներու նկատմամբ, որոնք իր թէ
թշնամական վերաբերում ունին կուսակցութիւններուն դէմ և չեն
ուզեր միանալ անոնց՝ հայ քաղաքական ծառայողներ իրականա-
ցընելու համար:

Ըստ այս հատուածականներուն՝ բոլոր այն մարդիկ, որոնք
կուսակցութեան մը չեն պատկանիր, անոնք են, անպատակ և
ուղեկորոյս:

Այս տեսակէտը թէ անհիմն ամբաստանութիւն մըն է, բայց
մասամբ ճիշտ պիտի ըլլար, եթէ բուն իսկ իրենք՝ կուսակցական-
ներ կեդրոնախոյս դիրքի վրայ չգտնուէին:

Հետաքրքրական է, որ Էմին, հաւելս ի վրայ ի վրայ ի վրայ ի վրայ
ւածներն ինչ քաղաքական հարցեր կը հետապնդէին. որոնց հակա-
ռակ է «չէզոք» կոչուած և ամէն ելոյթէ յուսախար ժողովուրդը:

Կուսակցականները կը խօսին «սկզբունքներու» և «զաղափար-
ներու» անհետմով, որոնցմով ո՛չ միայն ինքներուն պետութիւն
հաստատել անհնար է օտար հողի վրայ, այլ և ազգային բուն
նպատակներու յաջողութիւնը՝ անել կացութեան մը կը մատնուի
անհատողական տրամադրութեամբ:

Աշխարհագրիւ ծաւալուն ու փոթորկալոյսով ավերակներ մէջ,
ուր ամէն տեսակէտով ակներեւ է արդէն հայ տարագիրներու ցա-
ւերուն համար բաւարար դարմանի բացակայութիւնը, մեր քա-
ղաքական կուսակցութիւններն արդէ՛օր արդեգրած են պատշաճ
գործելակերպ, որով կարողանային մեր ազգային փորձուած նաւի
խլակներն իրենց ցանկալի ու ապահով հանգրուանին հասցնել:
Բոլոր հատուածներն ալ, անկասկած, կը դաւանին ազգային շա-
հերու տեսակէտը, և Հայ Դատի արդարաւորութիւնը կ'ընդունին
որպէս իրենց ծրագրի էական ու զլխաւոր մաս: Սակայն գործնա-
կանին մէջ ատենց հանդէպ ժխտական արդիւնքով է որ հրապա-
տակ կու գան:

Հայոց դէմ թրքական ցեղասպանութիւնը գործադրուելէն
առիկ, 60 տարի է ի վեր է, որ տակաւին մեր կուսակցական դի-
կավարներու միջև ո՛չ միայն համաձայնութիւն և համերաշխ գոր-
ծակցութիւն չեն նշարուած, այլ և պատակաւորական մատուցել միջ
պարբերաբար կը կարգանք իրարու դէմ յարձակումներու մասին,
զիրար դատաւիտելու, խռովութիւններ արձարծելու, այլևայլ
տեսակի հակամարտութիւններ ստեղծելու մասին, որոնք բաղձա-
լի են մեր դարաւոր անարգ թշնամիին միայն:

Որոշ է, որ ինքնագոյութեամբ կամ ատելութեամբ, պատ-
մութիւն շատագոյնով կամ նսնմանցնելով ո՛չ մէկ արդիւնքի կա-
րելի է հասնել: Շեշտենք, որ անցեալին այլևս անփոփոխ է, անվե-
ղարձ և անհասանելի: Այս մասին վերջին անօրու էն, անոյս եւ
ժամանակավրէպ: Զանց առնուած ՆԵՐԱՆԱՆ է միայն գործունէու-
թեան տրամադրելի դաշտը, ուր կարող պիտի ըլլան անել ու վեր-
ընծիւղել ապագայի յաղթանակին սաղմերը:

Վերեւ նշուած այս արատներն ունեցող մեր կուսակցական-
ներն ինչ ակնկալութեամբ այլևս պիտի պնդէին, որ «չէզոք» ժո-
ղովուրդը պէտք է իրենց հետեւի և մասնակցի հակազգային այ-
պանելի իրեւրամարտին, ու պէտք իրենց քանակաւորել ծառայող
չլաւ մարդք երեւի, «խելացի» և նոյնիսկ «հերոս»:

Հարկ է ըսել, որ ո՛չ ոք կը ցանկայ կուսակցութիւններու
լուծարքը, այլ ընդհակառակը: Բաղձալի է միայն, որ անոնք օգ-
տակար, ազդու և շօշափելի ազգային դատնան ազգային իրական
քաղաքական երթին՝ իրենց ճշմարիտ ուղեւորներ:

Նկատելով որ ցարդ գործադրուած միջոցները ճիշտ են,
կիսկապար են անբարեխոյս, իւրաքանչիւր հատուած անհրաժեշտ
է որ վերանայի իր ընթացքին, եւ ինքնանապատեութեամբ
վերամշակէ զայն եւ շտկէ իր ուղին ներկայ պայմաններուն ու
պարագաներուն համապատասխան՝ միջ-կուսակցական սեփա յա-
րաբերութիւն մշակելով:

Արդարեւ, հայկական քաղաքականութեան ընարանը հասկնալը
խրթին գործ մըն է, այլ միայն անոր տարողութիւնն ու ծաւալն
է որ ընդարձակ են և կը պահանջեն մեծ ուժ, յարատեւ և միա-
նական աշխատանք: Ազգային քաղաքականութիւն, սփիւռքի պայ-
մաններուն մէջ, կը նշանակէ նախ և առաջ հայ ժողովուրդին
գոյութիւնը պաշտպանել՝ համատարած ծուլման վտանգին դէմ,
հայկական դպրոցներ հաստատել՝ զարկ տալով հայ լեզուին եւ
գրականութեան ուսուցման. պահպանել տոհմային աւանդու-
թիւններն ու ժառանգութիւնը՝ կազմակերպել նոր սերունդ՝ հայ-
րենասիրական ոգիով և, ամենակարեւորը, հայ դատին համար խի-
զակ պայքար մղել:

Բարեբախտաբար հայ կուսակցութիւններուն առջեւ կայ լա-
ւագոյն նախապարհ մը, որուն դեռ չեն անդարդարձած և որ հա-
սարակաց զօրաւոր հիմքեր ունին, այսինքն՝ բոլոր հոսանքներն ալ
կը պատկանին հայ ազգին, նոյն պատմութիւնը, նոյն լեզուն, նոյն
հայրենիքն ու նոյն կրօնը ունեն, նոյն արիւնքու ճակատագրին
ենթարկուած, նոյն ողբերգութեան զոհ դարձած, նոյն կորուստ-
ներն ու հարուածներն են կրած, նոյն պահանջն ու արդար գաւառ
ունին և օտարութեան դառն բաժակը կ'ըմպեն միասին: Հետեւա-
բար, իրենց գործունէութիւն ալ պէտք է ըլլայ ՄԻԱՍԻՆ՝ հոգեով,
արտով ու մտքով իրարու զօրուած:

Այժմ, Մեծ Նոյեմբի 60ամեակը պատշաճ առիթ մըն է, որ-
պէսզի համախմբուին կուսակցութիւնները մէկ սեղանի շուրջ,
ընկարկեն ազգային հարցերը, ընդհանուր ծրագրի կազմելով ո-
րոշեն գործունէութեան համերաշխ եղանակը ի նպատակ տարագիր
հայութեան շահերուն և հայ դատի պաշտպանութեան:

Միասնութիւնն անհրաժեշտ է ո՛չ միայն կուսակցութիւննե-
րուն, այլ և ընդհանուր ժողովուրդին, անոր մէջ գոյութիւն
(Շաբաթական թիւն Ա. էջն)

ՄԱՍՆԱԿՈՐ «ՀԱՆՏԱԿԻՐ»-ԻՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒՂԻ ՆՈՒԱՐԴ ՕԹԱՃԵԱՆ

(1894 - 1974)

Այս տարուայ Փետրուարի 4ին, Նիւ Եորքի իր բնակարանում, սրտի կաթուածի հետեան ընդ մահացաւ՝ բանաստեղծուհի Նուարդ Օթաճեանը։ Թաղումը կատարուեց Փետրուարի 7ին, պատգմողներով։

Բանաստեղծուհին ծնունդ է Արեւմտեան Հայաստանի Արաբկիր քաղաքում, 1894 թ.։ Դեռ հագիւ երկու տարեկան հասակում, Թուրքիայի ներքին գաւառներում պայթել է 1896 թ. հայկական կոտորածները, որոնց ժամանակ իր գերդաստանը կորցրել է տուն-տեղ և ունեցուածք, որի հետեւանով ծնողներին հարազատների հետ նա տեղափոխուել է Կ. Պոլիս։

Նուարդի հայրն եղել է Մկրտիչ Տէր Միգայէլեանը, ընտանեւոր և կրթութեամբ անձնաւորութիւն, որ իր եղբայրների հետ, 1907 զարմաւ, Արաբկիրում զբաղուել է մանուշապտործութեամբ և դրա առեւտրով, իսկ նրա հորեական

ՈՐԲ. ՆՈՒԱՐԴ ՕԹԱՃԵԱՆ

պապն եղել է Արաբկիրի երկարամեայ առաջնորդական փոխանորդը՝ բարեհամբաւ Տէր Միգայէլ աւագ բահանայ Տէր Պողոսեանը։ Մայրն եղել է Դշխունի Սաղաթէլեանը, կրթութեամբ և ուսումնասէր մի կին, որ պատկանել է Արաբկիրի բարեհամբաւ Սաղաթէլեան գերդաստանին։ Նուարդի մորեական հօրեղբայրը՝ Կարապետ աղա Սաղաթէլեանն եղել է բարերար, 1869 թ. Արաբկիրում հիմնելով Սաղաթէլեան Մայր վարժարանը, որտեղ 1882 թ. ձրի սովորում էին 300 աշակերտ։

Նուարդն իր նախակրթութիւնն ստացել է Գում-Գափուի Գեանեան-Լուսաւորեան Մայր վարժարանում, իսկ երկրորդական ուսումը՝ Կ. Պոլսոյ Դպրոցաւէր Տիկնանց միութեան վարժարանում։ Աշակերտական գրասենյակի արդէն նա փորձեր է արել ոտանաւորներ գրելու։ Հետագայում, իր կատարած յամառ ընթերցասիրութեամբ և գրականութեան ուսումնասիրութեամբ՝ առաջ է տարել իր իմացութիւնն ու գրական ճաշակը։

Համաշխարհային առաջին պատերազմը վերջանալուց յետոյ, Նուարդն իր մօր և բանաստեղծուհի քրոջ՝ Նազնիի հետ, 1920 թ. Կ. Պոլսից մեկնել է Եգիպտոս, այնտեղ գտնուող իր եղբայրների և միւս քոյրերի մօտ։ Ապա 1925ին, մինակը նա գնացել է Ամերիկա, որտեղ յիսուել/ց աւելի երկար տարիներ ապրել և աշխատել է Նիւ Եորքում։ Այնտեղ նա զբաղուել է նուրբ ձեռագործի արուեստով։

1935 թ. Նուարդն ամուսնացել է ազնիւ և համեստ անձնաւորութիւն՝ սերաստացի Երուանդ Օթաճեանի հետ, որ հետագայում քաջախիւղ է հանդիսացել կեանքի իր ընկերոջ գրական գործունէութեան։

Շնորհալի Նուարդը շատ վաղուց զբաղուել է նաեւ գեղանկարչութեամբ, ունի գեղեցիկ գործեր, սակայն սակաւաթիւ։ Դժբախտաբար հետագայում նա դադարել է նկարելուց։ Նրա տաղանդը փայլել է բանաստեղծութեան բնագաւառում։ Կէս դարուց աւելի է, որ նա ստեղծագործել է գողորիկ ոտանաւորներ, որոնք լոյս են տեսել Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների և այլ երկրների գանազան թերթերում և ամսագրերում (Հայաստանի Կոչնակ, Պայքար, Հայրենիք, Նոր Աշխարհ, Երիտասարդ Հայաստան, Նոր Արաբկիր Տեղեկատու, Բազմավէպ, Բազին և այլն)։

Բանաստեղծուհին հրատարակել է բնարաւունջ քերթուածների երեք հատորներ, այսպէս՝

ՇՈՒՇԱՆՆԵՐ (Նիւ Եորք, 1927), ԱՊՐՈՂ ՇՈՒՇԱՆՆԵՐ (Երևանի Սիթի, Ն. Ճ., 1947) ու ՍՈՒԳԻ ԵՒ ՍԻՐՈՅ ԵՐԻՐԵՐ (Նիւ Եորք, 1962), որոնց առաջին երկուսը փարիզական իր բանաստեղծուհի քրոջ՝ Նազնիի Տէր Միգայէլեանի հետ միասին։

Ն. Օթաճեանն իր գողորիկ ոտանաւորները հոգեկան սրտաբուխ զգացումներով նուիրել է իր մօրը, քրոջը, եղբորը, հայրենիքին, Արաբաւորին, հայոց լեզուին, ծաղիկին, սիրահարին և բանաստեղծին։ Ունի նաեւ բազմաթիւ այլ ստեղծագործութիւններ տարբեր թեմաներով։ Հայաստանին նուիրած իր բանաստեղծութեան վերջում գրել է.

Բայց, երբ որ մը հայրենական
Մեր սուրբ հողին ոտն իջնեմ,
Ու արեւոս ու հարազատ
Շունչըդ զգամ ազատեմ,
Աղբիւրներուդ զուլալ ջուրը,
Սրբ ու խրմբ ու յագեցամ...
Հայաստան իմ, հաւատաւոր,
Աստուծային երգ մը ունիմ՝
Հոգւոյս խորք վեզի համար։

Իսկ հայոց լեզուին իր նուիրած ոտանաւորին մէջ՝ ծովման վտանգն է նախագուշակում ափսոսանքով.

Այնպէս ալ համով լեզուն Մեսրոպեան,
Արեւի մման ջերմ մեղքածորան...
Ու քաղցրահնչիւն ջրվեժներու պէս,
Բարձրեմք հոսի, սուրբերու արեւն...

Բայց, երբ ապեւախս հողիցներով մեծ,
Լոյս օտարութեան աղբիւրէն ըմպեմ...
Սւ հունչը արծաթ, մեր լեզուին մարի,
Հայոց արեւն ալ պիտի խաւարի...

Բացի այդ, մի քանի տասնամեակ շարունակ, Նիւ Եորքի հայկական հաւաքոյթներում (Արաբկիրի Հայրենակցական Միութեան, ազգային-եկեղեցական հանդէսների, գրական-գեղարուեստական ծեռնարկների և այլն), Նուարդ Օթաճեանը հանգէս է եկել իր սեփական և նաեւ տաղանդաւոր բանաստեղծ Յովհաննէս Երրազի և այլ բանաստեղծների հայրենաշունչ քերթուածների արտասանութեամբ։ Գրեթէ մինչեւ իր կեանքի վերջը, նա երկտասարդական աւելնող շարունակել է ստեղծագործել և հրապարակօրէն հանգէս գալ ոգեղուն ամուսնեով։

Բազմաթիւ գրողներ և մտաւորականներ (Զարուհի Գալէմբեարեան, Վահան Մալէզեան, Փրոֆ. Մանասէ Սեւակ, Սամուէլ Թումայեան, Սիրվարդ, Հմայեակ Սարեան, Արսէն Երկաթ, Յակոբ Անտոնեան և այլն) իրենց գնահատանքի խօսքն են արել Նուարդ Օթաճեանի գրական և բանաստեղծական արժանիքների և ամուսնեղի վարպետութեան մասին։

Նրա հրատարակած գրքերի և մամուլում լոյս տեսած բազմաթիւ ոտանաւորների մասին, թերթերում գրուած են մի շարք արժեքաւոր գրախօսականներ։ Դրանցից մենք կու տանք ըստորեւ միայն հայրենական ՀԱՅՐԵՆԻԿԻ ԶԱՅՆ» շաբաթաթերթում (Երևան, թիւ 17/39, 24 Ապրիլ 1966 թ., էջ 1) լոյս տեսած կարճ հաղորդումը բանաստեղծուհու հայրենասիրական զգացումների մասին։

«Նիւ Եորքում ապրող Նուարդ Օթաճեանը, որ սրտամորմոք երգեր է գրում՝ հայրենիքի մասին, նոյնպէս տանջւում է, որ ինքն ապրելով օտար, հեռաւոր ափերում, չի կարողանում մասնակցել հայրենի երկրի հոյակապ կառուցումներին, մինչդեռ կը ցանկանար այնքան շատ բան անել նրա համար, այնքան շատ բան տալ նրան։»

Ինչ օամ այսօր ես քեզի, որ մէկը դեռ չէ տուած...
Անդորոնքեամբ ես այսօր ծուկնի կու գամ
Երկիւղած,
Յօժարութեամբ կու օամ քեզ՝ ինչ որ ունիմ
Արթա մէջ,
Մանուկներու ծիծաղը ու կոյսերու սեղաններ...

Ութսունամեայ բանաստեղծուհին, շուրջ 65 տարի ստեղծագործելուց յետոյ, փակեց իր աչքերը։ Որոնք այնքան սիրում էին ծաղիկները, Սրտանց, և հոգեով նա պաշտում էր հայու իր հայրենիքն ու իր մայրը, բնութիւնն ու տէրը, որոնց նուիրել էր բազմաթիւ բնարաւունջ ոտանաւորներ։

Նուարդ Օթաճեանի մահով պակասում է սփիւռքահայ բանաստեղծուհիների և կին գրողների արդէն իսկ նօսրացող շարքերը։

Յարգանք իր գրական վաստակին և անմուռաց յիշատակին։

Ն. Տ. Մ.

Յ Ա Ր Պ Ա Ն Ք
ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԴԵՒԻՆ

Դէի սկզբնական գրական փորձերը ես առաջին անգամ կարդացել էի Թեհրանի «Վերածնունդ» շաբաթաթերթի մէջ, ու նրան դասել մեր ապագայ խոստացող շնորհալի բնարբեր-գականի շարքում։ Յետագային փաստուեց թէ սխալած չեմ եղել՝ դատողութեանս մէջ։ Դժբախտաբար բախտ չէի ունեցել անձամբ հանդիպելու իրեն, մօտիկէն ծանօթանալու, հակառակ որ

իսկ դիմացինս կարծես զարմանալով իմ անգիտութեան վրայ, էլի կրկնեց, ու այս անգամ իրար վրայ։

— ... Թեհրանի Թեւ...
Թեհրանի Թեւ... բայց խօսքը դեռ բերանում, հեռուն կանգնած անծանօթը, իսկայն կուհեւով իմ շփոթութիւնը, արագ յառաջացաւ, ու նոյն անուշ ժրպիտը շրթերին, ձեռքը պարզեց, ու շատ սիրալիւր ասաց.

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԴԵՒԻՆ ՍԵՂԱ ԶԱՐԵՆՑԻ ՀԵՏ

շատ անգամներ Թեհրան երթելու առիթներ էի ունեցել. եւ ահա, յիսուական թրւականներին - առանց կանխաւ տրուած ժամադրութեան - մի օր գրասենեակս եկան երկու այցելուներ, որոնցից մէկի դէմքը ծանօթ էր ինձ, իսկ միւսին առաջին անգամ էի տեսնում։

Դէմքով ծանօթը, վեհերոտ քայլերով մօտեցաւ գրասենեակիս, ասեւ խորան բարձրանար, ու

— ... ես Թեհրանի Դէն եմ, և ոչ թէ Թեւ, ինչպէս սովոր են հնչել արեւմտահայերը։ Ու երբեք միասին կուշտ ու կուտ խնդացինք։

Դէւ, իրանահայ գեղարուեստական գրականութեան ու նաեւ նկարչութեան զոյգ ապարդէզում իր ուրոյն տեղը ունի, ու բազմամեայ վաստակ, արժանի բոլորանուէր յարգանքի, գնահատանքի ու քաջալերու-

ԴԵՒԻՆ
ԿԵՕՋԵՆՆԵՐԵՆ

մատնանիշ անելով ետեւի կանգնած անծանօթին - որ մինչ այդ մեզմ ժպտում էր -, ինչ որ մի անուշ ու գրաւիչ ժպտով, ասաց.

— Խնդրեմ ծանօթացէք...
Թեհրանի Թեւ...
Ա՛հ քեզ բան, դե՛հ առի, առանց մարզարէ լինելու գուշակիր թէ ինչ բան կարող է լինել... Թեհրանի Թեւ։ Գիշ էր մնար հարցնեմ՝ Թեւ թեւ թէ ծախ թեւը՝ բայց զպզցի։ Եփոթած, մի վայրկեան մնացի անորոշ դրութեան մէջ, աչքերս յառած ուղիղ իր դէմքին, ասել ուզելով՝ որ չեմ ըմբռնում ասածը,

Թեւ։ Եւ ահա, մի խումբ գրողներ ու արուեստագէտներ ի մի հաւաքուելով, ծեռնարկել են վայելչօրէն տօնելու նրա յիսնամեայ յոբելեանը։

Ես, որ իր տաղանդի հիացողներէն մէկն եմ, ու կը մնամ, հեռաւոր Տիգրիսի ափերից ողջունի ջերմ խօսքս ուղղելով ծերունագար յորեւանին, ի խորոց սրտի ցանկանում եմ ՎՄԵՐԳԵՐԻ և ԱՅՍԵՐԿԱՐ ԶԱՄԲԱՆ, երկերի հեղինակին, արեւատութիւն, կորով, ու կեանքի օրերը միշտ պայծառ ու լուսաշող... Պաղօսա ԼԵՒՈՆ ՇԱՀՈՅԵԱՆ

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՇՔԱՆՇԱՆՆԵՐ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Թէքնիկներուն մարզումը՝ ներսնի նաւաշինարանին մէջ։ Արդի այս հաստատութեան մէջ, ուր լաւագոյն կազմածները գործելու ունին, եգիպտացի մարզուները, ընդ որս մանաւանդ նաւարարական շրջանակներու գլխաւոր պատասխանատուները, կ'ուսումնասիրեն նորագոյն մեթոտները, թէքնոլոգիի և աշխատանքային պայմաններու վերջին նորոյթները։

Ներկայիս, ներսնի նաւաշինարանին մէջ կայնոր խումբ մը եգիպտացի մարզուներէն։

Սովետ նաւաշինարաններուն եգիպտական շրանշաններու տուելութեան աւանդութիւնը՝ Ս. Միութեան և եգիպտացի միջեւ համագործակցութեան յարդուութեան մէջ ուրիշ խոստովանութիւն մըն է։

Ն. Մ. Գ.

Բարգ. Թարկի Մասարանի

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՄՍՎԵՐՋԻ ՀԱՆԴԵՍԸ

Հեղինակը Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի եւ Մերձակա Մանկապարտեզի ամսական հանդիսարանները տեղի ունեցան կիրակի, 16 Յունիս 1974, կ. Ե. Ժամը 7ին, վարժարանին Պրիմաւորան հանգրիսարանին մէջ, հովանաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ թիմիս Առաջնորդ. Տեղապահ Գեղ. Տ. Ներսիս Ե. Վրդ. Բաղդասարեան եւ նախագահութեամբ Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի անդամացեալ Պր. Արթ. Պրիմաւորանի եւ իր համեստափայլ Տիկնոջ:

Հոծ բազմութիւն մը՝ բաղկացած Ազգ. Իշխանութեան անդամներէ, հոգաբարձուներէ, մասնաւոր, մեակաւորացի եւ այլ կազմակերպութեան ներկայացուցիչներէ եւ մանաւանդ ստուարթի ծնողներէ, եկած էր վայելիլու հայ ազգային հոգեւորականներէ եւ ծափահարելու անոնց յաջողութիւնները:

Թերթիս այժմու նեղ ծաւալը չի բոլորեցէր մեզի՝ որ մանրամասն անդրադարձանք տոյն հանդիսին ընթացքին գործադրուած զանազան ելոյթներուն վրայ, ու թաւ մըցանակներու եւ վկայականներու արձանագատ՝ քե մանկապարտեզի եւ քե նախակրթարանի առակներուն անուանացակեր:

Նենք մակայն, որ վարժարանին սեփական Պր. Արամ Մովսէսեանի տարեկան տեղեկագրի մէջ ուրախանալի տեղեկութիւններ տես կային եւ որոնցմէ կարեւորագոյնը՝ Ներկայութիւն Կրթական Նախարարութեան Ազգ. Վարժարանին սեփական Պր. Արամ Մովսէսեանի տարեկան տեղեկագրին եւ խորհրդատու մարմինին/անդամները, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնք, ունեց աստիճաններ մեր գաւազններուն կրթական եւ դաստիարակական գործին եւ յաջողութիւն ու առողջութիւն կը մաղթենք իրենց:

Կը ընտրուուինք նաեւ վարժարանին բոլոր երջանակներուն ու իրենց ծնողները, ու մեր լաւագոյն մաղթանքները կ'ընենք իրենց:

ԱԶՆԱԿՈՒՐ ԴԱՏ ԲԱՑԱԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՆԱԽԱՏՈՂ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԻ ԽՈՍՆԱԿԻ ՍԸ ԴԵՍ

Ամերիկայի Գեանալ Եւ հեռախօսի կայանը, գիշերը ժամը 9-10ին միջեւ ունի հարցազրոյց ժամ մը՝ որուն հրաւիրուած կ'ըլլան գիտնականներ, բժիշկներ, արհեստագէտներ, որոնց հետ կը կատարուին անհեղինակ ասուլիսներ:

Այս հարցազրոյցներէն մեկուն անցեալները հրաւիրուած էր՝ հայագիտ համալսարանը երգիչ Շառլ Ազնաւուր, որուն, միջոց մը, օրւան խօսակեր հարց տուաւ թէ ի՞նչ ազգութեան կը պատկանէր, Ազնաւուր հայտնեց իր պատասխանը. «Հայ մըն եմ, Ֆրանսականացի»:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԵՒ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆ (Շարունակութիւն Բ. էջէն)

ունեցող յարանուանութեանց եւ հասարակական կազմակերպութիւններուն հետ՝ հարթելով ըստ խորհրդատուներն ու գծաւորութիւններն անվերապահ տրամադրութեամբ:

Միանուրթեան կապը կարեւոր է զօրացնելու եւ. Հայաստանի մեր եղբայրներուն հետ, այն փոքր հայրենիքին, որ հպարտութիւն առթող զարգացման պատուանդանին վրայ կանգնած օրէ օր կը յառաջդիմէ: Թէեւ իրողութիւն է, որ Մայր Հայրենիքն անկարող պիտի ըլլայ, տեղական յարանուան պահանջներուն գոհացում տալէ վերջ՝ ամբողջ սփիւքահայութիւնն իր անբաւարար հողին վրայ քանակեցնել, բայց, յայտնեցինք, միշտ ալ կայից է որոշ չափով օժանդակել արտասահմանի հայապահպանման՝ ըստ իրական յոյժ ներշնչով, դատարար հայութեան հիմնական խարխուղ, եւ Արեւմտեան Հայաստանի ազատագրման ու հայ տարագիրներու տեղաւորման մեծ ազգակներէն մէկը:

Մենք կը հաւատանք, որ հայութեան մասնակի ուժերը համազգային հզօրութեան վերածելով միայն կարելի է յաջողութեան հասնիլ եւ շահիլ Հայկական Դատը, որ նոյն ատեն համամարդկային յաղթանակներէն մէկը պիտի ըլլայ՝ ընդդէմ ցեղասպանութեան եւ տնտեսական ճգնաժամին:

Նիւ Եօք, Ն. Ե.

ԲԱՐԻ ԳԱՆՈՒՍ

Հանդիսն ունեցաւ տեղեկացրելու, որ Նախաճառ Շառլ, 16 Յունիս 1974, Մոնթրէալէն Գահիրէ Ժամանած է Թերթիս պատուակալ եւ երկարամեայ աշխատակից՝ Պր. Ստէն Տէտէնան, իր համեստափայլ տիկնոջ հետ միասին:

Հեռախօսային մեր առաջին խօսակցութեան ընթացքին, տեղեկացանք, որ Պր. Տէտէնան շուրջ տասը տարիներ առաջ երկրէն մեկնելէն առդին այս իր առաջին այցելութիւնն է, ու եկած է կարօտը առնելու իր բազմաթիւ սիրելի բարեկամներէն: Ե. Տէտէնան ամուր կրթարար իշխանած է Ժաւոթ արհեստագիտութիւնը եւ կրթութիւնը Արաբիայի Օհանեանին բնակարանը:

Գահիրէ մը շարքերէն մնալէ ետք Ներկայութեան, մեր սիրելի բարեկամը եւ իր աշխուստի կողակիցը կը մեկնին Եւրոպա, ուրկէ ալ դարձեալ Մոնթրէալ:

Բարի ժամանում եւ հաճելի կեցութիւն կը մաղթենք իրենց:

ԽՍԲԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆԱԿՈՒՐԻՆ

Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Գալեան իրենց դստեր՝ Անի Գալեանի հիւանդութիւնէ տապաքինման ուրախ առիթով, 20 իւն. ոտկի կը նուիրեն ՀԱՆԱԿՈՒՐ Շառլաթի Թերթին:

Ողբ. Տիկին Մարի Լուսարարեանի մահուան կոկորի առթիւ՝ փոխան ծաղկեպսակի, Տէր եւ Տիկին Նուպար Իկիտպաշեան եւ զաւակները (Սարթում) կը ներկան 200 Ե. Դ.:

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի մահուան տխուր առթիւ վառ ցաւակցութեան, Տէր եւ Տիկին Թադէոս Բէժմիւրեան կը նուիրեն 100 Ե. Դ.:

ՆԱԽԱՏՈՂԱԿԱՆՆԵՐ (ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՇԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրելի ամուսնոյն եւ քեանային՝ ողբ. Վարդան Մուշեղեանի մահուան քառասունօրն առթիւ եւ անոր քաղցը ու խնկի լիշտակին, Սյրի Տիկին Անահիտ Մուշեղեան եւ եղբայրը՝ Յարութիւն Տ. Նազարեթեան կը ներկան:

Հ. Մ. Ը. Մ. Նուպար (Աղեքս.) 2000 Ս. Գողթն-Գորոս

Եկելիցող Պայծառութեան	1000
Աղեքս. Հայ Աղքատախնամին	1000
Պողոսեանի ճաշի Սեղանին	1000
Այծեմիւրի Հանգստ. Ցան	1000
Տիգրան Երկաթի	
Ուս. Ֆոնտին	1000
Աղեքս. Հ. Բ. Բ. Միութեան	1000
Յուսարեանին	500
Արեւիին	500
Ջահակիին	500

(Ստանալ Աղեքս. Աղգալին Առաջնորդարանէն)

Ողբ. Գրիգոր Չէչէնեանի մահուան տխուր առթիւ վառ ցաւակցութեան, Գ. Գ. Տեղեկաք եւ Հայկազուն Գրիգորեան կը ներկան:

Հայկական Ընթերցարանին 100, Ջահակիին 100

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացանք ԿԵԱՆՔԻՍ ԳԻՐԲԸ, Կեղիշակ Խորէն Դաւիթեան: Հրատարակուած է 1967ին, մաքուր թուգթի վրայ, 625 էջ:

Գինն է 6 տոլար

Ստանալու համար դիմել Կեղիշակին՝

Khoren K. Davidson
6147 NO College Ave.
FRESNO, Calif. 93704
(U. S. A.)

ՖՈՒԹԲՈՂ

Ս. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿԻ (ԳԱԽԱԹ) ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ «ԱՐԱՐԱՏ» (Երեւան) եւ «ՆԵՖԹՉԻ» (Պաֆու) հաւասար մնացին՝ 1ով 1

ԱՅՄԳԻՍՈՎ «ԱՐԱՐԱՏ» ԻՐԱՌԻՆԷ ՍՏԱՑԱԻ 1/4 ԵԶՐԱՓԱԿԻՉԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ

Երկուշաբթի, 27 Մայիս 1974, Պաքուի (Ազրպէյճան) մարզականի դաշտին վրայ՝ Ս. Միութեան ֆութպոլի բաժակի (գաւաթ) 1974 տարուան մրցաշարքին զօով, 1/8ի հանդիպման դարձի մրցումը տեղի ունեցաւ իրաւարարութեամբ լինիւրատոյի Ա. Իվանովի:

Այս մրցումը վերջացաւ հաւասար արդիւնքով 1ով 1 (կիսախաղ 1-0, ի նպաստ «Նեֆթչի»): Կողմը յաջողեցանք՝ Ազրպայստանը («Նեֆթչի») 37րդ վայրէջանքին եւ Անդրէասեանը («Արարատ») 82րդ վայրէջանքին:

Նկատի ունենալով որ երթի մրցումին - որ տեղի ունեցած էր Երեւանի մէջ - յաղթական դուրս եկած էր «Արարատ» 2-0 արդիւնքով, հայ ֆութպոլիստները իրաւունք ստացան մասնակցելու մրցաշարքին 1/4ի հանդիպումներուն:

«Արարատ» յաջորդ մրցակիցն է Տոնեցքի («Շախթեօր») խումբը:

Ս.ՄԻՈՒԹԵԱՆ 1974 ՏԱՐԱՐԱՆԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ

Ս. Միութեան 1974 տարուայ ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցաշարքի զօով, 10 Յունիս 1974, «Արարատ» մրցեցաւ Թաւշեթի («Բախդադ») զեմ, այս վերջնոյն դաշտին վրայ (Ուղեկցութեան): Մրցումին արդիւնքը եղաւ 0-0:

Յունիս 11ի դրութեամբ, «Արարատ» ընդհ. դասաւորման մէջ 7րդ տեղը կը գրաւէ՝ 9 կէտով, 9 մրցումներ խաղալէ ետք: Իրմէ առաջ կու գան Նոյնքան կէտերով՝ «ԲԿՍԱՆ» եւ «Տիւնամ» Մ., կու երկու առաւելութեամբ:

ՍՊՈՐՏԻ ՆՈՐ ՎԱՐՊԵՏՆԵՐ

Համաժողովեան անդամները կոմիտէի ֆութպոլի վարչութիւնը, Սովետական Միութեան սպորտի վարչակոմի կողմէն շնորհեց «Արարատ» ֆութպոլիստներ՝ Արմեն Սարգսեանին, Սուրէն Մարտիրոսեանին, Նազար Պետրոսեանին եւ Սանասար Գեորգեանին:

ՄԱԿԻ մօտ Միացեալ Նահանգներու ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉԸ ԿԸ ԼՈՒՍԱՐԱՆԵ...

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Տեղեկագիրը նախնական եւ անկէ Հայ Յեղափոխութեան յիստորիկը շնչելու մասին Յանգալու մարտին իր նշանակութիւնը, եւ կը յուսամ որ այս բացատրութիւնները պիտի փառաշին ձեռք մտնողութիւնները:

Ֆիլիփ ՀՈՅՏԱՆ

Հայացուց՝

ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱՋԱՆ

ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԵ ԱՄԵՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ, ԶՈՐ ԿՈՒՋԷՔ ՏԵՂԵԿԱՆԱԼ

- Սովետական Միութեան մասին.
- Արար եւ Սովետ յարաբերութեանց մասին.
- Լոյս կը տեսնէ ամէն ամսու 5ին եւ 20ին.
- Կը վաճառուի միմիայն 2 Ե.Դ.Ի.
- Տարեկան բաժանորդագրութիւնը՝ 40 Ե. Դ.
- Խմբագրութեան հասցէն է. Եւ. Շարա Ալ - Մաանաս Էլ Սուխրի, Զամալէ, հեռախօս թիւ 810566.
- Կը հրատարակուի Սովետական Մամուլի գրասենեակին կողմէ.
- Նիւթերը հայրապրում են «ՆՈՎՈՍԹԻ» Լուրերու Գործակալութեան կողմէ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԼԵՄԵՆԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة - ٢٤٤٠ - ت ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عالية سيريديان (بالان)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

R.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Յրաօճաթ — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱՆՈՍՅԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 535 — ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ 4 ՅՈՒԼԻՍ 1974

ՀԱՏԸ ԶԵՆՈՒԹԵ 3 ԵԳ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٣٥ — الخميس ٤ يوليو ١٩٧٤

ՍՈՒՆՏԱԿԱՆ ՏԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՆՆԴԵԱՆ 90 ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Լրացաւ հայ քնարերգութեան
ակնաւոր գլուխգործոց մէկը՝ Դա-
նիէլ Վարուժանի ծննդեան 90
ամեակը: Այդ առթիւ օրերս Հա-
յաստանի գիտնականները տանը
տեղի ունեցաւ մեծ բանաստեղծին
նուիրուած երեկոյ:

Երեկոյն ներածական համա-
ռօտ խօսքով բացեց բանաստեղ-
ծուհի Միլվա Կապուտիկեանը:
«Դանիէլ Վարուժանի կեանքն ու
ստեղծագործութիւնը՝ թեմայով
զեկուցեց Վարուժանի Գրական-
նութիւնը՝ հանդէսի գլխաւոր խմբ-
ագիր Ստ. Կուրախեանը:

Դ. Վարուժանի մասին իր
յուշերը պատմեց բանասէր Առա-
քէլ Գառնիկը: Ապա ելոյթ ունե-
ցաւ Սոնթալի «Հայաստան» մշա-
կութային ընկերութեան վարչա-
թեան անդամ Է. Աբրիլարիթեանը:
Բանաստեղծներ Սարմէնը, Ա.

Մարգարեանը և Վ. Կարենցը կար-
գացին Դ. Վարուժանին նուիրե-
աւծ իրենց բանաստեղծութիւն-
ները:

Երեկոյի մասնակիցների հա-
մար տրուեց համերգ, որին մաս-
նակցեցին Հայաստանի ժողովրդ-
ագիտ արթիւթիւր Լ. Զաքար-
եանը, Վ. Վարդերեանը, Լիբա-
նանից ժամանած երգիչ Լեոն Գա-
թրճեանը, խորհրդային Պալեանը և ու-
րիշները:

X

Երեւանի Դ. Վարուժանի ան-
ան գաբրուժ տեղի ունեցաւ
բանաստեղծի յուշարձանին բա-
ցումը: Այդ առթիւ գումարուած
միթինկում հանդէս հկաւ Հայաս-
տանի գրողների միութեան վար-
չութեան ք. քաղաք Գ. Միքա-
յելեանը:

ԴԱՆԻԷԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆԻ ԿԻՍԱՆԴՐԻՆ

Կանգնել է նա իր անունը
կրող դպրոցի առջև: Մի քանի
քայլի վրայ Սեբաստիա փողոցն
է, եռուղեւոր լին Կանգնել է
բարձր պատուանդանին՝ կորովի
հայեացքը յառած հեռուն: Այդ
թեւ հանդարտիկ արմուկ է տուել՝
եղեգնայ գրիչը ձեռքին պահած,
կարծես արդէն պատրաստ՝ գրե-
լու համար:

Եղեգնայ գրիչով երգեցի փառքե,
— Քեզի ընծայ, իմ հայրենիք...

Դանիէլ Վարուժանի քան-
դակի հեղինակն է՝ նոյնպէս Սե-
բաստիայում ծնուած, Հայկական
ՍՍՀ վաստակաւոր նկարիչ —
քանդակագործ Թորգոմ Զօրեք-
ճեանը: Տարիների որոնումներով

քանդակագործը հաւել է բանաս-
տեղծի կերպարի ուրոյն մեկնա-
բանութեան:

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱՋԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՆՆ ԳԻՏԻ ԱՅՏԵԼԵ

Ամերիկեան Եկեղեցւոյ ղե-
կավարներուն և աստուածաբան-
ներուն կողմէ՝ զանազան յարա-
նապաստաններէ և համալսարա-
նականներէ ընտրուած յսան հո-
գիւնց պատգամաւորութիւն մը,
կը պատրաստուէր: խորհրդային
Միութեան այցելել: Այս առաջը-
լութեան մաս կը կազմէ նաեւ Նիւ
Եթրքի էջմիածնական Առաջնորդ,
Գեորգ Թորգոմ Արք. Մանուկեանը՝
որ Եկեղեցիներու Ազգային խոր-
հուրդին փոխ-նախագահն է:

Գաղափարաւորութիւնը Մոս-
կովայի Ռուս Ուղղափառ Եկեղեց-
ւոյ պատրիարքութեան հիւրը պի-
տի:

Երբ ըլլայ և պիտի այցելէ՝ Մոս-
կովա, Լեւոնիկը, Քիւ, Թաշ-
քէնթ, Հայաստան, Վրաստան,
Հիւսիսային Ռուսաստան, Ուկրա-
ինա, Էսթոնիա և Լատվիա: Պատ-
գամաւորութեան անդամները բա-
նաստեղծութիւններ պիտի տան,
պաշտամունքներու և արարողու-
թիւններու պիտի մասնակցին և
խորհրդային Միութեան մէջ զըտ-
նելոց եկեղեցիները պիտի այց-
լեն: Հիւրերը պիտի ընթան նաեւ
էջմիածին, Վեհափառին հետ տե-
նակցութիւններ պիտի ունենան և
պիտի այցելեն նաեւ էջմիածնայ
գաբրիւլեանը:

107

ՆԱԽԱԳԱՅ ՍԱՏԱԹԻ ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐՋ ԳՏԱՆ

Եգիպտոսի նախագահը՝ Մո-
համէտ Անուար էլ Սաուաթ եւ իր
համեստափայլ Տիկինը, ընկերակ-
ցութեամբ պատուիրակութեան
մը՝ որուն մաս կը կազմէր արտա-
քին գործոց նախարար Գր. Իս-
մայիլ Ֆահմի, չորս օրուայ պաշ-
տօնական այցելութիւն մը կատա-
րեցին Ռումանիա, Հինգշաբթի,
27 Յունիսէն սկսեալ և պաշտօնա-
կան ու ժողովրդային խանդավառ
ընդունելութեան արժանացան:

Այս այցելութեան ընթաց-
քին երկու նախագահներուն՝ Սա-
ուաթի եւ Զաուհի-ճուլի ինչպէս
նաեւ երկու պատուիրակութիւն-

ներուն՝ եգիպտական եւ Ռումա-
նական, բանակցութեանց աւալ-
տին հրապարակուեցաւ միացեալ
հաղորդագրութիւն մը, որով ան-
գամ մը եւս կ'ապացուցուէր սերտ
համագործակցութիւնը՝ երկու եր-
կրներուն միջեւ, քաղաքական,
ընկերային եւ տնտեսական մար-
զերէն ներս:

Ռումանիա անգամ մը եւս
կը յայտարարէր, թէ Միջին Արե-
ւելքի մէջ խաղաղութիւն հաստա-
տելու երկու գլխաւորագործն պաշ-
տաններն են՝ արաբ բոլոր գրաւ-
եալ հողերէն հեռացումը իւրա-
յելեան ուժերուն եւ պաշտօնիցի

ժողովուրդին իրաւունքներուն
ճանաչումը:

Զորս օրերու այս պաշտօնա-
կան այցելութեան օրերուն, նա-
խագահ Սաուաթ և իր համեստա-
փայլ Տիկինը այցելեցին Ռումա-
նիոյ ճարտարարուեստի կեդրոն-
ներ և ընկերային հիմնարկներ,
ինչպէս նաեւ աշխարհածառթ ա-
մառանոց Սինայա քաղաքը:

ՆԱԽԱԳԱՅԸ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Կիրակի, 30 Յունիս 1974,
կ. ե. ժամը 1:30ին Գուրգէշէն
Սոֆիա ժամանեցին Եգիպտոսի
նախագահ և իրեն ընկերացող
պատուիրակութիւնը եւ ընդուն-
ւեցան Գուլկարիոյ նախագահ Գր.
Թիւոր Ժիվլովի, Տիկին Ժիվլովի
եւ Գուլկարիոյ պետական աւա-
զանիին կողմէ, ու ժողովրդական
խանդավառ ցոյցերու արժանա-
ցան, օդանավակայանէն մինչեւ
իրենց ընկավայրը՝ Վիթթա
պալատը երթի ընթացքին:

Սոֆիայի մէջ Եգիպտոսի
նախագահը բանակցութիւններ
ունեցաւ Գուլկարիոյ նախագահին
հետ: Եգիպտական եւ Գուլկարա-
կան պատուիրակութիւնները բա-
նակցութիւններ ունեցան,
որոնց աւարտին հրապա-
րակուեցաւ միացեալ հաղորդա-
րութիւն մը, որուն մէջ կը շեշ-
տուէր, թէ Գուլկարիա թիկունք կը
կանգնի արաբ և տեւական խա-
ղաղութեան մը համար Եգիպտոսի
կողմէ անուած միջոցառումնե-
րուն և Լիբանանի դէմ կատար-
ուած իւրայելեան յաւանդումները
կը դատապարտէ:

Այս այցելութեամբ եւ կա-
տարուած բանակցութեանց հե-
տեանքով Եգիպտոս-Գուլկարիա
տնտեսական, մշակութային և քա-
ղաքական յարաբերութիւնները
առաւել եւս պիտի ամրապնդուին:
Նախագահը և Տիկին Սա-
ուաթ, ինչպէս նաեւ եգիպտական
պատուիրակութիւնը Գահրէ վե-
րադարձան Երեւան երեկոյ-
եան:

ՇԻՇՈՒՆՆԵՐԸ

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՐԱՆԸ
ԿԸ ՄԵՐԺԵ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼ
ԵԱՆԻԿԵԱՆԻ ԴԱՏԸ

25 էջերէ բաղկացեալ վճռ-
ագրով մը, վերաքննիչ դատա-
րանը մերժեց վերաքննիչ Եանիկ-
եանի դատը:

Եանիկեանի պաշտպան փաս-
տաբան Գ. Լիւնգի յայտարարեց,
թէ վերաքննութեան հարցը պի-
տի ներկայացնէ Գահրէ վերադ-
արձանի Ատեանին:

ՆԱԽԱԳԱՅ ՆԻՔՍԸՆ

Երբորդ անգամ ըլլալով
ԱՄՆի նախագահ Ռիչըրտ Նիքսոն
Ս. Միութիւն այցելեց այս վերջին
ճարհներուն: ԱՄՆի ճախագահին
ընկերացաւ կարեւոր պատմա-
կութիւն մը, գլխաւորութեամբ
արտաքին գործոց նախարար Գր.
Հենրի Գիսինգըրի: Տիկին Նիքսոն
ի ամուսնոյն կ'ընկերացար այս
այցելութեան ընթացքին:

Ս. Միութեան Կոնկուսի Կեն-
կոմի Ա. Բարսուար Գր. Լեոնի
Պրեմիերի եւ սովետ ղեկավարնե-

Ս. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Բաճ հեռ երկար բանակցութիւններ
ունենալէ ետք՝ Մոսկուայի եւ Օ-
րենսդրային (Սալթա քաղաքի մօտեր)
Սեւ Մովի ակիւն մէջ, Սեբաստի
վերջին հանդիպում մը եւս ունե-
ցան երկու ղեկավարները եւ
համաձայնեցին ճիշդական գլխաւոր
սահմանափակման հարցը:

Նախագահ Նիքսոնի այս այ-
ցելութեան ընթացքին ԱՄՆի եւ Ս.
Միութեան միջեւ ստորագրուեցան
օգնական, առեւտրական եւ մեա-
կութային համաձայնագրութիւններ:

ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՆԱԽԱԳԱՅԸ ԽՈՒԱՆ ՓԵՐՈՆ ՄԱՀԱՑԱԻ

Երկուշաբթի օր, սրտի
տագնապի մը հետեւանով մա-
հացաւ Արծաթի Նախագահը՝
Սեւ Մովի ակիւն, 79 տարեկանին:

Նախագահին մահուան լու-
րը յայտարարեց իր այրին՝ Տի-

կին Մարիա Էսթելա Մարթինէզ,
որ փոխ նախագահ նշանակուած
էր և այժմ, իր ամուսնոյն մա-
հէն ետք, յաջորդ երեք տարի-
ներուն համար կը դառնայ երկ-
րին նախագահուին, ըստ Ար-
ծաթի Նախագահութեան:

ԽՍՀՄ-Ի ԵՒ ԱՄՆ-Ի ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Երբեմն (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)՝
Օրերս խորհրդային և Ամերիկեան
սրտաբանական կեդրոնները միջեւ
Թիֆլիսում համաձայնագիր լա-
տարագրուեց՝ որով իշխանային հի-
ւանդութեան դէմ պայքարի բնա-
զաւառում համագործակցելու մա-
սին:

Հայկական Հանրապետու-
թեան Առողջապահական նախա-
րարութիւնում Արմենիքէի թղ-
թակցին հաղորդեցին, որ խորհր-
դային կողմից հետազոտութիւն-
ներին մասնակցել են խՍՀՄ բժշ-
կական գիտութիւնների Ակադե-
միայի սրտաբանութեան գլխաւոր
ինստիտուտը, Վրաստանի առող-
ջապահութեան նախարարութեան

էքսփերիմենթալ ու քլինիքական
Երաւիթայի ինստիտուտը և Հա-
յաստանի առողջապահութեան
նախարարութեան ակադեմիկոս՝
Լեւոն Յովհաննիսեանի անուան
սրտաբանութեան ինստիտուտը,
իսկ Ամերիկեան կողմից՝ մի շարք
սրտաբանական կեդրոններ, Ուա-
շինգթոնում գտնուող սրտի ինս-
տիտուտի գլխաւորութեամբ:

Նոր համաձայնագիրը, որը
սրտաբանութեան սթեթոսկոպի
փութակներով հետազոտման վե-
րաբերեալ խորհրդա-ամերիկեան գիտ-
կան նախագծի մի մասն է, կ'օգնի
սրտի շնմային հիւանդութեան
արդիւնաւէտ բուժման և կան-
խորդելման հարցի լուծմանը:

ՀԱՄՈ ՍԱՀԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 60-ԱՄԵԱԿԸ

ՀԱՄԱԿ ՀԱՄՈ ՍԱՀԵԱՆԻՆ

Մեր ժողովրդի համար, որը Պետություն է, իսկ մենք այստեղ ահա նշում ենք ընդ 60 ամեայ յոթնամյա թիվը: Յիշում եմ, յիսնամեակիդ օրերին էլ Երևանում էլ էիր: Հենց որ յոթնամյաներդ են մոտենում, գլուխդ առում ես ու կորչում: Լաւ է, վատ է: Եւ հանգիստ է, եւ յարմար է: Կատակը՝ կատակ, բայց ճիշտն ասած, շատ կ'ուզէի, որ այս օրերին այստեղ լինէիր, շատ կ'ուզէի գալ ու համբուրել քո պայծառ ճակատը, համբուրել արուեստի այն վայելքի համար, որ ահա շուրջ 30 տարի է, ինչ դու պարգևում ես ինձ ու շատ-շատերին...

Համբուրելի քո անկրկնելի անհատականության համար, այն նորութեան ու թարմութեան համար, որ դու էո հենց առաջին փորձիկ գործողով քեզի մեր պոէզիայի մէջ, իսկ այդ նորութիւնն ու թարմութիւնը, իմ կարծիքով, ժողովրդական բառ ու բանի, ժողովրդական մտածողութեան և տերեւանական արուեստի այն եզակի ու ներդաշնակ համադրութիւնն է, որ մինչ այդ բացակայ էր մեր պոէ-

զիայում... Դու եկար իրար ծուլելու մեր պոէզիայի երկու զուգահեռ միտումները, ու թէ և զուգահեռականները երբեք չեն հատում, բայց քո զարմանալի արուեստով դու կարողացար այդ անել:

Շնորհակալութիւն քեզ դրա համար:

Կ'ուզէի գալ ու ճակատդ ճամբուրել քո ջինք ու խոր երգերի համար, քո այն հրաշալի բնապատկերների համար, որոնք արտաքուստ են միայն բնապատկեր, իսկ խորքում՝ խոհ ու փիլիսոփայութիւն, այն բարասրների համար, որոնց ընդերքում թաքնուած խորհուրդն ու քնքշութիւնը բացեցիր դու, այն կաթնաների ու անտառային արահետների համար, ուր քո մանկութեան ոտնահետքերից լանդշաֆտը է խմում եղջերուն, քո այն պահերի համար, երբ օրը մթնում է, ժամ է իրիկնահացի, և տխրութիւնդ լեզուաց-կամաց փոխում է լացի...

Կ'ուզէի գալ ու ճակատդ համբուրել քո երգերում ապրող մարդկային բարութեան ու ազ-

նըութեան համար, քո գոյների, երանքների, քո երգեցիկ տողերում թաքնուած շնորհների ու մրմունջների, քո զրնգուն հանգերի, քո վարպետութեան համար: Եւ, վերջապէս, այն իմաստութիւնների, հումորի, սրամտութիւնների համար, որ այնպէս անփութօրէն այստեղ ու այնտեղ թափփուկով, անցնում ես քո ճանապարհը:

Ինչպէս գիտես, վերջերս Ամերիկայում եղայ ու կրկին հանդիպելով Ուիլիամ Սարոյեանին, ինչ-որ քնդհանուր բան գտայ նրա և քո միջև: Նա էլ է այդպէս, նա էլ է իր իմաստութիւնները, հումորը, սրամտութիւնները աչ ու ծախ թափելով անցնում իր ճանապարհը ու ետ չի նայում, չի ափսոսում, որովհետեւ շատ ունի:

Դու էլ լին ափսոսում: Ու թէ խորհուրդներ տալ ու ըստանալ չեմ սիրում, բայց կ'ուզէի, որ մի քիչ ափսոսայիք ու դրանց մի մասը թափփուկով թողնէիր վրայ:

Մեր ժողովրդի համար, ինչ բարեմաղթեմ քեզ քո 60 ամեայ յոթնամյան, բարեմաղթութիւնների բոլոր խօսքերը շատ գործածութեամբ մաշուել ու կորցրել են իրենց արժէքը: Բայց, այնուամենայնիւ, կ'ուզէի, որ միայն այնպիսին, ինչպիսին եղել ես ու կաս, լոյս դարձած Պարոյր Սեակի խօսքերով ասած, կրկնեմ, ինչպէս դրօշի ծփանքն է կրկնում՝ ամէն անգամ կարծես թէ նոյնը, բայց ամէն անգամ տարբեր և ուրոյն...

Այստեղ էլ կ'ուզէի աւարտել իմ այս կարճատև նամակը և հեռուից հեռու համբուրել ճակատդ:

ՎԱՀԱՅՆ ԴԱԽԵԱՆ

ԲԱՐՈՅԱԽՕՍԱԿԱՆ

Ծ Ա Ռ Ա Յ Ե Լ

Մեր նմաններուն օգտին, բարոյութեան համար ծառայելու մարդկային ամենագեղեցիկ զգացումներէն, նուիրական պարտականութիւններէն մէկն է:

Ուրեմն ծառայելու զգացումը հոգիներուն մէջ զապնակ մըն է, որ մարդկը կը մղէ սխալագործութիւններու: Անոնք՝ գեղեցիկ գործերով և հերոսութիւններով, կը ձգտին օգտակար ըլլալ իրենց նմաններուն, շատ անգամ ներթափանցելով ինքզինքնին:

Կամաւոր արձանագրուած զինուորը, իր արիւնը չի խնայել որպէսզի հայրենիքը կամ գաղութար մը պաշտպանէ: Սեօ արժէքներ ամէն զրկանքի հանդուրժելով, կը ջանան իրենց գիտութիւնն և բաժին հասնել բոլորին, ու իրենց տաղանդին բերքը կը ներկեն մարդկութեան, զայն աւելի լուսաւորելու համար:

Բազմաթիւ են օրինակները մարդոց, որոնց հերոսական անհնուրաց ծառայութիւնը մարդկութեան, պատուաւոր էջեր կը գրուեն համաշխարհային պատմութեան մէջ:

Ըստ դիպրահանութեան, Պրոմէթէոս ինքզինքը զոհեց՝ դատապարտուելով կովկասի լեռներուն վրայ շղթայուելու, որովհետեւ Արամազդէն խլեց ու մարդկութեան տուաւ իմացականութեան հուրը:

Բրիտանափոր Գոլոմպոս Ամերիկայի գիւղացի ընկեր յետոյ, շղթայակապ մեռաւ բանտին մէջ: Պեռնար Բալիսի կիտուածը գտնուելու համար տարիներով աշխատեցաւ: Ապրիցաւ ներթափանցումը պայմաններու մէջ, նոյնիսկ իր տան կանկարասիները այրեց նպատակին յաջողութեան համար:

Եթէ կարելի ըլլայ թուել բոլոր՝ օրինակները շատ շատ են:

Հայ ժողովուրդին մէջ ևս քիչ չէ թիւը անոնց՝ որոնք ազգին և հայրենիքին ծառայելու տենչով զրկուեցան, տառապեցան, նոյնիսկ զոհուեցան:

Վարպետ Մամիկոնեաններէն սկսեալ մեր վերջին զոհերը, Ժիրայր, Սեդրէ Աղբիւր, Գեորգ Զաւուշ, Մուրադ, Փարսադազ ու ընկերները, Շահումեան, Մանուշեան և ուրիշ անհամար մտաւորականներ, համեստ մարդիկ, գիտակցութիւն իրենց կեանքերը նուիրեցին ազգին և գաղափարի համար:

Մեր մատենագիրները գիշեր ու ցերեկ, անօթի ծաղաւ, նոյնիսկ ճրագի մը լոյսէն զրկուած, հեղինակեցին մեծարժէք երկասիրութիւններ, որոնք՝ այսօր, նոյնիսկ օտարներուն հիացումի տառական կը դառնան:

Գրիգոր Արծրունի, ՎՄԶակը որ Բաֆֆին, Շիրվանզադէն, Աղայեանը, Մուրացեանը առաջ քաշեց, ապրեցնելու համար Հաւաքարի մէջ ծախու հանք իր հօրենական կալուածները:

Մեր մտաւորականներէն շատեր, ինչպէս Յակոբ Պարոնեան, քաղցած ապրեցան ու մեռան, ժողովուրդին իրենց ունեցածն բան մը տալու ցանկութեամբ:

Դժբախտաբար, մարդկութեան օգտին համար նուիրեալներուն քով կան նաեւ իրենց անձնական, կուսակցական հաշիւներուն միայն ծառայողներ, իրենց ետին համար ապրողներ, տարբեր աշխարհ չճանչցողներ, նոյնիսկ՝ մարդկութեան յառաջդիմութեան անհակցողները հեղեղներ: Անոնք իրենց զրպանը պարտաւորեցին, իրենց թիւը գաղափարին յաջողութիւնը ձեռք բերելու ճշգրտումով ոչ մէկ միջոցի առջև կանգ կ'առնեն: Խիղճներին ծախու կը հանեն՝ ծառայելու համար տերեւում, որոնք իրենց պատկանած ազգին, հայրենիքին թշնամիներն են:

Անհրաժեշտ է, որ բոլոր ազգերու մէջ գտնուող այս տեսակ մակարոյնները դատաւիտուին, անդադար աւարդուն ու դիմաւկազներ ըլլան, ինչ պատմութեան օրինակները, որոնք գիշեր ցերեկ աքննեցան, ստեղծագործեցին, որպէսզի գիտութիւնը նոր նուաճումներ արձանագրէ, կեանքը աւելի գեղեցկանայ, դիւրանայ ապրելակերպը, երջանկութիւնը համատարած դառնայ: Ի պատիւ անոնց, ըսենք՝ թէ ո՛չ մահաձիւնները, ո՛չ բանտերն ու հալածանքը չեն կրցած զանոնք իրենց նպատակէն շեղեցնելու: Նոյնիսկ, անոնցմէ շատեր իրենց ապրած ժամանակակիցներուն կողմէ անարգելած, նախատուած են թէ և, սակայն ժամանակը՝ այդ արդար դատարար, պատուած է խաւարը, ու ժայթքող ճշմարտութեան լոյսին շող քննադատութեամբ զանոնք բարձրագոյն ու գաղափարային պաշտպաններն առարկան:

ՀՈՒՐ-ԱՆԴ

Լեռնոցապահական

ԲԵՐԱՆԻ ԶՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բերանի չորութիւնը կրնայ ըլլալ իրական կամ՝ երեւակայական: Դժուարութիւնը կը կայանայ, ուրեմն, զգայութիւնը զատորշել իրականութենէն: Եթէ բերանի չորութիւնը իրական է, ապա պատճառները կրնան ըլլալ բազմապատկի: Երեք նշաններ կարող են արտայայտել այս հիւանդութիւնը:

ա) Բերանի խնոտութիւնը յստակ չէ, փայլուն կամ ոչ, լեզուն առանց բշտիկներու, յաճախ ճեղքերով եւ լիւտերով վրայ մնացողներով:

բ) Երկրորդ չափանիշ մը կը հանդիսանայ լիկայութիւնը շաքարի կտորներով, դրուած լիզուի վրայ: Բնականոն կերպով շաքարը կը հալի երեք վայրկեանէն, հիփոսիալի պարագային ան անաղարտ կը մնայ, նոյնիսկ 12-20 վայրկեանէ վերջ ալ:

գ) Վերջապէս ախտաճանաչման երրորդ կերպն է սիթիլիքաֆիան՝ լորձուցի գեղձերուն օստիոկրաֆիան:

Ամենէն յաճախակի հիւանդութիւնները, որոնք կ'ընկերանան բերանի չորութեան, են. վարակիչ ունկնաբորբերը (ակտինոքոքի լորձանհարթութիւնը), ալերգիական ունկնաբորբերը և այլն: Ռեմատիզմային ենթադրելով ծագումով հիւանդութիւններն մին՝ որ կը բնութագրուի բերանի չորութեամբ և որ ցաւով արգելք

կ'ըլլայ ծամելու գործողութեան, ժեշտերէն սինարոմն է, որ սովորաբար առաջ կու գայ հիւանդու զաշտանադարարի առթիւ: Այս տարբերակ հիւանդութեան պարագային քորթիլոնային ներթերով և վերջերս ալ շիմիւնստիփրիսիվ ներթերով դարձանումը յաճախ յաջող բուժումներ կ'արձանագրէ:

Կարելի չէ փակել բերանի չորութիւնը առաջ բերող պատճառներուն այս կարճ ստուգատեսը, առանց ուշադրութիւն հըրաւելելու հիփոսիալի մասին, իբր արդիւնք կարգ մը գեղեցիկ չափազանց պարզութիւն, ինչպէս կարգ մը անթիփիլիթիքներ: Ստոնց կ'աւելնան, իբրեւ լորձանհիւթի նուազումը նպատաւորող շողարձակումները, ծխախոտը, որ փոփոխութիւններ առաջ կը բերէ խնամաշարարի, շրթներէններու եւ լիզուի մակարդակին, գէշ պատրաստուած կեղծ ակոսները: Խուսափելու համար բերանի չորութեան անհաճոյ զգայութենէն, բացի ջնջելէ՝ զայն առաջ բերող ազդակները, կ'օգտագործուին լորձանհիւթ խթանող կարգ մը ներթեր, ինչպէս՝ Վէնիթի րոտէ Ժապարան, օրովայն իրաւ կաթիլ՝ հիւնդ-տաւը օր սեղողութեամբ և կարգ մը փորթոլիթիք էնդիմաներ, ինչպէս՝ Վայրթոնիան (Փաթութիւն, Գալիլեոյէն):

Ա. Վ.

Ս. Նիսարճ

ՀԱՄՈ ՍԱՀԵԱՆ

ԻՆՉ ԱՐԱԾ, ՄԱՐԴ ԵՄ

Ինձ ճանաչելը մի քիչ դժուար է, Հասկացէ՛ք էլի՛, ես մի քիչ բարդ եմ, Բարի պէս պինդ եմ, հողի պէս փխրուն, Ինչքան չլինի դեռ մի քիչ մարդ եմ:

Ես իմ իշխանն եմ, իմ գլխի տէրը, Եւ ինձ թուում է մեծ ու անպարտ եմ, Բայց ինչ-որ չափով և ինչ-որ մի տեղ Դեռ թիպարտ եմ:

Մերթ ոտից-գլուխ զարդեր եմ հագնում, Մերթ այնպէս անշուք պարզ ու անզարդ եմ, Մերթ քար ու բարախ, մերթ վայրի խոպան, Մերթ կանաչ անտառ ու ցանած արտ եմ:

Յաւիտենութեան լծորդն եմ անդուր, Բայց և կարճատև մի ակնթարթ եմ, Փաթորիկներ են եռում յատակիս, Թէ և երեսից այսպէս հանդարտ եմ:

Կեանքս աւարտելու վրայ եմ արդէն, Բայց ինքս, աւագ, դեռ անաւարտ եմ... Ինձ ճանաչելը մի քիչ դժուար է, Հասկացիր էլի՛, ինչ արած, մարդ եմ:

ԱՍԿԷՆԱՆԿԷՆ

ՊԵՐՈՆԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԻ

Պերոնը շատ հին ծագում ունի և Բրիտանիա առեւիք քան 1.500 տարի առաջ լայնօրէն կիրարկուած է բերդաշինութեան մէջ. Ուրարտական ժամանակաշրջանին, հայ շինարար վարպետները կրցած են պիթոն պատրաստել: Ծարտարապետ Ս. Ճէվահիրեան փաստական աղւետակներու հիման վրայ կ'ապացուցանէ, որ մեր նախնիք պիթոնը կը պատրաստէին կրաշաղախէն, անոր մէջ խառնելով բացի աւազէն, խիւր ու քարերու կտորէններ:

Ավանաւոր ճարտարապետ Թ. Թորմանեան, ուսումնասիրելով մինչև այսօր պահպանուած հայ բերդապարիսպները, նոյնպէս կը հաստատէ պիթոնին հայկական ծագումը:

Բրիտանիա առ նուազն օտար

դար առաջ, կերի գործածութիւնը ծանօթ կըլտէ հայ շինարարներուն: Անոր կարծիքով, հայ շինարար վարպետները կրաշաղախին խառնած են յատկապէս տուֆ քարի մանրուքը, կիրի խոռոչը՝ դով հաստատուն և ամուր դանգը: Երբեք օտանալու համար Վիմ կարծիքով, կը գրէ Թորմանեան, եթէ հին աստի կրաշաղախի հետ միասին չգործածուէր բացառապէս տուֆ քարը, գուցէ մենք Հայաստանի մէջ չգտնէինք այնքան դարձուր կանգուն կամ կիսականգուն շինութիւններ:

Անիի աւերակներուն ուսումնասիրութիւնը ցոյց կու տայ, որ հայկական պիթոնով կառուցուած ամրութիւնները, որոնք նմանը նոյնիսկ ունեցած է բիւզանդական ռազմաշինութիւնը, անտառան մնացած են օտար զաֆթիւններու բազմաթիւ գրոհներու դէմ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة ٢٤٤٠ - ت. ٩١٥٠١٣

صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سركيس بيلان (باللغة)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտահատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԿԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանիշ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 536—ՀԻՆԳԵԱԹԻ 11 ՅՈՒՆԻՍ 1974

ՀԱՅԸ ԶԵՆՈՒԹԵ 3 ԵԳ. ԴԿԿ. ԿԱՄ 35 ԼԻՐ. ԴԿԿ.

عدد رقم ٥٣٦ - الخميس ١١ يوليو ١٩٧٤

Ի՞նչպէս Համաձայնական Մեծ Պետութիւնները Հայերին խաբեցին Ա. Համաժխտարիային Պատերազմի ժամանակ ՏՈՔԹ. Գ. ԱՄԱՏԵԱՆ (Մասնաւոր «Զանգիր»-ին)

Համաձայնական մեծ պետութիւնները, յատկապէս Ֆրանսիա եւ Անգլիա, Ա. Համաշխարհային պատերազմի ժամանակ, փոքր եւ ճնշուած ազգերին շարունակ խոստումներ էին շնչում եւ յոյսեր տալիս, որ պատերազմի յաջող աւարտին, անպայման ազատագրուելու էին: Նրանք իրենց մամուլում, բեմերում եւ անգամ պարլամենտում շատ յաճախ կրկնում էին Նոյն խոստումները, որ իբր Թէ իրենց կուտան են ճնշուած ազգերի ազատագրութեանը համար, փոքր ժողովուրդների իրաւունքը պաշտպանելու համար, քաղաքականութեան բարձրագոյն շահերը պաշտպանելու համար, եւայլն:

Նրանց զեկավարները քանիցս հայոց զեկավարներին տակ էին, որ դուք մեր փոքր գաղակիցներն էք, երբ պատերազմը շահինք, ազատագրուելու էք թրքական լծից, անկախութիւն էք ստանալու համար հայկական անկախ օճախ ստեղծուելու, եւայլն:

1914ին, պատերազմի սկզբին երբ Թուրքիա սկսեց վայրագ հաւածանքներ Կորդոնի հայերի վրայ, Անգլիայ, Ֆրանսիայ եւ Ռուսիայ արտաքին գործոց նախարարները մի հաւաքական նորապիսի Թուրք կառավարութեան, որ պատերազմից, յետոյ Նրանք անձամբ պատասխանատու էին լինելու գործուած ոճիրների համար, բայց յետոյ, ոչինչ չարեւիրն եւ Թուրք շարժարարները անպատիժ մնացին:

Անգլիայ այն ատենի վարչապետ Լոյտ ձորն, հայերին մի դիմումի առթիւ տակ էր, որ պատերազմի հաշտութեամբ ժամանակ, իրանք բաւարարուելու էին եւ մեղաւորներն էլ հաշտութեանը տակ էին որպէս հայերի քանակ:

Հայերը յաւատարմութեամբ եւ քաջաւերութեամբ նման խոստումներէ, պատերազմի ընթացքում մի քանի հազար հայ կամաւորներ տուեցին Ռուսիայ, որոնք կուտային Թուրքիին դէմ: Անգլի ու ինչ անգլիական զաւթատնի բանակին հայերը կամաւորներ տուեցին: Իսկ պատերազմի վերջին տարին էլ մի քանի հազար հայ կամաւորներ տուին Ֆրանսական բանակի Միջին Արեւելքի ճակատին: Կազմուեցաւ Արեւելքային կամ Հայկական Լեզոնը: Ֆրանսացիք հայերի միացեալ ուժերով գրաւեցին Կիլիկիան: Կորդոն խոստումներ եւ յոյսեր, որ

Կիլիկիան հայերին է լինելու, հայկական օճախ է դառնալու եւայլն: Բայց յետոյ Հաբզեցին իրենց խոստումը եւ Կիլիկիան 1921 թուին յանձնեցին Թուրքերին:

Ցարական Ռուսաստանի կողմէն հաշտութեան զեկավարները կային: Եւ իրենց հերթին հայ զեկավարներին խոստումներ էին տուել, որ հայերը պատերազմի յաջող աւարտին, ինչպէս արեւելքի թիւն էին ստանալու (ավտոնոմիա): Յայտնի է որ այս ալ չիրականացուեց:

Իսկ Փարիզի եւ Լոնտոնի թերթերը, զրիքէ ամէն օր գրում էին որ Համաձայնական Պետութիւնները կուտան են փոքր եւ ճնշուած ազգերի ազատագրութեան համար:

1918 թուին պատերազմը վերջ գտաւ Համաձայնական Պետութիւնների յաղթանակով: Թուրքիան լալիշալիչ պարտութիւն էր կրել եւ դիպիկ նսան փռուել էր յաղթական մեծ պետութիւնների առաջ: Դժբաղդաբար մեծերը մոռցան հայոց տուած խոստումներն ու լեզերն սկզբի: Հայոց շարժարարները ոչ մի պատիժ չստացան եւ Հայկական կոմիտէին ծաղրեցին: Յաղթական մեծերի բոլոր խոստումները մնացին Թուրքի վրայ: Այժմ էլ խուլ են ձեւանում հայոց դիմումներին:

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԵ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱԻ ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ԴԵՍՊՈՒՆԻՆ

ԵՐԵՒԱՆ (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։— Թուրքիայի 20ին, ԽՍՀՄ-ի Արտաքին Գործոց Նախարարի Տեղակալ Ս. Կոլլիբեք, Խ. Միութեան մօտ Թուրքիայի Հանրապետութեան Դեսպան Ի. Թուրքմենին յայտարարութիւն կատարեց այն առթիւ, որ Թուրքիայի հողամասին վրայ Խորհրդային Միութեան նկատմամբ թշնամական գործունէութիւն ծաւալած է այս պէս կոչուած Ատրպեյճանական Կոմիտէի Ընկերութիւնը: Եւ որ այդ գործունէութեան մասնակից են Թուրքիայի որոշ պաշտօնական անձեր:

Յայտարարութեան մէջ կ'ընդգծուի, որ Խորհրդային կողմը, առաջնորդուելով ԽՍՀՄ-ի եւ Թուրքիայի բարեկամական յարաբերութիւնները ի բարօրութիւն երկու երկրներու ժողովուրդներու զարգացնելու եւ ամբապնդելու ձգտումով, կ'սպասէ, որ Թուրքական Իշխանութիւնները պատշաճ միջոցներ կ'ընտրեն զաղբիւրնու հակախորհրդային կազմակերպութիւններու: Խ. Միութեան նկատմամբ թշնամական գործունէութիւնը Թուրքիայի մէջ:

Դեսպանն ցաւ, որ ինքն այդ յայտարարութիւնը կ'ընթերցէր Կատարութեան:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՎԵՐԵԼԵԻ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ՌԵՍՈՒՄԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ՝

Ե Գ Ի Պ Տ Ա Կ Ա Ն Դ Ա Հ Լ Ի Ճ Ը ԵՐԷԿ ՄԱՍՆԱԻՐ ՆԻՍՏ ՄԸ ԳՈՒՄԱՐԵՑ

Առաջին փոխ-վարչապետ Տոքթ. Ապտէլ Ազիզ Հեկազիի նախագահութեան ներքեւ երէկ, Չորեքշաբթի, 10 Յունիս 1974, Նախարարաց Խորհուրդը մասնաւոր նիստ մը գումարեց, որուն ընթացքին ուսումնասիրուեցան արաբ եւ օտար երկրներու հետ եզրկապող գոյացուցած վերջին համաձայնութիւնները, ինչ կը վերաբերի երկրիս տրուելիք փոխառութեանց լրիւ շահագործումին:

Նախագահ Անուար էլ Սատաթ, անցեալ Հինգշաբթի փոխ վարչապետներուն ինչպէս նաեւ Մարաբուտի, Պարենաուրման, Ջինաուրական Արդիւնաբերութեան, Ելեւմտական եւ այլ նախարարներու հետ ունեցած ժողովին ընթացքին հրահանգած էր, որ նման բացառիկ նիստ մը տեղի ունենայ, արագացնելու համար նոր եւ կարեւոր ծրագիրներու գործադրութեան գործը, ինչպէս նաեւ ընթացիկ

ծրագիրներու վերջնական գործադրութիւնը:

Ժողովը ընկարկեց նաեւ վերջերս գոյացած համաձայնութիւնները՝ Իրանի, Ռումանիոյ, Պուլկարիոյ, Արեւմտեան Գերմանիոյ հետ, ինչպէս նաեւ Իրանի եւ Գուէթի կողմէ եղած առաջարկութիւնները՝ ինչ կը վերաբերի ցարդ չօգտագործուած կարելիութեանց շահագործման համար ծրագիրներու իրագործումին:

ՄԱՆԿԱԲՈՅԺԻ ՄԻՐՈՂ ՄԻՐՏԸ

Կան մարդիկ, որոնք գիտեն, թէ որն է իրենց տեղը կեանքում, թէ ինչի են ընդունակ... եւ նրանց այնպէս է բուռն, թէ մեծ գիտնէ այդ ամենն ու գրուցելիս լուռ են մնում:

Այդպէս եւ, երբ գրուում էինք Սրեւանի բժշկական ինստիտուտի մանկական հիւանդութիւնների ամպիոնի վարիչ, բժշկական գիտութիւնների Տոքթոր-Փրոֆեսոր Թամարա Գաբրիէլեանի հետ: Փորձեցի բերել, բացել բազմապատկ գիտական երկար տարիների աշխատանքային կենսագրութեան քեր: Պատմում եւ հաս-հաս խօսքերով՝ կեանքի պէս փոքրիկ, բայց նաեւ ծանր՝ կեանքի պէս: Պատմում եւ հաս-հաս, ու եւ զրուում էր, որ նման պէտքով ու վարձն էլ մասնագիտութիւնից եւ գալիս, գործ եւ ունեցել միտ մա-

նուկների հետ, որոնք 'ոչինչ' չեն կարողանում պատմել մանկաբույժ-բժշկական իրենց ցանկի մասին: Չեն պատմել: Ցաւի դիպում միայն լաց են եղել: Մանկաբույժի մնում եւ լացով, հիւանդ երեխայի լացի ձայնից անգամ, ձեռքի ու մարմնի մասերի օտարմանից անգամ՝ «զուտակ», թէ ինչով է օտարւում փոքրիկը:

Ու քերքից մի պայծառ կենսագրութեան մի քանի էջ: Մնում է Պաւլուն, բժշկի ընտանիքում: Անում են՝ ծաղիկից իր ամառի վրայ է բուսնում... եւ չեն սխալում: Թամարա Գաբրիէլեանի հայրը՝ Յովնան Գաբրիէլեանը, աշխարհին հանազ մանկաբույժ էր եւ բոլորովին էլ պատանական չէ, որ Երեւանի մանկական փլինիկան կրում է այս պայծառ երախտաւորի անունը:

Քերքից եւս մի քանի էջ՝ 1933ին աւարտում է Լենինգրադի բժշկական ինստիտուտը: 1942ին՝ աւագ լապարոսկոպիկ մանկական հիւանդութիւնների ամպիոնում: Ցաւից փորձով համոզուում է, որ մանկական օրկանիկա օտար զգայուն, եւ սննդի պակասութեան, ինքնուրուի եւ յաջակապ չեմքի հանդիպ: Նման պարագաներում է, որ մանուկների մօտ օտարագ

կերպով զարգանում է ծանր՝ ձեւի տիպի փոփոխութիւն: Նման հիւանդութեամբ օտարապաղ երեխաներին նա բուժել է հիմնականում արեւան փոխանակման, արեւան փրկապալի եւ բարձր զարգացած հոլիստիկ ունեցող սննդի միջոցով... Հետագայում այս ամենը ամփոփում է գիտական մի համառոտ գիտելիքով՝ աշխատութեան մէջ, որը պատկանեց 1951ին:

1967 թ. գրեց «Սակաւարիւն-հոլիստիկ երեխաների մօտ Հայաստանի օտար կլիմայական պայմաններում գիրքը, որը եւ դարձաւ նա Տոքթորական աշխատանքը: Նրա գրքին եւս պատկանում նաեւ մօտ 50 գիտական լուրջ ուսումնասիրութիւններ՝ կրկին երեխաների մասին: Ու քերքից եւս մի քանի էջ նա օգտագործելով եւ ուրախութիւններով իր կեանքից, իմացալ, որ մեր երկրում ճանաչուած ու սիրուած մանկաբույժ Թամարա Գաբրիէլեանը, 1959ին մասնակցել է աշխարհի լաւագոյն մանկաբույժների ինքնուրու համաժողովին:

Մանկաբույժ երեք ամիս մնում է Փարիզում... դասախօսութիւններ է կարդում երեխաների մօտ երեւացող աղեսամոխային (Շար. Եւս էջ 3)

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՆԻԳՈՂԱՅ ՓՈՏԿՈՐՆԻ

ՊԱՏԳԱՍ ՄԸ ՅՂԵՑ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Մոսկուայէն դէպի Սոմալի իր ուղեւորութեան ընթացքին, Ս. Միութեան Նախագահ՝ Նիգոլայ Փոտկորնի Լուքսոր (Վերին Եգիպտոս) էլք կատարեց:

Եգիպտոսի օդային սահմաններէն ներս գտնուած միջոցին նախագահ Փոտկորնի հեռագիր մը յղեց Եգիպտոսի Նախագահ Անուար

էլ Սատաթի, շնորհելով, որ Ս. Միութեան եւ Եգիպտոսի միջեւ բարեկամական եւ համագործակցական յարաբերութիւնները առաւել եւս պիտի զօրանան, երկու ժողովուրդներուն բարօրութեան համար եւ Միջին Արեւելքի մէջ մնայուն ու արդար խաղաղութեան մը հաստատման համար:

ՓԱՐԻԶ

Ճ Ա Շ Կ Ե Ր Ո Յ Թ

Ի ՊԱՏԻ ՀԱՅՐԵՆԻ ՀԻՒՐԵՐՈՒ

19 Մայիս Ուրբաթ երեկոյ, Փարիսի մէջ, Ֆրանսայի Մշակութային Միութեան կեդր. վարչութիւնը կազմակերպած էր հաշկերոյթ մը, ի պատիւ Միութեան հիմնադրման 25-ամեակին առթիւ կազմակերպուած հայկական ֆիլմերու փառատօնի հայրենի հիւրեր՝ Հայկական Ս.Ս.Հ. պետկինոյի նախարար Գեորգ Վարդանիս, ժողովրդական արթիսթներ Յըրոնիդէ Դովլաթեան (բեմադրիչ) և իւրերէն Արարամեան (գերմանացի), որոնք առաջնակարգ դեր կը կատարեն հայկական կինօթրէստի զարգացման մէջ:

Հայրենի հիւրերու կողքին տեղ գրաւած էին նաև Ս. Միութեան Փարիզի գեղարվեստական շարժումը շնորհիւ Լիւդմիլ և իր Տիկինը, (Ֆրանս-Իւրա) Բնկերակցութեան նախագահ Կի Պէստ, մեծանուն նկարիչ Գառուէ և իր Տիկինը, հանրաժանօթ բեմադրիչ Հանրի Վերնէյ, ամերիկահայ, ազգանշանուր դաշնակահարուհի Լիւսի Իշխանեան, Օր. Արշալոյս Գրիգորեան, Ալեքսանդր Խմբակիրը, ինչպէս և Մշակութային Միութեան կեդր. վարչութեան, Կանանց Յանձնախումբի եւ ժԱՄԻ ներկայացուցիչները:

Միութեան փոխ-նախագահ Գարգու Մուրադեան, շնորհ բաժնով ողջունելէ ետք, հիւրերը, ըստ թէ նման այցելութիւններ մեծապէս կը նպաստեն հայրենիք-սփիւռք կապերու ամրապնդման, և ապա շնորհիւ բաժակ-բարձրացընել հիւրերուն կենացը:

Գառնիսանիւղ սեղանապէս շին բարեմաթութեանց, նախարար Գ. Վարդան շնորհակալութիւն յայտնեց ֆիլմերու փառատօնը կազմակերպող Մշակութային Միութեան և ըսաւ, որ նման ազգօգուտ ձեռնարկներ մեծապէս կը նպաստեն գաղութահայութեան ծանօթացնելու համար մայր հայրենիքի կեանքը, անոր նշանակութեանը: Մեր կինօթրէստը-ըսաւ յարգելի նախարարը, մենք գիտենք թէ ունի տակաւին թիրուծիւններ, բայց կ'աշխատենք կատարելագործել զայն:

Երկրորդ խօսողը եղաւ մեծանուն բեմադրիչ Ալեքս Մալաքեան-Հանրի Վերնէյ, որ ուրախութիւն յայտնեց այս փառատօնի առթիւ ճանչնալ ընկալիչ հայկական կինօթրէստը և անոր տաղանդաւոր մշակելիքը:

Ս. Միութեան Փարիզի գեղարվեստական Ա. քարտուղար Զ. Լիւդմիլ ևս շնորհակալեց Մշակութային Միութեան այս ձեռնարկը:

Շնորհներ ունեցան նաև Մալաքեան, Ֆրանսիէ Դովլաթեան, Գառուէ, Օր. Ա. Գրիգորեան և Ա. Ալեքսանեան: Ապա բոլոր սեղանակիցները բաժակ բարձրացնելով ողջնրթ մաղթեցին հայրենի սիրելի հիւրերուն, մաղթելով որ նման ձեռնարկներ և հանդիպումներ դառնան աւելի յաճախակի, ի շնորհիւ Բրաւանման ման Ֆրանս-Հայ բարեկամական կապերու ամրապնդման:

ՆԵՐԿԱՅՈՒՄ

«Ասիական»

ԳԱՆՈՒՐԷ

ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆՈՒԻ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆԻ

ՑՈՒՑԱՆԱԴԵՍԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Անցեալ Երկուշաբթի, 8 Յուլիս 1974, Կ. Ե. ժամը 7-ին, Գանձի «Այնքար» ցուցասրահին մէջ բացուեց ժողովուրդային Տիկին Արմենուի ժամկոչեանի նկարչական գործերու ցուցահանդէսը, որ հովանաւորուած է Երկրորդ Մշակոյթի Նախարարութեան Արտեստիկ Ընդհ. Հիմնարկին կողմէ: Գուցահանդէսը բացուեց Կատարի Մշակոյթի փոխ-նախարար Գր. Հասան Ապսէլ Մոնէյմ, ի ներկայութեամբ հրապարակաւ եր Գան Տիկին Արտեստիկ Հիմնարկի Ընդհ. Տնօրէն Գր. Կամալ Համզա:

ԻՏԱԼԻԱ

ՈՒՇԱՐ ԺԵՐԱՆԵԱՆԻ

ՑՈՒՑԱՆԱԴԵՍԸ

ՄԻԼԱՆՈՑԻ ՄԵՋ

Ֆրանսահայ ժանգ. գեղանկարիչ Ռիթար Ժերանեանը վերջերս ցուցահանդէս մը տուաւ Միլանոյի մէջ, որ մեծ ընդունելութեան արժանացաւ:

Ժերանեանի գործերուն մէջ յայտնապէս աչքառու են չինական մեղանկով գծուած գծանկարները, որ գիծերու հակադրութեամբ ինքնատիպ համադրութեամբ մը ուսուցաւ երեւոյթ կը ստանան:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՄԵՐԳ

ՄՈՍԿՈՒՍԻ ՄԵՋ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) Այ. Մարտիկեանի անուն Օ-փերայի և Գալէի Գան. Ակադեմիական Գաղութի մեծնրդի Արտեստիկ Ընդհ. Հիմնարկին կողմէ կազմուած ժամկոչեանի նկարչական գործերու ցուցահանդէսը բացուեց Գան Տիկին Արտեստիկ Ընդհ. Հիմնարկի Ընդհ. Տնօրէն Գր. Կամալ Համզա: Միլանոյի մէջ Ժերանեանի գործերուն մէջ յայտնապէս աչքառու են չինական մեղանկով գծուած գծանկարները, որ գիծերու հակադրութեամբ ինքնատիպ համադրութեամբ մը ուսուցաւ երեւոյթ կը ստանան:

Համարի առաջին բաժնում հնչեցին Հենտի, Գիւլիէի, Շուստի, Գրիգորի, Փոլիտի, Ռախմանովի, Չալալի, Ապսէլի, Գրիգորեանի և Կամալ Համզայի օգնականները:

Երկրորդ բաժնի ներքինում եր ժամանակակից հայ կոմպոզիտորներին Արթիւր Կատարի Անտ. Բարաշեանին, Ալեքսանդր Անճեանին, Մարտին Վարդապետին, Ալեքսէյ Հեգիմանի երգերը:

Արտաշէն Հայրիկեանի կատարեց Ներայի և Անտեստի Միկոյանը, Մոսկովայում Երկրորդի Հայտատարի կատարեց Անտ. Բարաշեանին, Ալեքսանդր Անճեանին, Մարտին Վարդապետին, Ալեքսէյ Հեգիմանի երգերը:

Արտաշէն Հայրիկեանը այս անգամ ձեռնարկեց Ներայի և Անտեստի Միկոյանը, Մոսկովայում Երկրորդի Հայտատարի կատարեց Անտ. Բարաշեանին, Ալեքսանդր Անճեանին, Մարտին Վարդապետին, Ալեքսէյ Հեգիմանի երգերը:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԳԵՂՈՒՆԻ ԶԹՃԵԱՆԻ

ՄԵՂԵՐԻՆԵՐԸ ԿԸ ՀՆՁԵՆ

Երբ կը խօսուի, վերջին տարիներուն, հայկական ռումանտիկ զարգացման ապարդիւն մէջ նկատուող առաւել հետաքրքրական միտումներու մասին, յաճախ կը յիշատակեն Գեղունի Զթճեանի անունը: Նշանաւոր երաժշտագետներու կարծիքով, անոր Գաղութային վաղ անկախագործութիւնները աչքի կ'ընկնեն բարձր հաշիւով, անկեղծութեամբ և ըզնարկանքներով:

Հնչէ երգահանին ուրախ, կրակոտ երգը: Տարբեր ժամանակներուն լոյս տեսած են երաժշտական արդէն հանձնի երգը «Մանկական էջեր», «Երգեր», «Փոքրիկներ», «Մենք պարում ենք ու երգում», «Գարունը եկաւ» երգերու ժողովածուները:

Վերջերս երգահանը աւարտեց «Հայկական խորագրանկներ» կոչուող դաշնակի շարքը: Ան բաղկացած է հինգ մասէ:

ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐ ԳԵՂՈՒՆԻ ԶԹՃԵԱՆ

Երգահանին քանի մը ռումանտները պարզեցներու արժանացած են համաժողովրդական և միջազգային մրցանքներուն: անցեալէ նաև «Հնչում է երգը» ռումանտը:

Գեղունի Զթճեան շատ բաւանկաւորութիւններ նուիրած է երաժշտական: Անհնար է պատկերացնել որեւէ դպրոցական արշաւ, պիտի երգուին հաւաքոյթ կամ մանկական տօնահանդէս, ուր

«Այրիկանք», «Սալաթեր», «Կապուտաչը», «Լեռնականներ», «Գարուն» և «Կապուտ» ծօնը: Անոնք, հեղինակին կարծիքով, կը խորհրդանշեն հաղթանակ և այժմեական Հայաստանը:

Քննադատները բարձր գնահատած են Զթճեանի նոր ստեղծագործութիւնները, որ վերջերս հնչեցին հանրապետութեան երգահանին ու համազումարին:

Գ. ԳԱՆՏԵԱՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» ԴՈՒՐՍ ԵԼԱԻ

Ս. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԲԱԺԱԿԻ ՄՐՏԱՇԱՐՔԸ

Ուրբաթ, Յուլիս 21-ին, օդի ունեցած Խաղաղային Միութեան Ֆուտբոլի Բաժնի մէկ-չորրորդ եզրափակիչի դարձի մրցումները:

Երեսնի «Արարատ»-ը, որ հիւրընկալուած էր Շախբադի կողմէ, 0-3 հաշուով պարտուեց օդային խումբէն, դուրս մնաց բաժնի յետագայ պայքարէն:

Նեմեք, որ երբի մրցումին՝ որ օդի ունեցած էր Երեսնի մէջ «Հաղաղան» մարզադաշտին վրայ, Ուրբաթ, 14 Յուլիս 1974, «Արարատ» 2-1 արդիւնքով յաղթանակ դուրս եկաւ եր:

Կիսաքաղաքակիչի համար իրենց պայքարը կը տարուական Ֆիմամ Թիմիս, Ֆիմամ Գիմ, Զարիս եւ Շախբադ խումբերը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՅԱՆԴԵՍ

Շաբաթ, 27 Յուլիս 1974, Կ. Ե. ժամը 9-30ին

«YACHT CLUB»-ի

ՇՔԵՂ ՍՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

SILVER TIES ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳՍԻՈՒՄԲԻՆ

Կիսաքաղաքակիչի համար իրենց պայքարը կը տարուական Ֆիմամ Թիմիս, Ֆիմամ Գիմ, Զարիս եւ Շախբադ խումբերը:

ՎԱՐՑՈՒԹԻՆ

ԼԻԲԵՐԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Լիբանանահայ Բժշկական Միութիւնը, այս տարուան Հոկտեմբեր 2-ին միջին կը կազմակերպէ բժշկական միջազգային համաժամար մը, որուն կը մասնակցեն Մայր Հայրենիքի, Միացեալ Նահանգներու, Գաղութային, Ֆրանսայի, Իտալիայի, Հայաստանի մերկայի, Արաբական Երկրներու, Նիւ Եթիոպիայի, Գաղութային և այլ երկրներու բժշկական եւ գիտական պատուիրակութիւններ:

Սոյն համաժամարը, որ կը վայելէ բարձր հովանաւորութիւնը Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Ն. Վ. Սէյիմի Ֆրանսիէի, և գործակցութիւնը տեղւոյն բժշկական Համալսարանին:

Բու եւ Լիբանանի բժշկական ամբողջ դասին, կը հետապնդէ երեք զլիւսաւոր նպատակներ:

Ա.- Ջարգացնել գիտական և բարեկամական կապերը եւ յարաբերութիւնները աշխարհի զանազան երկրներու մէջ գաղութային հայ բժշկներու միջին:

Բ.- Գիտական և բժշկական բարձր մակարդակի գաղութային թիւներով ստատուել Լիբանանի գիտական վերելքին:

Գ.- Սերտացնել կապերը Գեղարվեստի համալսարաններին շնորհաւոր և ներկայիս արտասահման հաստատուած բժշկներուն (մանաւանդ հայ բժշկներուն) և Լիբանանի միջին:

ՄԵԿԱՌՅՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐՈՒԵՍՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ՀԻՄՆԱՐԿ Երկուշաբթի, 8 Յուլիս մինչեւ Կիրակի, 14 Յուլիս 1974

ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

«ԱՆՆԱԹՈՆ» ՑՈՒՑԱՍՐԱՀԻՆ ՄԵՋ

(6, Քաւր և Նիլ Փողոց, Միջին Քաւր և Նիլի կողքին)

Տիկին Արմենուի ժամկոչեան

ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐԷ ԻՐ ՆԿԱՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԱՅՏԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԲ.- Ամէն օր ժամը 10-2, իսկ Կ. Ե. ժամը 5-ին 9

ՍԻՐԱԼԻ ՇՐԱԽԷՐ ԲՈԼՈՐԻՆ

ՄԱՆԿԱՐՈՅԺԻ ՄԻՐՈՂ ՄԻՐՏԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

հիւանդութիւններէ, սանկրաւ-
կան լուսաւորութեան մասին, ապա
պատմում եմ առողջապահու-
թեան գործի դրուածքը ՍՍՀՄ-ում
եւ Հայաստանում: Նոյն նպատակով
նախաձեռնեցի մանկաբոյժ լինում է
Հոկտեմբերայում, Հնդկաստանում,
Իսպանիայում, Արկտիկայում, Պո-
լոնիայում, Հարաւայիայում,
Լեհաստանում, Ռումինիայում, Չե-
խոսլովաքիայում, Ռուսիայում:
Սեղանին ուրուկուայցի բը-
ժեկուհի Միքայէլ Լանտո Պլանկոյի
նամակն է. «Փանկագին բարեկա-
մաւորութեան, խնդրում եմ Եսայ
ուղարկեմ մանկաբուժական Ֆա-
կուլտետի բնակարանի մէջ փորձ
ամփոփող աշխատութիւնների մո-
ղովածուն, նաեւ՝ դասախօսութիւն-
ների ծրագրերը... պիտի պատա-
ստեմ»:

Եսային ծանօթ մի վերաբոյժի՝
Արտաշէս Թոխանին:
— Եսայ, Եսայ վերահա-
սիր, — ասեւ կարգադրում է վի-
րաբոյժ ամուսնուն Թամարա Գա-
րիկեանը, — Եսայ, ելի՛ր դա է,
ինձ բռնի՛ր՝ փակուած է սա-
մոսից աղիքներ օսնող նախ-
ադիրը... աւելի ճիշտ, ոչ քի բը-
լում է, Արտաշէս, այլ՝ այդպէս է,
Եսայ վերահասիր...
... Եւ վերահասման սեղանին
ինք օրական երկուսն է: Կեանքն
ու մանր կանգնում են վիրաբոյժի
աշխարհի առաջ՝ նախա-նախա-
նախա: Այստեղ ամեն ինչ կախուած է դա-
նակի ճիշտ օրակարգից: Այստեղ
հարկաւոր է նաեւ հոգու ամուս-
նութիւն: Այստեղ փրկուող մանկան
կեանքը բժշկի սխառնի օրակարգ-
ն է:

ԵՐԳԻ ՀՐԱՊՈՅՐԸ

(Ե Ր Ա Ջ)

Մեզինք հազարաւոր տարի-
ներ առաջ, մեզինք շատ ու շատ
հեռու, եթէ ծովերի միւս ափում
կար մի աշխարհ:
Այնտեղ ծաղիկներ կային,
չքնաղ ու բերքաւոր ծաղիկներ,
Թիթեաների պէս փռուած ու բը-
թըռռեւ ծաղիկներ ու գառների
վրայ, և նրանց անուշ հոտով
լցուել էին այդ աշխարհի տարերն
ու ձորերը:
Այնտեղ աղբիւրներ կային,
պայծառ ու կարկաշտաւ աղբիւր-
ներ մանուկների պէս, որ թռչե-
տում էին քարից քար ծաղիկները
համբարելով:
Բայց այնտեղ մարդիկ չար
էին ու անզուգ: Մի օրը ու աղքատ մանուկ
էր ապրում այդ մարդկանց մէջ,
գիշերը տեղ չուներ գլուխը դնե-
լու և հաց չուներ ուտելու: Նա
մինակ էր, ինչպէս մի թռչուն
ամայի ծառերի մէջ:
Բայց բոլոր մարդկանցից

ծածուկ՝ իր մատներով շօշափում
էր ու զննում մարդկանց սրտերը,
և տեսնում էր՝ որ քարից էին
այդ սրտերը, քար ու ապարանք:
Ու երբ պատանի դարձաւ,
Թողն այդ քարաւոր աշխարհը
և ճամբայ ընկաւ մի ուրիշ, մի
լու աշխարհ գտնելու համար:
Հասաւ մի ծովափ, և երբ
ափի առաջները վրայ շրջում էր՝
տեսաւ ցամաքին, մի շատ գե-
ղեցիկ, մի շողջողուն ձուկ հոգե-
վարքի մէջ թափի թափի գալիս:
Պատանին գրկեց ձուկը և
քնքշեց թեւերը տաքաւ բաց թո-
ղեց ծովի մէջ:
Ձուկը երբ ուշքի եկաւ, դար-
ձաւ սառց մարդու լեզուով:
— Բարի՛ տղայ, ինչ որ
սիրող կ'ուզէ, ասա՛, ես կը կա-
տարեմ քո արած լաւութեան փո-
խարէն:
Պատանին մի փոքր մտածե-
լուց յետոյ՝ ասաց:
— Ինձ այնպիսի հնա՛ր տուր,

որ մարդու կրծքի տակ քարը իս-
կական սիրտ դարձնեմ:
— Դու սէր ես ուզում, հը-
րաշալի՛ տղայ, շատ լաւ: Կարի՛ր
ծովափի եղեգներից մէկը, սրինդ
չինիւր և գնա մարդկանց մէջ եր-
գիր: Եւ երբ տեսնես, որ նրանց
աչքերը արցունքով լցուեցին,
իմացի՛ր, որ քարը սիրտ դարձաւ:
Այսպէս խրատեց ձուկը և
փաթաթուելով ալիքներին հեռ
սուզուեց ծովի խորքում:
Պատանին իսկոյն կտրեց եւ
ղէկը, սրինդ չինեց ու սուշեց:
Այնպէս քաղցր, այնպէս հոգե-
գրաւ դուրս հոսեցին հնչիւնները
սրինդի արդից, որ բոլոր թռչուն-
ները լուս կեցան լսելու համար:
Ապա շապեց մարդկանց
մօտ, մտաւ մարդաշատ քաղաք,
կանգնեց հրապարակում և սրին-
դը նուազեց:
Բնքուշ ու գեղեցիկ — ուղ-
ղակի սրտի խորքերից դուրս ցա-
յեցին դիւթական անուշ հնչիւն-
ները:
Նա երգում էր արցունքով
թրջած հացը աղքատների ու չար-
քանների, ցուրտ անտուն գիշեր-
ները՝ մերկ ու անանկների: Նա
երգում էր փակ դռներն ու քար-
սրտերը մարդկանց, անտէր ան-
տէրները մանուկներին՝ լքուած
որբերի:

ՉԵՐԻ ԿԱՄԱՐ ՏԻՆԻՆԵՐԸ ՄԴՋԱԽԱՆՉ ՄԸ՝ ՈՐ ՍԿՍԱԾ Է Ա. Ն. Հ. Ե. Տ. Ա. Ն. Ա. Լ.

Ժամանակին, հաստ սրունք-
ներու տգեղ մատնեւորութիւնը
ուսանողներին կը պատճառէր
կրկնուել: Յայտնի է թէ հիւս-
ւածքներու խորշաբորբոցումը —
սեւիւլիթ — կրկնուելու յատուկ մոր-
թայիտ արտադրէ, շատ անգամ
հետեւանք նստուկ կեանքի ան-
կէ անբաժանելի յարակից գորու-
թեան ձգտումով: Առ այս՝ փոր-
ձարկեցանք զանազան դարմա-
նումներ և անհաւանական կե-
րակաւորումներ, բոլորն ալ ըլ-
լաւով իզուր: Այս անգամ, սա-
կայն խորհրդային բնաբոյժները
և առողջապահութեամբ բուժումի
դրոշմները օգտագործող բժիշկ-
ներ կ'առաջարկեն ոչ թէ առա-
կական դարմանում մը, այլ բազմ-
մապիտի և բարդ բանաւոր բու-
ժում մը: Երկուսն ալ կ'իրաւ-
կըւած Մոսկուայի և Լենինգրատի
դարմանատեղիներուն մէջ:

Նիդառումները կը խթանեն նաեւ
արեւմտեան քաղաքացիներ շրջանա-
ռութիւնը: Որ այսպէս կ'ապահովէ
հիւսուածքներու լուս օրգանները:
Հակասեւիւլիթից դարմա-
նումին երրորդ փուլը կը ներ-
կայացնէ զուգահեռաբար դարմանու-
մը առաջին երկու փուլերէն:
Կեանքի և չէզոքացնել կազմու-
թիւնը և կուտակումը ճարպերուն,
որոնք թաղանթաւ են շուրթի և
թոքերից ներքինով՝ բուսական
միկաններու թելերուն միջեւ:
Հակասեւիւլիթից կերակրա-
կանները կը բաղկանայ տասնութիւն
օրուայ երեք օրը շրջաններով, ու-
րեմն ընդամենը 45 օր, իւրաքան-
չիւր շրջան հիմք ունենալով փո-
րոթէրներուն և շուրթի իսկ շատ
շուրթ, անհրաժեշտ՝ երկուսն ալ
լուս քործածութեան համար, որով
օրկանիւր կը պարպուի մեա-
ցուկներէ, որոնք կը նպաստեն
ճարպերու գէշ իւրացման, որ է
սեւիւլիթի առաջ քաշուելու պատ-
ճառը: Զուգը անհրաժեշտ է նաեւ
արեւնը բազմաբերուած համար, որ-
քան շատ շուրթ խմինք, արեւնը
այնքան նուազ աղի պիտի ըլլայ,
քանի որ պարենաւորման ուրիշ
աղբիւր չունենալով պիտի գիտէ
սեւիւլիթի խաւերուն, աստիճան
ստանալու համար զայն, եւ որոնք
պիտի ճակին՝ զգալիօրէն:

Հակասեւիւլիթից կերակրա-
կանները երեք շրջաններն են. ա) առաջին տասնութիւն օրերու ըն-
թացքին շատ շուրթ պիտի խմէք
(անուսական երկու լիթր օրական) և
պիտի սպառէք միայն փրօթէր-
նով հարուստ անհրաժեշտներ — միս,
ձուկ, հաւիկ, ոչ-իւրաքան պանիր:
Միւրը ուտել խաշած կամ խորո-
ված, նոյնպէս ձուկը: Համեմատոր
թացքին (սա) արգիւտուած է: Այս
ժամանակամիջոցին ուտելիքները
համեմել ոսկորով աղով, իսկ թէյը
կամ սուրճը անհրաժեշտ սաղա-
րեմով: Առաջին տասնութիւն օրե-
րու ընթացքին պէտք չէ սպառել
որեւէ պտուղ կամ բանջարեղէն:
Ե) Տասնութիւն օրերուն օրերու
ընթացքին թոյլատրելի են կարգ-
մը բանջարեղէններ կամ հում
սնունդներ — լոլիկ, վարունգ,
(Շար. Կ. Է. Է. 4)

Սեւիւլիթի գէտ պայքարելու
միջոցները թիւով երեք են և
երեքն ալ միասին կը կիրարկուին:
Առաջինը՝ հորմոնալ դարմանում
մը, ներքին գեղձերու մասնագէտ
բժիշկի մը կողմէ, կը կիրարկուի
բուժելու համար ջղային և գեղ-
ձային անհասարակութիւնները,
որ կրնայ պատճառ եղած ըլլալ
սեւիւլիթի: Կը կարծուի թէ այս
սխառնութիւնը արդիւնքն է
ժայռամասային ընդունելիւնե-
րունակութեան գործունէութեան՝
կնոջական հորմոններու անբա-
կան գործունէութեան համեմա-
տութեամբ:
Երկրորդ միջոցն է ընարու-
ժական դարմանում մը՝ կիրար-
կուած մարդակազմական շրջան-
ներու մակարդակին, որ կու-
տակուած են ճարպային խաւերը:
Այս պարագային անհրաժեշտ է
երկու կամ երեք շաբաթ տեա-
լութեամբ մարմնակշիւր, մասնա-
գէտ մարմնիչ (մասսէժ) մը կող-
մէ: Այս մարմնակշիւր պէտք է
նկերակցեցնել վահանագեղձային
խտորոշում (տարիւստիւն) իո-
նիզացումներ, դիւրացնելու հա-
մար ենթամորթային հիւսուած-
քին մէջ հորմոնային նիւթերու
թափանցումը, որոնք առաւելա-
ւաբար հակեցնեն ճարպի կուտա-
կումները: Մարմնակշիւր և իյո-

նիզացումները կը խթանեն նաեւ
արեւմտեան քաղաքացիներ շրջանա-
ռութիւնը: Որ այսպէս կ'ապահովէ
հիւսուածքներու լուս օրգանները:
Հակասեւիւլիթից դարմա-
նումին երրորդ փուլը կը ներ-
կայացնէ զուգահեռաբար դարմանու-
մը առաջին երկու փուլերէն:
Կեանքի և չէզոքացնել կազմու-
թիւնը և կուտակումը ճարպերուն,
որոնք թաղանթաւ են շուրթի և
թոքերից ներքինով՝ բուսական
միկաններու թելերուն միջեւ:
Հակասեւիւլիթից կերակրա-
կանները կը բաղկանայ տասնութիւն
օրուայ երեք օրը շրջաններով, ու-
րեմն ընդամենը 45 օր, իւրաքան-
չիւր շրջան հիմք ունենալով փո-
րոթէրներուն և շուրթի իսկ շատ
շուրթ, անհրաժեշտ՝ երկուսն ալ
լուս քործածութեան համար, որով
օրկանիւր կը պարպուի մեա-
ցուկներէ, որոնք կը նպաստեն
ճարպերու գէշ իւրացման, որ է
սեւիւլիթի առաջ քաշուելու պատ-
ճառը: Զուգը անհրաժեշտ է նաեւ
արեւնը բազմաբերուած համար, որ-
քան շատ շուրթ խմինք, արեւնը
այնքան նուազ աղի պիտի ըլլայ,
քանի որ պարենաւորման ուրիշ
աղբիւր չունենալով պիտի գիտէ
սեւիւլիթի խաւերուն, աստիճան
ստանալու համար զայն, եւ որոնք
պիտի ճակին՝ զգալիօրէն:

Սեւիւլիթի գէտ պայքարելու
միջոցները թիւով երեք են և
երեքն ալ միասին կը կիրարկուին:
Առաջինը՝ հորմոնալ դարմանում
մը, ներքին գեղձերու մասնագէտ
բժիշկի մը կողմէ, կը կիրարկուի
բուժելու համար ջղային և գեղ-
ձային անհասարակութիւնները,
որ կրնայ պատճառ եղած ըլլալ
սեւիւլիթի: Կը կարծուի թէ այս
սխառնութիւնը արդիւնքն է
ժայռամասային ընդունելիւնե-
րունակութեան գործունէութեան՝
կնոջական հորմոններու անբա-
կան գործունէութեան համեմա-
տութեամբ:
Երկրորդ միջոցն է ընարու-
ժական դարմանում մը՝ կիրար-
կուած մարդակազմական շրջան-
ներու մակարդակին, որ կու-
տակուած են ճարպային խաւերը:
Այս պարագային անհրաժեշտ է
երկու կամ երեք շաբաթ տեա-
լութեամբ մարմնակշիւր, մասնա-
գէտ մարմնիչ (մասսէժ) մը կող-
մէ: Այս մարմնակշիւր պէտք է
նկերակցեցնել վահանագեղձային
խտորոշում (տարիւստիւն) իո-
նիզացումներ, դիւրացնելու հա-
մար ենթամորթային հիւսուած-
քին մէջ հորմոնային նիւթերու
թափանցումը, որոնք առաւելա-
ւաբար հակեցնեն ճարպի կուտա-
կումները: Մարմնակշիւր և իյո-

կան մնանք մեզ՝ ամեն լաւի հա-
մար:
Սեղանին է նաեւ Արկտիկայի
նայի դպրոցական բժեկուհի Ես-
այ Օրկա Թարալուի գիտական
աշխատանքը, ուղարկել է, որպէս
նախաձեռնեցի մանկաբոյժ ծա-
նոթանայ եւ գրի իր կարծիքը:
Թամարա Գարիկեանը այս-
տեղ՝ Սեւիւլիթի մի ամբողջ
սերունդ է անցնում իր բնի
օակ, օգնում նրանք իր խելացի
դիւրողութիւններով, հեծելում ճը-
րանց կատարածի, որոնք, այսը-
սումների նստութեանը: Նրան աս-
են՝ աշխատանքում իր երթարար
բոլիկները՝ Գայեանէ Շաղգա-
նանը, Ամալիայ Գարիկեանը,
ձուլիքա Շահինեանը:
ձուլիքա Շահինեանը այժմ
աշխատում է իր Տոբոլսկայն ա-
շխատանքի վրայ, Նրանք յանախ են
լուրջ գրոյցներ ունենում իրար
հետ, յանախ են կրտսեր, յանախ
են բախում, վիճում նաեւ, եւ ա-
մեն ինչ խաղաղ վախճան է ու-
նենում, երբ արեւմտեան սրացաւ
վերաբերմանը է և նստութիւն
օակն իսկուհի ու սկզբունքային,
հիմնադրուած վերջ, երբ նրանք
վիճում, նստակցում է նրանք եւ
ապրում նաեւ:
... Խոր գիտէր է, դուր ծե-
ծում են բոլորովին անծանօթ մա-
դիկ... դուան մօտ անծանօթ մայրն
է՝ իր հիւանդ փոքրիկին գրկած,
Մայրերը լուս են հասկանում ի-
րար, առանց խօսքի են խնդրում
մայրերն իրար:
Հիւանդ մօր ու երեխայի հետ
բժեկուհին գնում է իրենից: Սե-
լի՛ն է պարզում. բնորոշ է 9 օ-
րական փոքրիկ օտարապետի 12
մասնակցող աղիքային հիւանդու-
թեամբ: Փակ է աղիքից-ստամոս
օսնող նստութեան:
Բժեկուհին անմիջապէս, կե-
հիւանդին հետախօսում օգնութեան
է գնում իր ամուսնուն՝ կրկին ա-

ՋԱՆԱԿԻՐ

Տիկին Արմենակի Գալստյան
և զաւակները (Աղեքս.), իրենց
զաւակին և եղբոր՝ Գր. Յարկ Գա-
լստյանի ընդ Օր. Աստղիկ Գա-
լստյանի խնայողական աւարակա-
նութիւնը նուազեցնելու 500 հ. դ.:

ՄԱՐԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆՆԵԱՆՈՎ)

Ողբ. Միւրան Ալթունեանի
մահուան առաջին տարեկիցին առ-
թիւ, այրի Տիկին Յարմանակի
Ալթունեան և զաւակները կը նը-
ւերեն:

Գալուստեան Աղապարի	500
Վարժարանին	
Նուազարեան Աղապարի	500
Վարժարանին	
Տիկնանց (Այծեմիկ)	
Միւրանեան	500
Հայ Կարմիր Խաչին	500
Հայ. Աւետ. Ժող. եկեղեցին	500
Գահիրէի Աղապարեանին	500
Հ. Բ. Բ. Մ. Ին	500
«Յուսարբ»-ին	200
«Արեւ»-ին	200
«Ջահակիր»-ին	200

(Ստանալ «Յուսարբ»-էն)

ԱՂԵՔՍ. Զ.Մ.Բ.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻՆ

Շնորհակալութեամբ ստաց-
ւած է իւր նուէր, պատշէթ պղծ
ամբողջական գնդակ յ. Ա. Խուսի
մարզիկ Գր. Համո Դաւիթեանէ:

Միւրանեան մարզական պա-
տասխանատու Գր. Վահրամ Բո-
նանեան, պատշէթ պղծ երկու չի-
նական գնդակ կը նուիրէ Հ. Մ.
Բ. Մ. Նուազարին (Աղեքս.):

ՍՏԱՑՈՒԱԾ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր Գահրէին Մալուխան
(Ուսթըթթաւն - Մասս.) շնոր-
հակալութեամբ ստացած ենք իւր
բաժանորդագին՝ 15 տուր:

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստա-
ցած ենք հետեւեալ հրատարակու-
թիւնները:

ԵՍ ԲԵԶ ԳՈՎԵՄ, ԴՈՒՆ.
ԶԻՍ... զաւելուարի 2 արար,
հեղինակ Ալ. Սարուքան:

Լոյս տեսած է «Ոսկեառա»
ապարանին Գահիրէ 1974, Գին
է 50 հ. դ.:

Ունենալու համար դիմել հե-
ղինակին:

Al. Saroukhan
4, Rue Sérapis, Héliopolis
Le Caire - Egypte

ԱՌԱՋԻՆ ԱՌԱՅԻՑՏԻՑ ԹԵՏՈՅ
հեղինակ Վահան Տաքէսեան, Երե-
ւան 1974: Լոյս տեսած է «Հա-
յաստան» հրատարակչութեան
կողմէ, 10000 ապագանակով:

Այս հատորը մեղի նուէր ու-
ղարկած է նոյնիշխ հեղինակը,
գեղեցիկ մակագրութեամբ մը:

ՍՄԱՅԱՆՁ ՍԸ՝ ՈՐ
ՍՎԱԾ Է ԱՆՔԵՏԱՆԱԼ

(Շաբ. Գ. Էշէն)

Խաղը, կոնալ լուրիայ, սալաւ,
շոմին, երեք պահածուններու ձէին
տակ, որովհետեւ պահածունները
աղ կը պարունակեն: Գ) Վերջին
տասնընկէք օրերու սննդեղէնին
կարելի է աւելցնել կրփֆուրթ,
ձմերուկ, դեղձ, անշուշտ ըստ ե.
ղանակի պտուղներուն: Պայմանա-
որ քառասունընկէք օրէն յետոյ
ալ պէտք է շարունակել նոյն կե-
րակականները, նախքան սովոր-
կան սննդառութեան սկիզբը:

Ա. Վ.

Հ Ո Փ Ե Հ Ա Ն Փ Ի Ս Տ

Այրի Տիկին Անահիթ Զեյնեան (Լոս Անճելէս), Տէր Լ. Տիկին Վա-
հան Զեյնեան և զաւակները, Տէր Ե. Տիկին Կարպիս Պատմանեան
և զաւակները (Լոս Անճելէս), Տէր Ե. Տիկին Գաբրիէլ Զեյնեան և
զաւակները (Լոս Անճելէս) և համայն սգակիր պարագաներ կը ծա-
նուցանեն, քէ յառաջիկայ Կիրակի, 14 Յուլիս 1974, Գահիրէի Ս.
Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին մէջ, յաւատք Ս. Պատարագի, Հոգե-
հանգստեան մատեալը պատգով պիտի կատարուի իրենց օրս սիրելի ա-
մուսնոյն, հօր, մեծ հօր և ազգականին:

ՈՂԲ. ԳՐԻԳՈՐ ԶԵՅՆԵԱՆԻ

մահուան քառասունընկէք տարի:

Հ.Մ.Բ.Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՊԱՍՔԵՐ ՊՈՒԼԻ

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Յուրուած

Հ.Մ.Բ.Մ. ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԵԶ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻՆ

(1924 - 1974)

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

Պատկ. Քալպ. Ժողովի Անհմապե

ՊՐ. ՎԱՀԱՆ Տ. ԱՂԵՔՍԱՆԵԱՆԻ

(ՊԱՏՈՒՅՆ ՆԱԽԱԳԱՀ Հ.Մ.Բ.Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍ.Ի)

Ուրբաթ 26, Շաբաթ 27 և Կիրակի 28 Յուլիս 1974

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ

ԳԱՀԻՐԵՆ՝

Հ.Մ.Բ.Մ. ՆՈՒՊԱՐԻ, Հ.Մ.Բ.Մ. ԱՐԱՐԱՏԻ, ՆԻՐԻ ԻՍԲ ՀԱՅԿ.

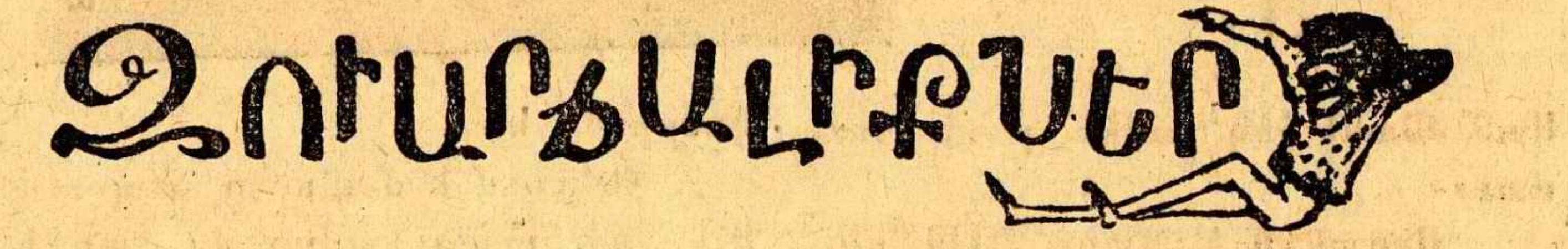
ԱՎՈՒՄԻ ԵՒ ՍՐԲ. ԹԵՐԵԶԱ ԱՎՈՒՄԻ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԵՆ

«ԿԱՄԲ» ԵՒ Հ.Մ.Բ.Մ. ՆՈՒՊԱՐԻ

Մրցումներուն յայտագիրը յաջորդով

ՉՈՒԱՐՔԱԼԻՔՆԵՐ

Հեղինակութեամբ Գարեգանի
յաղթելէ յետոյ. օր մը բանաս-
տեղ ձափըղին խնկոյթի կանչեց:
- Ըսէ ինձի, վարպետ Հա-
փըղ, քու կարծիքովդ ես քանի՞
ոսկի կ'արծեմ:
- Երեսուն ոսկի:
- Երեսուն: Ինչ միտաւ ես,
իմ մտտիս մտաւորին միայն այդ-
քան կ'արծեմ:
- Ես ալ այդ մտաւորին հաշ-
ւի առի:

Մի տիկին գնում է հագուեա-
լոր մի նկարչի մօտ և հարցնում,
թէ որքան կը վերցի իր գիմա-
նը կարի համար:
- Երեք հազար ֆրանք, տի-
կին:

- Իսկ եթէ նկարեք իմ եօթ
տարեկան տղային:
- Ելի նոյն գինը:
- Բայց նա ինչնից անհամե-
մաւ փոքր է:
- Տիկին, դա ոչ մի նշանա-
կութիւն չունի:
- Այդ դէպքում դուք նկա-
րեցէք միայն մի կտու. ևս տղա-
յիս կը նստեցնեմ ծնկներս:

Գայարաւում մի մարդ հարց-
նում է.
- Քանի՞ ժամուսն կարելի է
Գեոլիւից Լայպցիգ գնալ:
- Երեք ժամուսն, - պատաս-
խանում են նրան:
- Իսկ Լայպցիգից մինչև
Գեոլիւն:
- Թիմար հարցեր մի տուէք.
չէ՞ որ դա միևնույնն է:
- Ոչ միշտ: Սեպտեմբերից
մինչև Դեկտեմբեր երեք ամիս է,
բայց Դեկտեմբերից մինչև Սեպ-
տեմբեր՝ 9 ամիս:

Մայրը. - Դէ՛, լաւ, դադա-
րեցի՛ր լաց լինելուց:
Փոքրիկ աղջիկը. - Ո՛չ, ո՛չ,
ես միայն հանգստանում եմ:

Միակամին. - Ինչպէ՞ս կը քա-
լեն գործերը:
Կաղը. - Տեսածիդ պէս...

Ստալին. - Դէ՛, լաւ, դադա-
րեցի՛ր լաց լինելուց:
Փոքրիկ աղջիկը. - Ո՛չ, ո՛չ,
ես միայն հանգստանում եմ:

ՊՐ. ԳՐԻԳՐ ԳԱԼՏՅԱՆ

Ը Ն Դ

ՊՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԳԱՍՏՅԱՆ

խօսեցեալը

12 Մայիս 1974

Աղեքս. - Մոնթրէալ

Մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները Նորոգ խօսեցեալ զոյ-
գին, ծնողաց և ընտանեկան պարագաներուն:

ՍՈՎԵՏ ՈՒՍՈՒՑԻԶՆԵՐԷՆ ԿՐ ՍՈՐՎԻՆՔ

ՍԱՍԻՀԱ ԷԼ ԽՈՒԼԻ

(Գահիրէի Երաժշտանոցի Տնօրէնուհի
և քաղաքականաբանու մրցանակի
ժիւրիի անդամներէն)

Այս տարուայ Չայրովսքի
Երգ մրցանակը մեզի համար ա-
ռաջինն է:

Թաւուրեանի մրցանակի ժիւ-
րիին իրեն անդամ պիտի փա-
փաքէին նախ քանի մը խօսք ըսել
մեր մասնակցողներուն մասին,
որոնք իրենց տաղանդը ցու-
ցադրեցին մրցանակի այս բաժ-
նին մէջ: Անոնցմէ մին է Մահ-
մուտ Ապտէլ Ազիզը, որ մեր
երաժշտանոցը աւարտած է
1970ին՝ մեծ պատիւներով, և որ
այժմ իր ուսումը կը շարունակէ
Մոսկուայի երաժշտանոցին մէջ:
Ան իր տաղանդը կը կատարե-
լագործէ փրփ. Մէրկէյ Շի-
րինսքիի հսկողութեան տակ:

Մեր երկրորդ Թաւուրեա-
կահարը՝ Մուսթաֆա Նակիլն է,
որ նոյնպէս պատուաւոր կոչու-
մով աւարտած է մեր երաժշ-
տանոցը, և որ ներկայիս աշա-
կերտն է Բաթեանա Բրիլմէն-
քոյի, Մոսկուայի երաժշտանո-
ցին մէջ: Այս երկու երիտա-
սարդները Թաւուրեանի սորվե-
ցան Գահիրէի երաժշտանոցին
մէջ, Սովետ մեր հին բարեկամ
Փրփ. Ալեքսանդր Շիժմովսկին:

Մեր երաժշտանոցու պատ-
գամաւորութեան մէջ, որոնք ե-
կած են մասնակցելու համար
Չայրովսքիի մրցանակին, կան
երկու ջութակահարներ՝ Աթիֆ
Ապտէլ Հաքիմ Անմէտ և Հա-
սան Շարաբա: Այս երկուքն
ամենէն աւելի փորձառուն երկ-
րորդն է, որ արդէն ասկէ առաջ
երկու միջազգային մրցումներու
մասնակցած է:

Մենք մեզի հետ ունինք
նաեւ դաշնակահարներ և երգիչ-
ներ, որոնք մրցանակին կը մաս-

նակցին: Մեր դաշնակահար Ռաւ-
զի Նասսան արդէն մրցանակ-
ներ շահած է շատ մը միջազ-
գային մրցանակներու մէջ: Ան ալ,
ներկայիս իր տաղանդը կը կա-
տարելագործէ Մոսկուայի երա-
ժշտանոցին մէջ, օգնական
Փրփ. Մէրկէյ Տնօրէնսքիի դե-
կավարած դասարանին մէջ:
Երգիչներուն մէջ է մեր
Թենուր Ալիֆի Միլաթը, Գահիրէի
Օփերայի մենակատարներէն, որ
աշակերտն է նոյնպէս Սովետ
ուսուցիչ Տաւիտ Գատրիճէի:

Երգչուհի այս շատ ներ-
կայացուցչական մուտքը Չայ-
րովսքիի մրցանակին կը բացա-
տըրուի անով, որ:

ա. - Այն օրէն որ մեր եր-
կերը իր անկախութիւնը ստա-
ցաւ՝ դաժան պայքարէ մը վերջ,
երիտասարդ երաժիշտներու
մարզուած մեր երկրին մէջ
հետզհետէ աւելի լաւացաւ:

Գահիրէի երաժշտանոցը
լման ուժով սկսած աշխատիլ
ասկէ 15 տարի առաջ: Այսօր
ան երգչուհի բոլոր շրջաննե-
րէն եկած աւելի քան 350 երի-
տասարդ տղաք և աղջիկներ կը
մարզէ:

Մեր ուսանողները բոլորն
ալ լրիւ պիտական ապահովու-
թիւն կը վայելին և մեր երկրին
դեկավարները իրենց սշտական
հոգածութեան առարկան կ'ընեն
զիրենք: Ապա, երկրորդ պատ-
ճառը այն է, որ մեր սովետ աշ-
խատակիցները և բարեկամները,
երաժշտանոցի կանանքին առաջին
խնդիրն են, օգնեն եւ՝ որպէսզի
լաւ սկզբնաւորութիւն մը ունե-
նայ ան:

Ն. Մ. Գ.

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԽՈՒՄԲԸ
ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՅԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԻ

Միւնխիխ մէջ անցեալ Կի-
րակի, 7 Յուլիս 1974, ֆուլթայի
աշխարհի ախոյեանութեան գծով
վերջին մրցումը տեղի ունեցաւ
Արեւմտեան Գերմանիոյ և Հոլան-
տայի խումբերուն միջև:

Պաշտօն առաջին վայրկեան-
ներուն, թէև Հոլանտայի հաւա-
քական փնէալիսի մը շնորհիւ
առաջին կէտը նշանակեց և սա-
կայն մինչև խաղակէսին, գեր-
մանացիները հակադիրով ար-
դիւնքը վերածեցին 2-1, ի նը-
պաստ իրենց:

Երկրորդ, խաղակէսին ար-
դիւնքը մնաց անփոփոխ և այս-
պէսով Արեւմտեան Գերմանիոյ
խումբը աշխարհի ախոյեան հա-
ղիւսեցաւ, ք. անգամի ըլլալով
(առաջինը՝ քառս տարի առաջ):

Նշենք որ ֆուլթայի աշխար-
հի այս տարուան մրցաշարքին Ս.
Միւրանեան հաւաքականը չի մաս-
նակցեցաւ, Չիլիի մէջ պատահած
քաղաքական վերջին անցուղաք-
ներուն հետեւանքով ստեղծուած
անհամաձայնութեան պատճա-
ռով:

ՋԱԿԱԿԻՐ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՄԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر
جريدة أسبوعية

ص. ب. ٢١١١ بالقاهرة ج ٢٤ - ت ١٣٠٩١٥
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سيرديان (بالايد)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

6.P.2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԿԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 8000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 537 — ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ 18 ՅՈՒՆԻՍ 1974

ՀԱՏԸ 25-ՈՒՂԷ 3 ԵՎ. ԴԵԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴԵԿ.

عدد رقم ٥٣٧ — الخميس ١٨ يوليو ١٩٧٤

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Փարիզի և Փարիզեան քաղաքի Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Վարչական Մարմիններու յոս արտուն պատգամական քաղաքն աւարած ըլլալով, Կրօնական Ընկերակցութեան Մարզի — Կանոնագրի քամադրութիւններուն համաձայն, ընտրութիւնները տեղի ունեցան 28 Ապրիլ 1974ին:

Ընտրական բոլոր գործողութիւններուն իր մասնակցութիւնն ու աջակցութիւնը բերաւ պատգամական Հիւսիսի մը և իր տեղեկագրերը պատգամեց:

Նորընտիր Եկեղեցւոյցական ժողովի առաջին նիստը գումար-ւեցաւ Սրբազան Առաջնորդ Հօր, Հայրապետական Պատուիրակ Բարձրաւոր Սերոբի Արքեպիսկոպոս Մանուկեանի հրահանգով և նախագահութեամբ: Այդ նիստին մէջ, ան կազմեց իր դիւանը. ընտրեց Եկեղեցւոյցական ժողովի երեք էկեղեցական անդամները և վարչական ժողովի ինը անդամները: Նորընտիր Վարչական ժողովն ալ իր առաջին նիստը գումարեց Առաջնորդ Սրբազան Հօր հրահանգով և նախագահութեամբ և կազմեց Վարչութեան դիւանը: Բոլոր արդիւնքները հաղորդուեցան պատգամական Խիսանութեան:

Այս առթիւ, ցաւով և վրդովուած կ'ուզեմք յիշեցնել Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ բոլոր գաւառներուն, քի կարգ մը անձեր տարիներէ ի վեր անցնելի միջոցով իրենց կը դնեն Ռիւ օր Թրեկվիզի ազգային կալուածը իւրացնելու համար: Իրենց այս դատապարտելի արարքին՝ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Վարչութիւնը, այդ կալուածին բաժնեկիցութիւն մեծամասնութեան որպէս սեփականատէր, միտք արգելք հանդիսացած է անոնց այս անարդիւնք և անարդիւնք իրագործման, մնալով միտք օրինաւորութեան սահմաններուն մէջ:

Վերջերս, երկու անհաճեալ ուժն թուական և ալ ում ֆե-նեհեանք՝ ժողովութիւնը ունեցան իրենց յարձակման քիւրսը ուղղելու մեր Պատկառելի ու Դատաւոր Եկեղեցւոյ դէմ, արհամարհելով անոր նուիրականութիւնն ու սրբազան աւանդութիւնները, պատգամական բնու-նեցով 1954ի Կանոնագրի բարեփոխութեան ենթադրեալ անկանոնու-թիւնը: Համբարձման արձակուրդի օրերուն, իրենց յետոյ խաղաղա-նանգով Ստիպողական Ատենան (Ռեֆերէ) դիմեցին պահանջելով իրականացնել մասնակարար մը (Ատմինիստրատիւ ժողովի տիւր)՝ տեսե-սելու և վարելու Հայ Եկեղեցւոյ բոլոր ստացուածքները և եկամուտ-ները. բարեպաշտներու պնակներու լուսանկարները մինչև Հաւատացեալ-ներու նուիրատուութիւններն ու Եկեղեցիները:

Յաւալի է որ Ստիպողական Ատենան մեզի համար բոլորովին անբարեկամ է, քերես քիւրսականութեամբ, առանց սպասելու խնդրոյն ետեւեմ քննարկման, հապենք կերպով տուած է իր վճիռը: Նշանակ-ւած Ատմինիստրատիւնը, իր 13 Յունիս 1974 բուսկիւր համախո-ւողովում Կրօնական Ընկերակցութեան անդամներուն, յարմար դատած է ազդարարել և նոյնիսկ սպառնալ որ սեյսպաղ. իրեն յանձնու-նեց Եկեղեցւոյ բոլոր գործառնութիւնները-արձանագրութեանց տեսակները, հաշուական տուարները, էկեղեցւոյ բոլոր հաշիւները, դրամատան մէջ գտնուող գումարները, չէֆի տեսակները, արժեքուղբերը, եւայլն:

Տարակոյս չկայ, որ Եկեղեցւոյ Վարչութիւնը օրինական բոլոր միջոցները ձեռք առած է արդեն և պիտի տարուակէ՛ բեկանել տալու այս անտեղի և անարդար վճիռը:

Վերոյիշեալ վճիռը բացայայտ միջամտութիւն մըն է Հայ Եկեղեց-ւոյ ներքին գործերուն և անկախութեան՝ ոչ միայն Ֆրանսոյի Հայ Հա-մայնքի պատկանութեան, այլ և մեր Եկեղեցւոյ տարեգրութեան մէջ:

Հանրութեան կը բողոքեմ դատել նման արարք մը և անոր հեղի-նակները:

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆԹԻՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅԻՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵԼՈՅԻՆ
ՓԱՐԻՋԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Տ Ր Ո Ւ Ն Ի

Գահիրէի Ազգային Իշխանութիւնը խոր վիշտով կը տեղե-կացնէ շատ ցաւալի մահը՝ երկարամեայ երեսփոխան և Պատկ. Թեմական Ժողովի Փոխ-Ատենապետ

ՊՐ. ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵՍԵԱՆԻ

Հանգուցեալին ազգային յուզարկաւորութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր Երեքշաբթի, 16 Յունիս 1974, կ. Ե. Ժամը 5ին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ:

ԱՋԳԱՅԻՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ ԳԱՀԻՐԷԻ

Գահիրէ, 16 Յունիս 1974

Յորդանանի Հիւսէյն Թագաւորը Եգիպտոս կ'այցելէ ՍԱՏԱԹ — ՀԻՒՍԷՅՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երեքշաբթի, 16 Յունիս 1974, կ. Ե. Ժամը 1ին, Եգիպտոս ժամա-նեց Յորդանանի Հիւսէյն Թագա-ւորը, ընկերակցութեամբ կարեւոր պատուիրակութեան մը, բանակ-ցութիւններ ունեցաւ համար Ս. Գրիգորի Նախագահ Մանուկեան Անուար Էլ Սաաթի հետ:

Յորդանանի Թագաւորը ար-բայովայի հանդիսարարութեամբ ընդունուեցաւ երկրի նախագա-հին և աւագանիին կողմէ ու ա-ռաջնորդուեցաւ Աղեփանդիոյ Ռաս Էլ Թիքի պալատը:

Երեկ, Չորեքշաբթի, կ. ա. Ժամը 11ին սկսած պատգամական խօսակցութիւնները՝ Անուար Էլ Սա-աթի և Հիւսէյն Թագաւորին մի-ջեւ և տարունակուեցան օրումը ընթացին:

Այս խօսակցութեանց նիւ-նդան՝

Արաբ դիմաւորութիւն համադ-րումը՝ արաբ և իսրայիլեան պայ-քաւի վերջնական լուծարին մա-տին՝ յառաջիկայ հանգրուանին ան-հրաժեշտ դիմակալութիւն համար,

ինչպէս նաեւ փոխադարձ դիմա-ւորութեան համակարգումը՝ Ժը-նեի Համաժողովին ներկայու-թեանց մասին:

Բանակցութեանց մաս պիտի կազմեն նաեւ Հիւսէյն Թագաւորին վերջերս էլ Պահիէն և Քուէյր կասարած այցելութեանց արդիւն-քները և բոլոր մարզերէ ներս՝ Յոր-դանանի և Եգիպտոսի միջեւ երկ-կողմանի յարաբերութեանց յա-ռաջդիմութեանց համար զանազան գործելակերպեր:

ԱՄՆ-Ի ԳԱՆՁԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐ ՊՐ. ՈՒԼԷԸՍ ՍԻՍՈՒՆԻ ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ՄԵԿՆԵԼԷՆ ԱՌԱՋ Եգիպտոս - Ամերիկեան Տնտեսական Համագործակցութեան համար կարեւոր Համաձայնագիրներ ստորագրուեցան

Երեքշաբթի, 16 Յունիս 1974, կ. Ե. Ժամը 2ին, Եգիպտոս և ԱՄՆ ստորագրեցին՝ Եգիպտոսի մէջ ամերիկեան ներթափան մի-ջոցառումներու քաջաբեման և երաշխաւորութեան վրայ համա-ձայնագիր մը:

Այս համաձայնագիրը ստո-րագրեցին Տոքթ. Ապալէ Ալիզ Հեկադի (Եգիպտոս) և Պր. Ուլ-լիւմ Սիմոն (ԱՄՆ):

Ամերիկայի Միաց. Նահանգ-ներու գանձալին նախարարը այս առթիւ եղած մամուլի ասուլիսին ընթացքին յայտարարեց, որ իր այցելութեան ընթացքին շինի աշխատանք կատարուած է՝ յո-գուտ երկու երկրներուն յարա-բերութեանց սերտացման:

Օգոստոսի ընթացքին Ուա-շինգթոնի մէջ տեղի պիտի ունե-նան միացեալ յանձնախումբի (Ե-

գիպտոս - ԱՄՆ) հաւաքումները, որոնք ընթացքին բարձր աստի-ճանի յանձնախումբեր պիտի ըս-տեղծուին՝ անտեսակալ համա-գործակցութեան և ներթափան միջոցառումնեց համար, ցաւ դըս-տեղծուած՝ գիտութեան, Թիքնո-լոգիայի, առողջապահութեան, մշա-կութեան մասնագիտութեանց յան-նախումբերէն զատ:

ՈՂԲ. ԸՆԿԵՐ ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵՍԵԱՆԻ ԱՆԱԿՆԿԱՆ ՄԱՆԸ ԵՒ ԹԱՂՈՒՄԸ

Երեքշաբթի, 16 Յունիս 1974, վառ առաւօտեան, կայծակի արա-գութեամբ տարածուեցաւ անա-կանկալ մահուան լուրը՝ Եգիպ-տոսի սիրուած անձնաւորութիւն-ներէն՝ Գահիրէի Պատկ. Թեմական

Ժողովի ք. ատենապետ ընկեր Հայկ Օհաննէսեանի:

Այս դրոշմ միտ տխրութիւն պատճառեց ոչ միայն հնչական շրջանակին մէջ, այլ և ազգային իշխանութեան և հայկական բոլոր շրջանակներէ ներս, որովհետեւ ողբացաւ ընկերը շատ սիրուած և յարգուած անձնաւորութիւն մըն էր՝ որպէս արդարաւէր, հայ-րենասէր և համերաշխաւոր:

Ողբացեալին եղաւ Ազգային Յուզարկաւորութիւն, Նոյն օրը կ. Ե. Ժամը 5ին, Գահիրէի Ս. Գրի-գոր Լուսաւորիչ Եկեղեցիին մէջ, ուր հոծ թիւով՝ սգակիր պարա-գաներ, ընկերներ, ազգային իշխա-նութեան և հոգաբարձութեանց անդամներ, ազգ. վարժարաննե-րու տնօրէններն ու ուսուցիչներ, հայ մամուլի ներկայացուցիչները, արհեստակիցները և բարեկամները ե-կած էին յարգանք մատուցանելու այն հայուն՝ որ երկար տարիներ ծառայեց Եգիպտոսի համալս. ըլլալ ընկերային և ըլլալ ազգա-յին — հասարակական մարզերէն ներս:

(Շար. տես. էջ 2)

Մ Ա Հ Ա Զ Դ

Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Եգիպտոսի Վարչ Մարմինը, Գահիրէի Հայկական Ընթերցարանի Հիմնադրութեան Խորհուրդը, Հ. Մ. Ս. և Նոր Սերունդ երիտասարդական մարմինները, ցաւ ի տրեւ կը տեղեկացնեն անակնկալ մահը իրենց հաւատարմ, նուիրեալ և սիրեց-եալ անդամին՝

ԸՆԿԵՐ ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵՍԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Երեքշաբթի, 16 Յունիս առաւօտեան առաջին ժամն-րուն, Հնչուանի իր բնակարանին մէջ, յե կարճատեւ հիւանդութեան:

Յուզարկաւորութեան իշխող արարողութիւնը տեղի ունեցաւ նոյն օրը, կեսօրէ ետք ժամը 5ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկե-ղեցիին մէջ, ուրիկ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Մար-մինայի Ազգային Գերեզմանաւոր և ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ:

Ի ՅԱՐԳԱՆՍ ՈՂԲԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՋ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆԸ ՓԱԿ ՊԻՏԻ ՄԱՍՑ ՄԷԿ ԵԱԲԱԹ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԻ ՀԱՄՈՅԹԸ ԼԻԲԱՆԱՆ ԺԱՄԱՆԵՑ

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու զանազան քաղաքներու մէջ իր յաղթական զոհարարութեան հետ ճիշդագոյն ճշտեցին իր հաղթանակը: Հայաստանի Պետական Պարի Համոյթը ժամանեց Լիբանան եւ սկսաւ իր ներկայացումներուն: Պիպլոս 74 Փառասօցի գծով: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Այժմ Լիբանանահայերն ու Լիբանանի միջազգային շահագործողներն են որ առիթը կ'ունենան վայելելու հայրենի արուեստագիտներուն բարձրագոյն արուեստը:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՏՈՔԹ. ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՒՃԻԳԱՆԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հինգշաբթի, 20 Յունիս 1974, Լիբանանահայ Մշակ. Միութեան Հիմնադրամի միջոցով Լիբանանահայ Պարի Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՎԵԹԵՐԱՆ ԸՆԿԵՐ ԽՈՐԷՆ ԻՍԿԵՆԵԱՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴՈՎ ԼԻԲԱՆԱՆ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

Երեկ, Չորեքշաբթի, 4. 11. 74, Երեւանի Խորհրդային Մարտիրոսների Միության շէնքում Վեթերան Ընկերության խորհուրդի նախագահ Լիբանանահայ Պարի Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՄԻԱՅԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԻ ՀԱՄՈՅԹԻՆ ԽԱՆԴԱՎԱՌ ԵԼՈՅՑՆԵՐԸ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՖԵՍ)։ Միացեալ Նահանգներու մէջ յաղթանակ արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՌՈՒՄԵՆԻՆ

ԳԵՐԾ. Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԵՊՍ. ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ՌՈՒՄԱՆԻՆ ՈՍՏԻԱԼԻՍԱԿԱՆ ԱՋԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՆԴԱՍ ԸՆՏՐՈՒԵՑԱԻ

Սոցիալիստական Միացեալ Նահանգներու մէջ յաղթանակ արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՓՈՒԹՊՈԼ

«ԱՐԱՐԱՏ» ՅԱՂԹԵՑ «ԶԱՐԻԱ»ԻՆ 4-2

Երեւան, 25 Յունիս 1974, Երեւանի Հրապարակային Պարի Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՄԻԱՅ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԸՆԿԵՐ ԼԵՒՈՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Խոր իրաւունքով կը տեսնուի, որ ամսուայ 7-ին, Կիրակի, Վեթերան Ընկերության խորհուրդի նախագահ Լիբանանահայ Պարի Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՈՂԲ. ԸՆԿԵՐ ՀԱՅԿ ՕՋԱՆԵՍԵԱՆԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԱՋԸ ԵՒ ԹԱՂՈՒՄԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Թաղման կարգը կատարեցին Արժ. Տ. Սահակ Ա. Բնիկ. Շարունակութիւն Ա. էջէն:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

ՓՈՒԹՊՈԼ

ՊՈՒԼԿԱՐԱՀԱՅ ՍԵԳՍ. ՊԱԼԹԱՅԵԱՆԸ ԶԱՅՔՈՎԱՔԻԻ ԵՐԱԺՇՏ. ՄՐՏԱՆՔԻՆ ԴԱՓՆԵԿԻՐ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՖԵՍ)։ Պալթայի մէջ յաղթանակ արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին: Համոյթը իր հաղթանակը արձանագրեց 17 Յուլիսին:

« ԴԱՇԻՆՔ ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ »

Այսպէս է անուանել Նուպար Գալինեանը իր կերտած այս արձանը: Ահա որսորդն իր հրացանի փողը խրել է հողի մէջ և իր բարի ժպիտով դիմաւորում է մեր տնկելու բարեկամներին: Արջն իր քոթոթնեղով ապաւինել է նրա պաշտպանութեանը, նապաստակն անվախ նայում է անգործածիկի դարձած հրացանին և զարմանք է արտայայտում նրա տեսքը: Այս ի՞նչ բան է...: Այս իր Կալինեանը որպէս թագաւոր ընտրել է որսորդի գրպանը, բազէն անվախ թառել է նրա ուսին, ազուկն ու գայլը փորուել են իրենց երբեմնի թշնամուն՝ զինուած մարդուն: Քարայքը անհաւատաւոր է նրա փէշերի մօտ, կապալը թուխ է նստել գլխարկի մէջ, իսկ չորս կրիաները իրենց ուսերին դանդաղորէն առաջ են տանում պատանդաւոր՝ պղնձաձող արձանի հետ միասին՝ խորհրդանշել այն բանին, որ մարդու դաշինքը բնութեան հետ առաջ կ'ընթանայ, թէկուզ և կրիայի գայլերով, բայց հաստատուն է անշեղ:

Հեղինակի պատկերացմամբ, մեր բնութեան վայրէջքն ընկնում է այսպէս բոլոր կողմերից շրջապատել են՝ անուանի որսորդ-զրոյ վախճանը Անանեանին և ապաւինել նրա պաշտպանութեանը (կենդանիների մի մասն այստեղ չեն երևում): Արձանի պատանդաւորը իրենից ներկայացնում է վ. Անանեանի որսորդական զբոսը իրենց մէջ՝ բացուած վիճակում, որտեղ փորձարկում է մեծ բնատերի հետեւալ խօսքը, վերցրած

իր մի պատմութից՝ Գալան Կ, բայց մայր Կ...: Ինչն է ստիպել Նուպար Գալինեանին իր ստեղծագործութեան համար ընտրել յատկապէս այդ թեման՝ Կալինեան բնութեան հետ: Սէ'րը հայրենի բնութեան

Նուպար Գալինեանի ֆանդակած պրոգն-առնանք, նուիրում անուանի որսորդ և գրող՝ Վալիաբանգ Անանեանի:

նկատմամբ: Նուպար Գալինեանը ներգաղթել է Եգիպտոսից, և, տարուած ու հմայուած հայրենիքի բնաշխարհով, կ'առնէ որ որդու հետ շարունակ շրջում է երկրում: Մէկ նրանց նաւակը կը տեսնէք Սեանի ջրերի վրայ, իսկ վրանը՝ խփած ափին, մէկ կը տեսնէք նրան Արա լեռան կամ Գուրնաւորի գագաթները բարձրանալիս: Գարնա-

տի զմրուխտ ափին, ուռնիների տակ: Հայաստանի բնութիւնը ըստացած իր պաշտպանութեանը աշխոյժ ակնադէպների ձեռք նա հրաշալիքներ է Սփիւքի մոմուլում, և, ամենից շատ՝ Եգիպտոսի Ջահիլիում: ԲՆՈՒԹԻՆ, Գրակ 1 (27)

Չորսը շաղկերտ է կեր

ԶԱՆԱԿՆԵՐԸ ՄԻՐԵԼ ԹԷ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԼ

Ներկայիս ամենուրեք խօսակցութեան և մտածողութեան գրկաւոր առարկան երեխաներու անասնոցի ֆանտաստիկան է, ու ասոր դիմաց՝ երեխաստեղ մայրերու գերեք անօգնական վիճակը: Ժամանակները օտարերկրապաշտ են երեխաներու համար, կը ծնի արտախաղաղ մը, որ կը դառնայ ամբողջ գեղաստանի մը զբաղմունքը: Չորսը՝ որ լայն լայն արտախաղաղ մնայ, չըլլայ՝ որ ամբաւարտութեան ցուցադրանք զգացումը ունենայ:

Մեկ-մեկուկէս օտարեկան է, ոտի է և ձեռքեր երկարած է, կը խառնէ, կը կոտորէ, իսկ կամակորութիւնն ու ֆանտաստիկան հասած են իրենց գագաթնակէին: Այս կը սկսի դժգոհութեան մը մտածումը: Երբ քիչ քիչ անցնի ցեղէն, և ուրիշ իբր հետեւանք կը սկսի դաստիարակելու ուսացած և անյաշող փորձեր: Հայր կ'ուզէ գարնել, մայր կը պաշտպանէ, մեծ մայր կը թելադրէ մեծ հայր կ'այսպէս... և ամբողջ ընթացքը մը, երեքնուրեք կ'որոնք խոցիւր լուծել ուղղութեամբ, ի կ'ուսէ երեխային հետ գլուխը իջել, իւրաքանչիւր կ'ուզէ իր մանկութիւնը օրինակ բերել, և անօրինակ կը զարմանայ այսօրուան երեխաներ:

ԵՍ ԱՅՍԻՄԱՆ ԳԻՏԵՄ

Հիմա ձեզի պիտի պատմեմ պարզապէս մը՝ որ իմ սեփական գրել-խօսել վրայից անցած: Ու միայն պարզապէս չանցած, հարաւի խոր-չափի պէտ խոնձեղ, խարանդ, խարկեղ, խորովեղ անցած: Այնպէս որ էր, չէմ յիշեր թէ քանի ամիս առաջ էր, ելայ կըթա-կան անօրէնութիւն զայի, աղաւ մանկապարտէզ արձանագրելու արտօնութիւն տեսնելու համար: Ըսին թէ իմ և վեց տարեկան ամբողջ տանեալին անձնաթուղթերը պէտք է յանձնեմ, որպէսզի ստուգեն թէ ես ու աղաւ հայ եմք թէ չեմք, տէր Աստուած, տէր ողորմեալ:

Հոն կարճ խօսակցութիւն մը ունեցայ պատասխանատուներուն հետ: Ի մէջ այլոց մէկը ինձի՝ Մեր քաղաք լուրերուն համաձայնձեր գիւղին մէջ հայ չկայ եղբ, դու ալ հայ չես ըստ: Միջոցաւ ես չէի կրնար չգիտեմ թէ ինչ եմ ես, դուք նշանակ դիտէ թէ ինչքա՞ն է, ուստի պատասխանեցի, քաղաքապարտէզի մասին ժպտալով, թէ իմ անձնաթուղթիս մէջ ի՞նչ որ գրուած է ես այն եմ:

Արտօնութիւն մը եթէ հարկ է ընել հոս, պէտք է բնա՞ թէ մեր գիւղին մէջ հաւերը նաեւ հայ են: Այս տեսակ փորձութեան մը առջին ջնջելու է կարելի չէ: Գիրք, որով կը գրեմ՝ հարկ վեց հարկեր տա-րինքն է ի վեր, իմա է, ու լեզուն զոր կը խօսիմ՝ հինգ հարկ տալի ներքէ ի վեր, իմա է: Ես այսօր գիտեմ:

(Մարմարա)

ԱՐՄԵՆ ԶԱՆԱԿ

բուն այս վիճակին վրայ, Միջո-ղեւ հարցը ծնունդ կ'առնէ իրենց այդ հիացմունքի առարկայ մանկութեան իսկ: Դեռ 20 օտարներ առաջ, երբ երեխան կը ծնէր ու կը մեծնար, ընդհանրապէս ծնողքին գիրկն իսկ չէր բարձրանար: Դեռ աւելի առաջ, երեխաստեղ ծնողները կա-րչնային իրենց մայրերուն և հայրերուն ներկայութեան իրենց երեխան սիրելի՝ ամօր քր, թեյ, ո՞ր մէկ ծնողը ժամանակ և կա-րելիութիւն ունէր իր երեխային ամեն մէկ ֆանտաստիկ պատա-խան գոցելու, և, երեխան կ'ըլ-լար պատանի՝ մէկ պոպոկով, մէկ օրով... միջոցաւ այսօր, երեխաներու օտարեկան սացած ծնողներուն հետքը դուրս է գիծալ:

Կատարուածը յսակ է, Սե-րունդները պարզապէս մէկ ծայ-րայեղութեան հասած են երկրորդի մը: Երբ ասեմք ծնողներ իրենց զակից հանդէպ ունեցած սեր իրենց սրտերուն անհեղձ քաղա-մէկ անկիւնին մէջ կը պահեն՝ որպէսզի երեխան չփախար, այ-սօր, այց զուսպ գիրով դաստիա-րակութիւն օտար սերունդը իր սեր լեզուին ծայր հասցուցած ամեն վայրկեան կը ծամէ:

Երեխաստեղ ծնողները կը փորձեն իրենց լեզուով ման-կութիւնը վերադարձնել, և ամեն-մանեմը կը խախտեն... Անոնց կեցումները բոլոր է՝ զգացական գեղի վրայ, օրովնեւ կ'ուզեն անկախութիւն կամարել: Արդի՞նք... օտարութիւն վիճակ մը:

Երբ մեր սերունդը զարգա-ցած, պատահաւորաւ և գոցալը-ղեւ է աւելի հասկացող ծնողներ ըլլալու օտարութեամբ, երեխայ չէ մեզի որ մեր դաստիարակութեան այս աստիճանի փորձութեան մէջ մար-մար ըլլանք: Այս աւելի երբ մեր ծնողները մեկ դառնացուցած են իրենց զուսպ վերաբերմուն-քով, անհիմար գաւազները ան-տեղի զգացումներով կը փնտր-ենք, Զուսակի սէրը քիչ դաստիա-րակութիւն միայնակ:

ԹԷ՝ ԼՈՅՍ, ԹԷ՝ ՉԱՅՆ

(ԵՐԵՎԱՆԻՍԻ ՍՎԱԽՈՒՄ Ե ԲԱՑ ԵՐԿՆՔԻ ՏԱԿ ՄԻ ԱՆՍՈՎՈՐ ԹԱՏՐՈՆԻ ԿԱՌՈՒՑՈՒՄԸ)

Հանդիսատեսները չեն նկատի ունէր զերեւոյթներն, ո՛չ բն-մանկաբն: Զի լինի նաեւ կիներէքան: Գործողութիւնը կը զարգանայ աւելի քան 8 հազար քառակուսի մետր ընդհանուր բն-մական տարածութեամբ բնական բլուրների վրայ: Լոյսի եւ ձայնի միջոցով դերասանները կը վերա-կանգնեն զխառն պատմական դէպքերը, որոնք կապուած են Երեւանի՝ հին Երեւանի հիմ-նադրման եւ զարգացման հետ:

Նման անսովոր թատրոնի ստեղծման գաղափարը որպէս հիմք ունի ռատիոէլեկթրոնիկայի, ափ-տամթիքայի, լուսաթիւնի, քայի եւ էլեկտրաազդուութիւնի նշա-նունների օգտագործումը: Ամբողջ համակարգն ափտամթիքացում է եւ զեկապարտում է երկաթա-ղափարման կէտից: Նախօրոք ըստ ծրագրի արձանագրուած լուսային եւ ձայնական դաշտի միակցու-թիւնը կ'ստեղծի գործող անձերի ներկայութեան, անդաժողման եւ կատարուող դէպքերի յաջորդա-կանութեան պատրանքը:

— Ձայնական դաշտը, պատ-մում է նախագիծ կեդրոնակը՝ պո-լիտեխնիկական ինստիտուտի Փը-րոֆեսոր, տեխնիկական գիտու-թիւնների Տեղապետ Ա. Ա. Արա-համեանը, կոչուած է ժամանակի եւ տարածութեան մէջ նմանակե-լու մարտերի ընթացքը, հեծեա-զօրի տեղաշարժն ու գործող ա-նձերի ձայները, Լուսային դաշտը ուժեղացնում է ձայնի ներգոր-ծութիւնը: Սպիտակ կամ գունա-ւոր շողերը լուսաւորելու են այն վայրերը, ուր տեսալ ուղղոր-դուած են: Գործողութիւնները: Լուսային ազդակների միջո-ցով կարելի է նաեւ նմանակել հրդեհները, խարոյկները, կայծակ-ները եւ վերականգնել հիւսուորք ջաղաքի պատկերը: Այսպէս՝ շա-րունակում է Փրոֆեսորը, ա-ւարտուած է տեխնիկական նա-խագիծը, եւ մշակում է սցենա-րը: Ներկայացումը իրագործու-լու է ՍՄԶՄ Ժողովրդական ար-թիսթ Զ. Ղափլանեանի ղեկավա-

րութեամբ: Սա Ա. Ա. Արահամեանի ա-ռաջին նախագիծը չէ: Նա Երե-ւանի Երգեցիկ շատրուանների հեղինակն է: Լուսա-երթաշտական շատրուանների այս անսովոր հա-մերգներն ահա արդէն մի քանի տարի շարունակ մեծ յաջողու-թեամբ տեղի են ունենում Հա-յաստանի մայրաքաղաքի կենտ-րոնական հրապարակներից մե-կում: Լինիլի անուան հրապար-կական: Նրանց յայտագրում կան հայ ժողովրդական երգեր, դասա-կան մեղեդիներ, առաւ, սովետա-կան և արտասահմանեան երգա-հաններ խաղաղութեամբ: Համերգները տեղի են ունենում բաց երկնքի տակ, ջրային առա-զների վրայ, 11 հզօր շատրուա-նների 200 յայտագրիւններով... կատարմամբ:

Կարծես զեկապարտի հրամա-նով երթաշտական հեղինակների կա-խարդական ուժը ջրային հեղա-հայելիի տակից բարձրանում է բազմաթիւ գոյնգոյն ցայտաղ-բիւրներ, որոնք խմբուած են առանձին զարգարական շատրուա-նների մէջ: Երթաշտական յայտա-գիրը ձայնագրում է մագնիթա-ֆոնի վրայ:

Լոյսի եւ ձայնի միակցու-թեամբ վերջերս երգահանների հետ միասին սկսեցին գրաւուել գիտնականները: Թատրոնի, կի-նոյի գործիչներն ու ճարտարա-պետները: Այս համագործակցու-թեան շնորհիւ էլ ի յայտ եկան գունա-երթաշտութեան գիտական հիմքերը: Երեւանում անցկացուող փորձերը ցայց են աշխարհ, որ զու-նա-երթաշտական շատրուանները մեծ հեռանկար ունեն: Նրանց աշ-խատեցութիւն են մտնում քաղաքի երեկոյեան պատկերի մէջ և հա-րաւորութիւն են աշխարհի տեղե-լու համերգների կազմակերպման յոյժ հետաքրքրական մի ձեւ:

Այս աշխատանքը շարունակ-ւում է: Շուտով Երեւանում կը բացուի լոյսի եւ ձայնի երկրորդ անսովոր թատրոնը: Ն. Մ. Գ.

Առողջապահական

ՔՈԼԵՍՏԵՐՈԼԵՆ ՊԷՏԻ ԿԱՌՆԱԼ

Քոլեստերոլ, քիմիական ա-նուանք է, որ քանի մը տարի է ի վեր ամենուրեք բերան է: Շատերը ստորագրում են, տարին քանի մը անգամ քննել կու տան և եթէ չափը շատ է, ստատիկ պահեցու-թեան կը սկսին: Իրականում մէջ, քոլեստերոլի հարցը լուծուած չէ: Շատ կէտեր, որոնք դեռ երկի ծանօթ կը կար-ծուեն, վիճի չէին եւ նորէն:

Չափազանց քոլեստերոլը պնդեցնում է անոթային: Գիտենք թէ այս չիւր խա-կը կապէ երակներու ներքին ե-րանի վրայ, երակը կը կարծրա-նայ և կը ձգտի խցուելու: Երբ կուտակուի ստի թագերակե-րան, բացառաւ է զոտանգը: Վի-ճակալորութիւնները ցայց կու տան, թէ երբեք անգամ աւելի են երա-կային արկածները՝ չափէն աւելի քոլեստերոլ ունեցող անձերու մօտ: Ուրեմն քոլեստերոլը կը նշ-կատուի յայտարարութեամբ իր-գութիւնը այդ չէ: Կը հաստա-տուի հետզհետէ, որ բարձր քո-լեստերոլ ունեցող անձեր ենթա-կայ չեն պնդեցնում երակներ, իսկ շատեր՝ որ բնաւ քոլեստերոլ չու-նին, կը ցուցադրեն երակային

կուտակումներ: Երբ պէտք է մտահոգուի: Անոթային և ամենուրեք պատ-շաճ օրէնք մը չկայ քոլեստերոլի չափին մէջ: Մեկէն միւսը կը փո-խուի և անոնք որ քիչ ունեն այդ նիւթին: Իրենց արեւուն մէջ, նը-ւաղ զոտանգի տակ չեն միշտ: Ա-րեւնը, այդ կերպով կ'արգիւնէ որ կուտակուի քոլեստերոլը: Սաղ-ձայնի արտաթորումը աւելցնելով կը զօրացնէ անոր արտաքսումը: Կը ձգտի շարժման մէջ գնել հա-տատուած քոլեստերոլը և աշ-խատելու մէջ գնել լեւորդէ:

Ուսուցիչներու մէջ պէտք է ջնջել ուղեղ, հորթին վերնալանե-թը, ոտարէ և այն բոլոր ուսու-նիչները՝ որոնք քոլեստերոլ կը պարունակեն: տապալում կերա-կուներ, թացաններ, ըմպելիներ, գինի: Սահմանափակել շաքարա-յին նիւթեր, հաց, կարկանդակ, անուշիկներ երկիւններ, իւղոտ ձուկ, պանիրներ, զարնաւոր, օդի:

Թանձաբարեկէ են՝ թարմ պտուղներ, բանջարեղէն, բրինձ, կարմիր և անճարպ միս, անոնք կաթ, թարմ հաւիթ, թարմ կա-րագ, ձէթ, եգիպտացորենի և այլ բուսական իւղեր, հանքային ջու-րեր:

**ՀԱՅ ՀՈԳԻՆԵՐՈՒ ՅԵՂԱԾՐՋՈՒՄ ՍՏԵՂԾՈՂ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՈՒՄԸ
ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ**

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Զահակիր»ի)

Առաջին աշգառն է, որ Խ.
Հայաստանի Պետական Պարա-
խումբը կը ժամանէ Միացեալ
Նահանգներ, ուր կը կարծուէր,
թէ Ամերիկահայութեան ոգին
խամրած է, հաւաքական կամօք՝
ընկճած է ազգային կեանքը՝ յու-
սաբեկիչ:

Մեր ժողովուրդին մասնա-
տուժին պատճառով այս գրու-
թիւնը թէ՛ անհիմն չէ, բայց Պե-
տական Պարախուճման փառահեղ
ջգատին Ամերիկա հասնիլը, գէթ
քանի մը օրերուս ընթացիւն, փո-
րից այս երեւոյթը և տեական
յիշատակութիւն մը զարձու:

Ահա, մայր հայրենիք էն եկած էին շնորհալի և քնքրյա հայուհիներ, եկած էին Քրթիռասոյր առոյգ երիտասարդներ, նուագախումբ՝ բազմազան գործիքներով, տառուլ զուռնայով։ Եկան անոնք վերածնած Հայաստանի վառ դրերած, մայր հողի բոլոր, զարնան գեփիւռը, Թարմ ծաղիկներու երանգներով հիւսուած տաքազներ, ադամանդեայ պերճանք, դափնիներ ու զարդարանք։ Եկան զիւցազնի արծաթաձայլ ուսողիրներով, սուրբերով եկան, Թագ ու գաւազանով, փառքով ու խրոխտայրերով։

Կարգ մը վայրեր չընդադա-
նուէն զերջ՝ Նիւ Եորքի մէջ պա-
րախումբին առաջին հանդէսը կա-
յացաւ Յունիս Ձին, քաղաքիւ
մեծագոյն թատրոններէն Գրոնոյ
կի շուրջի մէջ, որ լեցուած էր հա-
զարաւոր ժողովուրդով: Յաջորդ
օրը դարձեալ խնդուած էր նոյն
վայրը: Իսկ երրորդ օրը, Յունիս
23ի Կիրակին, անձերէ պայման-
ներուն տակ հնչած՝ մոռալի
առման հազիւ կը ճարուէին:

Ուրիշ համախմբուեցան այս-
քան հայեր և դեռ պիտի գան՝ ի-
րենց գոյութիւնը ցոյց տալու
պանծալի արուեստագէտներուն և
անոնցից ծափահարելու զանոնք:

Հանդիսականներուն մէջ էին անկասկած, Արեւմտահայաստանի տարբեր գաւառներու պատկանէ՞լ հայեր, - Կեսարացի, Մարաշի խարբերացի, Այնթապի, Մշիի Գիլիգիի, Զէթունցի, Արաբիկացի, Սեբաստացի, Էրզրունցի, Մուլաթիացի, Նըզնկացի, Տիգրանահերացի, Բալուցի, Չնուշի եւ ալ քաղաքներու եւ գիւղերու վերապրող նախկին բնակիչներ, ինչպէս նաեւ անոնց սերունդները։ Անոնք հետ կային նաեւ օտարներ՝ Թերեհայ ընտանիքներու մաս կազմող Թեմալ էին Ամերիկեան հաստատութիւններու ներկայացուցիչներ եւ պալատեաններ։ Հանդիպեցան ժամանց, որոնք փոքր հասակէն եւ

կած Ամբրիկա, կորսնցուցած լէին
իրենց մայրին լեզուէն, բայց մեծ
յուզումով ու անձկանօք կը սպա-
սէին հայ ծաղման վերաբերող
արուեստի մէկ արտացոլումը տես-
նել:

Ամբողջ թատրոնը, բարձր են
մինչև յատակի ծաւալը, կը նայէր
բեմի վարադոյրին, որ չուշացաւ
իր բարեբար փէշերը բանալ:

Անհաւել խանութպատութեամբ
ու ծախողը-յններով դիմաւոր-
ւեցաւ այն հերոսատիպ արական
պարախումբը, որ դզըրպօցոց մըթ-
նոլորտը անօրինակ ստնաքայլերով
ու խիզախ թռիչքով՝ ներկայացը-
նելով (հերոսպապարը), որ համակ
ոյժ, գինեցկանթիւն, եւ խրոխտ
չարտաւեհեր կը ցուցադրէր:

Մեզմ գեփիւսէ օրօրուն՝ քնքոյշ
նաչաւքով հանդէս եկաւ ի գազան
խումբը Վահկաներուն պարով:
Լայնեզք կարմիր չըջազգեստներ,
սէս պլուզներ հաւած՝ կարծես
կանգ էին առեր բռնին վրայ, ե
գետինն էր որ կը շարքէր ու կը
դառնար ե կը փոխադրէր դիրենք:
Անոնք վառ գոյներով բււրաս-
տաններ ստեղծեցին, ապա ալլա-
զան փայլիլուն տարազներով
զարդաքանդակներ ե զմայելի
սեռաքանդակ պարզերին:

Գարիբու շարքը բաղմալան էր, որ կը ցուցարարէր վեճացնող դրուազներ, գունազեղ պատկերներ, պատմութիւն, կատակ, երազ, ժողովրդական հագերանութիւն եւ վիճակներ: Իրարու յաջորդեցին չեզոքներու պարտէսաւազաններով եւ Սուսերկալաւոր, որոնք մեծ փոթորիկ յաւաքեցան: Կատարուեցան ծնկապարեր, Թեաթայ սաւառնութիւն, ցատկում եւ այլ տեսակի անհարնկատուած երեւոյթներ սեղի ունեցան, որոնք ոյժի բարձր գազաթնակէտի կը հասնէին: Յատկանշական էր նաեւ ինչ թիֆլիզի պարէր, որ տրպական հագերանութեամբ իջ չափախուած:

Գարեռու և իւրայատուկ
տարազներու փոփոխման ըն-
թացքն այնքան արագ ու կար-
գապահ էր, որ հանդիսականին
սպասելու առիթ չէր տրուէր:

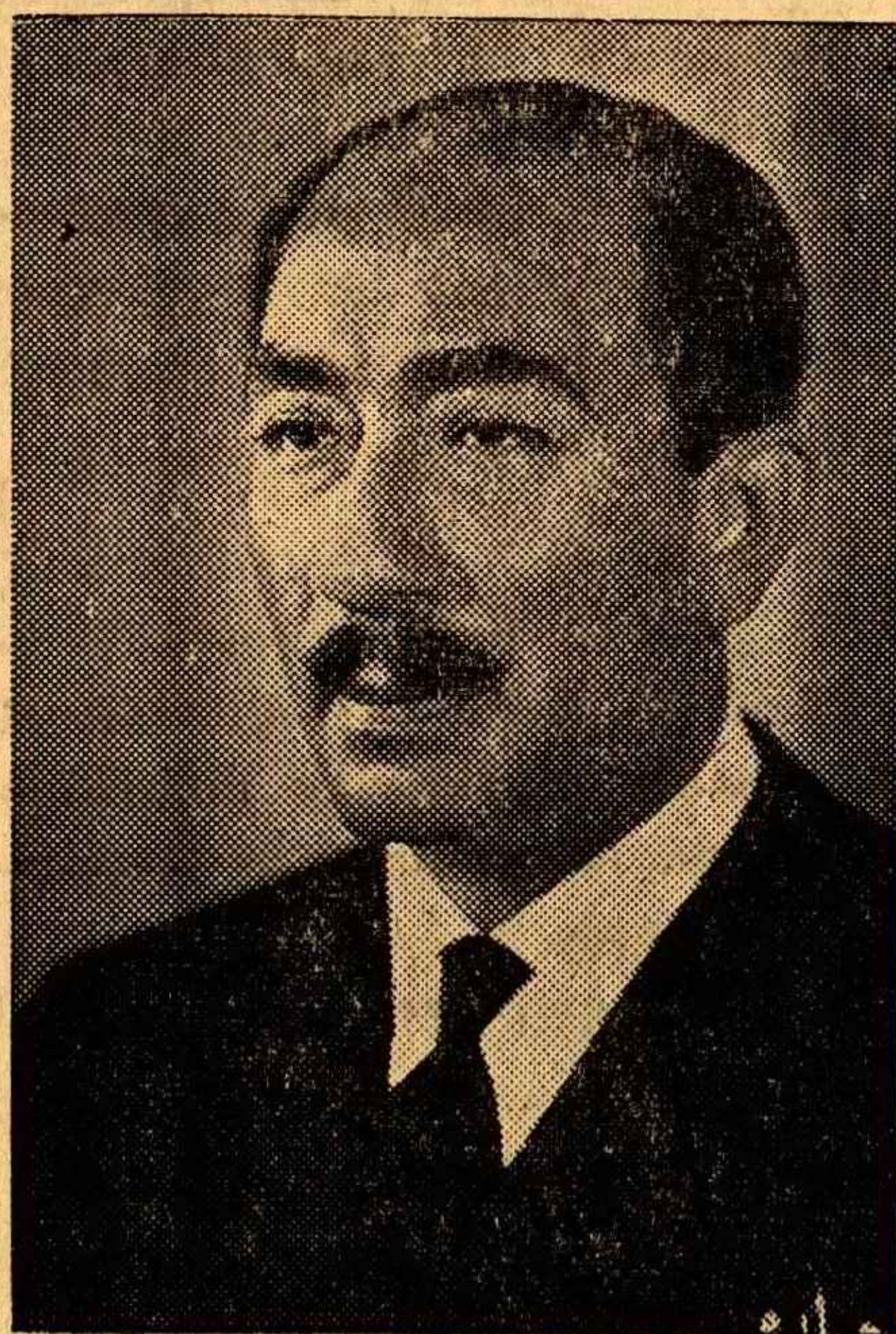
Վերջին ժողովրդական պարն
 իւրապատուկ էր Արեւելեան եւ
 Արեւմտեան Հայաստանի, երբ
 տառուլն ու զրուռն շրջապատ
 ւեցան խառաբղէտ պարսխում
 բերով՝ յոյժ ցնծութիւն ու բերկ
 րանք յառաջացնելով ժողովուր
 դին մէջ, որ ամբողջաւ կը ծա
 փահարէր, նոյն իսկ 3-4 տարե
 կան մանուկներ կը ծափէին եւ

(Շար. օրն էջ 3)

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ 22ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ԿԱՐԵԻՈՐ ՃԱՌԻ ՄԸ ԽՕՍԵՑԱԻ

Երեւոսբբի, 23 Յուլիս 1974,

Յեղափոխութեան 22րդ տարեդարձին առիթով, Նախագահ Աճուարէ Սասար կարեւոր ճառ մը խօ-

սեպա, որուն մէջ արաբախօրեացու երկրին արաբին քաղաքականութեան դիմագիծին եւ այն հիմունքներուն՝ որոնց վրայ կը հիմնուին Նոպօսի յարաբերութիւնները՝ Սովետ Միութեան, ԱՄՆի եւ Եւրոպայի այլ երկրներու հետ:

Նախագահը արտայայտեց ա
նաեւ Եզիպոսի կողմէ նախա-
ձեռնուած բանակցութեանց եւ յա-
րաբերութեան մասին՝ ժընեի
խորհրդածողովի պատաստութեան
համար, միշտարբ միասնականու-
թեան պահպանման եւ պաղես-
տեցի ժողովուրդին օրինական
ներկայացուցիչ՝ Պաղեստինի Ա-
զատագրութեան Կազմակերպութեան
ու արաբ շահաբերեալ պետու-
թեանց միջեւ դիրքերու համակար-
գումի մասին:

Նախագահ Անուար Էլ Սա-
աթ իր հառով պատմականք բրա-
՝ 23 Յուլիսի Յեղափոխութեան, Եւ
այդ Յեղափոխութեան շնորհիւ
բրականցած յառաջդիմութեանց,
Քուէկ ետ հոր իրաւակարգին բե-
րած առաւելութիւններ, ընկերա-
լին, օնօտակաւ եւ իմբարաւակաւ
մարզերէ ներս, առ ոգեկոյեց յի-
տասակը ողբ. Կամալ Ապօկ Նա-
սերի, Եւ պարզեց, րէ ինչ պայ-
մաններու մէջ ընդունած էր երկ-
րին ղեկավարութիւնը ձեռք առ-
նել, Նախագահը յիտասակեց մաս-
նաւորաբար օտար ուժերու հեռա-
ցումը Սերպոստեհ, Սուէր շարան-
գին ազգայնականացումը, Առաւել
ամբարակին շինութիւնը, հարաւ

բարուեստի եւ քնկերային մարզե-
րէն ներս աննախըմբաց յառաջդի-
մութիւնը: Խօսելի եւք համաշխար-
հայի խաղաղութեան եւ ժողով-
ւորացեւոյ ազատագրական շար-
ժումներու ի նպաստ Նիկիտաի բե-
րաժ նպաստին օտուր, Անուար Էլ
Սասաթ յայտարարեց, որ 6 Հոկտեմ-
բերի պատերազմի որոշումը Նիկի-
տաի նախաձեռնութեամբ տեղի ու-
նեցաւ եւ համաձայնութեամբ ու
գործակցութեամբ Սուրիոյ:

Նախագահը անդրադարձաւ
նաեւ Եզիպոսի նոր ծագիրներուն
մասին՝ ճնշեալական, հարստա-
րւեստական, շինարարական եւ այլ
մարզերէ ներս:

ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ 22ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ
 ԴՋԱՀԱԿԻՐ, ԿԸ ՇՆՈՐՀԱԽՈՐԷ ԵԳԻՊՏԱՑԻ
 ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԵՒ ԵՐԿԱՐ ԿԵԱՆՔ ԿԸ ՄԱՂԹԷ
 ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՆՈՒԱՐ ԷԼ ՍՍՏԱԹԻ

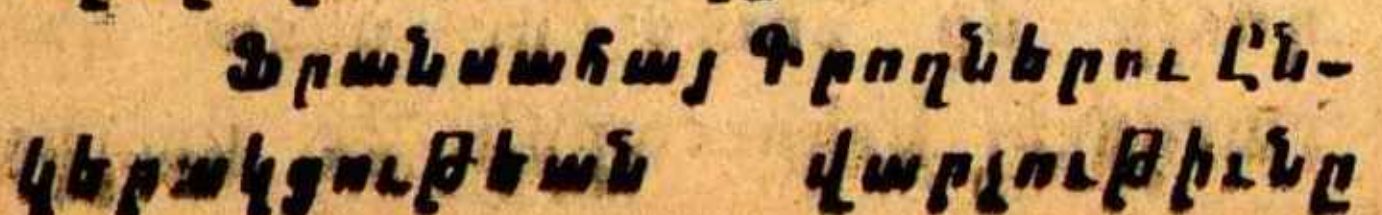
Տեղիայոսի Նախագահին դուստր՝ Նոհա եւ իր ամուսինը՝ Հասան Սայեհ Մարեի, լուսանկարում հարսան՛ի օրը:
(Լուսանկար՝ արուեստագէտ Կարօ Վարժապետեանի)

ԿԻՊՐՈՍԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝
ՄԱԿԱՐԻՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ,

որ հախանցեալ՝ Երկուաբքի, 15
Յուլիս 1974, հարկադրուեցաւ մեկ-
նիլ իր երկրէն եւ արասահման
ապաստանիլ՝ յոյն սպանեռու կողմէ
կասարուած զինուորական հար-
ւածէ մը ետք։ Յունաստանի կողմէ
եղած այս անխոհեմ արարք պա-
հա՛ն իմ հանգրիսացաւ որ թուրքի
զինուորապետ միջամէ՛տ՝ Կիպրոսի
վրայ ուժակոծելով, զօրք ցամա-
համանելով եւ գրաւելով Քիթե-
նիայէն Նիկոսիա ժողով հանա-
պարհը թուրք բնակչութեան սպա-
հավաքելով։ Եւս ժխտուեալն ու պա-
ստուակով։

ՄԱԿԻ Ապահովութեան հոր-
հուրդի որոշմամբ յայն և բուրժ-
կողմերը համաձայնեցան կրակա-
դալի մը շուրջ որ սկսաւ կի-
րարկուիլ Երկուստեքի, 22 Յունիս

ՄԱՐԱԶԱԽՈՒՄ ԺՈՒՔՈՎ

ՀԱՎԱՏԱՄԱՐՏ ՄԸ ԵՒՍ ԿԸ ՇԱՀԻ

ՊՈՐՏՈՒ ՔՈՐՈՒՆԵՒ

Մեր դարու ամենամեծ գիտնական ամառայնորդը, Սոփիա Միլոթեան Մարաշխոյ, հետքի ժողովուրդը, կրնայ աշխարհի ամենին շատ կարգապահ և հեղինակաւ գտնուի զինքն ինքն իր անոնք որոնք գրած են, կը գրեն կամ պիտի գրեն Համաշխարհային Բ. Պատերազմին մասին:

Իր գիրքը «Վերջին օրեր» և «Խորհրդեր» հազիւ երեսնամեջ 1969 թ. գարնան գրադատական ցուցակի գերեզման մէջ, անմիջապէս դարձաւ ամենամեծ սպառում ունեցող գիրք և հազարաւոր մասնաւոր գրադարձութիւններ, որ եղակի արագութեամբ մը ծախսուեցան Ս. Միլոթեան մէջ միայն, ի կարողացան յագեցնել թիւթերով երեսնամեջ և այն 26 երկրներուն մէջ՝ ուր տպուեցան ժողովրդի յուշերը:

Ինչ քան այդքան հետաքրքրութիւն յառաջացուցած էր Սոփիա Մարաշխոյին գրութեան մէջ:

Իսկ տեղեկ ըլլալով Ս. Միլոթեան խաղաղութեան դերին՝ գերման ֆաշիզմի պարտութեան մէջ, ժողովուրդը կ'ուզէր վերահասու ըլլալ բոլոր այն մանրամասնութեանց, թէ ինչպէս՝ հիթլերեան պատերազմական մեղքերը, որ ՍՍՀՄ-ի վրայ յարձակելէն առաջ պարտութիւն չէր ճանչցած, ջախջախուեցաւ: Անոնք կ'ուզէին այդ տեղեկութիւնները ստանալ ամենավաւերական աղբիւրէն, այն գիրքէն՝ ուր իւրաքանչիւր էլ հրացան և վառարկ կը բռնէ և որ կ'ապրեցնէ դաժան զինուորին իրականութիւնները:

Մարաշխոյ ժողովրդի գիրքը ուրիշ ճակատամարտ մըն է, որ հեղինակը կը մղէ հիթլերական այն զօրավարներուն դէմ՝ որոնք

պատերազմի դաշտին վրայ կրած իրենց պարտութեան վրէժը կը ջանան ներկայիս առեւել գրչին օգնութեամբ: Ասիկա ճակատամարտ մըն է Բ. Համաշխարհային Պատերազմի պատմութիւնը գեղձողներուն դէմ:

Անցեալի գիրք մը ըլլալով հանդերձ, ապագային համար դասեր կու տայ:

Մարաշխոյ. ոչ միայն կը ներկայացնէ անոնք որոնք չղթալազեցին Բ. Աշխարհամարտը, այլ կը զգուշացնէ մանաւանդ այն սուղ գիտնականներ, որ մարդկութիւնը պարտի վճարելի էր աշխարհութիւնը չի ցուցաբերէ:

Եթէ տեսնենք յայտնի շեղ-թայտեղիներ նոր պատերազմը, այդ պիտի ըլլայ զարմուրդի պատերազմ մը: Գարնարի թափումը Բ. Պատերազմին ուրիշ որեւէ բան չի պատշաճիր: Փրկութեան ոչ մէկ վայր պիտի ըլլայ աշխարհին մէջ: Խաղաղութիւնը միակ վիճակն է, որուն համար պէտք է որ ճշդին ժողովուրդները:

Իր մահուանէն ամիս մը առաջ, Մայիս 1974ին, անկողնի ծառայող Մարաշխոյ ամբողջացուց սեւագրութեան աշխատանքը՝ իր «Վերջին օրեր» և «Խորհրդեր» երկրորդ հրատարակութեան:

Ժողովրդ հարստացուցած է գիրքին պարունակութիւնը և փոխած անոր շարադրութիւնը, և որ պիտի վերահասարակուի նոյն ժամանակ Գործակալութեան կողմէ: Բ. Աշխարհամարտին մասնակցած ակադեմիկները ընթերցողներու ցուցմունքներով և վկայութեամբ, քանի մը յաւելումներ և սրբագրութիւններ կատարուած են և քանի մը նոր գլուխներ գրուած:

Այս նոր գիրքը Մարաշխոյ ժողովրդի վերջին պատգամն է՝ Պատերազմի և Խաղաղութեան մասին:

Ն. Մ. Գ.

ՀԱՅ ՀՈԳԻՆԵՐՈՒ ՅԵՂԱՅՐԱՅՈՒՄ ՍՏԵՂԾՈՂ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԱՆՈՒՄԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

վերէն կ'ուզէին բեմին վրայ ցատկել, խառնուելու համար տօնախմբութեան, եթէ զիրենք չընտնէին...:

Հարկ է աւելցնել, որ հայկական պարտութեան այնքան հարուստ է տեղական յատկանիշներով, որ կարելի չի ամբողջութեամբ ներկայացնել մէկ յայտարարով: Սակայն, արժան է ինչ որ թերի պիտի մնայ միշտ, այդ ալ մեր տոհմային այն հակայական ժառանգութիւնն է, որ կը վերաբերի Արեւմտեան Հայաստանին, ուր հայ ժողովուրդը, հակառակ ընդամենա ըլլալով, գիշերօթի զոհիներէ, երկրի մշակոյթին միակ յառաջատար տարրն էր: Բաղձալի է որոնումներ կատարել և մշակել նաեւ Արեւմտահայաստանի պարտութեան ու պարեզանակները:

Այսու ամենայնիւ, Պետ. Գարախոյնի եւ յայտնիքը եկան ցոյց

տալով թիւր գաղափար ունեցող Ամերիկայի և հոս ապաստանող յուսալքուած մեր շարք մը ազգայնիցներուն, թէ հայութեան ոգին այն չէ, ինչ որ իրենք կը կարծէին: Հայ ժողովուրդի ինքնատիպ պարտութեան արտայայտուած ոգին խիզախ է ու անպարտելի, գեղեցիկ է՝ սրտեր փայփայող, քնքոյշ է՝ ինչպէս ամենաբարի կարեկցողը, թուի՞նք է՝ միջազգային բարձունքներ նշանակող: Այս հանգամանքը որոշապէս գործնական հանդիսականներու զգացումներուն վրայ:

Ամենախոր գնահատութեամբ ու հպարտանքով կը շնորհակտենք պարսխոյնի գեղեցիկը, ներառախոյն ու բոլոր պարողներն, անխոր՝ իրենց պերճափայլ յաջողութեան համար:

ՈՍԿԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍՅԱՆ

Նիւ Յարք, Ն. Ս.

ՄՐՑԱՆԱԿ ԱՌՆՈ ՊԱՊԱՃԱՆԵԱՆԻՆ

Երեւան, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։ Թարգմանչէն կը հաղորդեն, որ Առնո Պապաջանեանը լաւագոյն կոմպոզիտորի Մրցանակին արժանացաւ: Թարգմանչէն Երաժշտական Փառատօնին մէջ: Անոր «Սա-

սանայակամ Անի» երգի կատարմամբ հանդէս եկած Մուսիմ Մազմանը ստացաւ «Թոֆօ Հնօ» ռատիոհեռուստատեսային Ընկերութեան Մրցանակը:

ՀԱՌԼ ԱԶՆԱԽՈՒՐԻ ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ԳԱԶՆԵՒԹՅՈՒՆ

Ինչ քան վաղեւ կու տայ Ազնաւորին, Դրա՞մը: Անշուշտ ոչ, Ան միլիոնատէր է և կ'է շահի անսահմանօրէն այնքան շատ, որ ինչ պիտի չկրնայ ծախսել: Փառքը: Ինչ ընելու համար: Այն օրէն ի վեր հրէ ամերիկեան մամուլը գինք մկրտեց «միջազգային շօ պրիզէն» մեծագոյն երեւոյթը, ան աշխարհի տարածքներէն բերելու ծախսերի միլիոններով, Թագուի և Մոսկուայի մէջ, անցնելով Նիւ Յորքէն և Հիւսիս. Հրաւիրուեցին: Ուրեմն:

Գարգապէս, պահանջը փաստելու, թէ ինչ միշտ կարող է սկսելու գերոյնէ, վախճը ձեռքին և արտաքին գործերուն:

ԽԵՆԹ ՎԱԶԲ ՄԸ

Երեւակայեցէք, որ քանի մը շաբթի ի վեր պայմանաւորուած էր տեսակ մը խնթ վազբի համար, արիւնքան ցամաքամասին ընդմէջէն: Ամէն իրիկուն ան կ'երգէր տարբեր մայրաքաղաքի մը մէջ, Ապրիլն, Լամէ, Սուրբ Գրիգոր... Ու քանի որ Ափրիկէի մէջ օդանաւեր կը թռնէ անհաւանական ժամերուն, հազիւ Ազնաւոր կ'աւարտէ կամերա մը, ու կը վազէ ամենամօտիկ օդանաւակայանը, ուրիշ կը թռնէ առաւտեան ժամը երկուքէն, երեքէն, չորսէն, ինչեւէ համար հիշէ հաւոր կամ հազար քիլոմէթր հեռուն, սպասած, բայց քաջ ու տոկուն յիսուն տարեկանին: Իր կիները՝ Ուլա, խարտեալ մազերով և վերի կապոյտ աչքերով, անոր ընկերացած է կարգ մը հանգըր-լաններու տեսողութեան, բայց ան չուտով պարտուած է, և շտապած վերադառնալու «Կրան Սիւր-Միլեր» (Ջուրիցի)՝ խաղաղ մեծ վիլլան, ուր Ազնաւոր ընտանիքը ներկայիս փոխադրուած է, մօտ երկու տարիէ ի վեր:

Շաալի համար, «մարաթոն» կը շարունակուի միեւնոյն կշռոյթով:

Ան հեռու է այն ժամանակէն, երբ գեղատի Շաալ կ'ընդունէր երգել սանտուիլի մը համար: Իր ոգիտակունք սկսած է իր ծնունդէն առաջ, Փարիզի մէջ, 22 Մայիս 1924ին:

Հայր Ազնաւորեան, օֆիսայի նախկին պարթիթ մը, Միշա անունով և մայրը՝ Դրա՞մը, Թատրոնի շատ լաւ կատարողակ մը, կու գային Փարիզ, Առաջին Համաշխարհային Պատերազմի վաղորդայնին:

Անոնք կը բանան ճաշարան մը Հիւսիս փողոցին վրայ: Համեստ ճաշարան մըն էր, բայց Միշա այնքան շատ կը սիրէր երաժշտութիւնը, որ հոն տեղադրեց նուագախումբ մը և հունգարացի պարողներ:

Երեւին Դրա՞մը կ'երգէր: Միշա կը ճնկէր յաճախողներուն հետ, երբեմն երթալով անոնց հետ երգելու ցիկան գիշերային զբօսարկայի մը մէջ, կը վերադառնար կէս գիշերին, և կ'արթնցնէր իր կիները:

Դաշնակին առջեւ անցիր, կ'ըսէր:

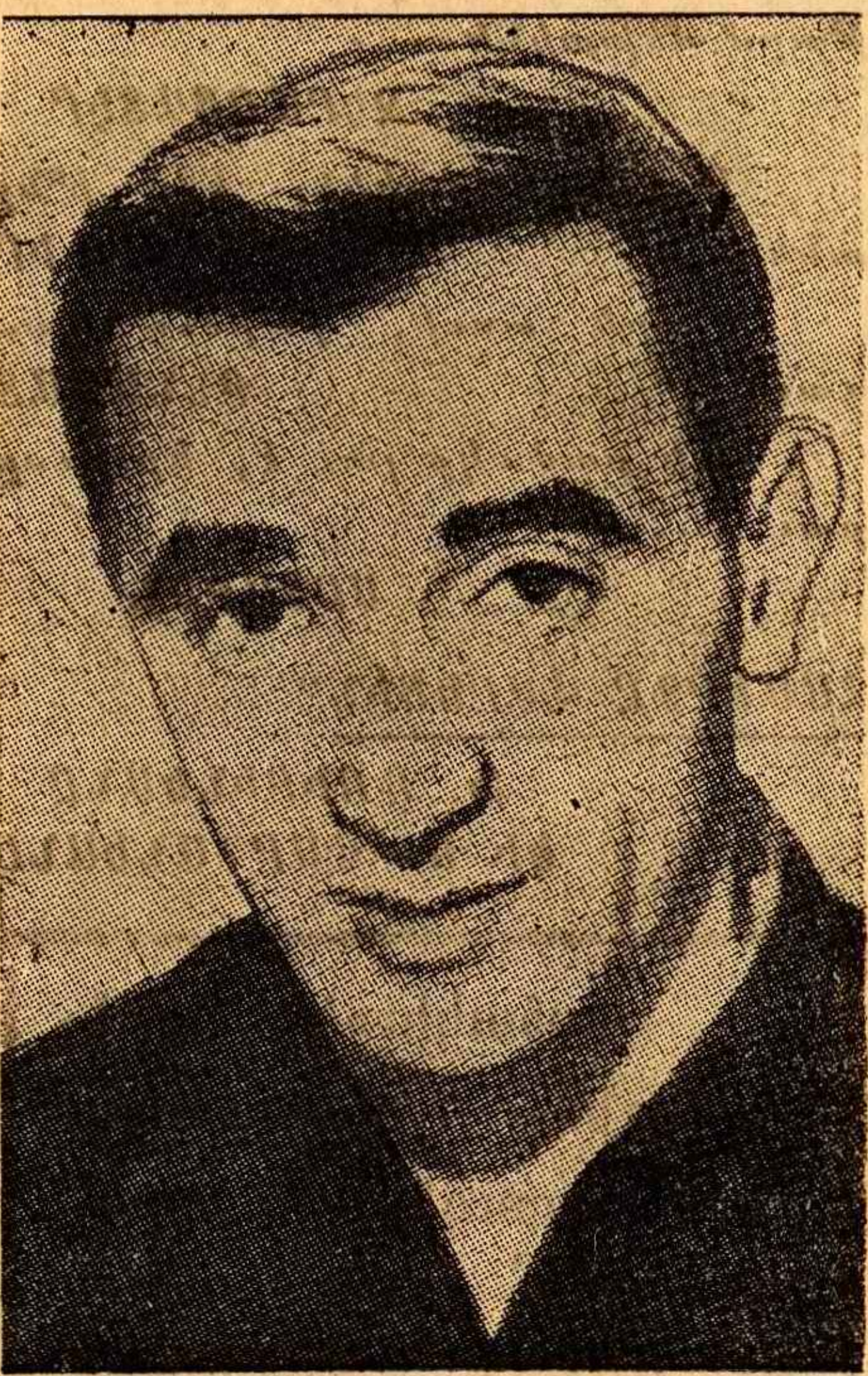
Դրա՞մը արտաքին ան բանաստեղծ մըն էր, որ գործի ոչ մէկ արմարութիւն ունէր:

Նուագախումբը, հունգարացի պարողները, բաժանեալ պարպելը յաճախողներուն հետ, այս բոլորը շատ սուղի կը նշանէին, այն աստիճան, որ հայրը կը մնար առանց մէկ դահիկանի, սակայն ծախսելու իր ճաշարանը և անոր

փոխարէն գնելու արճարան մը՝ Կարտինալ Լըմուէն փողոցէն:

ՋՈՐՍ ՏԱՐԵԿԱՆԻՆ, ԱՆ ԱՐԴԵՆ ԻՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՏԱՐԱԾ ԷՐ

Շաալ, որ մինչ այդ ծնած էր, կ'իմէր տարեկան էր: Գէտք էր որ ան օգնութեան հասնէր իր ծնողները: Սովորաբար տղաքը կ'ուզէր դառնալ օդաչու, ոտաւկան կամ նաւաստի: Սակայն, Շաալ, ինքը արդէն իսկ կատարած էր իր ընտրութիւնը, չորս

ՀԱՌԼ ԱԶՆԱԽՈՒՐ

տարեկանին. երգիչ: Վեց տարեկանին, ան ոչ միայն միշտ փոխած չէ, այլ աւելի յստակ դիրքաւորուած կ'ունենայ իր ծրագրին հանդէպ:

Պիտի երգեմ, դրամ պիտի շահեմ և պիտի գնեմ զոգիկ մը: Սպասելով հարստութեան, տղան կը սկսի անցնել ունեւորութեանէ՝ ունեւորութիւն: Ասէն անգամուն անոր կ'արցնէին:

Ինչ գիտես ընել, և Շաալ կը պատասխանէր:

Կովկասեան պար: Շաալ լաւ, ձեգի կը գրենք: Օր մը, իրապէս որ իրեն կը գրեն, առաջարկելու համար խաղալ Փրէթի Մոնտա Թատրոնի մէջ: Յետոյ, բնագործը իրեն կը հարցնէ:

Թեքուս դուս կ'ընտ խաղալ Մարթինիկէի մը գերը:

Մարթինիկէի:

Այո, խօսիլ առանց Ռոնըր հնչելու:

Դիւրին է: Մարթինիկէի հնչելուն և հայկական հնչելուն միջև տարբերութիւնը շատ փոքր է, կ'ապահովցնէ Շաալ:

Ու կը պայմանաւորուի իր հետ:

Երկու ամիս ետք Թատրոնի պատասխանատու մը կը հարցնէ իրեն:

Դուս կ'ընտ հաւանաբար խաղալ մարթինիկէի մը գերը:

Դիւրին է: Մարթինիկէի մը հնչելուն և հայկական հնչելուն միջև տարբերութիւնը շատ փոքր է, կ'ապահովցնէ զարմալ Շաալ:

Սա ան կը ստորագրէ պայմանագրութիւնը:

Բայց, պատերազմի ընթացքին էր որ ան իրապէս պիտի կատարէր սպարէզի իր սկիզբը: Ամիսներ շարունակ երգեց ընկերակցութեամբ իր հաւատարիմ բարեկամ, երգիչ Փրէթ Ռոնըր հետ: Անոնք յաճախ կ'երգէին նոյն տեղը, բայց երբեք միասին: Իրիկուն մը սակայն, «Պոմոն Սիւր Ուալի» մէջ, ներկայացող իւսուկ կ'իյնէր սխալեցաւ և յայտարարեց:

Սա անհաւաստիկ երջանիկ

զուգորդ կատարողները՝ Ռոն և Ազնաւոր:

Երկու բարեկամները իրարու կը նային, քիչ մը մտահոգ:

Ինչ կ'ըսեն:

Ընելիք ուրիշ բան չկայ, պէտք է երգել:

Միասնաբար, կը մանեն ներս: Ռոն կը նուագէ դաշնակի վրայ, անոնք կ'երգեն «Սիւրոյ պատմութիւն» երգը և բաւական ծափահարութիւն կը տեսնեն: Ուրեմն կը շարունակեն: Շաալ տով սկսան ճանչցուիլ:

Երիտասարդ «էմփրեզորի» մը անոնց հետ մէկ տարուան պայմանագրութիւն կնքեց: Գանի մը ամիս ետք էմփրեզորին ըսաւ անոնց:

Անհեթեթ է, դուք ուրիշներուն հրգերը կ'երգէք, մինչ կ'ընէք շատ լաւ երգեր յօրինել:

Իրաւ որ ասիկա լաւ գաղափար մըն է, կ'ըսէ Շաալ:

Շուտով լուրը կը տարածուի միւրիշ - հոյի պղտիկ աշխարհին մէջ, թէ Ռոն և Ազնաւոր շատ գեղեցիկ երգեր ունեն:

Առաւօտ մը հեռաձայնը կը հնչէ անոնց քով:

Այո, կ'ըսէ Շաալ ձայն մը, հոս Միլիոնէն է:

Լաւ զուգորդութիւն, կը պատասխանէ Շաալ, որովհետեւ ես ալ ձերնանտելն եմ:

Բայց կը վստահեցնեմ ձեզ, թէ ես Միլիոնէն եմ:

Ան ընկալուցը կ'երկարէ Ռոնին, որ անմիջապէս կը ճանչնայ նշանաւոր ձայնը... լաւ էր, Միլիոն էր խօսողը:

Տղաս, կ'ըսէ երգչուհին, ինծի երգեր պէտք են:

Բայց ուշադրութիւն, ոչ այն պիտի երգեմ, որոնք երեսը կախել կու տան, այլ այնպիսի երգեր, որոնք բարձրացնել կու տան երեսները:

Վստահեցէ՛ք ինծի, կը պատասխանէ Ազնաւոր:

Քիչ ետք, Էմիլ Փիտիլ էր որ կը թելադրէր անոնց:

Եթէ զիս մօտիկ ընես, կ'ըսէ ան Շաալ Ազնաւորին, լաւ ապարեզ մը կ'ունենաս: Նախ, դուս պէտք է երգես բոլորովին առանձին, և սեփական երգեր, ոչ ուրիշներուն երգեր:

Ասկէ ետք յաջողութեան ըսկիզբն էր, և կայծակնային վերելքներ: 1966ին կ'անցնէր Ազնաւոր: 1968ին արդէն հանրաժանօթ էր և ամիսը կը շահէր հինգ միլիոնէն տարւած միլիոնը Ֆրանսը: 1963ին կ'երկարէր Պրետուէյի մէջ, Ուան Մէն Շօր մը մէջ, որ հիտալոց քննադատները, եւ իր ելոյթը շարունակուեցաւ մէկ ամիս:

Ասկէ ի վեր յաջողութիւնը զինք երբեք չէ լքած:

Իր գրած քանի մը հազար երգերը, բոլորն ալ եղան լայնածախ անընդհանր ոչ միայն Յիւստայի մէջ, այլ նաեւ Ամերիկայի, Մոր-հըրգայի Միլիոններ, ձաբոնի, մէջ:

Հարուստ դառնալով, Շաալ Ազնաւոր ընտ չղայրեցաւ երգեր յօրինել: Ես երգի արհեստաւոր մըն եմ - կ'ըսէ ան:

Դիմ արհեստաւոր գրել է, և զանոնք երգել: Ան կը յօրինէ ամէն կողմ և որեւէ տեղ, իր տանը, պանդոկի մէջ թէ օդանաւի:

Կը բաւէ բառ մը, կ'ըսէ ան, պատկեր մը, սկսելու համար: Զանոնք նոթի կ'առնեմ:

Կը նստիմ դաշնակին դիմաց, յետոյ թոյլ կու տամ որ գայ ձեռքս:

(Շար. տես էջ 4)

ԵՐԴԻՆԵԿԱՆ

ԻՆՔՆԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԵՐԳ

Հայաստանի «Գրքերի Աշխարհ» թերթին մէջ հանդիմով ճշգրտեցիք ժողովրդային կարգ մը երգերու բառերուն «հին ու նոր» ծանօթ «հեղինակներ» գտնելու փորձը:

Ահաւասիկ այդ փորձի մը երգերը:

Ես իմ ետքը սիրեցի խնամքի
ծառի տակին...
ԱԳԱՄ
Մի տառ չափ փոյ տուր
ՅՈՒՆԻՍ
Ես զնում եմ գինեւուն
ՕՍԱՐ ԽԱՅԵՍՍ
Ես պուշուր, ետքս պուշուր
ԲՈՍՏԵՍ ԵՒ ԺԻՒԼԻԹ
Ալ ալլուխ, ալ ալլուխ
Կորցրել եմ, ետքս ջան...
ՅԵԶՏԵՄՈՐԱ
Միայնակ եմ ես հիմա...
ԲՈՂՈՒՍՈՆ ԳՐՈՒԶՈ
Թամամ աշխարհ պտուտ
եկա...
ԳՈՂՈՍԳՈՍ
Որսկան Ախպեր, սարէն կու
գա...
ՎԱԽԹԱՆԻ ԱՆԱՆԵԱՆ
Հովիւր սարում տիբեց...
ՀՐԱՆԻ ՄԱՐԵԻՍՈՍԵԱՆ
Մի տան ծառից երկու ծի-
րան մի պոկի...
ԲՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԿՈՄԻՏԵ

Երևան իմ միակ օթեան...
Մի խոսքով ՍՖԻԹԻՆԻՍԻՍԻՍ
Չէ որ ես քեզ բերում էի
Թարմ մեխակներ...
ՋԵՐՄՈՍՏԵՐ
Դու նորից եկել ես. ինչ
անեմ...
ԽՈՐԱԳԻՐ
Բարե տուր, բարեւ չա-
ռա...
ՔՆԱՆԴԱՍ
Մի բաժակը լաւ է, երկուսը
բաւ է...
ՍՐՏԱՐԱՆ
ՀԱՄԵՐԳԸ ՎԱՐՆԵՐԻՆ
Ֆ. ՌՈՒԹԻՆԵԱՆԸ
ԵՒ Ս. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԸ

«Ջանախոր» Աղե-
սանդրիոյ պատուակալ
ներկայացուցիչն ու բըղ-
բակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սասնա Ջաղիլով պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱԻՈՒՐԻ
ՅԱԶՈՂՈՒԹԵԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

Յաւանքաւ աշխատող, երբեմն
կը պատահէր, որ օրական 19-20
ծամ անցնէ դաշնակիւն դիմաց:
Եթէ իրեն հարցնէք, թէ ինչ
է իր գլխաւոր յաւակութիւնը, աւ
կը պատասխանէ:
— Շատ աշխատել:
Եւ իր մեծագոյն թերու-
թիւնը:
— Շատ աշխատել:
— Ինչո՞ւ համար այդքան
կ'աշխատէք: Դրամի՞ համար:
— Ոչ... Ամենամեծ պայմա-
նագրութիւնն անգամ զիս չի կըր-
նար զբիւլ իմ արժանաւորէս:
— Եւ սերը:
— ԺՈՒՐ ՏԸ ՖՐԱՆՍ

- * ԿԸ ԲՈՎԱՆԴԱԿԷ ՍՈՎԵՏ ԵՐԻՏՐԱՍՏՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԱՆՔԷՆ ԱՄԷՆ ԻՆՉԻ ՄԱՍԻՆ:
- * ՆԻԹԵՐԸ ԿԸ ՀԱՅՔԱՅՈՒԹԻՆ «ՆՈՎՈՍՏԻ» ԼՈՒ-
ՐԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ:
- * ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍԷՆ ԱՄԷՆ ԿԻՐԱԿԻ:
- * ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԹԻ ՄԷԿ ԴԱՆԵԿԱՆԻ:
- * ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ 40 Ե. Դ.

ՏՆՕՐԵՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՏԷՆ Է

Տա. Շարա Ալ - Մասնաւ ի Սուխրի, Ջամալէֆ,
հեռախօսներ թիւ 810666 եւ 808929:

ՋԱՆԱԿԻՐԻՆ

Ողբ. Հայկ Օհանէսեանի
մահուան կսկծալի առթիւ՝ փոխան
ծաղկեպսակի, Տէր Եւ Տիկին Թագ.
Լոր. Քէօմիւրճեան կը նուիրեն 300
Ե. Դ.:

Ողբ. Ընկեր Հայկ Օհանէսե-
անի մահուան կսկծալի առթիւ՝
ընկեր Վրէժ Սէֆերեան (Աղեքս.)
իր զգածուած ցաւակցութիւնները
կը յայտնէ՝ ողբացեալ ընկերոջ
ընտանիքին և առ այդ կը նուիրեն
200 Ե. Դ.:

Ողբ. Հայկ Օհանէսեանի
մահուան կսկծալի առթիւ՝ իրենց
զգածուած ցաւակցութիւնները կը
յայտնեն և առ այդ կը նուիրեն
Տէր Եւ Տիկին Գարեգին Առնկեան 100
Տէր Եւ Տիկին
Յակոբ Թաշգարուհեան 100
Տէր Եւ Տիկին
Աստիկ Մէլէմէթեան 100
Տիկին Նուարդ Մէլէմէթեան
Եւ դուստրը Արտա 100

ՆՈՒՐԱՆՈՒԹԵԱՆ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆԵԿԱՆՈՎ)

Իր վաղեմի ընկերոջ Եւ սըր-
տակից բարեկամին Հայկ Օհան-
էսեանի դաւանակիւն մահուան
առթիւ փոխան ծաղկեպսակ-
ակի՝ Պր. Միքայէլ Շամբեան կը
նուիրեն:

Եկեղեցւոյ Պաշտօնութեան 200
«Յուսարբեր»-ին 100
«Արեւ»-ին 100
«Ջանախոր»-ին 100

(Ստանալ «Արեւ»-էն)

Ողբ. Հայկ Օհանէսեանի
կսկծալի մահուան առթիւ փոխան
վասն ցաւակցութեան Տէր Եւ Տի-
կին Փօլ Բիլիտեան կը նուիրեն:

Աղքատախնամին 100
«Այնթիկ»-ին 100
«Յուսարբեր»-ին 100
«Արեւ»-ին 100
«Ջանախոր»-ին 100

Ողբացեալ ընկեր Հայկ Օ-
հանէսեանի մահուան կսկծալի
առթիւ փոխան ծաղկեպսակի, Մօ.
Եւ Տիկին Սողոմարդ Յակոբեան կը
նուիրեն:

Հայկական Ընթերցասրահին 100
«Ջանախոր»-ին 100

Տիկին Արմենեանի Ժամկոչ-
եանի նկարչական ցուցահանդէսին
գտած յաջողութեան առթիւ վասն
շնորհաւորութեան՝ Տէր Եւ Տիկին
Փօլ Բիլիտեան կը նուիրեն:

Աղքատախնամին 100
«Այնթիկ»-ին 100
«Յուսարբեր»-ին 100
«Արեւ»-ին 100
«Ջանախոր»-ին 100

Ողբ. Զօհրապ Մատաշեանի
կսկծալի մահուան առթիւ վասն
ցաւակցութեան՝ Տէր Եւ Տի-
կին Փօլ Բիլիտեան կը նուիրեն:

Աղքատախնամին 100
«Այնթիկ»-ին 100
«Յուսարբեր»-ին 100
«Արեւ»-ին 100
«Ջանախոր»-ին 100

ՀԱՅԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶԻՆ

Ողբ. Հայկ Օհանէսեանի
մահուան կսկծալի առթիւ վասն
ցաւակցութեան կը նուիրեն:

Պր. Երուստդ Թաշեան 100
Պր. Սարգիս Պալեան 100

Ողբ. Ընկեր Հայկ Օհանէսե-
անի մահուան կսկծալի առթիւ,
իրենց զգածուած ցաւակցութիւն-
ները կը յայտնեն և առ այդ կը
նուիրեն:

Տէր Եւ Տիկին Հրազդան Պալեան 200
Տէր Եւ Տիկին Մարտիրոս
Սուլթանեան Եւ զաւակուհի 200
Տէր Եւ Տիկին Արամ Մովսէսեան 100
» » Նուարդ Զօրայեան 100
» » Նուարդ Կերիկեան 100
Տիկին Սիրգարդ Սաստիթեան 100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱԶ
ԳՁԱԿՐԷ

Հինգշաբթի, 25 Յուլիս 1974, կ. Ե. ժամը 8ին

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ի ՊԱՏԻՒ

ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱԽԱՐՏՆԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ՍՕ. ԵՂՈՒԱՐԴ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

Հանդիսութեան վերջ պիտի ներկայացուի

STAGE SOACH ՖԻԼՄԸ

ԾԱՆՈԹ. - Բոլոր շրջանաւարտները հրաւիրուած են այս ըն-
դունելութեան, նոյնիսկ եթէ հրաւեր ստանալու առիթը չեն ու-
նեցած:

Հ.Ս.Ը Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՊԱՍԳԵԹ ՊՈՂԻ

ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

Յուրուած

Հ.Ս.Ը.Մ. ԵԳԻՊՏՈՍ ՄԷՋ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻՆ

(1924 - 1974)

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

Պաշկ. Քալաֆ. Ժողովի Ասեմապե

ՊՐ. ՎԱՀԱՆ Տ. ԱՆԵՔՍԱՆԵԱՆԻ

(ՊԱՏՈՒՅՆ ՆԱԽԱԳԱՀ Հ.Ս.Ը.Մ. ՆՈՒՊԱՐ - ԱՂԵՔՍ.)

ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

ՈՒՐԱԹ, 26 ՅՈՒՆԻՍ

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 8ԻՆ

Հ.Ս.Ը.Մ. Արարա (Գահիրէ) ընդդէմ ԿԱՄԻ (Աղեքս.)

ՇԱԲԱԹ, 27 ՅՈՒՆԻՍ

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 6ԻՆ

Հ.Ս.Ը.Մ. Նուպար (Գահիրէ) ընդդէմ Հ.Ս.Ը.Մ. Նուպար (Աղեքս.)

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 7ԻՆ

Հայ Կարողիկէ Սրբ. Թերեզա Ակումբ (Գահիրէ)

ընդդէմ Ուրբաթ օրուան յաղթական խումբին

ԿԻՐԱԿԻ, 28 ՅՈՒՆԻՍ

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 6ԻՆ

Տ Ո Ղ Ա Ն Ց Ք

Մասնակցութեամբ բոլոր խումբերուն մարզիկներուն

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 6:30ԻՆ

Կը մրցին Շաբաթ օրուան երկու պարտուող

խումբերը՝ դասաւորումին Գ. եւ Գ. տեղերուն համար

Կ.Ե. ԺԱՄԸ 7:30ԻՆ

Կը մրցին Շաբաթ օրուան երկու յաղթական

խումբը՝ Ա. եւ Բ. տեղերուն համար

ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԷՆ ԵՏՔ

ԵՐԻՏՐԱՍՏՐՈՒԹԵԱՆ ԽՐԱԽՃԱՆՔ

ՊԱՐԱՀԱՆԳԷՍ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ ԽԱՆԴԱՎԱՌ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԻ

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՇՔԵՂ ՊԱՐԱՃԱՆԴԷՍ

Շաբաթ, 27 Յուլիս 1974, կ. Ե. ժամը 9 30ին

«YACHT CLUB»

ՇՔԵՂ ՄՐԱՀՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

SILVER TIES ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄԻՆ

Կը խնդրուի նախապէս ապահովել մուտքի տոմսեր եւ վերադա-
նել սեղանները, դիմելով՝ «Manchester House» հեռ. 806996, «Cord-
Cecil» հեռ. 807425, Maison Elpar հեռ. 24073 եւ ամէն երեկոյ
մարզավայրս, հեռ. 74307:

ՎԱՐՑՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Սեփականատէր խմբագիր— ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻԻ 539—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1974

ՀԱՏԸ ՁԵՌՌԷ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՔ. ԴՆԿ.

عدد رقم ۵۳۹ - الخميس ۱ اغسطس ۱۹۷۴

Հայաստան որեւէ Անկախ Պետութեան
նման կը շարունակէ իր
Մշակութային Վերելքը

«Նիւ Եօքս Թալմաք»ի թղթակիցը՝ Գր. Գրիսթոֆըր Ռէն, վերի խորագրով, Երեսնէն թղթակցութիւն մը ղրկած է Յունիսի տասի թիւին, որուն կարեւորագոյն մասերը, Թարգմանաբար, ըստորեւ կը ներկայացնենք:

Առատակոր բաներ կը պա-
սանին Հայաստանի մէջ, կողկաս-
եան հանրապետութիւն մը, որ օա-
սերու հաւասարութիւն համաձայն,
Խ. Միութեան ամենէն անկախն
է, ազատօրէն նւիրուած մտակոյրի
բարձրագոյն:

Ազգայնական ոգիին ներկայութիւնը զգալի է: Հայերը, որ մեծ մասամբ անցեալի մէջ կործմ դրամ են դարաւոր հալածման ենթարկուած ժողովուրդներէն, մինչ արուեստագիտական իրենց ուրոյն կեանքը՝ հիմնուած հարուստ ժառանգականութիւններու վրայ: Հայաստանի հանգիստ կեանքը եւ տնտեսական ծեսակ մը քաղաքականութիւն, կարգ մը ռուսներու զարմանքին առարկայ դարձած են, որոնք հանրապետութեան հարիւրին երեք կը կազմեն: «Հոս ապրիլը աւելի հանգիստ է» քսաւ ռուս թիկին մը, որ Մեծիւն փոխադրուած էր: «Հոս սովորական օրհնները այնքան նկատի չ'են առնուի: մէկ խօսով» աւելի ապաք է աւելցուց ռուսներէն: 1975ին կ'ակնկալուի, որ Մեծիւնի բնակչութիւնը մէկ միլիոնի պէտք հասնի:

Երևանի փողոցներու ծառե-
րուն շուրին ծակ անցորդներ երբ
ու դարձ կ'ընեն, արեւմեան նո-
րածնութեամբ պերճորէն զգեսա-
ւորում: Հաւաքաբար այս զգես-
ները բերում նուրեմբ են՝ ար-
տասանական ապրող իրենց հայրե-
նակից - ազգականներու կողմէ,
կամ՝ Պէյրութէն ներածում: Ամէն
եղբայրացիայ սրնարաններ սեսա-
նելի են: Փողոցի մը վրայ կայ
մանուկներու սրնարան մը, ուր
անշափահաւ որ սեւականապէս
դաշնակ կը նուազէ, միշէ աճող
տուրջի փոքրիկները զուարթօրէն
աճուեղէններ կը կլանեն:

Երեւան հիմնուած է Քրիս-
տոսի բուսականէն առաջ, 782 թթ-
ականին, հիմնուած՝ Հովակիմ ա-
ռաջ, Հայաստան՝ գտնուելով Արե-
ւիկի եւ Արեւմտեփանցիկ վրա,
անցնելով մէջ բալանուած է յոյնե-
րու, պարսիկներու, արաբներու,
մոնղոլներու եւ վերջ ի վերջոյ՝

բուրհեբուհ կողմէ, որոնք, Առաջին
Աւիստահամարօթի բնթացին մէկ ու
կէս միլիոն հայեր ջարդեցին: Այ-
սօր, հայերը դառնօրէն կ'արձա-
յայտուին բուրհ թիրապետութեան
օակ գեղուող ազգային հողերու
մասին:

Հայաստանաբնակ ժողովուրդին ազգային զգացումը, ցարդ աննախընթաց, անզուսպօրեն իր գազաբնակեփեն հասաւ 24 Ապրիլ 1965ին, երբ շուրջ հարիւր հազար հայեր հաւաքուեցան Մեծամիկ Լեւնիկ հրապարակը, վերակոչելու համար յիսուն տարի առաջ բռնակալ ջարդերու զոհ գացածներու յիշատակը:

Հայերու վայելած այս ազատ կեանքը զիստորաբար հետեւանքն է արտասահմանի հետ ունեցած իրենց սեռանկի կապերուն: Խ. Սյուրբեան մէջ երեք ու կես միլիոն եւ արտասահմանի մէջ ալ երկուհուկէս միլիոն հայեր կ'ապրին, Խորհրդային ազգիւրեններուն տուած տեղեկութեանց համաձայն 250.000 հայեր Հայաստան ներգաղթած են, Երկրէն դուրս գտնուող հայեր, մասնաւորաբար աւանա եղանակներ, երբ կիման լատագոյնն է, յաւիւր-խուր Հայաստան այցելութեան կու գան:

Երեսանի մեջ ուսանելու եկած ամերիկահայ երիտասարդներուն ըսաններուն համաձայն, հայերը Խորհրդային ուժին ներել իրապատ լաւագոյն յաջողութիւններ ունեցած են, տնականապէս գոյատեւելու առակ հայրենիքի մը մեջ, ազատ ու ապահով իրենց անցանդական բնամարտերէն, մասնաւորաբար՝ բուրժեշէն:

Ամերիկահայ ուսանողներէն
մին ինձ ըսաւ, ՎԵՆԱՐԶԻՍ ՄԷԶ
վեց միլիոն հայեր կ'ապրին, ան-
նախընթացօրէն միացեալ: Վերջա-
պէս մեր հողէն մաս մը ունինք
որ կրնանք հայրենիք կոչել եւ հի-
մա ո՛չ երբեք զայն մեր ձեռքէն
խլել:

Հայացուց՝ ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Փրատիտէնա, Ռ. Ա.

ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՐԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԵԳԻՊՏՈՍ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ

ՍԱՏԱԹ - ՖԷՅՍԱԼ ԽՕՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

պիտի սկսին այս Շաբաթ՝ Աղեփանդրիոյ մէջ

Սէւտական Արաբիոյ Թա-
զաւորը՝ Ֆէյսաւ, անցեալ երեք-
շաբթի Գահիրէ ժամանեց, Օդա-
նաւակայանին մէջ հանդիսաւո-
րապէս ընդունուելէ ետք՝ Եգիպ-
տոսի նախագահ Անուար էլ Սա-
տաթի և երկրին ղեկավարնե-
րուն կողմէ, պաշտօնական Թա-
փօրով մը առաջնորդուեցաւ
Բուլպպէի հանրապետական պա-
լատը:

Հիւր Թագաւորը իր իննօր-
եայ այս այցելութեան օրերուն,
այցելելէ ետք Սուէգի ջրանցքին

ՀԲԶԱՆՔ. այսօր պիտի մեկնի Ա-
դեքսանդրիա, ուր պիտի բնակի
մասսէի Թինի պալատը:

Անդառար էլ Սատաթ-Յէյաւր
պաշտօնական խօսակցութիւն-
ները պիտի սկսին Շաբաթ, 3
Օգոստոսին, և պիտի ընդգրկեն
գլխաւորաբար հետեւեալ հար-
ցերը.

— Արաբ կեցողածքի հա-
մադրման համար՝ նախագահ
Սատաթի կողմէ հաստատուած
կապերու լոյսին տակ՝ վերջին
գարգացումները:

— Ժընէի խորհրդաժողովին պատրաստութեան աշխատանքները:

— Ինքայնեւան նախաշար-
ձակման հետքերու հաշուեյար-
դարին համար արարկարելիու-
թեանց մասնակցութիւնը և
անկէ քաղելիք շահերը՝ վերա-
շինութեան ծրագիրներու մէջ:

— Եղբայրական յարաբե-
րութեանց գօրծնագութիւն:

Նշենք, որ Ֆեյսալ Թագա-
ւորին ընկերակցելու համար
նշանակուած պատուոյ յանձնա-
խումբը կը գլխաւորէ՝ Կ. Կոն-
վարյանեան Յօրթ. Ապետէլ Ազիզ
էլ Հոկազի:

ՎԱԶԳԵՆ ԱՌԱՋԻՆԸ ՄԵԿՆԵՑԱԻ ՄՈՍԿՈՒԱ

ԵՐԵՎԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).—
Համայն Ռուսիայ և Մոսկուայի
Գաղութարգ Պիսնիի հրաւերով
Յուլիի 16ին պաշտօնական այցով
Մոսկուա մեկնեցաւ՝ Մայրաքոյն
Գաղութարգ, Ամենայն Հայոց Կա-
թողիկոս Վազգէն Առաջինը։

Ուղեւորութեան ընթացքին
Կաթողիկոսին կ'ուղեկցէին Երուսա-
ղէմի Հայոց Գաղութարգ՝ Եղիշէ
Արք. Տէրտէրեանը, Արարատեան
Թեմի Առաջնորդ՝ Կոմիտաս Արք.
Տէր Ստեփանեանը, Եւրոպական
Թեմի Առաջնորդ՝ Սեդուքբէ Արք.
Մանուկեանը (Փարիզ), Հարաւ-
Ամերիկեան Թեմի Առաջնորդ՝
Բարկէն Արք. Ապատեանը (Պոն-

Հոս Այրէս), Շահէ Արք. Աճէմեանը
(Երուսաղէմ), Մոսկուայի Թեմի
Առաջնորդ՝ Պարգե Եպս. Գէորգ-
եանը, Գալիֆորնիոյ Թեմի Առաջ-
նորդ՝ Վահէ Եպս. Յովս Կեանը
(Հոս Անճեւըս) և ուրիշներ:

Երևանի օդանւակայանին մէջ վազգէն Առաքինին ճանարպարեցին՝ Էջմիածնի Գերագոյն Հոգնոր Խորհուրդի և Մխաբանութեան անդամները։ Այստեղ կը գտնուէր Հայկական Հանրապետութեան Նախարարաց Խորհուրդին առնթբեր՝ Հայ Եկեղեցւոյ Գերագոյն Խորհուրդի Նախագահ Սարգիս Գասպարեանը։

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ Ի ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՄԱԿԱՐԻՈՍ ԱՐԲԵՂԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՄՈՍԿՈՒԱ, 19 Յուլիս (ՔԱՍՍ-ԱՐՄՆԵՐԷՍ)․- Ծայրագոյն Պա-
րիսի, Ամենայն Հա-
յոյ Կաթողիկոս Վազգէն Առաջինը
լրագրեցեալն յայտարարութիւն
յաննցնց Կրպոսի իրադարձութիւն-
ներուն առթիւ:

Փաստաբուրդքին մէջ բնութան
ե. լՍյս օրերուն Կիպրոսի մէջ
տեղի ունեցող վտառի իրադար-
ձութիւնները, որոնք յունական
զինուորականներու խումբի բրո-
նուրակն հետեւանքն են, մեզ խո-
րապէս յուզեցին, մանաւանդ որ
սպառնալիքի օակ էր նոյն իսկ մեր
եղբայր Ի Քրիստոս, երանելի Ար-
քեպիսկոպոս Մակարիոսի կեանքը,
որը Կիպրացիներու միահամուռ
կամով կը հանդիսանայ Կիպրոսի
Հանրապետութեան Նախագահը եւ
անոր եռամիջուն, հեռաեւս զեկա-
վարը:

Այս ոգեբրգական դեպքի
առթիւ մենք մեր սիրալիւր ողջունը
կը հաղորդենք Սբազնազուն Ար-

Բեյիսկուպոս Մակարիոսն եւ կը
 մաղթենք, որ Աստուծոյ օգնութեամբ
 վերականգնուի անդառնալիսն ու
 խաղաղութիւնը՝ անոր օրինական
 իշխանութեան ներքեւ:

«Մենք կը դիմենք մեր փոյր-
եկեղեցիներու եւ պետութիւններու
ղեկավարներուն, կոչ քննելով բարձ-
րացնելու իրենց վնասական ծայրը՝
ի պատշաճութիւն Արեւայիսկոպոս
Մակարիոսի օրհնական իշխանու-
թեան, ի պատշաճութիւն Կիպրոսի
մէջ գոյութիւն ունեցող դիմելի-
ական սկզբունքներու եւ ի պատ-
շաճութիւն Կիպրոսի Հանրապե-
տութեան խաղաղութեան»:

ԽԱՅՄ-Ի ՏՈՒԱԾ
ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

ՅՈՒՐԲԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ
ՆԱԽԱՐԱՐԷՆ ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՀԱՆՋՈՒԵՑԱԻ

ԱՆԳԱՐԱՒԱՒ. — ԱՓ-ական երես-
փոխան Անմէտ Գուլտանը ղեկ-
ընելու հարցադիր մը տուաւ Ազգ-
ժողովի նախագահութեան, հա-
ւելիւլով Արտաքին Նախարարը որ
հրապարակային լուստբանութիւն
տալ Սորհրդային Միութեան առ-
եւած ծանուցադրի մասին: Ան Ար-
տաքին Նախարար Թուրան Կիւ-
նէշէ Կ'ուզէ գիտնալ թէ՛ ճիշդ
է որ թշնամութիւն մը կը տիրէ
Թուրքիոյ կարգ մը Միութեաննե-
րու մէջ և այս շարժումին ուժ կը
տրուի գարգ մը թուրք պետական
դէմքերու կողմէն, ինչպէս կը
պատճառուի Թուրքիոյ տրուած խորհրդ-
դային ծանուցադիրը:

Երեսփոխանը կը հարընէ, թէ՛
 եթէ ճիշդ են այս վերադարձները,
 Թուրք կառավարութիւնը ինչ
 ընթացք պիտի բռնէ ռուսիոյ այս
 բազմաթիւ դէմ, ուր ուրիշ բան չէ
 բացառել ինչչա՛մաւաւ ըլլալ Թուրք
 քիոյ ներքին գործերուն:

ԱՓ-ական երեսփոխանը նաև
կը հարցնէ, թէ որոնք են այն
պետական գէմքերը, որոնք ուժ
կու տան հակախորհրդային շարժ-
եռամբին: Անդամքին Գործոց
խորհարարութիւնը կը հաւատա՞,
այս խօսքին:

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԱՌԹԻՒ
«ԶԱՅԱԿԻՐ»Ի ՅԱԶՈՐԴ ԹԻՒԸ ԼՈՅ
ՊԻՏԻ ՏԵՍՆԷ 5 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹ

(Կենսագրական Գիծեր)

Կոստանդնուպոլիսի 2111, Գառնի

, եղիպտոս :

124^{U. 9.}

Կը խնդրեմք արտասահմանի մեր այն բաժանողներէն, որոնք ցարդ չեն դրկած իրենց բաժնեգիրը, բարի ըլլան մեզ փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը: Ձեզ կամանատար-փոստ գրել «Sarkis Balayan»-ի անունին եւ ուղարկել փոստարկով թիւ 2111, Գանիիլ, Եգիպտոս:

ԼԵԻԻՆԷ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

ՓԱՌԱՀԵՂ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆ

(ԱԽԵՏԻՔ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 100 ԱՄԵԱԿԸ)

Երեանի մի խաղաղ անկեղծում, չորսը երեք տասնամյակ առաջ, քարի հայ վարպետները Շիրակից բերված առաջին կառուցելիքի մի գեղեցիկ առանձնատուն, որ Հայաստանի կոտորածաբուծական շրջանից շրջակայի խոսքի մեծ վարպետին:

Այս տանը նա ապրեց իր կենսական վերջին տասնամյակը՝ 1947-1957 թվականները: Դեռ կենդանության ժամանակ, վարպետի տունը դարձավ մի իրարից ու խոսքից իրարից հեռավոր իմաստուն հայ երգչին էին այցելում երգի ու աշխարհի տարբեր կողմերից՝ տեսնելու նրան և լսելու նրա խորախորհուրդ խոսքը:

Վարպետն այս տանը հիւրերի համար յաճախ կարգում էր իր հին ու նոր բանաստեղծությունները, հիացմունք պատճառում բոլորին: Գեղեցիկ առանձնատունը դարձել էր մի նոր սկզբնապատկեր:

Այդ հարկի տակ մեծանուն բանաստեղծը յաճախ լսում էր հրա սարգ Հայնի, խորհուրդում ու խրատում էր սկսնակներին:

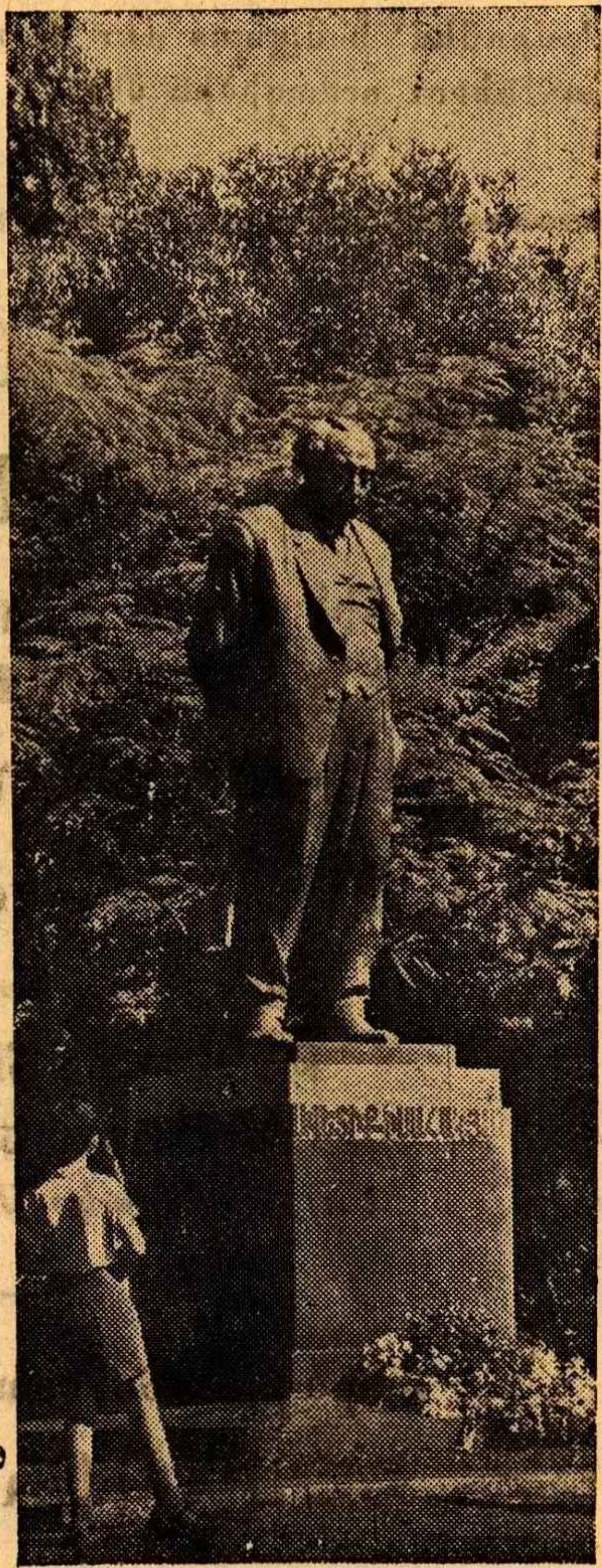
Այս տանից նրան յաճախ էին ուղեկցում դեպի Հայաստանի տարբեր կողմերը, և նրա հետ իւրաքանչիւր հանդիպում դառնում էր անմոռաց:

1963 թվականից ապրանքատն պատին, սպիտակ մարմարի վրայ գրեցին Ալեքսի Իսահակյանի Տուն-Քանդախտ բանաստեղծությունը: Մայրաքաղաքում բացվեց մշակույթի մի նոր օջախ, ուր միայն անցած տասը տարում եղել են 300 հազար այցելուներ:

Այս օրերին առաւել բազմաժանր է դարձել տուն-Քանդախտը: Լրանում է տան նահապետի ծննդեան 100 տարին:

1975 թվականին Հոկտեմբերին մեծ շուքով ու հանդիսատեսով կը տօնուի Ալեքսի Իսահակյանի ծննդեան 100 ամեակը: Հայաստանի գեղարվեստի և հանրապետության և երկրի պաշտպանության, արհեստի ու մշակույթի ճանաչում գործիչներից, պետական մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված յոթելեանական յանձնաժողովը մշակել է միջոցառումների մեծ ծրագիր, որն արդեն իրականացվում է:

Հայ գրողի 100 ամեակը կը տօնուի ոչ միայն Հայաստանում: Յուրեքանգ կը նշուի Սովետական Միության բոլոր հանրապետություններում, և ԵՄԽԵՍՄԳՕ-ի նախագահությունում: Նաեւ քաղաքակրթ շխարհում, Մեծ վարպետի 100 ամեակը կը տօնուի նաեւ արհեստագիտական ժողովուրդներում:

Ալեքի Իսահակյանի այս արձանը կանգնած է Երեւանի մէջ՝ Վարպետի անունը կրող պողոտային վրայ:

Բազմաթիւ հանդիսութիւններ, գիտական նախաշնորհներ, գրական երեկոներ, ցուցահանդէսներ կը բացուեն 1975 թվականի աշնան ամիսներին՝ հանրապետութիւնում ու նրա սահմաններից դուրս: Դրանց կը մասնակցեն Սովետական Միության և արտասահմանեան երկրների հիւրերը: 100 ամեայ յոթելեանին ներկայ կը լինեն նաեւ արհեստագիտական մասնաճիւղի հանդիպումները: Շուտով կ'ստեղծուի Ալեքսի

Իսահակյանին նուիրուած փաստագրական նոր կիները: Երեւանի հեռուստատեսային կիներատուրում կը պատրաստի վարպետի «Համբերութեան Զիրուցը»: Կ'ստեղծուի յուշանկար, կը ծառայուի, կը պատրաստուեն յուշանկարներ, կը տպագրուի փոստային նամակները՝ վարպետի գիտակցութիւնը: Յուրեքանգ առթիւ Հայաստանի տարբեր հրատարակչութիւններ լոյս կ'ընծայեն 37 անուն գիրք: Դրանց կը լինեն Քե Աւ. Իսահակյանի ստեղծագործութիւնները և Քե նրան նուիրուած մենագրութիւններ:

Գիտութիւնների ակադեմիայի գրականութեան ինստիտուտն արդէն սկսել է Իսահակյանի ստեղծագործութիւնների ակադեմիական հրատարակչութիւնը: Անգլերէն, ֆրանսերէն, գերմաներէն, սպաներէն և արաբերէն լեզուներով տողացի թարգմանութիւններ կ'ուղարկուեն միջազգային գրական մամուլին: Սովետական Միության և արտասահմանեան երկրների քաղաքներն առաջիկա համար պատրաստուած է Իսահակյանի կենսագիրն ու ստեղծագործութեանը նուիրուած լուսանկարային մեծ ցուցահանդէս:

Յուրեքանգ նախապատրաստում են նաեւ տուն-Քանդախտի աշխատողները: Որոշում է հիմնովին վերափոխել Քանդախտի հեղափոխական, սակայն առաջ տեղադրվելու այն ամէնը, ինչ և ինչպէս եղել է տան նահապետի կենդանութեան օրոք:

Եփսոպոսիոյի ստեղծմանը կը մասնակցեն անուանի իսահակեանագետներ, նկարիչներ, հարստարպետներ: Նրանք կ'օգտագործեն նաեւ բանաստեղծի կենսագիրն ու ստեղծագործութեան վերաբերեալ յայտնաբերուած նոր նիւթերը: Վերջերս տուն-Քանդախտը Բիւից, Պաքիստ, Թբիլիսից ստացել է Իսահակեանական նոր նիւթեր, որոնց աւելի կը հարուստացնեն Քանդախտի ցուցահանդէսները:

Տուն-Քանդախտի հասցեով նորայայտ նիւթեր են ուղարկուած նաեւ արհեստագիտական ժողովուրդներին: Վերջերս Լոս-Անճելոսից ըստացուել է Ալբու Լալա-Մահարի պոէմի Իսահակեանի ձեռագրի մի տարբերակը, ինչպէս նաեւ ամսագիրը, ուր տպագրուել են նրա բանաստեղծութիւնները: Տուն-Քանդախտին է ուղարկուել նաեւ վարպետի ծննդեան 80 ամեակի առթիւ՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգների տարբեր քաղաքներում տեղի ունեցած հանդիսութիւնների վերաբերեալ նիւթեր, Ֆրանսիայից ձեռք են բերուել Երեւան ուղարկել Ֆրանսիայում, Անգլիայում ապրած իր ծանօթներին՝ Իսահակեանի գրած մի քանի նամակներ, բացիկներ, ինքնագրերով լուսանկարներ:

Տուն-Քանդախտի գիտական աշխատողները յոթելեանի առթիւ կը գնան Իսահակեանի հետեւեղծ, կը լինեն հանրապետութեան և երկրի այն քաղաքներում ու բնակավայրերում, ուր եղել է մեծ վարպետը:

Յուրեքանգ մեծ շուքով կը նշուի նաեւ երկրի տարբեր քաղաքներում և յատկապէս Միության մայրաքաղաքում: Մոսկուայի փողոցներից մէկը կը կոչուի Ալեքսի Իսահակեանի անունով: Տարբեր լեզուներով լոյս կը (Շար. ԵՍՍՀ Կ 4)

ՈՂԲԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐ ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Հեռատես և իրապաշտ, ողբացեալ ընկերը եղած է անսակարկ եւ նուիրեալ հայրենասէր մը, համոզուած գաղափարապաշտ մը: Պատրաստաբան, ան բնաւ չէր ընկրկեր ու տառամսեր, երբ անկնկալօրէն կամ պատահականօրէն իրեն կ'առաջարկուէր խօսք առնել հանրութեան առջեւ, հանդիսութեանց կամ խորհմանքներու ընթացքին, ու կ'ոգեւորէր ունկնդիրները, մեծապէս տպաւորելով բոլորը:

Ծննդատախտն էր ան, ու բնաւ չէր վախնար իր կարծիքը արտայայտելու եւ ճշմարտութիւնը ըսելու:

Համերաշխասէր էր ան, ու հայ ժողովուրդի միասնականութեան կարեւորութեանը շերմ պաշտպան:

Հայրենասէր իր ան, ու անհազօրաւոր կերպով կը քննադատէր բոլոր այն պատեհապաշտները, որոնք հայրենիքի դէմ անկապտտ արտայայտութիւններ կ'ունենային:

Հայ եկեղեցւոյ միասնականութեան շերմ պաշտպան մը, ան կը տառապէր տեսնելով երկրային այնպիսի տաղանդներ, ու Ս. Էջմիածինի վերին հեղինակաւորութեան կը ցանկար:

Ողբ. ընկեր Հայկ Օհանէսեան զանազան շրջաններու ե-

ղած է Հայկական Ընթերցարանի վարչական, նաեւ Գահիրէի Հայ Աղքատաց Հոգաբարձութեան անդամ, Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Գահիրէի Մասնաժողովի անդամ:

Երկար տարիներ և մինչև իր մահը, ողբ. ընկեր Հայկ Օհանէսեան եղած է Ս. Գ. Հնչ. Կուս. Եղիպտոսի Երբանի Վարդէ Մարմնի անդամ, Հայկական Ընթերցարանի Հիմնադիրներու Խորհուրդի անդամ եւ 1972 Յուլիսէն սկսեալ ընտրուած էր Կուսակցութեան Կեդր. Վարչութեան փոխ անդամ:

1967 Յունուարին ընտրուած էր Գահիրէի Պատկ. Թեմական ժողովի անդամ եւ Բ. ատենապետ:

Իր անկնկալ եւ վաղաճաս մահով ողբացեալ մեծ բաց մը կը թողու համայնքիս մէջ, անփոխարինելի կորուստ մը՝ իր գաղափարական շրջանակներու ու անընդէկ յիշատակներով կը բաժնուի իր ընտանեկան սիրելիներէն, անմոռանալի՝ իր ընկերներէն եւ իր բարեկամներէն:

Թող յաւէտ մնայ իր յիշատակը բոլոր անոնց սրտերուն մէջ, որ մանչցան ու սիրեցին այս աշխիւ մարդը, իսկական հայը՝ որ չկայ այսօր մեր մէջ, բայց կ'ապրի մեզի հետ:

ՍԳԱԿԻՐ ԸՆԿԵՐ ՄԸ

ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԸ ԿԸ ԳՐԵՆ

Յարգելի Գր. Խմբագիր
Ձեռնակիր Շարաթ-Թերթի
Գահիրէ

Յարգելի Գր. Խմբագիր

Վերջերս բաժնետիրութեան մը կանոնադրութեամբ կը ըստանամ բազմաթուած թղթիկներ, հրատարակուած կամ Գաղութեան վարժարանի անունով կամ նոյն վարժարանի Միողդ-Ուսուցիչ մարմնի անունով: Վարժարանային կենսի լուրեր հաղորդելու սահմանուած այս թերթիկները կը պարունակեն նաեւ զարմանալի և չմտած արտայայտութիւններ Ազգային Իշխանութեան դէմ:

Կը զարմանամ մանաւանդ, թէ ինչպէս և ինչու Ազգային Իշխանութիւնը լուր կը մնայ և անհրաժեշտ միջոցառումները չ'առնէր Ազգային Առաջնորդարանին սեփականութիւնը եղող այդ վարժարանին տնօրէնին դէմ, որ Ազգային Իշխանութեան մէկ պաշտօնեան է և այդ պաշտօնին համար ազգէն կը գանձէ իր ամսաթուակը՝ ապրընտու համար:

Իմ կարծիքով, պատշենայ մը որ չի հեղափոխել իր գործատիրոջ հրահանգներուն, արժանի չէ այդ պաշտօնին, որքան ալ որ կորով մէկը եղած ըլլայ ան, ինչ որ այս պարագային նոյնիսկ չի համապատասխաներ իրականութեան:

Զարմանալի նկատեցինք այդ թերթիկներէն մէկուն մէջ ՀԱՅՈՑ Բառին տրուած նոր մեկնաբանութիւն մը: Ծիշդ է ուրեմն որ Գաղութեան Ազգ. Վարժարանը, որուն պատի մարմարեայ տախտակին վրայ Գաղութեան Վարժարան ՀԱՅՈՑ արձանագրուած է, չի պատկանիր միմիայն Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանին, այլ միաժամանակ սեփականութիւնն է Կաթողիկէ Հայոց Պատրիարքարանին և Հայ Առաքելական համայնքին:

Կը խնդրեմ որ բարի ըլլաք այս հարցը լուսարանելու:

Կանխադրուած շնորհակալութիւններով՝

Գահիրէ, 22 Յուլիս 1974

Յ. ԳԵՐՈՍԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Մեր յարգելի ընթերցողին չպիտի ուղեկցէ այս սիւնակներով պատասխանել, այլ պիտի բաւականանայ ինքնաթուոյ գոհացում տալ իր հարցումներուն, և սակայն նկատելով որ նոյնանման հարցումներ ըրին և կը շարունակեն ընել բազմաթիւ ընթերցողներ և բարեկամներ, ուստի հարկադրուած թերթիս միջոցաւ կու գտնու պատասխանել, որպէսզի հանրութիւնը եւ տեղեակ ըլլայ հարցին բուն նպատակին:

Ինչ վերաբերի նամակագրին հարցմանը, թէ՛ «Ինչու Ազգ. Իշխանութիւնը տակաւին թոյլատու կը գտնուի որ Գաղութեան Ազգ. Վարժարանի տնօրէնը սան-

ձարձակ գործէ՝ նոյնիսկ Ազգ. Իշխանութեան դէմ, այն իշխանութեան՝ որուն ենթական է, որուն պաշտօնեան է, որուն համարատու է, այդ միայն ու միայն կը հետաքրքրէ Ազգ. Իշխանութիւնը և մենք իրաւունք չունինք ոչ այդ մասին կարծիք տալու և ոչ ալ ուղղութիւն: Ազգային Պաշտօնեան իր գործը լուր չի կատարել, իր պարտականութիւնը չը գիտեր, իր իրաւաստիներն ու սահմաններն անդին կ'անցնէր, անպատկառ ելոյթ և դիմաւորում կ'ունենայ իր իշխանաւորներուն հանդէպ, այս մասին (Շար. ԵՍՍՀ Կ 4)

ՈՂԲ. ԸՆԿԵՐ ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵԱՆԻ ԴԱԳԱՂԻՆ ԱՈՂՁԻ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Միեց եւ սիրուեցաւ, ու այսօր ան մեզմէ կը բաժնուի իրեն հետ օսնելով բոլորին սեր իրեն հանգիպ:

Թեեւ կարճ ապրեցաւ ան եւ սակայն լեցուն կեանք մը ապրած կը բաժնուի այս աշխարհէն, իր ընտանիքին, իր ընկերներէն, ազգին եւ հայրենիքին հանգիպ իր բոլոր պարտականութիւններ կատարած հայու մը խղճի հանգիստութեամբ:

Նիւրապան հարսուրիւն, փառք ու պատիւ չէին հետաքրքրել զինքը: Երբեք ան ցանկութիւնը չունեցաւ առնց եւ սակայն հրապարակաւ, քանի որ ան հարուստ զգաց իր գաղափարներով, ան փառաւորուած զգաց իր հայրենասիրութեամբ և յարգում եղաւ իր բարեսիրտները:

Յիսասկը գոր ան կը բողոք մեզի բոլորիս, յիսասկ մըն է անմոռանալի, յիսասկ մըն է օրի-

պար ու նուիրեալ հայու, կը բաժնուի իր մէջ այսօր եւ սակայն անոր յիսասկը անբաժան պիտի մնայ մեզմէ ու միտ յարգելի պիտի ըլլայ բոլորին:

Միեւի ընկեր,

Երբա՛ս բարեալ այս վաղանցուկ աշխարհէն. գնա՛ հոն՝ ուր քու սիրելիներէդ քանիք արդէն կան այնքան, գնա՛ միացի անոնց՝ որոնք յաւիտեականութեան գիրքը կը գտնուին, հո՛ն, ուր վաղ քե ու անհետ պիտի գտնուի կրկին միանալու:

«Ազգիդ համար գործեցիր, դուն օտա ապրեցար» իրաւամբ պիտի քեք այսօր բանաստեղծը քու դազաղիդ առջեւ: Մեզն եւս կը կրկնենք այս խօսքերը՝ որ աւելորդութեամբ կը պատճառեն քեզի համար ալ, սիրելի եւ անմոռանալի ընկեր:

Թող օրիմիդ ծանր հոգը քերքի մեծ վաղ եւ ոսկորներդ հանգչին յաւիտեական հանգստով:

ԱԶԱՏԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՅԳԱՐ ՄԸ...
ՈՐ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ ԱՌԱՆՑ ԻՐ ՏԵՐԵՐՈՒՆ

Թուրք ազգայնամոլութիւնը, իր վաղեմի սովորութեան համածայն, ուզեց եաթաղանով լուծել իր ներքին ազգային և քնկարային խնդիրները, որոնք խնճուած էին, դարձած անլուծելի, Վիեննայ, զոր անորոշելու համար Թուրքիան նմանցուած է, դարեր շարունակ, անբուժելի չէլանդ Մարդուս:

Արեւմտահայութիւնը ջարդելով և հպատակ ուրիշ ժողովուրդներու, ներառեալ թուրք համեմատաբար յառաջադէմ հոսանքներու պարագլուխներն խեղդամահ կ'աւ հրացանաչալ ընելով, թաւրք ցեղամու իշխանութիւնները կ'արծեցին արմատախիլ ընել ընկերային հակասութիւնները, յառաջընթացն ու պայքարը Հինին ու Նորին միջև: Կասեցնել ընշուած ու ազատագրել ազգային հաւաքականութիւններու քննաւած ու անդիմադրելի ծգտումը, օրինապաշտական զարգացումը գէպի ինքնիշխանութիւն:

Ժամանակը եկավ շատ շուտ, պատրանաթափելու իթթիհատ
ԿԼԵԱԿԵՐԹԵԱՆ Ե ԱՍՏՈՐ յԱԶՈՐԴ, ձեռով տարբեր բայց խորքով
նոյն հայեացքներն ու քաղաքականութիւն ունեցող իշխանութիւն-
ները:

Թրքական կայսրութիւնը քայքայող, զայն ընկերային ու ազգային սուր հակասութիւններու մատնող պատճառները ներքին էին, ախրող հասարակական պայմաններուն հակադրութիւնը կը կազմէին: Ուստի ինքնախաբէտութիւն պիտի ըլլար զանաթը կախադարձ կամ ստիճ, ջարդի կամ արտերի ճամբով լուծելու, անոնց դարձան գտնելու փորձ կատարելու:

Այդ հակասութիւնները կը լուծուէին լոկ ընդառաջելով ժամանակի ոգիին, գոհանելով կայսրութեան բազկացուցիլ տարրերու ազատական տնէջերը, ինքնավարութեան և ընկերային արդարութեան բաղձանքը:

Թուրք ազգայնամոլութիւնը, որուն բանբերը կը հանդիսանար քաղաքի դրամատէրը, զիւղի աւատատէրն ու մոլեռանդ եւ խաւարամիտ կղերը, Թուրքիան շարունակեցին պահել իբրեւ ռազմա-ֆէտտալական պետութիւն։ Անգուծ եւ վրէժխնդիր իշխանութիւն՝ որ հաւասար մոլեգնութեամբ ու ատելավառ կիրքով պիտի յօշոտէր անխտիր բոլորը, իր բացարձակատիրութեան ղէմ ցցուող ամէն ընդդիմութիւն, ուրկէ որ ալ գար անիկա, նոյն իսկ՝ Թուրք ժողովուրդէն։ Ասով իսկ այդ իշխանութիւնը պիտի բողազերթէր կիկող ազգասիրութիւնը, որ տիրապետող վերնախաւին դասա-կարգային բնոյթը եւ շահագիւտութիւնը ծածկելու կը ծառայէր միայն։

Իր գասակարգային ու ցեղամոլ շահերին ու քնազդներին թե-
լադրուած թուրք յետադէմ իշխանութիւնը, քնականաբար, պիտի
չանտար տրամաբանութեան ծայրին: Ան պիտի շարունակէր գա-
տնի իր մշաշն ու ժամանակավրէպ ըմբռնումներով: Գիտի, շարու-
նակէր գործել ու հնթարկել նախասիրած մեթոտներով:

Ինքզինքն Հանրապետական հռչակող Աթաթիւրքը, Թուրք ազգայնամոլութեան լոկ ֆէսը փոխարինեց եւրոպական գլխարկով: Հօգին պահեց նոյնը, կեղծ գեմով քառաթիւայի ու յառաջդիմասէրութեան չպարհի ներքեւ:

Փաստ է, որ Գասններու նահատակութիւնն ետք ու թրքահայութեան բնաջնջումով, Թուրքիան և զինք կառավարողները չգտան իրենց յուսացած փրկութիւնն ու ներքին խաղաղութիւնը: Ո՛ր միայն Արեւմտահայութիւնն ու ասոր յառաջագէտ հոսանքը կազմող Հնչակեանութիւնն էր հայկական ազատագրական պայքարին ծնունդ առաւղը, այլնա՛հ: Թուրքիոյ ներքին գոյավիճակը արդի իշխանութեան բռնական վարչածնը: Հպատակ մարդոց ու ժողովուրդներու բնական իրաւանքներու անտեսումը՝ քղիկզուէն և պայքարի գիտակցութիւնը կազմաւորեց Հայ ժողովուրդին մէջ, որ իր բանքերն ունեցաւ յանձին Հնչակեան Կուսակցութեան:

Եթէ Հայաթիւնք եղած ըլլար Թուրքիան մշտաւ իտով դրու-
թեան մը ենթարկողը, - ինչպէս ջանացին ու դեռ կը յաւակնին
հաւատացնել Յեղաապանները, - ապա պէտք էր սպասել, որ Եղեռ-
նին ետք կը բուժուէր ու կը կերպարանափոխուէր «Հիւանդ
Մարդ»:

Անհերքելի ապացոյց է այսօր, որ այդպէս չեղաւ ու կը շարունակէ ըլլալ պատէրացունածին հակառակը:

Հայկական Հարցը եաթաղանով լուծել յաւականողները, իրենոս Ապրիլէն կարճ միջոց մը ետք, իրենց սուրն ու հրացանը դարձուցին տարբեր ազգութեանց դէմ, մինչև իսկ սեփական ժողովուրդին դէմ, ճնշելով ու արիւնքամեղով, գործարդելով երկրորդ ցեղասպանութիւն մը, այս անգամ Վեռնի Թուրքերու, այլ չարքով Գիւրտերու դէմ:

(Ետք տես էջ 3)

ՀԱՅ ՀՈԳԵՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ՄԸ ԷԶՄԻԱԾԻՆԷՆ Ա.Մ.Ն. Կ'ԱՅՑԵԼԷ

(Մասնավոր թղթակցութիւն «Զահակիր» ի)

Ծայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի ներքո:
Այս պատուիրակութեան մաս
կը կազմեն՝ Գերբ. Տ. Ջաւէն Ս.
Եպս. Զնչիկեան (Աղեքսանդրա-

Նիւ Եօրֆի Ս. Վարդան Մայր Տաճարի մոտֆին թղի ունեցաւ հաղողօրհնէք: Զսիսն աջ՝ Գր. Նուպար Գիւփէկեան. Գեօր. Տ. Զաւեն Նպս. Չինչիեան, Գեօր. Տ. Թորոզ Արք. Մանուկեան եւ Հոգե. Տ. Գորգ Մ. Վրդ. Կարախանեան (Լուսանկարք՝ ԿԱՐԳԻՍ ՊՂԳՈՍԵԱՆԻ):

գասառնէն սկսեալ ի՛յայցել Սմե-
րիկայի Միացեալ Նահանգներու
հայկական զանազան համայնք-
յէն-եղիպոս), Դերշ. Տ. Գարե-
գին Եպս. Գազանճեան (Աւստրա-
լիայէն) Հոգշ. Տ. Կիւրեղ Մ.

ՀԱՅԿ ՕՀԱՆՆԵՍԵԱՆ

Ժողովներուն Պրն. Օհան-
նէսեանը, Խան-Խալիլի Պրն.
Հայկը, դադափաբական շրջա-
նակի (ընկեր Հայկը, մեր տան
(Հայկօ Կեօնէն) եր' որ քառա-
սուն օրեր առաջ անժամանակ
փակեց իր աչքերը: Տակաւին
հաշտուած չեմ կատարուած իրո-
ղութեան հետ, տակաւին կ'ողա-
սեմ իր ընտանի դրան զանգին,
իր հանապազօրեայ հեռաձայնին:

Մանկութիւն չ'ունեցող սե-
րունդի հարազատ սէկ ներկայա-
ցուցիչն էր. իր մահով կը նօս-
րանայ երբեմն այնքա՛ն խիտ
շարքերը անոնց՝ որոնք հայ ժո-
ղովուրդի վերջին շրջանի դառն
հակատաղրի բաժակը ցմրուր քա-
մած, յարգի, փնտառած ու թառն-
կադին բեկորները դարձած ին
իբրեւ ականատես վկաներ:

Ան ալ, նման իր հասակա-
կիցներուն, առիթ՝ չ'ունեցաւ, իր
մանկութեան, խաղալիկ-հրաշքանա-

ներով գող-ղինուոր խաղալու: Իր
խաղալիկը, երբեմն, ինչեպապաշտ
պանութեան ծառայող ծառի ճիւղ
մըն էր, կամ իսկական հրացան
էր՝ զիրաւորեալներով, հիւանդ-
ներով և զիակներով լցունի մթ-

պարտականութեանց կամ բնթեր-
ցանութեան դասադիրքերուն
մէջ... Իր թոռները հայերէն կը
սորվէին... Իր չքերէն գոհունա-
կութիւն և բաւարարութիւն կը
ճառապաթէին:

Նախորդի մը մէջ... Թաճախ կը փզգէր ուրա-
Ահա՛ թէ ի՞նչու կ'ազդեր ան խռթնէն, երբ հայրենիքի նո-
մերապարի իրմէ խլուած մահուա- րանոր յազթանակներով կը պար-
թիւնը, որուն անմեղութիւնը ծենար, կամ ալ տխրութենէն՝ երբ

ՎՐԴ. Գարիկեան (Երևանահամալսարան), Հոգհ. Տ. Գեորգի
Ծ. ՎՐԴ. Կարպիսեան (Պետական թանգարան), Հոգհ. Տ. Արիստի
Ծ. ՎՐԴ. Շիրազեան (Երևանահամալսարան),

Կիրակի, 18 Օգոստոս 1974,
Նիւ Երրբի Ս. Վարդան Մայր
Տաճարին մէջ՝ Ս. Աստուածած-
նայ Տօնին առթիւ, եպիսկոպոս-
կան Կանգիւսարդ Գառարազ մա-
ռոյց Ս. Եղա Քարոզիցի, Դերձ. Տ. Տա-
ւէն Ս. Եղա. Զորահան:

Պատրարգին Նախագահին
ԱՄՆի Արեւ. Թմի Առաջնորդ
Գերշ. Տ. Թորգոմ Ս. Արք. Մա-
նուկեան: Սպասարկութիւնը կա-
տարին Հոգշ. Տ. Մամբէ Բնյ.
Գուշուեան իսկ Պր. Նուպար Բիւ-
սիւղեան որպէս սարկուհաւոր սպա-
սարկին Ս. Խորանին:

Յաւարտ Ս. Գառարազի տե-
ղի ունեցաւ աւանդական խաղող-
օրհնէքը, նախագահութեամբ Ա-
ռաշնորդ Սրբազան Հօր եւ կա-
տարմամբ պատարագիչ Սրբազա-
նի:

Բազմաթիւ նախկին եղիպ-
տահայեր ներկայ գտնուեցան Ջա-
ւէն Սրբազանին պատարագին եւ
ուսկնդրելով անոր հոգեշունչ քա-
րողը՝ վերջիշեցին իրենց անցեալի
օրերը նգիպտասի մէջ:

Նոյն օրը Տիբրեոյթի մէջ
պատարագած է Գերշ. Տ. Սիոն
Արք. Մանուկեանը եւ կատարած
է նաեւ Խաղողօրհնէք:

կը պատմէր իր «գողգոթայ»ին մասին: Որքանոցին մէջ բոլոր տղոց հազ կեղծիւք, հազի դեղին անուշոթիւնք ըմբռնելու համար... Բարեկութ կնիք մը բերելիք՝ զբախաւային յայտարարութիւնք, անոր առթած ցնձութիւնք՝ որբանոցին խեղճութեան մէջ, անոր հաշոյն եղած զօրծառնութիւնները և փոխանակումի խոտտումները... ապա՝ հետեւեալ օրը՝ գործադրութեան պահը...

Չ'ունեցած մանկուքեան վը-
րայ իր անջնջելի դրոշմը դրած
էր՝ էջմիածնի պատերուն տակ հա-
մաճարակներէ ծուարած կմախք
հայութիւնը, Հոն իր երկու մայ-
րեհուն՝ Հայրենիքին և իր հա-
րազատ մօր հիւանդագլին վիճա-
կը, տխուր անդրադարձ ունեցած
էր ամբողջ կեանքին վրայ: Չկար
հանրային ելութ՝ ուր չլիէր էջ-
միածնի տխուր այգ «լաթի պա-
տը»: Թէն և իր հարազատ մայրը
անհետ կախնցոյց գաղթի ճամբուն
վրայ, սակայն իր երկրորդ մայրը
հանդիսացող Հայրենիքը՝ վերա-
կենդանացաւ ստոյգ մահէ, ու ինք
բախտաւորութիւնը ունեցաւ իր
աչքերով տեսնելու և վայելելու՝
լյսերած մէջ խայտառից զուարթ
ծիւեանը, իսկ էջմիածնի այգ
միւսինոյն պատերուն տակ, ծովա-
ծաւալ, աշխարհի չորս ծագերէն,

(Շար. օսն կ9 4)

129

ՀԱՅԱԿԻՐ

ԱՉԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԿՆՈԼՈԳԻԱ

چاهاکیر
جريدة اسبوعية

ص. ب. ٢٤٣ القاهرة ١٣٠٢ ت
صاحبة الامتياز: السيدة عالية سيريان (بالايد)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tel. 915013

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire
Rédacteur en chef: SARKIS GALAYAN

Արտոնատեր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

Հիմնադրված 1948ին

Տպագրանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 541—ՀԻՆԳԵԱԲԹԻ 12 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ 26-ԻՒՒ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿՄԸ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

عدد رقم ٥٤١ — الخميس ١٢ سبتمبر ١٩٧٤

ԿԱՐՁ, ԱՄՓՈՓ, ՄԻՋՈՒԿՈՎ...

Մեր թերթերը յաճախ, հեղատարակութեան խնդրանքով կը ստանան մեր ազգային, կրօնական, բարեփոխական կամ մշակութային հաստատութիւններու ձեռնարկներուն կամ աշխատանքներուն նուիրուած հաղորդագրութիւններ, որոնք փոխանակ խնդրոյ առարկայ հաշտեցնելու կամ նիւթը շօշափելու, յաճախ կ'ըսողին այս կամ այն անձի փառաբանութեամբ, անտեղի ու անիմաստ խորհրդածութիւններով... և կամ այս կամ այն անձի կողմէ արտասանուած անմիջական ճառերու մանրամասնութեամբ, որոնք ոչ միայն իրենց երկայնակ տուած դարձած են իրենց կ'ստանալով կենսական կենցաղագիտական օրէնքները, այլ անսխալ տպագրութիւն մը կը թողուն ըստմանք ընթերցողին վրայ: Հիւանդագին ու վախճան մըն է ստիպել, որ տարուէ տարի կրկնուելով՝ արդէն միս ու ոսկոր դարձած է մեր հասարակական կեանքին մէջ և երթալով աւելի տարածուն ու միայնակ հանգամանք մը կ'ստանայ իր մը ամեն տեղ, դժբախտաբար:

Մեր այս անկարկութիւնը ընկալած ատեն, անշուշտ, միտք չունինք մարդ վիրաւորելու կամ անձերով զբաղելու: Մեզ հետաքրքրողն ու անհետաքրքիրողը լոկ շարունակ երեւոյթն է, որ պէտք ունի դարմանի:

Թանախ ի զուր փորձած ենք ակնարկուած հաղորդագրութիւններուն մէջ փնտռել տեղի ունեցած ժողովներու կամ ձեռնարկներու ընթացքին առնուած ազդեցութեան, իրապէս շինարար որոշումներու կամ կատարուած օգտաշատ ծառայութիւններու մասին անհրաժեշտ տեղեկութիւններ, որոնք, աւելի, կը վրիպին մեր տեսողութենէն: Եթէ անպայման անհրաժեշտ է յիշեալ հաղորդագրութիւնները երկարապատում ընել, մեզի այնպէս կը թուի, որ այդ մեղադրանքը նոյնիսկ կարելի է ներելի ու հասկնալի նկատել: Եթէ մարդիկ աւելի կանգ առնէին իրենց կատարած ազգային գործերուն կամ առած շինարար և օգտակար որոշումներուն վրայ և մանրամասնէին այդ իրադարձութիւններուն ու որոշումներուն միտք բանին, որպէսզի ընթերցողը կարենայ հոգեկան գոհունակութիւն մը զգալ, օգտակար աշխատանքի մը կամ ծախսերի իրադարձութիւն մը տեղեկ դառնալով:

Թանախ դիտած ենք, որ ձեռնարկի մը կամ ժողովի մը մէջ քանի մը բառ արտասանողի մը անունին առջև հազար ու մէկ անականներ ու գովեստներ

հիւսուած են, առանց որ խօսողին յայտնած մտածումներէն յստակ ու միջոց ունեցողքանի մը տող ալ մէջբերելու: Երբ խօսող մը լաւ միտք կը յայտնէ, ան արդէն պէտք չունի անականներու օգնութեամբ փառաբանուելու: Իր խելացի արտայայտութիւնները արդէն իրեն կ'ապահովեն յարգանք ու պատիւ: Աժան ու անշահ անականներու գործածութիւնը ապիկար ենթակային արժէքը մազալուփ չի կրնար աւելցնել...

Անշուշտ, խնդրոյ առարկայ անբովանդակ ու երկարապատում... հաղորդագրութիւնները պատրաստողներն են, որ ամենէն աւելի պէտք ունին զգաստութեան հրաւերի:

Գարգ ճշմարտութիւն մը մատնանշած կ'ըլլանք, երբ ըսենք, թէ՛ կարճ, ամփոփ ու զուսպ բառերով ալ կարելի է ժողովի մը կամ հանդիսութեան մը ճշմարիտ նկարագիրը պարզել, առանց անարդարութիւն ընելու ո՛չ որ: Որքան ալ որ շատ ու զիրար հրմշտող ըլլան անականները, նիւթի մը ընթացքը կարելի է շարունակել: Երբ գրիչ շարժողը կը շեղի թուն նիւթէն, ու կը թափառի նիւթին հետ աղերս չունեցող նկարագրութիւններու կամ շողորթութիւններու լարմուն գետնին վրայ:

Ամէն հաստատութիւն, ըլլալ ատիկա եկեղեցական, ազգային, մշակութային կամ բարեսիրական, ունի իր գործունէութիւնն ու նպատակը սահմանող ծրագիր-կանոնագրեր, որոնց մէջ անտարակոյս տեղ չունին ու տեղ չեն կրնար ունենալ անձերու կամ անուններու փառաբանութիւնը... Եթէ մարդիկ միայն այս կէտը իրենց մտքին մէջ ունենան, արդէն հայ ընթերցողին կը խնայուի ֆէրմաններու բովանդակութիւնն ու երկարութիւնն ունեցող, յաճախ անմիջական հաղորդագրութիւններու ընթերցումին տաղտուկն ու սրտմաշտը:

Արդեօք կարելի չէ՞ մատնանշուած այս ախտաբանական երեւոյթին մասին աշատեն ատեն մտածել...: Համեստութիւնն ալ, ի վերջոյ, առարկաներէն շարքին դասուած է:

Ս. Յ. Թ.

Վերադառնալ Ն. Ե.

ՅԱԶՈՐԴ ԹԻՒՈՎ

ՏԱՂԱՆԴԱՌՈՐ ԳՐԱԳԵՏ ՈՒ

ԻՍՍՍՏԱՍԵՐ

ԼԵՒՈՆ ՄԱՐՏԻՈՍԵԱՆ

Գրեց՝ ԱՐՇԱԿ ՎԱՆԻԿԱՆ

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

Յրանաւայ մամուլէն ցաւով իմացանք արեւմտահայ ժամանակակից գրականութեան դէմքերէն՝ Շահան Շահնուրի մահը, որ տեղի ունեցած է 20 Օգոստոս 1974, Երեւանի շրջանի մէջ:

Յուզարկաւորութիւնը կատարուած է Ուրբաթ, 23 Օգոստոսին, Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ Եկեղեցւոյ մէջ:

Յուզարկաւորներու երկուշաբթի հասարակութիւն մը լեցուցած է եկեղեցին: Դադարեղէն շուրջ՝ Միւրթուրան հայեր, Սամուէլ Մուրադ և Դարոյնայէր վարժարանի տեսչութիւնները, Ֆրանսացի ծանօթ գրագէտներ՝ Անրի Թոմա, Ժակ Գրէնէ, Անտրէ Տոթէ և Ռեմոն Գիլո:

Արարողութեան աւարտին գաղափարական խօսած է Սերովբէ Սրբազան, որ զգուշացնէ անհետաքրքիր կեանքն ու գործը և շեշտած է. «Երբ այս պահուն հաւաքուած ենք դադարէն շուրջ հայ գրողի մը, մեր սրտին մէջ կը զգանք մեծ վիշտ մը, որովհետեւ կը կորսնցնենք արեւմտահայ գրականութեան ամենէն մեծ ու ամենէն տաղանդաւոր գրագէտներէն մէկը՝ Շահան Շահնուրը»:

Այնուհետեւ Շահնուրի դադար փոխադրուած է Փէռ Լաշէզի գերեզմանատունը, որ բանաստեղծ Ռուբին Մելիքի ոգեկոչած է Շահնուրը ոչ միայն հայ այլեւ Ֆրանսագիր բանաստեղծ (Արմէն Լիւպին), որ իր միայն տեղը

ունի ֆրանսական բանաստեղծութեան մէջ:

Իր մահով Արեւմտահայ գրականութիւնը կը կորսնցնէ տաղանդաւոր ու վաւերական գրագէտ մը:

Ողբ. Շահան Շահնուր, բուն անունով Շահան Քերէթեան, ծնած էր 1903ին Սկիւտարի (Կ. Պոլիս) մէջ և յաճախած տեղւոյն հայկական նախակրթարանը և ապա 1922ին չըլնաւարտ եղած էր Պէրպէրեան վարժարանէն: Նոյն

ԸՆԿ. ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՃԸՆԼԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Խոր վիճակով կը գտնուի մահը՝ վերջին Զնչակեան, Լիւբանի վարիչ Մարմնի նախկին երկարամեայ անդամ, ԱՐԱՐԱՏ, Օրաբերի արտօնատէր ու վաստակաւոր հասարակական գործիչ:

ԸՆԿԵՐ ԳՐԻԳՈՐ ՀԱՃԸՆԼԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Երեւանի, 20 Օգոստոս 1974, Կ. Ե. Ժամը 6ին, իր բնակարանին մէջ, սրբ. օգոստոսի հետեւեալով:

Յուզարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Հիւնգաբեր, 22 Օգոստոս 1974, Կեստի Եփ Ժամը 4ին, Թրաքի Ս. Աստուածածի Եկեղեցւոյ մէջ, ուրկից բաժնորդ ուղղութեամբ Սուրբ Համուրի Ազգային Գերեզմանատունը եւ քաղման կարգին Եփ ամփոփութեամբ իր բնակեցան դամբարանին մէջ:

Իր մահով կը օգտալի Զնչակեան կադէի մը, հուժկու, հաւատարմ եւ բազմապատկ, որուն կեանքը եղաւ հետեւողական ու անսպաս, բայց մանաւանդ բոլորապէս նուիրուած մը իր Կուսակցութեան, անոր Օրկանին եւ անոց ընդմէջէն՝ ազգային, հայրենասիրական ու ընկերային սկզբունքներուն, որոնց դրօշակիրը հանդիսացաւ ու կը մնայ Զնչակեանութիւնը:

Իր կեանքի բովանդակ սեւեռութեան ծառայեց ժողովուրդին, որուն ծոցին ծնաւ, ապրեցաւ եւ գործեց հաւաքս եղանակով միջավայրի մէջ, յարգուած բոլորէն իր համեստ ու խոնարհ բնաստեղծան, ուղղամիտ եւ անկեղծ վարագործ, զիւր բնորոշ լատուրան ու բարոյական անխախտ նկատագրին համար:

Գարգութիւնն ու հաղորդակցութիւնը յապակեցին զինքն ու իր բնօրինակը՝ աւանդապատ, հիւրընկալ ու գաղափարական, վերնախաւի Զնչակեան կացնահար գերաւաստելի բուժիչ, Լուսկ ստան ըմպելի Եփ որբութեան ու օտարագութեան բոլոր դաւանութիւնները:

Անցեալի թխուր յիշատակները մնացին անցեցելի իր մէջ և մեր ազգային ու հայրենական վերածնութիւնը զնահաւելու, գայն գուրգուրալու խորհուրդը բնադրեցին իրեն:

Ներող եւ ու անյիշատակ, սակայն անգլիզող՝ իր դաւանած սկզբունքներէն, խոստովանեց կազմ-կանոնի եւ օրենսկանոնական պահպանումին հանդէպ:

Գիտէր ամէն նկատուած բարձր պահել ընդհանուրի ծախ, դասապարտելով անձնական օտարախոսութիւնը եւ հասունապահ ու կենցաղային սայրաբովանդէր:

Միջին Եփ մնաց ջերմ ու անսկիզբ հայրենասէր՝ ազգային ներօրնաբանով առլցուն, ախտաւոր մարդու ազնիւ ու խոնարհ ստեղծող բարասեղ միայն իր ժողովուրդին Սայր Հայրենիք հունգոս ի Հայաստանի ու իր հաւաքս Կուսակցութեան վերելիքի եւ յառաջդիմութեան խոր ցանկութեամբ:

Իր անփոխարինելի դերն ու Կուսար ունեցաւ ԱՐԱՐԱՏԻ գոյաւթեւութեան մէջ, իր Արտօնատէր եւ Կուսակցական հարգութեան Օրկանի անխափան հրատարակութեան Լախանձախի լի կուսակցական Ձիւղստեղծութեան ոչ մէկ զանգուրդով: Ինչպէ՞ր աղաքացւոյ իր ստեղծած (Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ՈՐԲ. ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

Իր երեստարգական տարիներուն

Թուականէն հաստատուած էր Յրանաւ, որ ապրեցաւ իր կեանքին միջինը վերջին օրերը:

Յրանաւայ հանրածանօթ գրող՝ ողբ. Շահան Շահնուր մեծ անուն վաստակած էր թէ՛ հայ և թէ՛ միջազգային գրական շրջանակներէ ներս: 1929ին լոյս տեսած իր Երանաւոր անունը հրգիւք վեպը, մեծ հետաքրքրութիւն և վերաբանութիւն ստեղծեց այդ օրերուն, գրական նոր աշխարհը արտայայտականութեան համար:

Անձնական կեանքին մէջ Շահնուր լուսանկարիչ էր: Իր գրական գործերով, որոնց մէջ մասնաւորաբար կը շեշտէր եղանակն ազատած և օակայն սփռուող մէջ օտարացման եւ ձուլման ենթակայ հայութեան գոյամարտը, Շահնուր ժողովրդական գրող դարձաւ եւ սիրուեցաւ բոլորէն:

Ողբացնալ գրագէտը տարագրեց նաեւ Յրանաւորէնով բազմաթիւ պատմութեանքներ եւ վեպեր, ստորագրելով Արսէն Լիւպին: Այդ պատմութեանքներէն շատերը հրատարակուած են Յրանաւայ հանդէսներու մէջ:

Վերջին տարիներուն, հան Շահնուր՝ որուն առողջական վիճակը օր ըստ օր կը վատթարանար, կը տառապէր ոսկորատէ (սկորի քաղցկեղ) և կ'ապրէր Յրանաւայն ապաքինարանի մը մէջ:

Թ. Մ.

ԱՍԱՏՈՒՐ ՕՇԱՆԵԱՆ

(Դ Ե Ր Ա Ս Ա Ն Ը)

ՊԱՐՈՅՐ Զ. ՄԱՍԻԿԵԱՆ

Ամբողջ կեանք մը, բեմին վրայ, բեմին հետ:

13 Օգոստոսին՝ զիշերը, մութին մէջ, մահը բացեց զայն կեանքի բեմին...

Մնաց մեզ իր յիշատակը:

Կը սիրէր ան բեմը, թերեւս աւելի քան կեանքը:

Երջանիկ էր, բեմի տախտակներուն վրայ... ծնած էր, ապրելու համար այդ տախտակներուն վրայ:

Բեմի լուսարձակները՝ իր հոգիին երազներուն և իտալական երազներուն լուսարձակներն էին:

Երջանիկ էր երբ կը կարգար թատերախաղեր, կը վերլուծէր զանոնք, կ'ուսումնասիրէր դերերը:

Իր տունը - իր սրտին նըման բաց բոլորին - փորձերու սրահ դարձած էր:

Ամէն ամիս, չըսելու համար ամէն շաբաթ, ներկայացում կար:

Կեանքը՝ համ լուսէր, իմաստ լուսէր ստանց ներկայացումի:

Ու ամէն գիշեր, փորձեր, փորձեր, իր տանը մէջ:

Ո՞վ չ'անցաւ, այդ փորձերուն, իր տան սրահէն... Ֆետտրան, Գամբիազարդ Տիկինը, Եւգենէն, Աննա Բրիտանի, Գէյթս, Օշին Գայլը, Ռէպլեյ, Գարամազով Եղբայրները, Կայսրը, Թոքսան, Օթէլլոն, Տորիան Կրէյը, Գաթերին Լոփուարտը, Մարիա Տէլ Գարմէնը, Մատամ Գթըրֆուլը, Համլէթը, Դաւիթ Բէկը, Արմենդորը, Ժան Վալմա-նը, Նարոնիսը և ուրիշներ, ուրիշներ, ուրիշներ, ապրեցան անոր հետ, զիշերներ, իր տան սրահին մէջ, փորձերուն, սուր-նի գաւաթներուն առաջ, երբեմն ալ գարեջուրի շիշերու առաջ:

Իր տունին սրահը տեսաւ քանի՜, քանի՜ երաժիշտներ - ջութակ, դաշնակ, սրինգ, կիթառ, թաւ-ջութակ, ալթըրիո-սփերէթներու համար, Ուշ Լինի, Արշին Մալալան, Էլզ-պիդի Զոր Զոր Աղան, Սալաթ Նոփան, Մաշուրիպատ... քանի՜, քանի՜ Մաշուրիպատներ - Փոլիաթին, Երուանգ Սիլեսու-նան, Երուանգ - անցան իրենց նուագախումբերով իր տանը սրահէն և իրենց նուագով՝ հայե-րու սիրտներէն:

Ամբողջ աշխարհ մը կար հոն, զգայուն, արուեստագետ-ներու:

Իր աշխարհն էր:

Ահա իր կեանքը:

Արուեստագետ դերասան մըն էր:

Որքան որ արժեքաւոր և բնականորէն իր խաղարկութիւնը ողբերգութիւններու մէջ (Մէ-թէրինիկ Մարիամ Մազթադե-նացիին մէջ, Սարաուի Թոքս-րային մէջ, Տոսթոյեւսկիի «Բա-րամազով Եղբայրներուն մէջ»), նոյնքան ալ արժեքաւոր և բը-ծանդիր էր իր խաղարկու-թիւնը՝ զուարթ, թեթեւ կատա-կերգութիւններու մէջ:

Բիշ անգամ հայ բեմը ու-նեցած է Ա Օհանեանի նման դերասան մը՝ սրամիտ, ինքա-տիպ, զգուշ, արագ, թեթեւ կատակերգութիւններու մէջ, օ-րինակներ:

Աննան էր ան Հէնէրէնի «Գէպլեքսին» մէջ...

Աննան էր ան «Թոնիկա»ին մէջ...

Աննան՝ Հէնէրէնի «Չառլի Կերամայր»ին մէջ...

Ռոպէր Տը Փլէր, Հէնէրէն, Ֆէյտո, կարծէք մասնաւորապէս ստեղծած էին իրենց Նիւթերը, հերոսները, խաղերը, շարժում-ները, արտայայտութիւնները և խաղերը՝ Ասատուր Օհանեանի նման դերասաններու համար:

Իր հասակը, ծնողները, մատները (օղին մէջ խաղալով), ոտները, աչքերը (խոշոր-խոշոր բացած), բալուստը, ծայրը, նայուածքը, այս բոլորը «խոսք-մէկ» կ'ընէին իրարու հետ:

ՕՇԱՆԵԱՆ

ՈՂԲԱՑԵԱՆ

ԸՆԿԵՐ

ԱՍԱՏՈՒՐ

ՕՇԱՆԵԱՆ

ՕՇԱՆԵԱՆ

զուարթութիւն և ուրախութիւն ստեղծելու համար՝ նամակա-ւանդ Վոսովիչի նմանող կա-տակերգութիւններու մէջ:

Եւ այս զուարթ թատերա-խաղերուն բով, տխուրներն ալ կային...

Բանի քանի հանդիսատես-ներ, կուտակուած արցունքի լը սրբած են՝ Շառլ Մէրէի «Փոր-ծութիւն»ի ժամանակ, երբ ան հեծկտազին շեշտերով՝ հոգե-կան փոթորիկին ապրումները կը խաղար:

... Եւ ո՞վ չէ լացած երբ տեսած է Ասատուր Օհանեանի խաղարկութիւնը՝ Մուրիլայի Գարտէզներուն մէջ, մահուայ դատապարտուած երիտասարդի մը դերին մէջ:

Թատերանիւր զոց վարա-գոյրներուն վերէն դիմակ մը կը տեսնուի յաճախ՝ դիմակին դի-

անցնին հայ բեմի պատմագիրի գրիչին - անոր խաղացանկին թատերախաղերը՝

«Դամբիազարդ Տիկինը»...

«Ֆետտրա»... «Մարիթանա»...

«Արմենոյ» (միթէ կարելի է մո-նացութեան անդունդին մէջ նետել)...

հապա «Գրեմոնի Վնա-գործը» (սուր անմոռանալի են իր ստեղծագործումները)՝ նա-

մանաւանդ «Ընթերցասրահ»ին փոքր բեմին վրայ, ուր ցոյց

կու տար թէ ինչպէս կարելի է

պզտիկ բեմի մը վրայ ըլլալ մեծ

դերասան)...

«Թոնառները» Հիւ-

կոյի... «Աննա Բրիտանի» Օնէյ-

լի... «Գոռուտ»՝ ծագած էրի...

Միթէ կարելի է յիշել բո-

լորը...

Անմոռանալի են անոր «Տո-

րիան Կրէյի նկարը» և «Տորթ-

ձէյրը» և Գր. Հայտը:

(Շար. Ե. Էջ 4)

ԶՂԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳ ՄԸ ԶԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԻՆ ԶԱՍՄԱՐ

Փրոֆ. Տոք. Լ. Փոփովիչի, զասախօս Տոք. Պերն Ասենան և Տոք. Վ. Փ. Անդրան, Բըրկու Սու-րեօի ջլաբարանութեան դարձանա-նէն, «Զղաբանութիւն» Հ. գեղու-ժութիւն, «Զղաբարանութիւն» (թիւ հիմ 1973) բժշկական հանդէ-սին մէջ հրատարակուած օկղկա-բերութեամբ մը կը հաղորդեն՝ ի-րենց անձնական և համաթխա-հային փորձաշուքը՝ կարգ մը ջը-ղաբանական հիւանդութիւններու առդիական դարձանումին վերա-բերելով: Այսպէս, այսօր, միաժա-մուռ ընդունուած է՝ քի. Փաթիլ-նան հիւանդութեան և փաթիլնան-նական ախտաբանութեան բուժման մէջ Լ-Տօփա-ի կիրառութիւնը ասօ-նաբար պիտի փոխարինէ հե-տագային օգտագործուած բոլոր դի-

դերը: Այս առաջադիւքը կարելի է կիրառել բերան միջոցով, առա-ջադրական դեղաչափերով, որ կը-սայ աւանդի օրական միջոցով օւ-րամբ և տոյսիւք աւելի: Կը յի-շուի նաեւ հակափառքաւարական պատրաստութիւն մը, յաշտու-րեամբ փորձարկուած, այսինքն՝ Գլորիաթաթ և Ամանթաթիւր՝ 200-400 միլիգրամ օրական:

Հուսնոտութեան վերաբերելով ներկայիս գոյութիւն ունեցող դե-ղագործական ընդարձակ գիտա-րան մէջ, հեղինակները կը պնդեն իրենց ձեռք բերած արդիւնքներն ու վրայ Թիկերթով (Կայիլ) պատրա-ստութեամբ, որուն հակազդածգա-կան գործողութիւնը բացարձակա-պէս գերազանց է ուրիշ ա-ռաջադիւքերէ: Գերհետախնդրու- (Շար. Ե. Էջ 4)

ԻՆՉՈՒ ՎՏԱՐՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆ ՉՏՐՈՒԵՑ

Միթէ այնքան էլ անոյս մարդ է Ռոզա Միքայէլան: Այս հարցն է, որ հենց ինքն Սեւանի ժամացոյցի գործարանի միջանի-կական արտադրանքի բանու-նէրը: Առիթը ձեռնարկութեան «Տորթի» վարպետի տուած զեկու-ցագիրն էր, ուր ասուած էր, քի Ռոզա Միքայէլան չի կատարում արտադրական փլանը, ուսումն է աշխատանքի, հաշուի չի առնում վարպետի նկատարութիւններն ու չի վերացնում խտանը: Եւ առա-ջադիւք՝ հետագային նրան աշխատա-նքի:

Սակայն «Տորթի»-ի չկա-րողացաւ պատճիւր որոշում ըն-դունել՝ առանց սեղի փորձմիտ-րեան կոմիտէի համաձայնութեան: Եւ քանի որ խնդրոյ առարկան ե-րիտասարդ էր, ապա նրա հարցի հենարկով յանձնուեց փորձմիտ-րեան երիտասարդական կոմիտե-ին:

Այդպիսի կոմիտէներ կան սովետական բոլոր ձեռնարկութիւ-ններում: Նրանք հոգում են աշխա-տանքի և ուսման պայմաններին, կենցաղին, երիտասարդութեան հան-գրտի և երբեմն սոսնձին երի-տասարդների ու վարպետի միջև սեղի ունեցող ընդհարմութեան ա-ռաջին անգիտութեան:

Գոմիտէի անդամներ եղան միջանկիական արտադրամասում, հետեւեցին աղջկայ աշխատանքին ու վարպետի և գրոյց ունեցան նրա հետ:

— Եւ ինձ պատահական մարդ եմ համարում գործարանում, — խոստովանեց նա. — Այսօր եկայ, որովհետեւ ինձ հետ ընդունե-լութեան հնարքները յաշտու-րեան հնարքները: Միջանկիական արտադրամասում աշխատելու ուղեգիր ստացայ, քեւ ինձ համար միջնոյն էր, քի ուր կ'ուղարկէին: Մասնագիտութիւնն էլ պատահաբար ընտրեցի: Եւ ահա միակերպ աշխատում եմ օր-օրի: Լաւ է, քի վաճ՝ ինձ չի հետաքր-քրում... այսպէս ասաց նա իր մասին: Միջնոյն անգիտութեան, որոնց հետ գրոյց ունեցան կոմիտէի անդամները, նեցեղին, որ Ռոզան ուրիշ աղջիկ է, կարող է լաւ աշ-խատել, բայց, երեւի, չի ուզում, քանի որ անտարբեր է իր գործի հանդէպ:

— Պէտք է օգնել աղջկան քո-րապիւր: Այդ անտարբերութիւնը եւ ոչ քի հետագային, — ասաց յետոյ ինձինքն է մա Ալուխանեան գո-միտէի նիստում: Համաձայնեցին: Այս որոշումը հաղորդուեց փորձ-միտութեան կոմիտէին, որ պատ-ասանք այն: Գոմիտէի անդամ-ները օ ֆուրիւն վերջին աղջկայ վրայ, Նրան օգնեցին Ռոզային նախապատրաստել ընտրելու և իւրացնելու:

Բիշ անց՝ Ռ. Միքայէլան ար-տադրական փլանի գերակատա-ման համար մրցանակի ներկա-յացուեց: Նրա թեկնածութիւնը ա-ռաջինն առաջարկեց այն վարպե-տը, որ զեկուցագրի էր ծոյլ աշ-խատանքում: Հետագային մա-սին, ինչ վերաբերում է վարձան հրամանին... Նա այդպէս էլ չտեսնեց:

— Իսկ ինձ հետ «Եր. — հարց-րեց Ռ. Միքայէլան Ռ. Պիլի քրթա-կիցը:

Սովորելու եմ հեռակալ, — պատասխանեց նա. — գործարան չեմ լին: Մարդիկ ինձ օգնեցին, եւ ես ցու բան հասկացայ: Օրի-նակ, նախաձեռն եմ իմա Ալու-խանեանին, Նրան էլ օգնեց երի-տասարդական կոմիտէն: Նա ինձ պատմեց, քի ինչպէս է ինքն որպիս

աշխատանքի ընդունուել փորձա-րան, մի ինչ աշխատել, իւրացրել է գործը և ցանկացել սեղափոխ-ւել կալվածական արտադրամա-ս: Դիմել է երիտասարդական գո-միտէին: Այսօր ուսուցիչ լինել են նրան և օգնել: Յետոյ ընդուն-ւել է Սեւանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի հեռակալ բաժնիք և աւարտել իմիական Ֆակուլտետը: Ուզում եմ նախաձեռն գնալ:

... Ամէն օրի գործարան աշխատելու եմ գալիս բազմաթիւ երիտասարդներ: Երիտասարդական կոմիտէի գրոյցներ է ունենում նրանց հետ, ցոյց տալիս արտադրա-մասերը, հանդիպումներ է կազ-մակերպում ժամացուցային ար-տադրութեան առաջատար վարպե-տների հետ: Ամէն ինչ արում է առաջին իսկ օրից օգնելու, օա-հագրելու համար նորիցներին: Ահա քի ինչու երիտասարդական կոմիտէի աշխատանքային փլա-նում նախատեսուած է նաեւ այս-պիսի կէտ: «Հսկել բանուոր-հրա-նակներին ընտրութեան»:

Նրանցից ամէն մէկի թեկ-նածութիւնը ինքնուրեք է կոմիտէի նիստում: Եւ նրա համաձայնութեան առկայութեան յետոյ միայն արտադրա-մաս վարիչը կարող է աշխատել վաճառքի վարպետին: Ամէն աշխատե-լիս նախապատրաստման համար գոր-ծարանի քանոն-հրահանգներին յանդիպել վաճառքի և աշխատա-վարի 10 օկոսը: Բայց այսօր փողը համար չէ, որ իրենց վրայ են վերցնում նման գործ: Հրահան-գիչ են դառնում նրանք, ովքեր մարդկանց հետ աշխատելու մէջ բաւարարութիւն են գտնում և մանկավարժութիւն իրենց երկ-րորդ կոչումն են համարում:

Գործարան են գալիս զար-գացած, գործիմաց երիտասարդներ: Գոմիտէի հետեւում է, որ նրանք զբաղուեն որակեալ, իրենց զար-գացման մակարդակն համապա-տասխան աշխատանքով, կարողա-նան աշխատել իրենց գիտելի-քները և օտարութեան իրենց ու-սումը՝ միջնակարգ կամ բարձրա-գոյն մասնագիտական հաստատու-թիւններում:

ԿՈՆՍՏԱՆՍԻՆ ԵԱԿՈԲԱՆ

ԱՍՏՈՒՆԻ ԱՆՆԱԵՆԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԸ

(Շար. Բ. Էջ 5)

Կիթրի, Էստոն Ռոստանի: Ուի-լիւմ Սարոյանի, Երեւանի Օտ-նանի, Երեւանի, Էստոն Լա-պիշի ստեղծագործութիւններով, իրենց կատարումներու ընթաց-քին ապրելով և ապրեցնելով բոլոր ներկաները, որոնք իրենց խանդավառ ծափահարութիւն-ներով յայտնեցին իրենց գոհու-նակութիւնը:

Երեւան, որ վերոյիշեալ օ-տարազի մեծ գործերու զոր-ծերէն գործարանում կատարելով՝ մեծ մասամբ հայերէնի թարգ-մանուած էին մեր խոստումնա-լից երիտասարդ փրայր Բա-բազանի կողմէ:

Երեւանի Էստոն Էստոն, ինչ-պէս նաեւ ներկայ բոլոր հանդի-սականները, այս բարձրարուեստ երեկոյթին համար՝ մեր զոյգ արուեստասէրներուն, ու կը մաղթենք որ անոնք անվատ քալեն այդ ճամբէն՝ որ բարի է, որ գեղեցիկ է և հասնին արուեստի մեծ բարձունքներ, միշտ իրենց ձեռքը բռնելով և իրենց հետ բարձրացնելով հայրենեան դրօշը ու պարիքը:

Ապրիլ, զատ ապրիլ, եր-բանիկ և երկար ապրիլ:

Ս. Գ.

Կրէիէ Հայկական Ընթերցասրահի
երկասարդաց թատերախումբին
կողմէ նախաձեռնուած Ե խումբին
գործունեայ անդամներէն Վարդու-
տան Ֆրըշճեանի կողմէ բեմադրու-
ած «Չառու»-ի ներկայացումը
Երևանի Վերականգնող Կոկանետան Սրահի
պատկանէ մէջ, այս առթիւ զե-

ՎԿԱՄԻԻ ԾՈՎԱՓԻՆ

Նախագահ եղած կարգադրու-
թեանց համաձայն, Հայկական
Ընթերցասրահի կազմակերպած
օգտագործողների մաս-
նակցողներուն խումբը՝ բաղկացած
35 հոգիներէ (անդամներէ և հա-
մակիրներէ), Հինգշաբթի, 29 Օ-
գոստոս 1974, առաւօտեան, Միւր
Թրաքիայի հանգստաւէտ ինքնա-
շարժով, անապատի ճահող մեկ-
նեցաւ գէպի Աղեքսանդրիա: Ծած-
բու ընթացքին բոլորն ալ զուար-
ճացան ունեւորելով հայերէն եր-
գեր:

Վարժապետեան և իր ընտանիքը,
Յուրակ Սրբնկացեան և իր ընտա-
նիքը, Տիգրան Շաքէ Սրբնկացեան
և զաւակները, սրահի երիտա-
սարգէներէն՝ Մովսէսեան եղբայր-
ները, Գեորգ Սարգիսեան, Պար-
տի Մանուկեան, Լեւոն Գառնա-
եան և ուրիշներ, որոնք ևս ա-
մառեան առթիւ զբոսապայտոյ
եկած էին սոյն ծովափը:

Զբոսապայտին մասնակցողներէն խումբ մը
(Լուսանկար ՀՐԱՆԴԻ)

Շնորհիւ սրահի վարչութեան
կողմէ եղած կարգադրութիւննե-
րուն և ընկեր Պետրոս Մովսէս-
եանի ջանքերուն, ամէն դիրու-
թիւն ստեղծուեցաւ, որ մասնակ-
ցողները գտնեն լուսադոյն հան-
գեստութիւն:

խումբին մաս կազմեցին նաև
նախկին եղբայրացի և այժմ Գա-
նատա և Աւստրալիա հաստատ-
ւած հիւրեր՝ Տիգրան Ելիզ Արապ-
եան և Շաքէ Փանոսեան:

Սոսիալական անդամները մէկ
ընտանիքի նման ամբողջ ութ
օրեր միասին ապրեցան զուարթ
և հաճելի օրեր: Անոնք քանիցս
նկարուեցան Հրանդի կողմէ:

Շաբաթ, 31 Օգոստոսին, Վե-
կամի Փալատի տնօրէնութեան
կողմէ կազմակերպուած էր մեծ
Պարահանդէս մը, որուն մասնակ-
ցեցան և զուարճալի պահեր
վայելեցին նաև մեր խումբին ե-
րիտասարդ անդամները:

խումբին յաճախ այցելու-
թիւն տուին Գահիրէի եկած հիւ-
րեր և անդամներ՝ ինչպէս ար-
ևեստագէտ - լուսանկարիչ Կար-

Արդէն անցած էին ութ հա-
ճելի օրեր և Հինգշաբթի, 5 Սեպտ-
տեմբերին, խումբը ճամբայ ելաւ ու
վերադարձաւ Գահիրէ:

Վատան եմ, որ ամէն մաս-
նակցող իր հետ տարաւ գեղեցիկ
յիշատակներ՝ այս հաճելի զբոսա-
պայտէն:

Գնահատելի է Հայկական
Ընթերցասրահի վարչութեան այս
զապափարը. կազմակերպչու պը-
տոյտ մը՝ որ առաւելապէս ծա-
ռայէ հայ ընտանիքներ իրար ծա-
նօթացնելու և մտերմութիւն ըս-
տեղծելու անոնց մըջ:

ՍԱՍՆԱԿՑՈՂ ՄԸ

«Հաճախի» Աղե-
սանդրոյ պատուակալ
ներկայացուցիչն ու բըղ-
բակիցն է՝
Պր. ՍԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլու պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՋԱՆԱԿԻՐԻՆ
Տէր և Տիգրան Կարի Պալեանի
(Անգլիա) ազգիկ զաւակով մը
բաղդաւորուելուն ուրիշ առ-
թիւ, Տէր և Տիգրան Թարգմա-
նաշան և զաւակը՝ Հայկ Կը
խնդակցին և առ այդ Կը նուիրեն
200 Է. Դ.:

ՆՈՒՐԱՆՈՒԹԵԱՆ
(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՆԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց շատ սիրելի ամուս-
նայն և հօր՝ ողբ. Ժիրար Սրբըն-
կացեանի 11րդ տարեկիցին առ-
թիւ և անոր քաղցր և անմոռա-
նալի յիշատակին Տիգրան Շաքէ
Սրբնկացեան և զաւակները՝ Գեորգ
և Մարի Կը նուիրեն:

Գահիրէի Աղքատախնամին 200
Նիկիզեան Տիգրան
Խնամակալութեան 200
Գաւառեանի ճաշի սեղանին 200
Հ. Գ. Ս. Ին 200
Արեւելին 100
«Հաճախի» 100
(Ստանալ Արեւելին)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄԱՐԱԾԻՆ
Մօ. և Տիգրան Սրբաբարդ Թա-
կաբան, ջերմօրէն Կը շնորհաւո-
րեն հայ պատուաւոր երիտասարդ
Պր. Սարգիկ Պալեանը՝ Սրբա-
տական համալսարանի գլխավոր
փաթեթի քննադատութեան
ճիշդի աւարտական կարգի քննու-
թեանց մէջ ձեռք բերած իր փայ-
լուն յաջողութեանը համար, և
ճարտարագէտ-քննադատի զկա-
յական ստանալուն ուրախ առթիւ
Կը նուիրեն 100 Է. Դ.:

Օր. Աստղիկ Պատմաճանի ընդ
Պր. Յարիկ Գալընեանի բարեբա-
տիկ ամուսնութիւնը Կը շնորհա-
ւորեն և առ այդ Կը ուղարկեն:

Տէր և Տիգրան Նուպար Գեորգեան 100
Օր. Լուսի Կերիկեան 100
Պր. Յարիկ Գալընեանի ընդ
Օր. Աստղիկ Պատմաճանի (Աղեքս.)
բարեբաւարիկ ամուսնութիւնը Կը
շնորհաւորեն և առ այդ Կը նը-
ւիրեն:

Տէր և Տիգրան Վահան Խաչաբան 200
Տոթթ. և Տիգրան
Նուպար Սուլթանեան 200
Ռաբ. Գեորգ Աւետիս Պա-
պիկեանի (Աղեքս.) մահուան
տխուր առթիւ Տիգրան Վերժին
Սրբնկացեան Կը ցաւակցի և առ
այդ Կը նուիրեն 100 Է. Դ.:

Օր. Ռոզմի Գալանճեանի
ընդ Պր. Նուպար Պապիկեանի
(Աւստրալիա) ամուսնութեան բա-
րեբաւարիկ առթիւ, փոխան շնոր-
հաւորական հեռագրով, Տէր և
Տիգրան Ասատուր Պալեան Կը նը-
ւիրեն 200 Է. Դ.:

ԱՂԵՔՍ. Հ.Ս.Ը.Ս.-ՆՈՒՊԱՐԻՆ
Պր. Յարիկ Գալընեանի ընդ
Օր. Աստղիկ Պատմաճանի առաւ-
ելութեան բարեբաւարիկ առթիւ,
Տէր և Տիգրան Դանիէլ Զնճըրեան
Կը խնդակցին և առ այդ Կը նը-
ւիրեն 300 Է. Դ.:

(ստանալ նուիրեալ տուէն)

20ՐԱՑՈՒՅԷԲ ՁԵՐ ՍԱՐՍԻՆԸ
ԳՈՐԾԱԾԵԼՈՎ
FERRO CHINA
RED HEART
ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ՍՍ.ՀԱԿ ԳԱԼԱՅՃԵԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
Հեռ.ՊՈՍ 910810 R. C. C. 16561

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄԱՐԱԾ
ԳՁԿՐԷ
Հինգշաբթի, 10 Հոկտեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 9.30իմ
ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ - ԽՐԱԽԱՆԷ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6-Ի ՊԱՆԾԱԼԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ
ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ
(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

Կիրակի, 13 Հոկտեմբեր 1974, առաւօտեան Ժամը 8.30էն
ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ ՊԱՌԱԺՆԵՐԸ
(ՆԵՂՈՍԻ ՎԱԿ-ՊԸՍՈՎ)
ԵՐԹՈՒԴԱՐՁ Ե. Դ. 50
(Անդամներուն գեղջեալ սակ)
Մեկնում Նաւ-պըտի Նեղոսի Կայարանէն (Գորնիի վրայ
Մեթրոյին վերջաւորութեան) առաւօտեան Ժամը 8.30իմ:
Աւանգարդներն համար դիմել սրահ՝ ամէն երեկոյ Ժամը 8-11
կամ հեռաձայնի թիւ 934908:

ԿԻՐԱԿԻ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Կը խնդրուի ճկատի ունենալ

ԱՆԿԵՂԾՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ...
(Շարունակ Գ. էջէն)

Էկրան փրկել զինք խայտա-
նակուելէ իր ժողովուրդին,
մարդկութեան և Պատմութեան
առջև ու ամօթահար հեռացե-
լու իր բարձրագոյն դիմելու հա-
կառակ ըր մատուցած սեծ ծա-
ռայութիւններուն Սեծնու մը-
ջէ բարձրակարգ ուղեւորան գե-
տին մը գտնելու: Չյաջողեցաւ
Ներքեւ մոտեցնել տալու իր
զործած յանցապարտ Կեղծիք
Մեթրոյի վրայ: Խայտառակու-
թիւնն ու մընչե վերջ խայտա-
րարեց թէ ինք «անմեղ» է...
Ներքեւը որ շնորհուեցաւ իրեն՝
իր զգործած մեղքին համար չէր
անտարակոյս:

Պայման է գիտնանք մեծ
ու պղծիկ, Կարեւոր ու անկա-

ՀՆԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀՈՂԱՅԻՆ ԴԱՏԸ
(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Մարդասիրութիւնը և ազատասիրութիւնը չեն որ դրամա-
տիկական տէրութեանց քաղաքականութիւնը Կը ճշդորոշեն, այլ
իրենց նուազագոյն քաղաքական շահերը, որոնք,
կրկնենք, ժողովուրդներու ազգային և ընկերային իրաւունքներու
միջման վրայ հաստատուած են: Ահա այս անկաշտ շահադիտու-
թիւնն էր, որ անտարբեր ձգեց զաղութակալ արեւմտեակ՝ հայկա-
կան ջարդերուն դիմաց, մոռցնել տուաւ «մարտիրոս հայ» ու
«փոքր դաշնակց»ը, և Գեորգիան Թուրքիոյ Արեւելի մէջ ունե-
նալիք «գործողութեան» համար «ներմակ քարթ» տուաւ՝ հայու-
թեան միացողացին մահով զոհը ստորագրելով:

Ահա այս պատմական փաւար իր առջև ունենալով և միջազ-
գային զաղութակալութեան քաղաքա-տնտեսական կատարելի յըս-
տակ վերլուծումը կատարելով, Հնչակեան Կուսակցութիւնը հա-
մոզուած է, որ իր ազգային և ընկերային իրաւունքները պաշտ-
պանութեան մէջ, Հայ ժողովուրդը չի կրնար կոթիլ միջոցաւ իր
դրամատիրութեան և վստահիլ անոր քայքայական ու գործնական
արակցութեան:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԻՊՐՈՍԻ ՄԷՋ
(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Յունաստանը վերադարձնել թուր-
քիոյ և Անգլիոյ հետ բանակցու-
թեանց սեղանին:

Այսպէսով, այս ծրագիրը Կը
նշանակէ՝ որ նոր ձեռք մը լուծուի
Կիպրոսի Հարցը ՆԱԹՕի շրջափ-
րէն ներս: Ժընեւի խօսակցութիւն-
ները ցայց առիւն, որ Կիպրոսի
Հարցը փակելու փորձերը ՆԱԹՕի
օժանդակութեամբ, ապարդիւն ե-
ղան և անլուծելի ըլլալը յայտ-
նուեցաւ: Կիպրոսի լրագրողներէն
«Նէի Բէրի», այս ծրագիրին յե-
տին նպատակները բացատրելով
Կը գրէ, որ ՆԱԹՕի կարգ մը շըր-
ջանակներ կ'ուզեն այս իբր գոր-

ծիք ծառայեցնել, քանի որ չեն
բազմար Կիպրոսի Հարցը ենթա-
կել պետութիւններու ներկայա-
ցուցչական համագումարի մը:

Աշխարհի յառաջդիմական
հանրութիւնը պնդումով Կը պա-
հանջէ, որ Կիպրոսի անկախու-
թիւնը ու ամբողջականութիւնը
պահպանուի: Այս ուղղութեամբ
սովետական առաջարկը, ինչ Կը
վերաբերի ՄԱԿի շրջափրէն ներս
միջազգային խորհրդածրոյթի մը
հրաւիրման՝ Կիպրոսի Հարցը
քննարկելու, Կը շարունակէ ուժեղ
թիւղեք ունենալ:

Ն. Մ. Գ.

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱՋԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՏԵԲԵԹԱԹԵՐԹ

چاهاکیر

جريدة أسبوعية

ص ب ٢١١١ بالقاهرة ٢٤٢٠ ت ١٣٠١٥

صاحبة الامتياز: السيدة عالية سريديان (بالأذن)

TCHAHAKIR

HEBDOMADAIRE ARMENIEN

B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél. 915012

Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Caire

Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Մրտնապետ — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԱԲԱՆ

Սեփականատեր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ԳԱԼԱՅԱՆ

Հիմնադրված 1948թ.

Ցաքսոնակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 545 — ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1974

ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 3 ԵՂ. ԴՆԿ. ԿԱՄ 25 ԼԻՐ. ԴՆԿ.

١٩٧٤ أكتوبر ١٠ الخميس — ٥٤٥ رقم

6 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ Ա. ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ Զինուորական Մեծ Տողանցքին Նախագահեց ՆԱԽԱԳԱՀ ԱՆՈՒԱՐ ԷԼ ՍԱՏԱԹ

Մարաշախս Անմէտ Իսմայիլ Ալի խօսեցաւ Հոկտեմբերի ձախասամարին

Յաղթանակին հետեւանքնուրն մասին

Կիրակի, 6 Հոկտ. 1974, առաջին տարեդարձն էր պատմական այն օրուն, երբ Եգիպտական բանակը կը ճեղքէր Սուէզի Զրանցքը ու 6 տարիներու գրաւման շրջանէ մը ետք, Եգիպտացի զօրքը ոտք կը դնէր ջրանցքին արեւելեան ափին, խորտակելով «Գար-Լե» կողուած այն մեծ ամրոցաշէջը, որ իսրայէլական փրոփականտայի կողմէ տարիներով յանկերգուած էր իբր թէ անխորտակելի է անանցանելի:

Ու Եգիպտական բանակը 6 ժամուան ընթացքին հաստատուելով բազմաթիւ շարժական կամուրջներ, իր հրասայրերով, թնդանթներով, զօրքով և զենքով կ'անցնէր ջրանցքին վրայէն ու կը խորտակէր առեղծոածային «Գար-Լե» գիծը, գերի բռնելով բազմաթիւ իսրայէլացի զօրք ու սպայ: Այս յաղթանակով աշխարհի բազմաթիւ մեծ պետութիւններ կը համոզուէին, որ արաբական բանակները ևս կըրնան մեծ յաղթանակներ տանիլ, շնորհիւ իրենց հերոս զաւակներուն և թէ իրենց կողմէ անպարտելի նկատուած իսրայէլեան բանակը շատ դիւրաւ ջարդ ու փշուր կրնար ըլլալ, միանգամ ընդ միշտ փաստելով, որ «անպարտելի» որակումը իսրայէլեան համաշխարհային փրոփականտային կողմէ պարզապէս առեղծոած մըն է:

Նոյն օրը և նոյն ժամուն Սուրիական բանակը ևս կը ջարդախէր Կոլանի ճակատին ամրութիւնները, շնորհիւ հերոս մարտիկներու անձնազոհութեան, ու իսրայէլեան բանակը կը նահանջէր նաև հիւսիս-արեւելեան ճակատին վրայ:

Այս պատմական թուականին առաջին տարեդարձի առթիւ, բազմաթիւ հանդիսութիւններ տեղի ունեցան Եգիպտոսի և Սուրիոյ մէջ, որոնցմէ գլխաւորապէս հանդիսացաւ Կիրակի, 6 Հոկտ. 1974ի զինուորական Մեծ Տողանցքը, որ տեղի ունեցաւ Կ. ա. ժամը 2ին, Ալ Նասր նորակառոյց աւանին մէջ, Գահրէի մարզաւանին առջև:

Նախագահ Անուար էլ Սատաթ տողանցքին վայր ժամանեց բաց ինքնաշարժով, ու տեղ գրաւեց պատուոյ բեմին վրայ, իր կողքին ունենալով Գ.Ա.Կ ի դեկավարը՝ Նասէր Արաֆաթը, փոխ-նախագահ Հիւսէյն էլ Շաֆէին, Մարաշախս Անմէտ Իս-

մայիլ Ալին և երկրին գրեթէ բոլոր ղեկավարները:

Զինուորական այս Տողանցքը, որ Եգիպտոսի պատմութեան մէջ ամենաշքեղն ու ամենաարդիականն է, տեւեց աւելի քան մէկ ժամ, որուն ընթացքին տողանցեցին և խանդավառ քաջապետութիւններու արժանացան մանաւանդ հրասայրերը, հակաօդային թնդանթներն ու հրթիռները, ծովային հրթիռ-

վզէն, առ ի երախտագիտութիւն 6 Հոկտեմբերի յաղթանակին՝ նախագահին ստանձնած պատասխանատու որոշումներուն, որոնց շնորհիւ բանակը յաղթանակօրէն ճեղքեց Սուէզի Զրանցքն ու ոտք դրաւ իր բռնազորաւեալ հողին վրայ, Սինայի մէջ:

Հոկտեմբերեան այս տօնակատարութեան շարքին նշանակալի է նաև Երկուշաբթի, 7

ները, պատերազմական օդանավներն ու հեթիփֆերները:

Նախքան տողանցքին սկիզբը, փոխ-վարչապետ և Գաղտնապետութեան նախարար Մարաշախս Անմէտ Իսմայիլ Ալի ճառ մը խօսեցաւ՝ Հոկտեմբեր 6ի ճակատամարտին մասին, և որուն մէջ յիշատակեց նաև կարգ մը եղելութիւններ որոնք ցաւդ գաղտնի պահուած էին, ինչ կը վերաբերի այս ճակատամարտի պատրաստութեան շուրջ աշխատանքներուն:

Մարաշախսը իր ելույթի աւարտին, յանուն Եգիպտոսի Զինեալ Ուժերուն, Սինայի Աստղ շրանշանը անցուց նախագահ Անուար էլ Սատաթի

Հոկտ. ի. Կ. Ե. ժամը 9ին, Գահրէի մարզաւանին մէջ տեղի ունեցած երիտասարդական և ժողովրդային փառատօնը, որուն մասնակցեցան աւելի քան 50 հազար բանուոր, ուսանող և երիտասարդ: Այս փառատօնը, որուն նախագահեց Անուար էլ Սատաթ, տեւեց մօտ երեք ժամ և խիստ յաջող ու գեղեցիկ եղաւ:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԷՋ

«Արարատ» յաղթեց
«Վայֆինկ»-ի 4-2

(կարդալ էջ 4)

ՄԻՋԱՋԳԱՅԻՆ ՄԱՍՈՒԼ

ԱՐԿԱԾԱՆԴՐԱԿԱՆ ԲԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Միջին Արեւելիկն եկած տեղեկութիւններ ցոյց կու տան, որ Իսրայիլ արք գրաւեալ հողերուն վրայ կը կասեցնէ ամէն յառաջդիմութիւն:

Վերջերս Իսրայիլեան Գաղտնազրկները սկսան մաքրագործել Կ. լաթի բարձունքներուն հարաւ-արեւելեան կողմին մէկ վայրը, որ նպատաւորաւ է ծառայելու կէս զինուորական կեդրոնի եւ որ պիտի անուանուի Գաղթին, Իսրայիլացիները ծրագրած են նաեւ կառուցանել զինուորական օբնոյթանց ուրիշ օլթայ մը եւս, Յաղանան գիծի արեւմտեան ափին վրայ, Յայ-ճարաւում և Գանե, որ գրաւեալ մասերու իսխանութիւնները շուտով պիտի սկսին արաբներէն զրահաւորուել արաբական մասին: Քաղաքին մօտերը արաբներու սեփականութիւն եղող տաս մը հողեր պիտի գրաւուին եւ անոնց վրայ պիտի տեղադրուին բնակարաններ՝ Իսրայիլացի գաղթականներու համար:

Կատարուած եզկութիւնը Բաղդադի Կառնալիսիւնը, տաս յազ ունի թիւ Ալիւի ռազմավարներուն մօտ:

Թիւ Ալիւ կը ջանայ այն տպա-

ւորութիւնը աւել բոլորին, քի այն հողերը՝ սրտու ապստալ տարուան Հոկտեմբեր Սիբին Արեւելի պատերազան ետ վերադարձեցան Եգիպտոսը եւ Սուրիոյ, վերջիններս եւս եւ քի Իսրայիլ աւելը եւ շալիթի նահանգին:

«Ապահով Սահմաններ» հաստատուելու պատերազանի ապ, Իսրայիլ կը օտարուակի իսրայիլ խաւանակներու հողերուն վրայ: Շիմու Փոսիկ, Իսրայիլի պատերազաններու նախարարը, յիշեցաւ յայտարարութիւններէն սլոյն սեղ ըսաւ, քի Յաղանան գիծը՝ Իսրայիլի կողմէ գրաւեալ արեւմտեան մասով «Իսրայիլի ապահովութեան սահման» է: Ըստ նախարարին, այս եղելութեան ընդունումը կապ պիտի ունենայ Միջին Արեւելի հասոյթադարի հիստական պայմաններուն հետ:

Արաբ գրաւեալ հողամասերը կցելու ամէն փորձ կը հակասէ միջազգային օրէնքի եւ կը նախաճէ ՍԱԿՐ Լալի. Ժողովրդի եւ Ապահովութեան հոգեւորդին որոշումները: Իսրայիլի ղեկավարները այս պիտի կը խորհակեն այդ օրջանին մէջ խաղաղութիւն հաստատելու կարելիութիւնները:

(Փրաւա - Ա.Փ.Ն.)

Ի ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐԳԻՈՅ...

ԵՒ ԻՐ ՈՃԻՐՆԵՐՈՒՆ

Դիշալէսի Կայսերապաշտութեան և իր արժանի ժառանգորդը եղող Նոր Գաղութատիրութեան համար, Կենսական Նշանակութիւն ունին ռազմագիտական դիրքերը: Ասոնց կոթնքով է որ յաջողած են և դեռ կը ջանան պաշտպանել իրենց տնտեսական մէջ աշխարհները՝ աշխարհի տարբեր մասերուն մէջ:

Այդ շահերը և անոնց տնտեսական օգնող ռազմագիտական դիրքերը ծնողէ չհանելու համար, միջազգային դրամատիրութիւնը եղած է ու կը մնայ տրամադիր՝ կրակի մէջ նետելու երկիրներ և ժողովուրդներ, եթէ այս մէկը ընելու առթիւն ու պատեհութիւնը տրուի իրեն, բնականաբար:

Սկզբունք ու պատիւ, մարդասիրութիւն կամ բարոյական արժէք չոյն նշանակութիւն ունենին, չեն ունեցած իրենց համար: Ասոնք եղած են զիմակ՝ վարապետներու իրենց գիշատիչի բնազդներն ու մագիլները: Այդ գեղեցիկ լոգունները շուտով տարի տակ առնուած, կոխտուած են, երբ պէտք եղած է տիրաւելու Նաթիա-հորի մը կամ գրաւել հարուստ երկրամասեր, իրարու ծնողէ և նահաշնորհ ու իրաւունք խլել:

Նոյն սառնասրտութեամբ է դարձեալ, որ բազապաշտառութեան սակարանին մէջ, այս տէրութիւնները վաճառքի հանած և իրարու զիջած են ճակատագրով՝ փոքր ժողովուրդներու, որոնք իրենց վատաւիւր միամտութիւնը ունեցած են: Անեղեկայի լի ապօրինի մը ու շահաբաժնի մը տիրացումի փոխան ըստորագրած են ժողովուրդներու մահալճիւրը, կամ 30 արծաթի փոխան ծախսած են անոնց ազգային իրաւունքները:

Հարկելու մէկն է այդ ժողովուրդներին: Սկիզբը իր զէս թէ կարեկեց եղան մեր ցաւին, բարեկամներ կայացան և իրենց խաւանիչը պատճառ եղաւ, որ կուրաւոր նետները իրենց նիւթած դաւերուն մէջ, Շուտով մոռցան սեղ և սկսան գարպաւել թուրքը: Որովհետեւ մեր արցունքը տհաւ էր և (Շարունակութիւնը տես էջ 2)

Ի ՊԱՅՄԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐԲԻՈՅ... ԵՒ ԻՐ ՈՒՃԻՐՆԵՐՈՒՆ

(Մարտի 15-ի համար)

մեր հոգին ու խնդրանքն ուրիշ տալիս չէլիս իրենց: Մինչև Թուրքի, ինչ փոքր թէ ծնողական ընտանիքները քաղաքական ազդեցություններ ունենում, ունենում էր իրենց - ուսումնական հիմնական դիրք, հանրահոգի, հում նիւթ, թնդանոթի միս - զինուոր: Նուաճողական պատերազմներում մէջ օգտագործուելու համար:

Խաչապաշտ ու քաղաքակրթ Արեւմուտքը ասոյց փոխան ոչ միայն մոտոցա շուրջ երկու միլիոն Հայերու չարդը, անկախ Հայաստան հիմնելու խոստումը, ծնողականը պատժելու որոշումը, այլև մոռացութեան տուաւ մեր հայրենի հողերուն մեծ մասին յափշտակութիւնն ու իւրացումը:

Այսօր ալ կ'որոնայ այդ հողերուն հայապատկան ըլլալը: Կը ջանայ թաղել մեր Դատար գերեզմանափորի դժխեմ դերը ըստանձնած ու երկրորդելով ծնողականը:

Կատելի է հետեւցնել, որ Կայսերապաշտ Արեւմուտք չի բաւարարուել մոռնալով մեր Դատար: Սոժմ աւելի կը ներկայանայ մեզի իբր զլուաւոր հակառակորդ մեր հողային պահանջի: Աւելի թո՛ւնի թշնամի մեր Դատին՝ քան ինք, Գետական Թուրքիան:

Գատնութիւնը կը ներկայացնէ մեզի անժխտելի ու սրտածմելի փաստեր, որոնք Արեւմուտքը Արեւմուտքը կ'իջցնեն Թուրքիայ մակարդակին, և դեռ քիչ մըն ալ աւելի:

Բ. Համաշխարհային Գատնագրի վաղորդայնի (1941) Խ. Միութիւնը պահանջեց վերատեսուելիւնը՝ Գրեթ-Լիթովի դաշնագրին (3 Մարտ 1918) և ապօրինի անդամներէն՝ պայմաններու մէջ Թուրքիոյ կողմէ յափշտակուած նահանգներու վերադարձուիլ իրենց տէրերուն՝ Հայերուն և վարացիներուն:

Սակայն Վարդարապետ Հայութեան չեմ պաշտպան, Թրքահայաստանը ազատագրելով Հայկական անկախ Գետնութիւն հիմնել խոստացած ազատասէր Արեւմուտքը, Թուրքի անկախութեան հետեւելով, բռնու կերպով ընդգրկեցաւ ներկայացուած արդար պահանջին:

Ուրեմբեմ Զորքի յայտարարեց՝
«ՈՐԴԱՐԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՆԱՆՔՆԵՐ ՈՏԵՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ԱՄԲՈՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍ»:

Զորքի ընդգրկման ժամանակ խորհրդաժողովին մէջ ի նպատակ Թուրքիոյ, քաղաքներու ընծայեց Թուրքիոյ աղ շրջանի նախագահ Իմէթ Ինժեմիլի որ յայտարարէ 1 Նոյեմբեր 1945ին.

«Ոյ ոքի պարս օւնիմ Թուրք հաղթեմ և իրաւունքներեմ»:

Անգլիոյ վարչապետին «արդարամիտ» կեցուածքն ինչպէս խրախուսուած, Բեռլինի Կարապետի կը գոչէր Խորհրդարանի 6 Յունուար 1946ին խոստին:

Կարս մեր ողբալարն է, իսկ եղուցեմն ալ մեր կոկոռը:

1945-47 թուականներուն Խորհրդային Հայաստան՝ իր անուշով, և Մոսկուա՝ Խորհրդային Դաշնակցային Միութեան անունով պահանջեցին որ ալ վերջ գտնէ անարդարութիւնը, Հայկական Հանրապետութեան վերադարձուին ինչ որ Հայութեան անբռնաբարելի իրաւունքը կը կազմէ:

Առաջին ընդգրկմանցով մարդասէր Ամերիկան եղաւ, որուն այդ շրջանի նախագահը՝ Թրուման, պիտի չգոհանար ժխտելով իր նախորդներէն Ուիլսոնի ընդունածը, այլ պիտի սպառնար նոյն իսկ ի նպատակ Թուրքիոյ, և պիտի յայտարարէր:

«ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ԱՄԲՈՂԱՅԻՆ ՍՄԻՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՆԱՆՔՆԵՐ ՄԻՋՈՒՆ ԱՐԵՎԵԼԻՔԻ ՍԵՋ ԿՍՐԻԻ ՊԱՆԱՆՔՆԵՐ ԶԱՍՍՐ ԿՈՆՍԱԿԱՆ ԿԸ ՆԿԱՏՆԲ»:

Իսկ նոյն շրջանի Մ. Նահանգներու Արտաքին Գործոց նախարար ձէյմս Գըրըզ պիտի գոչէր, նախագահին նմանողութեամբ:

«ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ԳԻՏԻ ՊԱՆԱՆՔՆԵՐ, Ի ՊԱՆԱՆՔՆԵՐ ԶԱՍՍՐ ԶԵՆԻՔՆԵՐ»:

«ԱԶԱՏ ԱՇԽԱՐՀ» և «ԶԵՆԻՔՆԵՐ» Մ. Նահանգները եղած են ու կը մնան զլուաւոր պաշտպանն ու ջատագովը Թուրքիոյ և անոր անդամներուն:

Այս իրողութեան նորագոյն ապացոյցը՝ ՄԱԿի Մարդու Իրաւանց Յանձնախումբի 6 Մարտ 1974ին ելաւ լէ, ուր Մ. Նահանգներու պատուիրակը, միանալով ուրիշ արդարասէր տէրութեանց ներկայացուցիչներու, ՄԱԿի թղթածրարէն Հայերու դէմ գործուած ծնողականութեան յիշատակութեան վերցուելուն ի նպատակ բռնակցեց: Եւ ասիկա՝ զոհանքն ու համար իր «Դաշնակցին պահանջը»:

Միթէ՞ ձորն Ուաշինգթոնի հայրենիքը ցուցմունքի կամ յիշատակի պէտք ունի մանչալու Թուրք Գատնութեան, ասոր ժողովուրդի ազգայնամոլ հատուածին ունեցած տխուր, ոճրային, մարդկային քաղաքակրթութեան համար աղիւսակ դէլը դարերու ընթացքին:

Թուրք պետականութիւնը եղած է յետադրական աղիւսակ մը Միջին Արեւելի բոլոր ժողովուրդներուն - Թուրք ժողովուրդը ներառեալ - համար: Այս իրողութեան լուսաւորակ է Ուաշինգթոնը:

Բայց այսօր «ղեկավար» ու «ազատասէր» կը կոչէ Թուրքիան, անոր «քաղաքականութիւնը» օգտակար կը սեպէ, օգնութիւն կը խոստանայ՝ փոխարէն չմանչալու գալով իսկական Թուրքիան, մոռնալով անոր գործած ցեղասպանութիւնները, ուրանալով մեր հողաւորին Դատար, և ... սպառնալով Թուրքիային իրաւունք, հող պահանջողներուն:

Կարծես Մ. Նահանգներու նախագահ Ուիլսոնը եղած չլլար տէրը սա յայտարարութեան, որ կատարուած է 1919ին:

«ԶԵՆԻՔՆԵՐ» ՎԱՐ ԳԻՏԻ ԶԵՆԵՐ, ՄԻՆՁԵՒ ՈՐ ԹՈՒՐԻՔԻՈՅ ԿՈՂՄԵՒ ԶԵՆԻՔՆԵՐ ԱԶԱՏԱՆՔԻՆՆԵՐ, ԵՒ ԱՇԽԱՐՀ ԱՇԽԱՐՀ ՍՄԻՂԱՅԻՆ ԶԵՆԻՔՆԵՐ ԱՇԽԱՐՀ ՍՄԻՂԱՅԻՆ ԶԵՆԻՔՆԵՐ:

Երեկ, Մ. Նահանգներու գէլը կը տրամադրուէր ի պաշտպանութիւն Թուրքիոյ կողմէ ճշդուած ազգերու ազատութեան:

Նոյն Մ. Նահանգներուն գէլը այսօր ի սպաս կը դրոյի Թուրքիոյ կողմէ այդ ժողովուրդներու ճշման, անոնց իրաւունքի և հողերու իրացումը այլ մանաւաղ արդարացելու քրական ուժիբը:

ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՊՈԼ

ՊԵՅՐՈՒԹԻ Հ.Մ.Մ.Ի ԽՈՒՄԲԸ ԳԱԶԵՏԻ ՄԵՋ

Ծգիւտահայութեան համար անհնկայ մը եղաւ Գէյրթի Հ.Մ.Մ.Ի Գաւթթ Գոլի կազմին ժամանումը:

Արդարեւ աւելի քան 6 տարիներէ և վեր բազմաթիւ անգամներ առաջարկութիւններ և նոյնիսկ բանակցութիւններ կատարուեցան,

որպէսզի Լիբանանի Գաւթթ Գոլի լաւագոյն խումբերէն հանդիսացող Հ.Մ.Մ.Ի կազմը Եգիպտոսի մէջ մրցումներ աւելնայ հայկական խումբերու դէմ: Եւ սակայն, հակառակ պէյրթթցիներուն ամէն տեսակ բարեացակամութեան, հայկական ակումբները չահագի-

Գատնութիւնը այնպէս ներկայացաւ, որ Հ.Մ.Մ.Ի խումբը բարեկամական մրցում մը խաղայ նաեւ Գաւթթի Հ.Մ.Մ.Նուապարի դէմ, իրենց ժամանման յաջորդ գիշերը: Մրցումին ներկայ եղաւ նկատելի չափով բազմութիւն մը, որ ուշի ուշով հե-

Պէյրթի Հ.Մ.Մ.Ի եւ Գաւթթի Հ.Մ.Մ.Նուապարի Պատիք Պոլի խումբերէն ու լիգայի կազմակերպիչները, Եգիպտոսի Հ.Մ.Մ.Նուապարի դասի մէջ (2 Նոյեմբեր 1974) (Լուսանկար՝ ԲՆՈՐԱԻ)

.....

ՓԱՐԻՉ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՐՈՒԵՍԱԳԵՏՆԵՐ ՓՐԱՆՍԱՅԻ ՄԵՋ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).- Յրանսայում իր հիւրանաղերն սկսեց պետական ակադեմիական երգչախումբը՝ Հանրապետութեան Ժողովրդական արթիսթ Յովհաննէս Զէյրեանի ղեկավարութեամբ:

ԼՈՒՍԻՆԷ ԶԱՔԱՐԵԱՆ

Երկշաբաթեայ ելոյթներին ծրագրերը, որով խորհրդային արթիսթները մասնակցելու են Յրանսայի կոմունիստներին միամանիթէ, թերթի աւանդական տունին, կազմուած է արեւմտաեւրոպական, ռուս, խորհրդային և հայ կոմպոզիտորներին ստեղծագործութիւններէ:

Յրանսայի երաժշտասէրները կը ծանօթանան հայկական հանրապետութեան Ժողովրդական արթիսթներին Լուսինէ Զաքարեանի վաստակաշատութեան:

տական անկիւնէ առաջնորդուած, չամաւարական հրաւեր ուղղելու:

Ահաւասիկ որ այս անգամ Հ.Մ.Մ.Ի Գաւթթ Գոլի կազմը Եգիպտոս հրաւիրուող եղաւ Ոստիկանութեան Սկումբը, որ ամէն տեսակ դիւրութիւններ և գեղեցիկ հիւրասիրութիւն ընծայեց հայկական հիւր խումբին:

Եւ Հ.Մ.Մ.Ի Գաւթթ Գոլի կազմը ժամանեց Գաւթթի Եգիպտոսի 1 Նոյեմ. 1974, ու դիմաւորուեցաւ հրաւիրող եգիպտացի մարզական ակումբին ներկայացուցիչներէ:

Հ.Մ.Մ.Ի խումբը չէ կարողացած իր լիւր կազմով գալ իր լաւագոյն խաղացողներէն չորս հոգիներ - ըլլայ համալսարանական ուսանող հետեւողի եւ այլ չէին կարողացած արձակուելու անհնայ: Եւ սակայն Հ.Մ.Մ. չէր կրնար մերժել Ոստիկանական Մարզական ակումբին հրաւերը, ու կազմը ամբողջացնելով իր խումբին անդամներով, շրջապատայի կու գար Եգիպտոս և այս առթիւ ալ բարեկամական մրցում խաղալու՝ հրաւիրող ակումբին խումբին հետ:

տեսնեալ այս հետաքրքիր մրցումին:

Ա. Կիսախաղին թէ Հ.Մ.Մ. (Գէյրթի) 39-37 ի նպաստ իրեն արդիւնքով մը կը վերջացնէր և սակայն խաղին վերջաւորութեան, Գաւթթի Հ.Մ.Մ. Նուապար կըրցաւ յաղթանակը խել 82-78 արդիւնքով:

Հ.Մ.Մ. (ՊԵՅՐՈՒԹ) ՅԱՂԹԵՑ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻՆ

6 Նոյեմբերի յաղթանակին աւտարեղարձի տոնակատարութեանց շարքին. Աղիքսանդրիոյ Գաղաքապետարանի պատէթ պոլի արդիական խաղաղայրին վրայ, Շաբաթ, 5 Նոյեմ. 1974, Գէյրթի Հ.Մ.Մ. խումբը մրցեցաւ Գաւթթի Ոստիկանական Մարզական միութեան խումբին հետ:

Հոծ թիւով արար հասարակութեան մը առջև, ուր միայն մէկ աղիքսանդրիոյ ներկայ գտնուած է, Լիբանանահայ պատէթ պոլիստները ցուցաբերեցին գեղեցիկ խաղ մը, ծափեր խելով (Շաբ. ձեւ է 4)

Նուիրուած Բազմավաստակ Գրողին

ԼԵՆԻՆԱԿԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).- Թերթի կոմիտէն արդիւնքով ընծայել Գրական Նուիրուած Մկրտիկ Կորիւնի ծննդեան 60-ամեակին: Թերթի խմբագրութեան կողմից ջերմօրէն շնորհաւորում է բազմավաստակ գրողին և ցանկանում նրան ստեղծագործական նորանոր յաջողութիւններ:

Գրողի ստեղծագործական ուղին կապուած է այդ ծննդա-

կութեան հետ: Այստեղից է սկսել նա իր աշխատանքային գործունէութիւնը:

Գրական ծանօթացում է գրողի կեանքին և գործունէութեանը, ներկայացնում նրան մի շարք բանաստեղծութիւններ, Զետեղուած են նաեւ խորհրդային եւ սփիւռքահայ գրական ու հասարակական գործիչների խօսքերը Մ. Կորիւնի ըստեղծագործութեան մասին:

.....

ՓԱՅԼՈՒՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Թերթի բարեկամներէն Տէր և Տիկին Ժագ Մարտիկեանի դուստր՝ Օր. Սոնա Ժ. Մարտիկեան, որ Ժընևի (Չեխոֆերի) մէջ մասնագիտական դասընթացի կը հետեւէր, օրեր փայլուն յաջողութեամբ անցուցած է Ժընևի Օփթալ Գաւթթի Նուապարի հիւանդանոցի հոգեբան քննութիւնները և դար-

ձած է վկայեալ հիւանդապահուի:

Այս ուրախ առթիւ խմբագրութիւնս ջերմօրէն կը շնորհաւորէ Օրիորդ Սոնան, իր ծնողները՝ Տէր և Տիկին Ժագ Մարտիկեան և ընտանիքի անդամները, իր ժամանակ նորանոր յաջողութիւններ մաղթելով պատասխար այս հայրենիին:

ՄԱՆԻՐԻՆ
ԶՕՆՈՒՄ
ԼԷՆ ԲԱՐԱՋԵԱՆԻ
ՀՈԳԻՈՅՆ

ՆԵՐԷ ԻՆՇՈՒ

ՊԱՐՈՅՐ ՄԱՍԻԿԱՆ

Ներքին ինժե, որ թաղումիդ
չեկայ...
Չէի կրնար:
Ինչպես կ'ուզես որ թաղի
ետեւէդ երբ տարիններ ու տա-
րիններ, բալած ես հետս. բալած
ես քովէս...
Պիտի տանէին քեզ, նետե-
լու փոսի մը գիշերուան մէջ...
Փոսերու գիշերները - յա-
ւիտենական, առանց արշալոյսի
- տարբեր են մեր գիշերներէն...

ԼԷՆ ԲԱՐԱՋԵԱՆ

... Մեր գիշերներուն մէջ
կային լոյս, ժպիտ, ծայր, եր-
ջանկութիւն, երբեմն տխրու-
թիւն և միշտ արշալոյս մը մու-
թին ծոցէն ծնած:
Չգեցիր զիս մինակ... ինչ
ընեմ ես հիմա՝ իմ մութիս մէջ...
Որո՞ւ հետ խմեմ ես այլևս
գիշերները...
Երբեք չեմ գտնուիլ հետ...
Գաւաթս զարնեմ յիշատա-
կի՞դ...
Միթէ յիշատակը գաւաթ
ուէի՞... ան անծայն է, չի խօ-
սիր, չի նայիր, չի խնայար...
... Յիշատակը երբ խմէ
հետս, ո՞հ, միայն լաց պիտի
դնէ բաժակիս մէջ...
Մենք կը խմէինք միասին
և աշխարհի, կեանքի գոյները
կը գեղեցականային՝
— Կենացդ...
Ինչ մնաց Կենացդէն...
Ինչպէս խմեմ ես հիմա,
երբ գոյները պիտի մթագնին,
պիտի սեւանան - սե՛պ-սե՛ւ - և
միտը պիտի խօսի հետս - սե՛ւ
-սե՛ւ - յիշատակիդ պատկեր-
ները պատռեցի՞դ՝ բզկի - բզկի:
... եւ մանր պիտի բրբռայ՝
— Ո՞վ մնացած է այս աշ-
խարհին մէջ որ ան մնար...
Ո՞վ մնացած է... ես մնա-
ցի, մինակ, երբ ան գնաց...
Ինչպէս խմեմ, հիմա, մի-
մինակ, գիշերը, հոս, հողին
վրայ, լոյսերու տակ և դուն հո-
ղին տակը ուր... - չեմ գիտեր
ինչ՝ կայ - ... և ուր սակայն
լոյսեր չկան...
Երբեմն կ'երգէինք միասին,
խմած ժամանակին... ես (վը-
ռընտուած երգչախումբէն) երբ
խաղող-գինով «թէնոր», դուն
քու թաւ, թաւընթակ ծայրով՝
երկուքս ալ քննի մը գինով-
ցած՝
«Դուրս պաց Տիգրան» և
մեր գինովութեան մէջ թաղ-
ման ելով՝
«Open the door, Tigran»
... եւ ըսել թէ դունքնիս
գոցուեցաւ և փաւ երգը և տա-
ներնիս... մեր հոգիներուն տու-
նը... և դուն թաղուեցար և ես

մնացի յիշատակներու փա-
ռակներուն տակ...
Ա՛յ, ա՛յ, ա՛յ, գայիր մէյ
մը, քովս, հոգ չէ թէ երգիս
մէջ ու խմէինք մենք միասին,
խմէինք, խմէինք, խմէինք ու
մեկնած ժամանակդ, համբուրէի
քեզ, աչքերէդ ու ըսէի՝
— Ցտեսութիւն...
... Այո, ցտեսութիւն, մի
մոռնար, ցտեսութիւն, պիտի
գտնենք զիրար, պիտի գամ օր
մը մօտդ - թերեւ շատ հեռու
չէ այդ օրը, չեմ գիտեր ինչու
կ'ըսեմ այսպէս - գտնեմ քեզ ու
կրկին խմենք... ու՞ր... տեղ
մը... տեղ մը պիտի գտնենք...
գերեզմաններու եզրերէն...
Տաղանդէն չարաբուծեցար...
Ինչ կ'ուզէր մահը քեզմէ...
Մահ՞դ...
Եւ ինչ կ'ուզէր ինծմէ...
Չարաբուծեցար երկուքս
ալ, դուն՝ անդի կողմը, ես՝ այս
կողմը...
Ամէն բան փոխուեցաւ
մարմնոյդ մէջ - տարի ու կէս,
Աստուած իմ, ինչու՞, ինչու՞ -
սակայն մէկ բան չփոխուեցաւ՝
ժպիտդ՝ աչքերուդ քաղցրու-
թեան մէջ...
... եւ երբ մահը առաւ քեզ
ու տարաւ իր սնտուկին մէջ -
յիմար, մահուան նման անզգամ
փայտ մը՝ որ կ'ապրի միայն
մահուան հետ, անբաժան անկէ -
չէի կրնար քալել դազադիդ ե-
տեւէն...
Ես որ տեսած եմ քեզ ա-
րեւին տակ, արեւին հետ, արե-
ւին պէս լուսաւոր և պայծառ,
չէի կրնար տեսնել մութին մէջ
իշխնդ...
Ներքին ինժե որ թաղումիդ
չեկայ...
... Չունեցայ քաղցրութիւնը,
բալած ետեւէդ, մինչև հոն,
ուր այլևս պիտի բաժնուէինք,
ես՝ այս կողմը, արեւուն տակ,
դուն՝ այն կողմը՝ մութին մէջ...
... Ցտեսութիւն...
... Գերեզմաններու եզրե-
րին...

Լուող քապահական ԵՐԱԿԱՅԻՆ ՃՆՇՈՒՄԸ

Հասկանալի է թէ արեան
նշանները երբ շատ բարձր ըլլա-
յալ, շուտով կը յազնի սիրտը: Հետեւ-
հետեւ երեան կ'ելլեն անհանգը-
նութիւնները:
Նախ ըսենք թէ ժողովուրդը
կը սխալի, երբ կարմիր երեսնե-
րով մարդոց բարձր արեան ճը-
շում կը վերագրէ անպայման,
կարելի է տօգոյն ըլլալ և սա-
կայն բարձր արեան ճնշում ու-
նենալ:
Երեք կէտեր պէտք է ու-
շագրութիւն գրաւեն:
Աչքի խորքը, քոր մասնագէտ
մը պէտք է քննէ և ճշդէ հիւան-
դին կացութիւնը:
Երկրամէրը, որոնց գործու-
նէութիւնը կը ճշգրէ զանազան ձև-
ներով գիտաշխատանքի մէջ, կը
չափեն ալպիւմներ, արեան մէջի
խորէն եւայլն:
Միւրեւ պէտք է քննել և
փնտռել յոգնութեան նշանները:

ՀԵՂԻՆԱԿԷՆ «ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ»

ԱՌԱԿԱԳԻՐ ՄԿՐՏԻՉ ԿՈՐԻԻՆ

ՆՈՒՊԱՐ ՏԵՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Առակագրութիւնը հին դա-
րերի և միջնադարեան շրջանի
գրականութեան սիրուած ճիւ-
ղերից մէկն է եղել: Այսպէս, ա-
ռակագրութեան հայր Եզդպետը
(7-6րդ դար մ. թ. ա.) յայտնի
անուն է ոչ միայն յունական,
այլ նաեւ միջազգային գրակա-
նութեան պատմութեան մէջ:
Յայտնի է լատին առակագիր
Ֆետրի (30 թ. մ. թ. ա. - 44 թ.
մ. թ. ե.) անունը, որ թէպէտեւ
գրել է Եզդպետի ոճով, սակայն
ունի նաեւ իր ուրոյն և սեփա-
կան առակները:
Միջին դարերում և աւելի
ուշ շրջանում ևս առակագրու-
թեան արուեստը հասաւ աւելի
բարձր աստիճանի: Ֆրանսացի
Ժան Լա Ֆոնթէնը (1621-95)
առակների 12 գիրք հրատարա-
կեց 26 տարում (1688-94) և մեծ
հռչակ ձեռք բերեց աշխարհում:
Իրեն յայտնի գրող Իպան Անտ-
րէսէի Կոլլեյը (1769-1844) ևս
գեղեցիկ առակներով բարի ա-
նուն է վաստակել միջազգային
գրականութեան մէջ:
Մեզ մօտ ևս վաղուց անտի
գրականութեան շատ սիրուած
նշանները մէկն է եղել առակագը-
րութիւնը: Մեր հնագոյն մա-
տենագիրներէջ ուսանք, յիշա-
տակել են երանցից շուրջ մի
հազարամեակ առաջ գրուած
Եզդպետի առակները: Բացի այդ,
Նիկիոյ Մաթր վկայութեամբ,
արդէն եօթերորդ դարում, հայն-
քը յունարէնից թարգմանել են
Սլիմակիանու առակները, թուով
23 հատ:
Միջին դարերում հայ ա-
ռակագրութիւնը նոր օրակ հա-
սաւ՝ յանձնին Մարթար Գոշի
(1133-1213) և Վարդան Այգեկցու-
(12-13րդ դդ.) ստեղծած գեղե-
ցիկ և դրական առակները: Այ-
գեկցին գրել է բազմաթիւ ա-
ռակներ, իսկ Գոշը գրածներն
արդէն օրվու հարիւրից աւելի
են: Այս բոլորն ընդգրկում են
մարդկային կեանքի վարք ու
բարքի զանազան ծախքեր ու
երեսները: Նրանց առակները
տիրապետող դեր են ունեցել
միջնադարեան մեր գրականու-
թեան պատմութեան մէջ և հա-
սել մինչև մեր օրերը: Պահպան-

ւել են բազմաթիւ ձեռագրերում,
ապա և տպագիր գրքերում ևս
հայ ժողովուրդն առաւել ևս
ծանօթացել է միջազգային և
հայկական առակագրութեան գո-
հարներին: Բացի այդ, ժողո-
վուրդն անգիր է սովորել և բեր-
նէ-բերան դարեր շարունակ փո-
խանցել այն առակները, որոնք
խօսել են իր սրտին:

Խորհրդային ժամանակաշր-
ջանում, հայ առակագրութիւնը
զարգացման նոր աստիճանի վը-
րայ դրուեց՝ հանճարեղ առակա-
գիր Միքայիլ Կորիւնի ջանքերով:
Նա աւելի քան քառասուն տարի
ստեղծագործում է, հարստացը-

նելով մեր գրականութեան այդ
բարդ և խիստ անհրաժեշտ ժան-
րը: Վերջերս «Հայաստան» հրա-
տարակալութեամբ լոյս տեսաւ
նրա գիրքը՝ «ԱՌԱԿԱՆԻ», անու-
նով, որտեղ ներկայացուած են
հեղինակի 271 անտիպ առակնե-
րը, գրուած առաւելագլխով վեր-
ջին տասը տարում:
Հեղինակն այս առակներում
շօշափում է բազմաթիւ հարցեր,
մեղադրելով յանցաւորն և ան-
տընտեսավարը, քարկոծելով մե-
ղաւորն և բանաստեղծը, պախ-
րակելով որկրամոլն և շատա-
խօսը, և այսպէս սուր բնադա-
տութեան նշաններով եպերելի
արարքներն և կեանքում պատա-
հող տգեղ դէպքերը, միշտ գո-
վելով մարդու ունեցած ազնիւ,
բարի, աշխատասէր և գովելի
յատկութիւնները:
Նպատակին հասնելու հա-
մար Կորիւն իր առակներում
խօսեցնում է մարդկանց Եկեմ-
դանիներին հաւասարապէս: Գը-
րեթէ միշտ առակի վերջում,
բարոյական դաս հանելով, հե-
ղինակը տալիս է իր միտք բա-
նին:
Այսպէս «Անհնաւտես Ա-
ռիւծը» վերնագրով առակում
կենդանու անհնաւտեսութիւնը
նշելով, նա գրում է.
«Իդուր չի անուած. առիւծ քե
մորիս,
Ամեն մէկը լոկ իր սեղի է գօրեղ»
(էջ 136)
Գառան և օծի մտերմու-
թեան անդրադառնալով, հեղի-
նակն առակը վերջացնում է հե-
տեւեւ պատկերալից երկտողով.
«Լաւ է մարդ անընկեր մնայ,
Քան օծի հետ մօտեմանայ...»
(էջ 122)
«Խրնիթում» ստեղծագոր-
ծութեան մէջ մեծատաղանդ ա-
ռակագիրը գտնում է. որ մարդ
պէտք է հեռատես լինի.
«Մթնում չի մնայ քե ժամանակի
Մարդ իդ ածի մարդ նրազին»
(էջ 267)
«Թութակի ու Փնթակը»
գողտրիկ առակում Կորիւնը
հասկացնում է, որ մարդկու-

թեան աշխատող անհատ է պէտք,
և ոչ թէ մառ ասող պոռոտախօս.
«Ենձ բանուոր է պէտք եւ ոչ
հառասեր» (էջ 182)
Իսկ «Պատգամը» առակում
գրողը պատգամում է.
«Առեախում գալը ձեզ վրայ գալիս,
Որբալու սեղակ ձեռք առե՛ք կացիք,
Որ օհր մնա՛ք ձեր ունեցածին»
(էջ 154)
«Հարցասէրը» վերնագրուած
առակում, հեղինակը մեղադրում
է շատախօսին.
«Քիչ չեմ այն մարդիկ, որ բեզ
չեն լսում,
Շարունակ իրենց ասածն են ասում»
(էջ 259)
Կորիւնը մարդկային ազ-
նուութեան մասին է խօսում
«Յորենն ու Գարին» առակում.
«Այս ինչ անօրէն մարդիկ են եղած,
Օրենքից անս բնաւ չեն վախում,
Յորեն ցոյց տալիս, գարի են
ծախում» (էջ 247)
«Մուռ Քանոնը» առակում,
հեղինակը յայտնում է, որ.
«Որեւէ կ'մարդ իր ուղեղը մաթի,
Մուռ քանոնով ոնց ուղեղ գիծ
բաթի...» (էջ 216)
«Հրդեհը» առակում, խօ-
սելով ալգօհըլը չարաչանելու
վնասի մասին, առակագիրը գը-
րում է.
«Լուցկուց մեծ հրդեհ կը ծագի
մորէն,
Թե օղին լինի խելի անօրէն»
(էջ 255)
Աղուէսը հանոցին վերա-
հեղուկ նշանակողին մեղադրե-
լով, Կորիւնը գրում է.
«Վերադառն ազնիւ է, ոչ կեղծ է,
ոչ գող է,
Նա միայն աղուէսն հսկի՛ր
ճեմակող քե (էջ 114)
Եւ այսպէս շարունակելով,
իմաստուն առակագիր Միքայիլ
Կորիւնը մի բառակով և կամ
մի քանի տներով ամբողջ մի
պատկեր է ներկայացնում և
վերջում օգտակար եզրակացու-
թիւն հանում: Իր առակներով
նա մեղադրում է չարն և գովում
բարին, յանդիմանում է անազ-
նին և քաջալերում երախտա-
գէտը, պիտաւարակում է երախ-
տամոռն և արդարացնում աշ-
խատասէրը: Սա էլ առակի իս-
կական նպատակն է արդէն:
Կորիւնն ունի սառուն գրիչ
և առատ բառապաշար: Օգտա-
գործած բառերը պարզ են և
պատկերը յստակ: Ընդամենը մի
քանի տողով նա տալիս է ամ-
բողջական մի պատկեր, որից
անմիջապէս հետևութիւն է ա-
նում և յայտնում իր հիմնական
նպատակը: Իր առակներն ունեն
գեղեցիկ կառուցուածք: Ոճն ան-
սթիւնեթ է և լեզուն հասկանա-
լի, որքան մեծերի՝ նոյնքան և
փոքրահասակների համար: Հե-
ղինակի վարպետութեան ցու-
ցանիչներից է ասելիքի պար-
զութիւնը, մաքուր հայերէնը
օրինակելիութեան հասած, պատ-
կերաւոր և խտացուած ոճը -
մահաւանդ վերաբանները, ո-
րոնցից ահա մի քանիսը.
Ինչ իմաստ ու վաղն ինչ կը բերի բեզ,
Լաւ է, որ քե բախտն այսօր վայելես.
(էջ 95)
- Հեղեղի ունով ծով մօտ քեպեհ,
Բայց գոհ մնացիր եւ չդաճար
կե... (էջ 94)
Դեռ քանի դժու իդուր կը կորչի,
Թե մարդիկ դարբնիկ կարգեն
դժուրի (էջ 96)
Շիտակ միտք քաղե՛ք դուք իմ
առակից,
(Շար. օհն. էջ 4)

ՖՈՒԹԲՈՐԼ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՒՈՅԵԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻՆ
«ԱՐԱՐԱՏ» ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄՈՒՆ ԱԼ ՅԱՂԹԵՑ
ՆՈՐՎԵԿԻՈՑ ԱՒՈՅԵԱՆ «ՎԱՅՔԻՆԿ»-ԻՆ 4-2

Եւրոպայի ախոյեան խումբերու մրցաշարքի զոնա, «Արարատ», որ անցեալ Սեպտ. 18ին Նորվեգիոյ մէջ ունեցած երթի մրցումին երկրին ախոյեան «Վայ-քինկ»-ը դէմ յաղթած էր 2-0 արդիւնքով, դարձի մրցումին ալ, որ տեղի ունեցաւ Երեւանի մէջ «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ, կրկին յաղթական դուրս եկաւ 4-2 արդիւնքով:

Մրցումին աւարտին, ներկայ եղած 75 հազար ֆուտպոլսէրներէն զուրս եկան մարզադաշտէն մեծապէս ուրախ, և Երեւանի փողոցներուն մէջ ժողովուրդը ցնծութեամբ շրջեցաւ՝ այս փայլուն յաղթանակէն ոգեւորուած:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՖՈՒԹՈՒԼԻ ԱՒՈՅԵԱՆ ԽՈՒՄԲԵՐՈՒ ԲԱԺԱԿԻ ԳԾՈՎ

«Արարատ» պիտի մրցի Իրլանտայի
«Բորֆ Սելթի» խումբին դէմ

«Արարատ» զոյգ յաղթանակներէ ետք մրցաշարքէն դուրս հանելէ վերջ Նորվեգիոյ «Վայքինկ» խումբը, Եւրոպայի ֆուտպոլի ախոյեան խումբերու բաժակի գծով իբր յաջորդ մրցակից կ'ունենայ Իրլանտայի ախոյեան «Բորֆ Սելթի» խումբը, որուն դէմ առաջին մրցումը պիտի խաղայ Երեւանի մէջ («Հրազդան» մարզադաշտ) յաւաքիկայ 23 Հոկտ. 1974, Ձորեքշաբթի երեկոյեան:

Գատախտան մրցումը նոյն խումբին դէմ «Արարատ» պիտի խաղայ Իրլանտայի մէջ, Նոյեմբեր 6ին:

ՊԱՍՔԷԹ ՊՈՒԼ

Պէյրուքի Հ.Մ.Մ.ը Գահիրէի մէջ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

Ներկայ եղող արար և օտար քաղաքացիներէն:

Ձնացած որ կիսախաղին Ուտիկանովեան Ակոմբին խումբը 11 կէտի առաւելութիւն մը ունէր (31-20) և սակայն հայ աղաքը առանց յուսահանելու և գեղեցիկ պատգիծներ նշանակելով, առաջին վայրկեաններուն արդէն իսկ հաւասարեցան, և խաղին վերջաւորութեան 2 րոպէ մնացած՝ 10 կէտի առաւելութիւն մը ձեռք բերած էին, որ սակայն 4 կէտի նուազեցում, ու մրցումը վերջացաւ ի նպաստ Հ.Մ.Մ.ի 50-52 արդիւնքով:

Յաջորդ օրը, կէսօրին, խումբը Գահիրէ վերադարձաւ: Հիւրաւորող ակումբին զեկավարները (ստիկանական բաժնարարական սպաներ) բախնդրօրէն հետաքրքրուեցան իրենց հիւր եկած խումբին և անոր իւրաքանչիւր անդամին մասին: Ամէն կարգի հնարաւորութիւն, լաւորակ ճաշ, երթեւեկութեան համար մշտական օթոպիւս մը և հիւանդի հիւրասիրութիւն: Լիբանանահայ մարզիկները այցելեցին Կիշէի Բուրգբա, Գահիրէի Գատախտան Թանգարան, Կենդանաբանական Գարաճըզ, անուանի սպորտիստ և այլ տեսարժան վայրեր, Նեղոսի վրայ առաջատարանաւով պտոյտ, երկայնքներ և այլն:

ՀՐԱԺԵՇԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԱԾ

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԱԿՈՒՄԲԻՆ ԿՈՂՄԵ

Երկուշաբթի, 7 Հոկտ. 1974, Կ. Ե. Ժամը 6ին, Կէլիբայի մէջ Գահիրէի Աշտարակին ստորադրուող Սպայից Ակումբին մէջ, Հրաժեշտի ծաշկերոյթ մը սար-

քուեցաւ ի պատիւ Գէյրուքի Հ.Մ.Մ.ի կազմին:

Այս ճախ ճաշկերոյթին նախագահեց Լեւոն Ապտալլա Համէտ: Ներկայ գտնուեցան բազմաթիւ բարձրաստիճան սպաներ, որոնք իրենց ելոյթներով զովքը բերին հայ աղք կարգապահութեան և հայ-արաբ եղբայրական զգացումներուն: Ապա, Ներկաներուն ծափահարութեանց ներքէ, հիւրասիրող ակումբի կողմէն իբր յիշատակ՝ Հ.Մ.Մ. յանձնուեցաւ արծաթեայ ափսէ մը, վրան փորագրուած յիշատակութեամբ և Թաւշեայ գեղեցիկ տուփի մը մէջ դրուած:

Հ.Մ.Մ.ի վարչութիւնը ևս յուշանուէրներ յանձնեց հիւրասիրող ակումբին վարչութեան:

Այս խանդավառ միջնորդող վերջ գտաւ ժամը 8.30ին:

ՀԱՐՑԱԶՈՐՈՅՑ

ԳԱՀԻՐԷԻ ԶԱՅՆԱՓԻՒՈՒՆ

Վաղը, Ուրբաթ, 11 Հոկտ. 1974, Կ. Ե. Ժամը 9.30ին, Գահիրէի Ձայնասփիւռի գլխաւոր (արաբական) կայանէն պիտի հեռարձակուի հարցազրոյցը որ տեղի ունեցաւ Ձայնասփիւռի աշխատակիցներուն և Գէյրուքի Հ.Մ.Մ.ի կազմին ղեկավարներուն և մարզիկներուն միջե: Գիտի ունեցողներն ընկերներ կարօ Լարիպեանին, Ժիրայր Գալաքեանին և խաղացողներ Մայքրի, Յովսէփի և այլոց պատասխանները՝ իրենց եղած հարցումներուն:

Հ.Մ.Մ.Ի ՊԱՍՔԷԹ ՊՈՒԼԻ ԽՈՒՄԲԸ

ԳԱՀԻՐԷՆ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

Երեքշաբթի, 8 Հոկտ. 1974, առաւօտեան ժամը 8ին, Գահիրէի միջազգային օդանավակայանէն Կիշէի Կիշէի օդանավով մեկնե-

ՕՐ. ՔՆԱՐԻԿ ՏԵՐ ԵՂԻԱՅԵԱՆ
ԸՆԿ. ԺԻՐԱՅՐ ԹԻԹԻՒՆՃԵԱՆ
Խօսեցեալը

10 Սեպտ. 1974 Գէյրուք

Մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները նորագ խօսեցեալ զոյգին, իրենց ձեռնոց և ընտանեկան պարագաներուն:

«ԶԱՀԱԿԻՐ»-ԻՆ

Ամերիկայէն՝ Ազգային բարձր ընկեր Լեոն Մկրտիչեան, (Տիթրոյթ) առ ի քաջալերութիւն թերթիս կանոնաւոր հրատարակման և հայրենասիրական ուղղութեան կը նուիրէ 100 տար:

Իրենց շատ սիրելի զարմիկներուն՝ Հայկ և Շաւարշ Կարգացողեաններուն (Դամասկոս) ուսանողական փայլուն յաջողութիւններուն ուրախ առթիւ, Տէր և Տիկին Հայկազ Տուրուեան սրտանց կը շնորհակարտեմ և առայդ կը նուիրեն 500 և. դ.:

ՆՈՒՐԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Ուր. Յովսէփեան Էմիլիէլ-եանի կոնքալի մահուան տխուր առթիւ, Տէր և Տիկին Արթուր Գըլքոսեանեան կը նուիրեն:

Աղաքատնամբին 100
Արեւելին 100
Ջահակերտին 100

Տէր և Տիկին Մուրադ Բեշ-կերեան և զաւակը Շահան, իրենց սիրեցեալ ձեռնոց՝ հոգեւոր Տ. Մեսրոպ Ա. Բնյ. և երիցունի Հայկանուշ Բեշկերեաններուն, ողբ. Դաւաթոս և Ազնիւ Թարգոնեաններուն, ինչպէս նաև ողբ. Հայկ Բերեկեանի քաղցր յիշատակին կը նուիրեն:

Ս. Գոզա Պետրոս եկեղեցիին 500
Տիգրան Երկաթին 100
Յաւաղգիմասէրին 100
Յուսաբերին 100
Արեւելին 100
Ջահակերտին 100

(Ստանալ Աղեքսանդրիոյ
Աղաքային Առաջնորդարանէն)

ԱՂԵՔՍ. Հ.Մ.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻՆ

Գր. Յարիկ Գալլեանի ընդ Օր. Առաջիկ Գաղմաճեանի առաւելութեան ուրախ առթիւ կը նուիրեն:

Տէր և Տիկ. Լեոն Եղուեան 200
Նշան Պետեան 200

Այրի Տիկին Անահիտ Մուշեղեան և եղբայրը Գր. Արթին Նազարեթեան 200 և. դ. կը նուիրեն ողբ. Ժիրայր Էմիլեանի մահուան կոնքալի առթիւ:

Գէյրուքի Հ.Մ.Մ.ի Գաղմէթ Գոլի պատուիրակութիւնը, մէկ շաբաթ Երկրպագի մէջ հիւրը ըլլալէ ետք Ուտիկանական Մարզական ակումբին:

ԳԱՀԻՐԷԻ ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ
ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲԻՆ
ՊԱՍՔԷԹ ՊՈՒԼԻ ԿԱԶՄԸ
ՊԵՐՈՒԹ ԶՐԱԽԻՐՈՒԱԾ

Գէյրուքի Հ.Մ.Մ.ի հրաւերով, յառաջիկայ Նոյեմբերի 14ին Լիբանան պիտի երթայ Գահիրէի Ուտիկանական Մարզական ակումբին Գաղմէթ Գոլի խումբը, որը իր զեկավարներով միասին բաղկացած պիտի ըլլայ 16 հոգիներէ:

Անոնց ութ օրերու ընթացքին երկու մրցումներ պիտի խաղան Գէյրուքի մէջ, մինչ Հ.Մ.Մ.ի կազմին գէմ, իսկ միւսը՝ տեղական լաւագոյն խումբերէն մեկուկէ մեկ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄԱՐԶ
ԳՈՏԻՐԷ

Հինգշաբթի, 10 Հոկտեմբեր 1974, Կ. Ե. Ժամը 9 30ին

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 6-Ի ՊԱՆԾԱԼԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ - ԽՐԱԽՃԱՆՔ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ

ՀԱՅ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ, ԿՈԿԱՆԵԱՆ ՄՐԱՆԻ

ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՄԱՐԱԶԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈԿԱՆԱԽՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ

ԳԵՐՊ. Տ. ՆԵՐՍԷՅ Ծ. ՎՐԴ. ԲԱՊՈՒՃԵԱՆԻ

ԵՒ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

Գաղ. Թեմական Ժողովի անցեալից

ՏԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԱՐԹՈ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆԻ

ՏԵՂԻ ԿՈՒՆԵԱՆ՝ ԲԱԺԱԿԱՆՈՒ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Կիրակի, 13 Հոկտեմբեր 1974, առաւօտեան ժամը 8.30էն

ԶԲՕՍՍ.ՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ ՊԱՌԱԺՆԵՐԸ

(ՆԵՂՈՍԻ ՆԱԽ-ՊԸՍՈՎ)

ԵՐԹՈՒԴԱՐՁ Ե. Դ. 50

(Անդամներուն զեղծեալ սակ)

Մեկնում ընաւ-պըստի Նեղոսի կայաքանէն (Գորնիշի վրայ Մեթրոյին վերջաւորութեան) առաւօտեան ժամը 8.30ին:

Արձանագրութեան համար պիտի տրախ՝ ամ. 6 երեկոյ ժամը 8-11 կամ հեռաձայնի թիւ 934908:

ԿԻՐԱԿԻ, 3 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1974

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ԿԸ ԲԵՄԱԴՐՈՒԻ ՀԱՅՐԵՆԻ ՍԵՐ ԹԱՏԵՐԱԳԻՐ

ԳՐԻԳՈՐ ՏԵՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՅԸ

«ԺՈՐԺ ԻՄ ՍԻՐԵԼԻ»

ԿԱՑԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆ 3 ԱՐԱՐ

(Մանրամասնութիւնները յաջորդիւ)

ԵՐԱԿԱՅԻՆ ՃՆՇՈՒՄԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

մահաց կը դիմագրաւեն զ յն. ու-րիշներու մօտ բարգաւթիւններ առաջ կու գան:

Առաջին պայման է հանգիստը. քանի մը օր անկողին մնալէ ետք, երկային ճնշումը կ'իջնէ որոշ չափով: Լաւ շունչ առնել, լաւ քնանալ, անհոգ ըլլալ, չոր-նիլ կը յանձնարարէ բժշկը, բայց քանի՞ հոգի կ'ընեն գործադրել:

Սննդական. նը առաջուան պէս կարեւոր չի նկատուիր այ-լեւս: Սակայն հակելու է որ թե-

թե ըլլան ուտելիքները և մարմին մէջ թոյներ չլինեն: Լաւ է քիչ աղ գործածել: Գարապալին համա-ձայն բժիշկը կու տայ հարկ եղած դեղերը, որոնց մէջ շատ ազդե-ցիկներ կան, պայմանաւ որ եր-կար ատեն գործածուին:

Ներկայիս առաջուան չափ վտանգաւոր չէ բարձր երակային ճնշումը, սակայն հարկ է կանոնա-ախտաճանաչում ընել և կանոնա-ւոր ու յարաւերաբէն դարձանել:

ԱՌԱԿԱԳԻՐ ՄԿՐՏԻՉ ԿՈՐԻՒՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

- Սեռն էլ պիտի ե որ լինի գիտակից. (էջ 103)

- Մարդիկ, մի օսնչեմ ձեզ իզուր յեղը,

Երբ փած եմ ձեր օտիւնակն ու միտք... (էջ 106)

Քիչ չի պատահել եկ խոստովանեմք, Որ մեր ստուերից վախեցել եմք

մեմք (էջ 110)

Թե ամեն մարդու իր խօսքով չափեմք,

Ասել է քե մեզ ինքներս խաբեմք. (էջ 230)

Հիմա օրընց օգտագործելով հայ և օտար առակագրութեան աւանդութիւնները, Մկրտիչ Կո-րիւն դարձաւ խորհող, փիլի-սոփայոյց, իրերի ու երեւոյթ-ների խօսքը թափանցող մեծա-տաղանդ մի առակագիր: Նւ-գարմանալի չէ ընաւ, որ վաղուց ի վեր նրա առակները դուրս են եկել մեր հանրապետութեան շրջանակներէ, թարգմանուել

են ուսուցիչներէն, վը-րացիներէն, էստոններէն, լեհներէն, տաճիկներէն, իտալներէն, ֆրան-սներէն, պուլկարներէն և այլ լե-զուներով: Գատահական չէ նաև, որ մեծահամբաւ վարպետ առակագրի անուանը՝ մենք յա-ճախ ենք հանդիպում նաև ըՍ-փիլոսոֆահայ մամուլի չընթերմ. ասել է թէ այնտեղ եւս նա մեծ դեր է խաղում հայոց լեզուի տիրապետման, սզգագագաւ-ման սրբազան գործում:

Վերջերս լրացաւ մեծ առակագրի ծննդեան վաթսուամ-եակը: Այս առթիւ մաղթենք նրան նորանոր յաջողութիւններ՝ գրական ասպարէզում, ինչպէս նաև կատարեալ առողջութիւն, նախոր կեանք և առանելի բեղ-մնաւոր գործունէութիւն, ի փառս հայ դարասոր մշակոյթի: ՆՈՒՊԱՐ ՏԵՐ ՄԻՊԱՅԵԼԵԱՆ ԵՐԵՎԱՆ